

Euroopa
Komisjon

Üldaruanne

Euroopa Liidu
tegevuse kohta

2013

Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta 2013

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektoraat
Väljaanded
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Euroopa Komisjon võttis „Üldaruande Euroopa Liidu tegevuse kohta 2013” vastu 21. jaanuaril 2014 dokumendina COM(2014) 12.

<http://europa.eu/general-report/et>

Kaanepilt: © Euroopa Keskpank/Robert Metsch

2014 – 232 lk – 21 × 29,7 cm

Trükis	ISBN 978-92-79-34331-5	ISSN 1725-6909	doi:10.2775/67738
PDF	ISBN 978-92-79-34382-7	ISSN 1977-3420	doi:10.2775/85750
EPUB	ISBN 978-92-79-34405-3	ISSN 1977-3420	doi:10.2775/90813

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2014

© Euroopa Liit, 2014

Paljundamine on lubatud. Üksikute fotode kasutamiseks või paljundamiseks tuleb taotleda luba otse autoriõiguse omanikelt.

Printed in Luxembourg

Üldaruanne

Euroopa Liidu
tegevuse kohta

2013

SISUKORD

EESSÕNA	4
---------	---

1. PEATÜKK

POLIITILISE LIIDU SUUNAS	6
Tee tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliiduni	9
Jätkuvad integratsioonipüüdlused	10
Arutelu Euroopa tuleviku üle	12
Kodanike kaasamine arutellu	13
Uus Euroopa narratiiv	15
Valmistumine 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisteks	16

2. PEATÜKK

MAJANDUS-, FISKAAL- JA PANGANDUSLIIDU SUUNAS	18
Euroopa majanduse juhtimise tõhustamine ja Euroopa majanduskasvu tegevuskava tugevdamine	21
Rahaline abi: Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Küprose ja Portugali programmide üksikasjad	28
Majandus- ja rahandusliidu tugevdamine tulevikuks	34
Tugev finantsraamistik Euroopa ja pangandusliit euroala jaoks	36
Tarbijakaitse finantsteenuste valdkonnas	42
Rahanduse tulevik: avaliku sektori tulude jätkusuutlikkuse kindlustamine maksupoliitika parema koordineerimisega	45

3. PEATÜKK

MAJANDUSE ELAVDAMISE, MAJANDUSKASVU JA TÖÖKOHTADE LOOMISE SUUNAS	48
ELi majanduskasvu poliitika – strateegia „Euroopa 2020”	51
Avatud ja õiglase siseturg	73
Kaubanduse panus majanduskasvu	95
Põllumajanduspoliitika, kalandus- ja merenduspoliitika	97
Eelarve	102

4. PEATÜKK

KODANIKE, ÕIGUSTE, ÕIGUSKÜSIMUSTE JA JULGEOLEKU EUROOPA SUUNAS 114

2013 – Euroopa kodanike aasta	117
Usuline ja filosoofiline dialoog	119
Põhiõigused	120
Kodakondsus	125
Õigusküsimused	128
Siseküsimused	133
Kodanike igapäevaprobleemide leevendamine	140

5. PEATÜKK

EUROOPA LIIDU ÜLEILMSE ROLLI SUURENDAMINE 150

Euroopa naabruskond	153
Laienemine	157
Strateegiline partnerlus	161
Regionaalpoliitika	165
Areng	172
Humanitaarkriisidele ja hädaolukordadele reageerimine	176
Inimõigused ja demokraatia	179
Mitmepoolne valitsemistava ja globaalprobleemid	181
Rahu ja julgeolek	188

6. PEATÜKK

EUROOPA INSTITUTSIOONIDE JA ASUTUSTE TEGEVUS 192

Euroopa Parlament	195
Euroopa Ülemkogu	206
Euroopa Liidu Nõukogu	208
Euroopa Komisjon	209
Euroopa Liidu Kohus	211
Euroopa Keskpang	214
Euroopa Kontrollikoda	217
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee	218
Euroopa Liidu Regioonide Komitee	219
Euroopa Investeerimispank	220
Euroopa Ombudsman	221
Detsentraliseeritud asutused	222
Liikmesriikide parlamendid ja nende roll Euroopa tasandil	223
Läbipaistvus	224

KRONOLOOGIA 227

© Euroopa Liit

EESSÕNA

Viis aastat tagasi algas ülemaailmne finantskriis, mis mõne aja pärast väljus finantssektori raamidest ning kujunes ka majandus- ja sotsiaalkriisiks. Kuid Euroopa ei ole kriisile alla andnud. Kriisi algusest saadik oleme palju ära teinud.

Me pidime keset tormi hakkama oma laeva parandama. Me pidime seda tegema koos ja tegimegi koos, sest keegi ei saanud teisele öelda: „Sinu ots vajub põhja” Olukorras, mis oli kohati väga keerukas, õnnestus meil kursil püsida, kuigi oli oht karile joosta.

Ma olen uhke selle üle, mida Euroopa Komisjon on teinud kriisile reageerimiseks. Me astusime sellele otsustavalt vastu. Me oleme juhtinud sellise üleeuroopalise lahenduse väljatöötamist, mis on loominguiline, innovatiivne, kollektiivne ja kõikehõlmav ning mis tugineb tihedama lõimumise vajadusele.

Aluse panemine uuendatud liidule, mis põhineb stabiilsusel ja vastutusel, majanduskasvul ja solidaarsusel, on aeganõudev, keeruline ja vahel piinarikas protsess. Kuid me teeme kindlaid edusamme nii Euroopa kui ka liikmesriikide tasandil: alandame ülemäärast riigivõlakooormust, vähendame ebavõrdsust ja tugevdame majandusjuhtimist, parandame järelevalvet finantssektoris ja muudame pangandussektori jätkusuutlikuks, viime ellu vajalikud struktuurireformid ning suurendame oma konkurentsivõimet ja tööhõivet.

Me teeme seda selleks, et säilitada ja tugevdada Euroopa sotsiaalset turumajandust.

Me otsime innukalt lahendusi tänase noorte põlvkonna probleemidele, selleks et tagada ELi kodanikele parem tulevik.

Selleks tegime ettepaneku uue, tulevikku suunatud mitmeaastase finantsraamistiku kohta, osalesime läbirääkimistel ja aitasime selle vastu võtta. Kuigi finantsraamistiku maht jäi väiksemaks, kui komisjon algselt kavandas, on suurendatud teadmiste ja oskuste arendamiseks ning teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks ettenähtud summasid, kuna oleme kindlalt veendunud, et investeerimine haridusse, koolitusse, digitaalrajandusse ja innovatsiooni aitab avada inimeste võimed ja ära kasutada Euroopa kasvupotentsiaali.

Me oleme töötanud selle nimel, et noorte töötusega tegelemine oleks Euroopa poliitilise tegevuskava prioriteet, näiteks noorte tööhõive algatuse kaudu, sest Euroopa ei tohi kaotada tervet põlvkonda noori, kes ei tööta, ei õpi ega ole praktilal.

2013. aastal näeme, et meie pingutustest on kasu olnud: Euroopa on taastumas. Teises kvartalis väljus ELi majandus langusest, võlakirjade tootluse erinevused vähenavad, Euroopa finantsturud on toimunud hästi ja neid toetavad paremad makromajanduslikud näitajad.

Kuigi oleme juba palju saavutanud, ei tohiks me alahinnata eelseisvate ülesannete raskust. Palju on veel teha, et seada liikmesriikide majandused tagasi õigetele rööbastele, peatada töötuse kasv ja töötust vähendada, tagada hästi toimiv majandus- ja rahaliit, millel oleks arvestatav sotsiaalne mõõde, ning parandada meie liidu demokraatlikku legitiimsust ja vastutustundlikkust.

Tõsi on see, et oma majandust reformides on liikmesriigid nõustunud oma suveräänsust veelgi enam jagama. Nii oluline ja kaugeleulatuv uus majandus- ja eelarvepoliitika koordineerimine vajab legitiimsust ning vastutust. Kokkuvõttes tuleb meil poliitilist liitu tihendada, sest meie majandus- ja rahaliidu tugevus sõltub seda toetava poliitilise ja institutsionaalse struktuuri usaldusväärsusest. See kehtib eelkõige euroala kohta.

Kuid tihedamalt lõimitud euroala ei saa luua selle arvelt, mida me oleme ühiselt saavutanud, alates ühtsest turust kuni inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali liikumise nelja vabaduseni. Euroopa Liit peab jääma kõigi liikmete projektiks – võrdsete ühenduseks.

Euroopa Liit üheskoos on tugevam, olgu siis ühtse turu terviklikkuse, ühise valuuta, liikmesuse või institutsioonide vaatevinklist.

Kui Euroopa on tihedalt lõimitud ja esindab ühtseid seisukohti, aitab see suurendada tema mõjuvõimu maailmas, võimaldab tal paremini oma huvide eest seista ja oma väärtushinnanguid edasi kanda.

Nii ida- ja lõunapoolsete naaberriikide kui ka Lähis-Ida ja Lõuna-Ameerika jaoks on tugev, ühtne ja avatud Euroopa asendamatu rahvusvaheline partner.

Maailm vajab Euroopat, kes on avatud majanduse poolt ja proteksionismi vastu, Euroopat, kes otsib ühiseid lahendusi sellistele üleilmsetele probleemidele nagu näiteks kliimamuutused, Euroopat, kes seisab kõige kaitsetumate inimeste põhiõiguste eest, Euroopat, kuhu kuuluvad kokkuhoidvad piirkonnad ning avatud ja kaasavad ühiskonnad.

Täielikult väljakujunenud Euroopa Liit ei saa hakkama ilma läbimõeldud demokraatliku debatita. Sellepärast on komisjon ette võtnud rea algatusi, et soodustada arutelmist meie tuleviku üle, alates kodanikega peetud dialoogidest 2013. aastal, mis oli Euroopa kodanike aasta, kuni projektini „Uus Euroopa narratiiv” ning soovituseni edendada laiapõhjalist poliitilist mõttevahetust ja tagada Euroopa Parlamendi valimised tõeliselt demokraatlikul viisil.

Üks meie ajastu suurkujudest, Nelson Mandela, kes lahkus meie hulgast 2013. aasta detsembris, on öelnud: „Meie suurust ei näita mitte see, et me kunagi ei kuku, vaid see, et tõuseme pärast kukkumist taas jalule.”

Need sõnad võtavad kaunilt kokku Euroopa olemuse – usk progressi ja inimestesse. Euroopa ei lepi lüüasaamisega. Euroopa tähendab tegutsemistahet, tahet vormida oma saatust ja väljakutsetele üha uuesti vastu astuda.

2013. aasta üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta annab põhjaliku ülevaate sellest, kuidas me seda möödunud aastal tegime, ning heidab põgusa pilgu ka sellele, kuidas me jätkame 2014. aastal ja kaugemaski tulevikus.

José Manuel Barroso

Poliitilise liidu suunas

2013. aastal algas Euroopas väljatulek finants- ja majanduskriisist. Euroopa Liit väljus surutisest aasta teises kvartalis, mil reformid hakkasid tulemusi andma. Taastumine on alles algfaasis ja palju tööd on veel ees, eelkõige tööpuuduse kõrge määra alandamiseks peamiselt noorte seas ja pangalaenude andmise taastamiseks eraisikutele ning ettevõtjatele, kuid poliitiliste juhtide ja Euroopa institutsioonide, sealhulgas Euroopa Keskpanka (EKP) toetus liidule ja eurole on hakanud vilja kandma.

Euroopa Parlamendi liikmed hääletamas täiskogu istungil Prantsusmaal Strasbourgis.

Tee tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliiduni

Kriisi tekitatud teravate probleemide lahendamise kõrval jätkas EL tööd peamise eesmärgi nimel taastada majandus- ja finantsstruktuur. Finantsraskustes liikmesriikide abistamiseks loodi mitu programmi, millest saab abi reformide läbiviimiseks ning mille kulminatsiooniks oli alalise finantstulemüürina toimiva Euroopa stabiilsusmehhanismi loomine. Majanduskasvu edendamiseks ja kriiside vältimiseks tulevikus koordineeritakse Euroopa tasandil majandus- ja fiskaalpoliitikat nüüd palju hoolikamalt. Samaaegselt luuakse pangaliit koos euroala ühtse pankade järelevalve ja kriisilahendussüsteemiga, mis põhineb kõigi 28 liikmesriigi jaoks loodud eeskirjadel ja on neile kõigile avatud. See on hädavajalik, sest, nagu kriis selgelt näitas, on Euroopa riigid majanduslikult üksteisest tihedas sõltuvuses.

Need sammud on olulised mitte üksnes Euroopa, vaid ka kogu maailma jaoks. ELi 507 miljonit elanikku moodustavad 7,3% maailma rahvastikust, kuid annavad üle 23% maailma sisemajanduse koguproduktist (SKP). ELi SKP on suurem kui Ameerika Ühendriikide oma ning kaks korda suurem kui Hiina SKP.

ELil on mitu eelist, nagu suurepärane inimkapital ja maailmatasemel ettevõtted, kvaliteetsed teadus- ja arendusasutused ning kõrgkoolid, kus õpivad peaaegu pooled maailma rahvusvaheliselt liikuva üliõpilastest. Euroopa haldusmudel ühitab riigi suveräänsuse koostööga – sealhulgas Euroopa institutsioonide raames – ning edendab poliitilist integratsiooni. Euroopa mudel on eeskujuks paljudele naaberriikidele. Mudelit täiustatakse kriisist saadud kogemuste põhjal veelgi ning see teenib Euroopat hästi ka edaspidi.

Nobeli rahupreemia andmine ELile 2012. aastal näitab, et Euroopa on leppimise, rahu ja demokraatia edendamisel suurepärane eeskuju. Kuid sellise juhtpositsiooni säilitamiseks tuleb täiustada haldamist ja tagada, et institutsioonid ja otsustamine muutuksid demokraatlikumaks ning läbipaistvamaks. See on möödapääsmatu, kuna Euroopa tasandil võetakse vastu üha rohkem kodanike igapäevast elu mõjutavaid otsuseid.

Liikmesriigid, ka kõige suuremad neist, ei suuda enam üksi tegeleda mõne globaliseerunud majandusega kaasneva probleemiga ega leida neile piisavaid lahendusi. Liikmesriigid on suveräänsuse ühendamise kaudu tugevamad ja suudavad maailma rohkem mõjutada.

Euroopa majanduslik integratsioon on ainulaadne protsess. Majandus- ja rahaliidu loomine oli kahtlemata Euroopa integratsiooni üks olulisimaid etappe. Eurot peetakse üheks Euroopat iseloomustavaks sümboliks nii Euroopas kui ka mujal maailmas. Kuigi mõni majandus- ja rahaliidu suurtest eesmärkidest on saavutatud, on paljud veel ellu viimata.

Kriisile lahenduse leidmisel keskenduti usalduse taastamisele ühisturu saavutustesse ja ühisrahasse, tõestades, et need on pöördumatud. Üksikutele majanduslikele ja institutsioonilistele reformidele keskendudes ei tohi ära unustada laiemat eesmärki: me peame mobiliseerima poliitilise tahte majandus- ja rahaliidu lõpuleviimiseks, mis lõpuks viib täieliku poliitilise liidu tekkeni.

Jätkuvad integratsioonipüüdlused

Kaks 2013. aastal toimunud sündmust näitasid selgelt, et kriisist tingitud probleemidest hoolimata jätkavad EL ja euroala integratsioonialaseid püüdlusi.

Esiteks sai 1. juulil 2013 ehk vähem kui 20 aastat pärast Balkani sõdade lõppu Horvaatiast ELi liikmesriik, mis on kindel märk lootusest ja usaldusest.

Horvaatia esitas ELi liikmeks saamise taotluse 2003. aastal ning pidas ajavahemikus 2005–2011 aktiivselt läbirääkimisi. Detsembris 2011 allkirjastasid ELi ja Horvaatia juhid ühinemislepingu. Euroopa Komisjoni lõplik seirearuanne Horvaatia ühinemissettevalmistuste kohta ⁽¹⁾ avaldati märtsis 2013 ning see kinnitas Horvaatia valmisolekut ühineda liiduga.

Ühinemiseelsel vaheperioodil oli Horvaatial ELi institutsioonides aktiivse vaatleja staatus, mis võimaldas tal tutvuda institutsioonide töömeetoditega ja osaleda otsustusprotsessis.

Euroopa Komisjoni laienemise ja naabruspoliitika volinik Štefan Füle heiskab Euroopa Liidu lipu komisjoni uue esinduse ees Horvaatias Zagrebis.

Horvaatia ühinemist ELiga tähistati pealinnas Zagrebis toimunud tseremooniaga, millel osalesid Euroopa Parlamendi president Martin Schulz, Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy ja Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso, Euroopa Komisjoni asepresident Viviane Reding ja laienemisvolinik Štefan Füle ning Horvaatia president Ivo Josipović ja peaminister Zoran Milanović koos tuhandete Horvaatia kodanikega.

Ühinemisega samaaegselt avati Zagrebi kesklinnas asuvas Euroopa Liidu Majas uus Euroopa Komisjoni esindus ja Euroopa Parlamendi infobüroo.

Teiseks valmistus euroala vastu võtma oma 18. liiget Lätit, kus võetakse euro omavääringuna kasutusele 1. jaanuaril 2014. Ettevalmistused euro kasutuselevõtuks jõudsid lõpule 2013. aastal. Märtsis taotles Läti komisjonilt ja EKP-lt ametlikult lähenemisaruande koostamist, milles hinnatakse, kas riik täidab Maastrichti lepingus sätestatud euroalaga ühinemise majanduslikud ja õiguslikud kriteeriumid.

Juunis valminud komisjoni lähenemisaruandes ⁽²⁾ jõuti järeldusele, et Läti on euro kasutuselevõtuks valmis. EKP lähenemisaruandes ⁽³⁾ jõuti järeldusele, et kuigi Läti majandusliku lähenemise pikaajaline jätkusuutlikkus on endiselt probleemiks, jäävad riigi näitajad lähenemiskriteeriumide võrdlusväärtuste piiresse.

Eurorühma 21. juuni soovitusel alusel andis Euroopa Ülemkogu 28. juunil oma heakskiidu ning nõukogu ametliku heakskiiduga juulis anti Lätile õigus võtta ühisraha kasutusele 2014. aasta algusest.

Läti peaminister Valdis Dombrovskis hoiab käes euromündi näidist Läti ühinemise puhul euroalaga 1. jaanuarist 2014.

Arutelu Euroopa tuleviku üle

Euroopa Komisjon esitas ideed euroala tuleviku kohta 2012. aastal tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskavas⁽⁴⁾ eesmärgiga algatada avalik arutelu. Tegevuskavas on sätestatud poliitiline visioon ja konkreetsed meetmed, mida on vaja võtta lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis, et toetada euro ja ELi kui terviku stabiilsust.

Euroala tihendamise terviklik käsitlus põhineb järgmistel kesksel põhimõtetel.

- ▶ Esiteks peaks integratsiooni tihendamine toimuma aluslepingute institutsioonilise ja õigusliku raamistiku raames kooskõlas ühenduse meetodiga.
- ▶ Teiseks tuleks täielikult ära kasutada kogu ELi hõlmavate, mitte üksnes euroala vahendite võimalused.
- ▶ Kolmandaks tuleks reforme teha peamiselt teiseste õigusaktide kaudu ja ainult vajaduse korral tuleks kaaluda aluslepingu muutmist.

Komisjoni visiooni kohaselt tasakaalustatakse solidaarsuse ja rahalise toetuse suurenemine majandusliku ja eelarvealase vastutuse suurenemisega. Tegevuskavas on samuti märgitud, et mis tahes volituste üleandmisega ELile kaasneb demokraatliku legitiimsuse ja aruandekohustuse tugevdamine ELi tasandil. Sellel on tugev sotsiaalne mõõde ning sellega tagatakse, et ELi edasimineku nendes valdkondades toimuks üheaegselt. Tegevuskava alapealkiri on „üleeuroopalise autelu avamine” ja 2013. aastal saigi selline arutelu alguse. 2013. aasta mais tulid Brüsselis korraldatud konverentsile Euroopa Parlamendi liikmed, liikmesriikide parlamendisaadikud, valitsuste esindajad, ajakirjanikud, akadeemiliste ringkondade esindajad ja kodanikud, et arutada, mida tähendavad tegevuskava ideed Euroopa kodanikele. Euroopa Ülemkogu arutas mitmel kohtumisel tõelise rahaliidu loomise ühiseid põhimõtteid ja ettepanekuid.

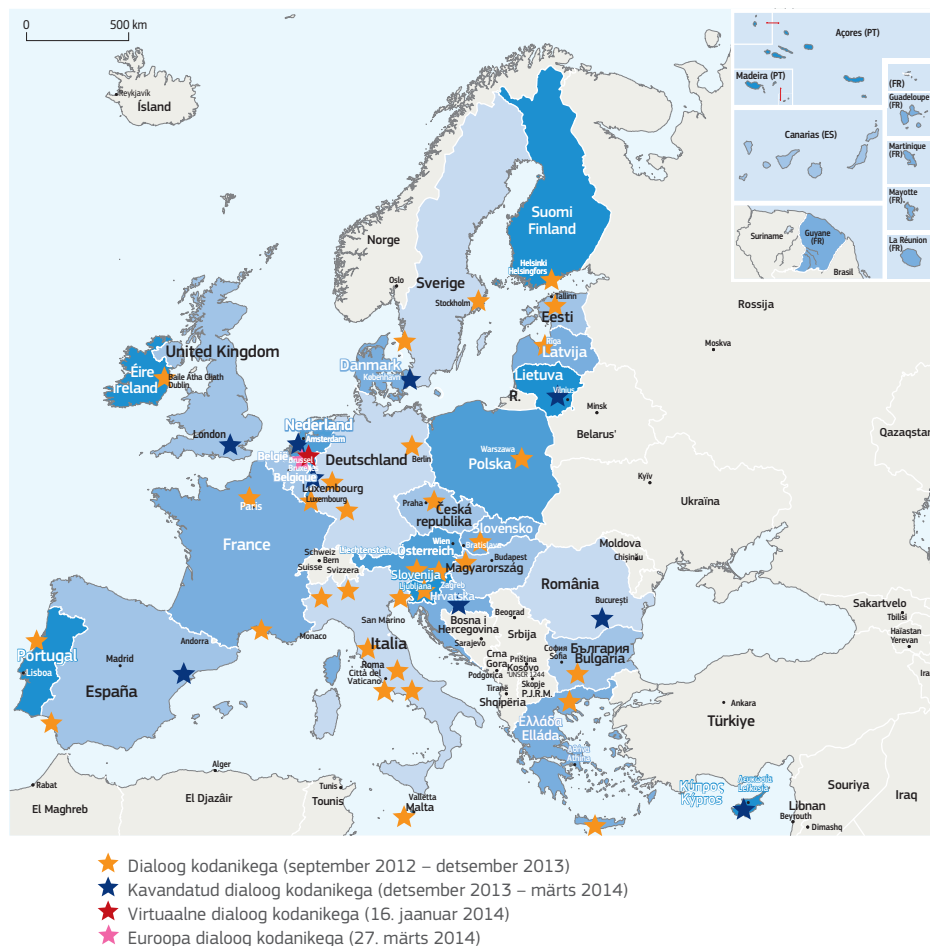
Eelarvealase ja majandusliku integratsiooni tulemusel tekkiva tõelise poliitilise liiduni jõudmiseks on vaja tõelist üleeuroopalist arutelu. ELi demokraatlik legitiimsus ja aruandekohustus peavad sammu pidama liidu kasvava osatähtsuse ja mõjuvõimuga. Sellepärast kinnitaski president Barroso oma 2013. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta⁽⁵⁾ kavatsust esitada uusi ideid ühenduse meetodi kindlustamise ja süvendamise kohta Euroopa Parlamendi valimiste eel. Kavas on esitada tõelise poliitilise liidu tekkeks vajalikud põhimõtted ja suunised, mille üle tekiks tõeline üleeuroopaline arutelu.

Kodanike kaasamine arutellu

2013. aastal kaasas EL kodanikud Euroopa tuleviku üle peetavasse arutellu. 2013. aasta oli kuulutatud Euroopa kodanike aastaks, et tähistada 20 aasta möödumist Euroopa kodakondsuse mõiste kasutusele võtmisest Maastrichti lepingus. Eesmärk oli täiendavalt teavitada eurooplasi ELi kodakondsusega kaasnevatest õigustest ja võimalustest.

KOGU LIIDU KODANIKE KAASAMINE

2013. aastal kodanikega peetud dialoogide kaart

2013. aastal jätkus ka mitu 2012. aastal alustatud kodanike dialoogi, mis kestavad 2014. aasta märtsini. Liikmesriikides toimub kokku ligikaudu 50 üritust, millel osalevad aktiivselt komisjoni president ja enamik volinikke. Paljud dialoogid peetakse koos liikmesriikide, piirkondlike ja kohalike poliitikute ning Euroopa Parlamendi liikmetega, kuna tegu on laiema aruteluga.

Eesmärk on kiirendada tõelise Euroopa avaliku ruumi loomist, kus saaks arutada Euroopa probleeme Euroopa seisukohalt.

Arutelud keskenduvad kolmele peamisele teemale:

- ▶ majanduskriisi ületamine;
- ▶ kodanike õigused ja muud aktuaalsed probleemid;
- ▶ Euroopa tulevik.

Kodanike dialooge toetasid 2013. aastal tuhanded Euroopa kodanike aastaga seotud üritused (vt 4. peatükki).

Euroopa Komisjoni asepresident ning õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse volinik Viviane Reding kodanikega toimunud dialoogil Kreekas Thessalonikis.

Uus Euroopa narratiiv

Viimastel aastatel esile kerkinud uued probleemid on mõjutanud põhjalikult Euroopa projekti, kodanike seisukohti ja ühiskondlikke väärtusi. On äärmiselt oluline, et taastuks kodanike usk Euroopasse ning nad pühendusid taas 60 aastat tagasi alguse saanud ettevõtmisele, mille algatasid kuus riiki killustunud ja laastatud Euroopas.

Sõjajärgne juhtmõte „rahu ühisturu kaudu“ vajab ajaproovile vastupidavat uuendust „versiooni 2.0“ kujul. Uus kõikehõlmav narratiiv peaks võtma arvesse seda, miks oli Euroopa integratsiooniprotsess vajalik pärast Teist maailmasõda ja miks on see tähtis ka tänapäeval. See peaks võtma arvesse Euroopas kujunevat tegelikkust ning tooma esile asjaolu, et EL ei tähenda pelgalt majandust ja selle kasvu, vaid ka kultuurilist ühtsust ja ühiseid väärtusi üleilmastunud maailmas.

„Uus Euroopa narratiiv“ on Euroopa Parlamendi kavandatud ja Euroopa Komisjoni poolt ellu viidav projekt, mis loodi pärast seda, kui president Barroso lausus oma 2012. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta, et on vaja „rohkem ja paremat Euroopat“. Projekti eesmärk on kutsuda kunstiinimesi, haritlasi, teadustöötajaid ja kultuuritegelasi osalema arutelus ja esitama oma ettekujutust Euroopast, kus kodanikud tunneksid end praegu ja tulevikus taas Euroopa Liidu rajamise protsessi osalistena. Oma 2013. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta palus president Barroso „Euroopat toetada kõigil, kes Euroopast hoolivad – sõltumata oma poliitilistest või ideoloogilistest seisukohtadest või päritolust“.

President Barroso andis „Uue Euroopa narratiivi“ projektile avalöögi 2013. aasta aprillis. Projekti elluviimiseks on komisjon moodustanud kultuurialase juhtrühma, kes koostab laekunud arvamuste põhjal lõppdokumendi. Juulis peeti Poolas Varssavis esimene üldkogu „Fantaasia ja mõtteviisid Euroopas“, millele järgnes teine üldkogu detsembris Itaalias Milanos. Mõlemal korral kaasati üritusse seda korraldava riigi valitsusjuht või riigipea. Kolmas ja ühtlasi viimane üldkogu peaks toimuma 2014. aasta alguses.

Valmistumine 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisteks

Kodanike kaasamine arutellu oli ka ettevalmistus 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisteks. Valimised on erilised kahel põhjusel.

Esiteks on need esimesed valimised, mis peetakse Lissaboni lepingu sätete alusel, mis suurendab ELi kodanike rolli poliitiliste otsustajatena. Leping suurendab ka parlamendi volitusi, tugevdades selle rolli kaasseadusandjana ja andes talle täiendavaid ülesandeid, sealhulgas õiguse valida Euroopa Ülemkogu ettepaneku alusel komisjoni president, võttes arvesse Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi.

Teiseks on järgmised valimised olulised Euroopa tulevase kursi määramisel. Kriisist tingitud põhjalike muutuste tõttu on EL jõudnud oma arengus teelahkmele. Euroopa Parlamendi valimised loovad platvormi, kus kodanikud saavad otsustada, millist teed peaks liit minema ja millist Euroopat nad tulevikus tahavad.

Seoses parlamendivalimiste ettevalmistamise ja komisjoni presidendi valimisega avaldas komisjon teatise ⁽⁶⁾ ja soovitus ⁽⁷⁾, kutsudes üles tihendama sidemeid kodanike ja ELi vahel järgmiste meetmete kaudu:

- ▶ liikmesriikide erakonnad peaksid avalikustama valimiste eel ja ajal, millise Euroopa erakonnaga nad on seotud;
- ▶ liikmesriigid peaksid leppima kokku Euroopa Parlamendi valimiste ühises päevas;
- ▶ erakonnad peaksid tegema teatavaks, millist kandidaati Euroopa Komisjoni presidendi kohale nad toetavad;
- ▶ erakonnad peaksid tegema kampaania käigus teatavaks, kes on nende kandidaat Euroopa Komisjoni presidendi kohale ja milline on tema valimisplatvorm.

Parlament kinnitas need ettepanekud 2013. aasta juulis koos valimiste toimumise päevaga ajavahemikus 22.–25. mai 2014.

VIITED

- (¹) Komisjoni teatis. Seirearuanne Horvaatia ühinemissettevalmistuste kohta (COM(2013) 171).
- (²) Komisjoni aruanne. 2013. aasta lähenemisaruanne Läti kohta (COM(2013) 341).
- (³) Euroopa Keskpanga aruanne. 2013. aasta juuni lähenemisaruanne (<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/conrep/cr201306en.pdf>).
- (⁴) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskava – üleeuroopalise arutelu avamine (COM(2012) 777).
- (⁵) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_en.htm
- (⁶) Komisjoni teatis. Ettevalmistused 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisteks: valimiste veelgi demokraatlikum ja tõhusam korraldus (COM(2013) 126).
- (⁷) Komisjoni soovitus Euroopa Parlamendi valimiste demokraatlikuma ja tõhusama läbiviimise kohta (ELT L 79, 21.3.2013).

FOTODE AUTORIÕIGUS

Euroopa Liit: lk-d 8, 10, 11, 14

2. PEATÜKK

Majandus-, fiskaal- ja pangandusliidu suunas

2013. aastal jätkus Euroopa Liidu majanduse ja eelarve koordineerimise oluline ümberkujundamine; see näitab, et EL teeb püsivaid muudatusi ning lahendab tõsiseid struktuurseid ja eelarveprobleeme, mis tekkisid viimase kümne või enama aasta jooksul. Kolmas Euroopa poolaasta – s.o ELi majanduse ja eelarve koordineerimise integreeritud tsükkel – võimaldas liikmesriikide majanduspoliitikat põhjalikult ja õigeaegselt hinnata, pöörates sealjuures piisavalt tähelepanu riikidevahelistele vastastikustele sõltuvustele ja ülekanduvatele mõjudele. Lisaks tugevdati teise majanduse juhtimise paketi õigusaktide kehtestamisega eelarvejärevalvet euroalal.

Liikmesriigid tegid 2013. aastal riigi rahanduse kontrolli alla saamiseks ära suure töö ja neil õnnestus ELi üldist eelarvepuudujääki 2009. aasta haripunktiga võrreldes poole võrra vähendada. Nad viisid läbi ka struktuurireforme, s.o pensioni- ja maksusüsteemi, tööõiguse või toote- ja teenusturgudega seotud põhimõttelise tähtsusega majandusreforme. Need on muutnud majanduse toimimist ning saavad parandada liikmesriikide majanduskasvu ja töökohtade loomise potentsiaali. Iirimaast sai esimene riik, kes väljus oma majanduse kohandamise programmist.

Lisaks pankade rangematele kapitalinõuetele, mis jõustuvad 1. jaanuaril 2014, on EL finantsstabiilsuse suurendamiseks ja maksumaksjate huvide kaitsmiseks teinud märkimisväärseid edusamme pangandusliidu väljakujundamiseks euroalal. Pangandusliit on avatud kõigile, sealhulgas euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele. Ainult ühise süsteemi toel õnnestub murda nõiarang, milles riigid ja neis tegutsevad pangad üksteise raskusi süvendavad. Pangandusliidu ühes põhisambas – ühtses järelevalvemehhanismis – lepiti kokku 2013. aastal ja see muutub täielikult toimivaks 2014. aastal. Seda täiendab teine samm – ühtne kriisilahendusmehhanism, mille suhtes Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid oma seisukohad vastu 2013. aasta detsembris, lootes jõuda 2014. aastal kiiresti kolmepoolsete läbirääkimisteni. Need kaks mehhanismi, mis toetuvad ELi kõigi 28 liikmesriigi jaoks ühistele panganduseeskirjadele, suurendavad pankade stabiilsust ja välistavad tulevikus vajaduse kasutada maksumaksjate raha raskustes olevate pankadega tegelemiseks.

Läti ühinemist euroalaga tervitav plakat Euroopa Komisjoni Berlaymonti hooneel Belgias Brüsselis.

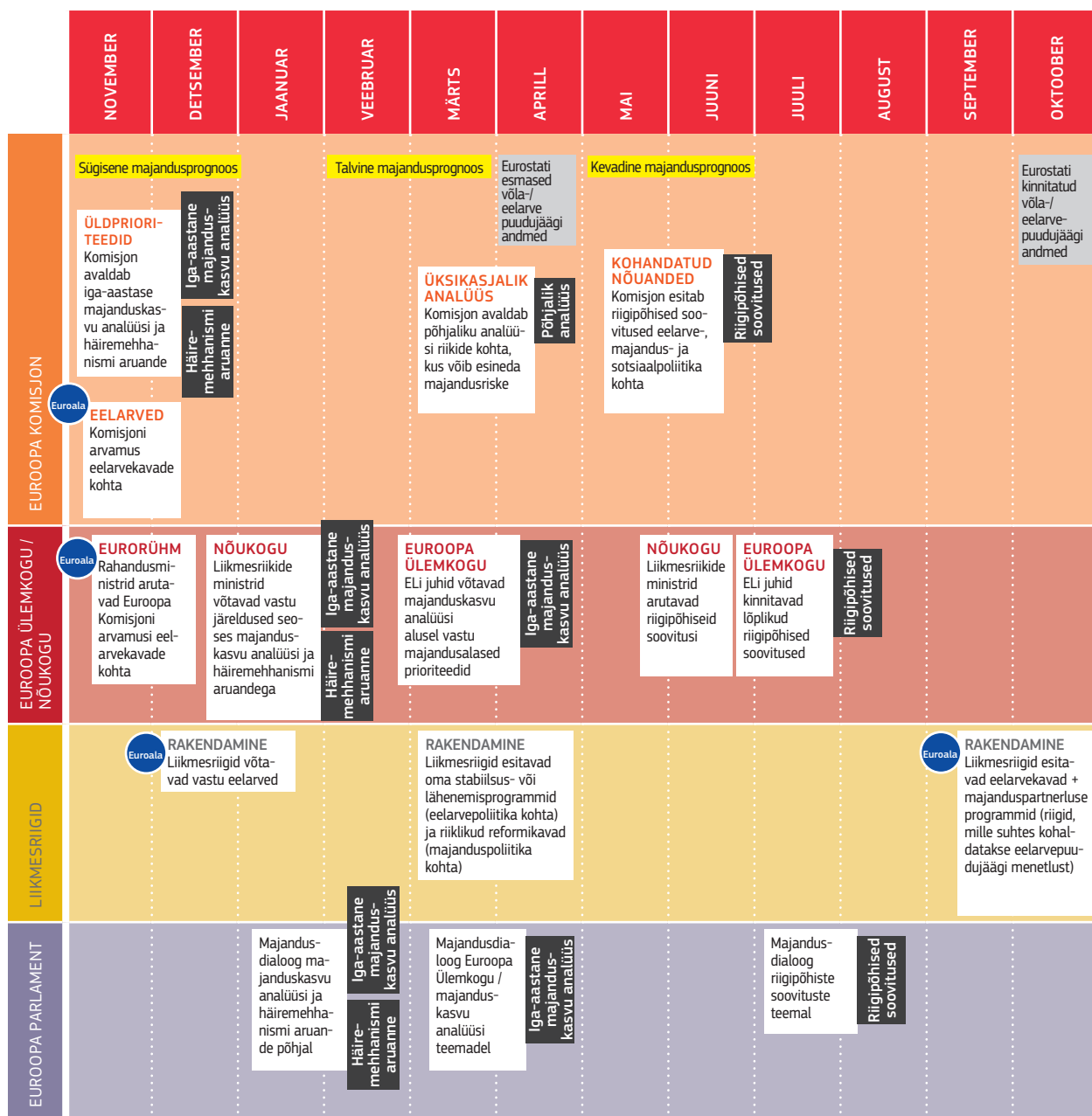

Euroopa majanduse juhtimise tõhustamine ja Euroopa majanduskasvu tegevuskava tugevdamine

Euroopa poolaasta

Euroopa Liidu majandusjuhtimise süsteemi üks peamine vahend on Euroopa poolaasta. 2013 oli selle rakendamise kolmas aasta. Poolaasta tagab liikmesriikide eelarvepoliitika tiheda koordineerimise stabiilsuse ja kasvu pakti alusel ning majanduspoliitika koordineerimise kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020”, s.o ELi pikaajalise majanduskasvu ja töökohtade loomise kavaga.

EUROOPA POOLAASTA KÄIK

Euroopa poolaasta eesmärgid on:

- ▶ määrata kindlaks ELi ja euroala peamised majanduslikud ning sotsiaalsed probleemid, mis peegeldavad liikmesriikide üha suuremat vastastikust sõltuvust;
- ▶ hinnata poliitika edenemist, teha varakult kindlaks uued poliitika ees seisvad probleemid ning anda liikmesriikidele riigipõhiste soovitude kaudu juhiseid meetmete rakendamiseks viisil, mis aitab ELil kohaneda ja jätkusuutlikult kasvada, tagades kõigile töökohad ja väärika elatustaseme.

Tuginedes komisjoni 2013. aasta majanduskasvu analüüsis esitatud juhiste, pani Euroopa Ülemkogu oma 2013. aasta märtsis toimunud kohtumisel eelseisvaks aastaks paika ELi kui terviku reformiprioriteedid. Need prioriteedid ei ole eelmise aastaga võrreldes muutunud – osalt seetõttu, et oluliste majandusprobleemide lahendamine nõuab poliitika järjepidevust, kuid peamiselt seetõttu, et tõendid näitavad ELi strateegia toimivust. Need prioriteedid on:

- ▶ diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine;
- ▶ majandusele tavapärase laenuandmise taastamine;
- ▶ majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamine praegu ning tulevikus;
- ▶ võitlus töötusega ja tegelemine kriisi sotsiaalsete tagajärgedega;
- ▶ avaliku halduse moderniseerimine.

Euroopa Komisjoni asepresident ning majandus- ja rahandusküsimuste ja euro volinik Olli Rehn Euroopa poolaasta arutelul Euroopa Parlamendis Prantsusmaal Strasbourgis.

Euroala eelarvekavade hindamine

2013. aasta mais jõustus euroala teine, eelarvepoliitika õigusakte sisaldav majanduse juhtimise pakett. 2013. aasta oktoobris rakendati uusi eeskirju esimest korda, kui euroala liikmesriigid esitasid riiklikud eelarvekavad arvamuse avaldamiseks komisjonile. Komisjon andis eelarvekavadele 15. novembril suhteliselt positiivse üldhinnangu. Enamik kavasid leiti olevat üldiselt kooskõlas kohustustega, mille euroala riigid, sealhulgas riigid, kelle suhtes kohaldatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust (ELi tugevdatud järelevalvesüsteem riikidele, kelle eelarvepuudujääk on üle 3% SKPst), on seoses võla ja puudujäägiga võtnud. Mõne riigi puhul märkis komisjon siiski vähest tegutsemisruumi.

Rahandusministrid uurisid ja arutasid eelarvekavasid ning komisjoni arvamusi euro-rühmas põhjalikult novembris. Nad leidsid, et stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjade järgimine oli mitmes riigis ohus, kuid samas kinnitasid ministrid oma täielikku pühendumist selle ohu kõrvaldamisele. Lepiti kokku, et liikmesriigid peaksid keskenduma täiendavate eelarvekohanduste kvaliteedile ja sisule, et kohandused oleksid võimalikult suures ulatuses majanduskasvu soodustavad.

Teise majanduse juhtimise paketi jõustumine

Kaks teise majanduse juhtimise paketti kuuluvat määrust⁽¹⁾ täiendavad stabiilsuse ja kasvu pakti, kuid need on kohaldatavad vaid euroala liikmesriikide suhtes. Need määrused jõustusid 30. mail 2013 ja neid kohaldati esimest korda sügisel uue Euroopa poolaasta alguses. Neis käsitletakse vajadust eelarve kooordineerimist tugevdada, kuna rahaliidu liikmesriigid on üksteisega tihedalt seotud. Selle üks olulisemaid aspekte on, et Euroopa Komisjon hindab riiklike eelarvekavasid ja annab vajaduse korral soovitusi. Kõnealuste määrustega luuakse ka liidu raamistik rahalistes raskustes riikidega tegelemiseks. Teise majanduse juhtimise paketiga integreeritakse majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingus võetud kohustused ELi õigusesse.

Teise majanduse juhtimise paketi põhijooned on järgmised:

1. eelarvepoliitika rangem jälgimine ja tihedam kooordineerimine euroalal, sealhulgas eelarvekavade ühine hindamine sügisel ja ülemäärase eelarvepuudujäägi pidev järelevalve euroalal;
 2. aruandekohustuse ja vastutuse suurendamine riikide poliitikas. Täpsemalt öeldes nähakse ette, et riigieelarvete aluseks peavad olema riigisiseseid sõltumatud prognoosid, mis peaks suurendama usaldusväarsust, ja et riigi sõltumatud institutsioonid peavad jälgima riiklike eelarve-eeskirjade täitmist, mis peaks tugevdama omanditunnet Euroopa eelarvekohustuste suhtes;
 3. rahalise abi andmisel rakendatavate järelevalvepõhimõtete sätestamine liidu õiguses. Sellega luuakse uus tõhusam järelevalve, millega kaasneb tavapärase järelevalvega võrreldes tugevdatud jälgimine ja mis tähendab, et makromajanduslikust kohandamisprogrammist riikidele tulenevad kohustused asetatakse ELi raamistikku ja kehtestatakse programmile järgneva järelevalve kord.
-

Majandusriskide varajane avastamine

2011. aastal jõustunud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlus näeb ette kõigi 28 liikmesriigi majanduspoliitika pidevat analüüsi kogu aasta jooksul: see võimaldab sellistele riskidele nagu eluasemekinnisvara turul tekkivad mullid või konkurentsivõime vähenemine varakult tähelepanu pöörata, et need ei muutuks majandusele laiemalt ja teistele liikmesriikidele probleemiks.

Jälgimine toimub igal sügisel häiremehhanismi aruandes avaldatava statistiliste näitajate tulemustabeli abil. Vajaduse korral järgneb sellele põhjalikum analüüs.

Komisjon järeldas 2013. aastal, et liikmesriigid on teinud enne kriisi tekkinud tasakaalustamatuse kõrvaldamisel edusamme. Mitu liikmesriiki on oma eelarvepuudujääki vähendanud ja parandanud märkimisväärselt kulupõhist konkurentsivõimet. Siiski on vaja täiendavaid edusamme, et vähendada ülemäärast võlga ja parandada kõige enam võlgu olevate riikide rahvusvahelist netoinvesteeringu positsiooni. 2013. aasta novembris avaldatud 2014. aasta häiremehhanismi aruandes ⁽²⁾ soovitas komisjon põhjalikult analüüsida arengutendentse 16 liikmesriigis, kes seisid vastamisi mitmesuguste makromajanduslike probleemide ja võimalike haavatavustega, mis võivad üle kanduda ülejäänud euroalale ja ELile laiemalt. Riigipõhised põhjalikud analüüsid valmivad 2014. aasta kevadel, nii et komisjonil on aega kaaluda, kas osana Euroopa poolaasta tsüklist tuleks järgmistes riigipõhistes soovitusetes teha ettepanek konkreetsete meetmete võtmiseks.

Majandusprioriteedid pärast 2013. aastat

Iga-aastases majanduskasvu analüüsis leiti, et liidu ja tema liikmesriikide olulisim ülesanne 2014. aastal on toetada ning tõhustada 2013. aastal alanud majanduse elavnemist. Analüüs näitas, et liikmesriigid tegid viie 2013. aastal kindlaksmääratud prioriteedi alal edusamme ja on asunud kõrvaldama enne kriisi tekkinud tasakaalustamatust.

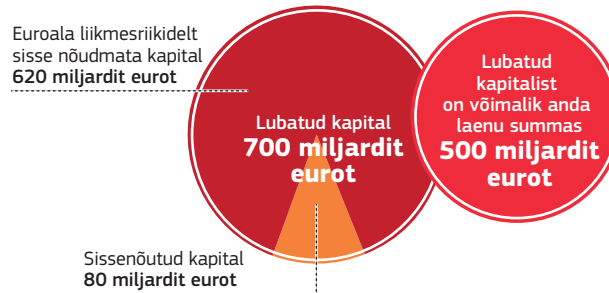
Majandusolukorra paranemise märke tuleks seetõttu käsitada julgustusena jätkata otsustavalt jõupingutusi ning vältida tagasilanguse, enesega rahulolu ja reformiväsimuse ohtu. Olulised on õiglus ja eesmärkide selgus, et riiklikul ja Euroopa tasandil tehtud jõupingutused annaksid keskpikas ja pikas plaanis käegakatsutavaid tulemusi ning oleksid kodanikele vastuvõetavad.

Euroopa stabiilsusmehhanism

2013. aasta oli Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) toimimise esimene täisaasta. Tegemist on euroala finantsstabiilsuse kaitsmisel keskse tähtsusega mehhanismiga. ESM – mille laenuandmisvõime on 500 miljardit eurot – on rahanduse esmatähtis kaitsemehhanism, millest saavad rahalist abi euroala liikmesriigid, kellel on või keda ähvardavad rahastamisraskused. ESM on juba andnud rahalist abi Hispaaniale, et aidata tal oma finantssektorit rekapitalizeerida, ja Küprosele, et aidata tal oma makromajanduslikku kohandamisprogrammi rakendada. Iirimaa, Kreeka ja Portugali programmide rahastamist jätkasid ühiselt Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM), Euroopa Finantsstabiilsuse Fond (EFSF) ja Rahvusvaheline Valuutafond (IMF).

ESMi loomine ei ole eraldiseisev reageering võlakriisile, vaid täiendab mitmesuguseid riikliku, euroala ja ELi tasandi reforme. Liikmesriikide jõupingutused eelarve konsolideerimiseks ja struktuurireformide rakendamiseks ning sellised ELi ja valitsustevahelised algatused nagu tugevdatud stabiilsuse ja kasvu pakt, majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise leping (sh fisikaalkokkulepe), Euroopa poolaasta ja pangandusliit on ülimalt olulised kriisi põhjuste kõrvaldamiseks ja võimalike tulevaste kriiside ärahoidmiseks. Kui euroala liikmesriik vajab siiski rahalist abi, on ESMil suutlikkus ja vahendid tegutseda kaitsemehhanismina ning kohaldada kõnealuse riigi rahastamisvajaduste täitmiseks laenuinstrumenti seni, kuni juurdepääs riigivõlakirjade turule on taastunud. ESM kogub oma eesmärgi täitmiseks raha rahaturu-instrumentide, ning keskmise ja pika (kuni 30aastase) tähtajaga võlakirjade emiteerimisega. ESMi emiteeritud instrumentide tagatiseks on sissemakstud kapital suurusega 80 miljardit eurot ja ESMi liikmesriikide siduv kohustus teha sissemakse ESMi aktsiakapitali.

EUROOPA STABIILSUSMEHCHANISM ARVUDES

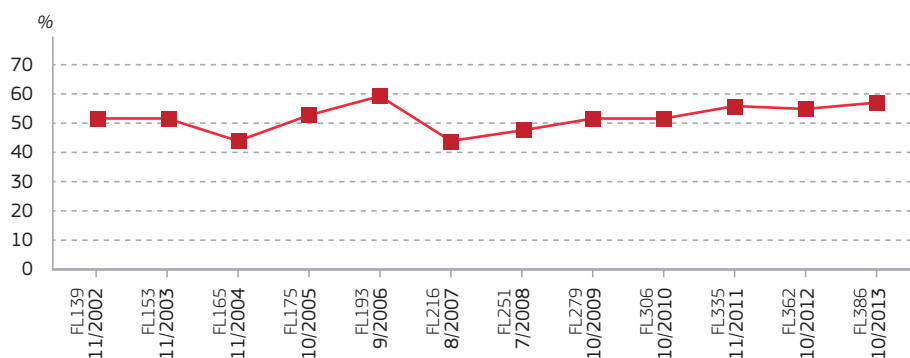

Majandus- ja rahaliidu sotsiaalne mõõde

Komisjon teeb oma teatises majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtme tugevdamise kohta ⁽³⁾ ettepaneku luua tööhõive- ja sotsiaalvaldkonna viiest põhinäitajast koosnev uus tulemustabel, mille abil saaks tuvastada majandus- ja rahaliidu olulisi tööhõive- ning sotsiaalprobleeme, mis tuleb ühiseid huvisid silmas pidades lahendada, ning neile tähelepanu juhtida. Nimetatud näitajad on töötus, noorte töötus ja mitteaktiivsuse määr, kodumajapidamiste kasutada olev brutosissetulek, vaesusriski määr ja sissetulekute ebavõrdsus (ülemise 20% ja alumise 20% suhtarv). Tulemustabel lisati 2014. aasta majanduskasvu analüüsi paketti (ühine tööhõivearuanne) ja seda võetakse Euroopa poolaasta protsessis arvesse dokumendina, mis võib kujundada riigi-põhiseid soovitusi, kuid ilma sanktsioonideta.

ÜLEVAADE VIIMASE EUROBAROMEETRI KIIRUURINGU (FL 386) TULEMUSTEST 17 EUROALA RIIGIS

57% (+ 2%) euroalas elavatest ELi kodanikest suhtuvad ühisrahasse positiivselt. 2011. aastal oli see 56%; seejärel langes see 2012. aastal 1 protsendipunkti võrra 55%-le ja on nüüd tõusnud 57%-ni.

Rahaline abi: Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Küprose ja Portugali programmide üksikasjad

Iirimaa

Iirimaa oli esimene riik, kes väljus edukalt oma makromajanduslikust kohandamisprogrammist 2013. aasta detsembris. Programmis lepiti ametlikult kokku 2010. aasta detsembris. See sisaldas 85 miljardi euro suurust ühisrahastamise paketti ja hõlmas ajavahemikku 2010–2013.

„Iirimaa programmi edukas lõpuleviimine näitab kindlalt, et meie ühine reageerimine kriisile annab tulemusi,” sõnas majandus- ja rahaküsimuste ning euro eest vastutav komisjoni asepresident Olli Rehn.

Iirimaa palus 21. novembril 2010 ELilt ja IMFilt ametlikult rahalist abi. Iirimaa makromajanduslik kohandamisprogramm sisaldas ELi/EFSMi vahendeid (22,5 miljardit eurot), euroala liikmesriikide / EFSFi vahendeid (17,7 miljardit eurot), Ühendkuningriigi (3,8 miljardit eurot), Rootsi (0,6 miljardit eurot) ja Taani (0,4 miljardit eurot) kahepoolseid osamakseid ning IMFi vahendeid (22,5 miljardit eurot). Lisaks osales Iirimaa selles riigikassa rahapuhvri ja riikliku pensionireservi fondi investeringute kaudu.

Programmi eesmärgid olid:

- ▶ pangandussektori kohene tugevdamine ja põhjalik ümberkorraldamine;
- ▶ eelarve ulatuslik kohandamine, et taastada riigi rahanduse jätkusuutlikkus ja vabaneda 2015. aastaks ülemäärasest eelarvepuudujäägist;
- ▶ majanduskasvu soodustavad reformid eelkõige tööturul, et taastuks tugev ja jätkusuutlik kasv.

IIRIMAALE TEHTUD VÄLJAMAKSETE SUMMAD, MILJARDITES EURODES

Läbivaatamine	Kuupäev	EFSF	EFSM	IMF	Kahepoolne	Kokku
1.	Q1 2011	3,6	8,4	5,8	0,0	17,8
2.	Q2 2011	0,0	3,0	1,4	0,0	4,4
3.	Q3 2011	3,0	2,5	1,5	0,5	7,4
4.	Q4 2011	2,7	1,5	3,9	0,5	8,6
5.	Q1 2012	2,8	3,0	3,2	0,7	9,7
6.	Q2 2012	0,0	2,3	1,5	0,5	4,2
7.	Q3 2012	0,0	1,0	0,9	0,7	2,6
8.	Q4 2012	0,8	0,0	0,9	0,5	2,2
9.	Q1 2013	1,6	0,0	1,1	0,7	3,43
10.	Q2 2013	1,0	0,0	1,0	0,5	2,4
11.	Q3 2013	2,3	0,0	0,76	0,25	3,31
12.	Q4 2013	0,0	0,8	0,6	0,0	1,4
Väljamaksed kokku		17,7	22,5	22,5	4,8	67,5

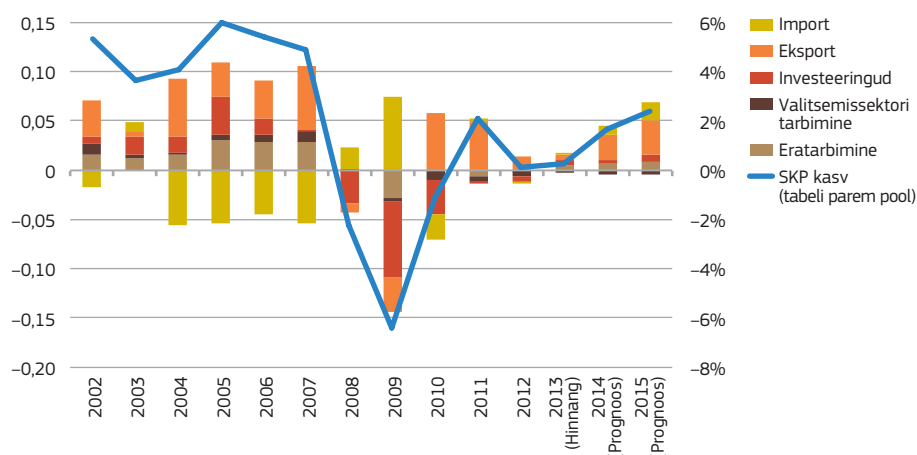
Kuna mõned arvud on ümardatud, ei pruugi kogusummad vastata täpselt tulpades ja ridades esitatud arvude summadele.

Iirimaa väljub programmist

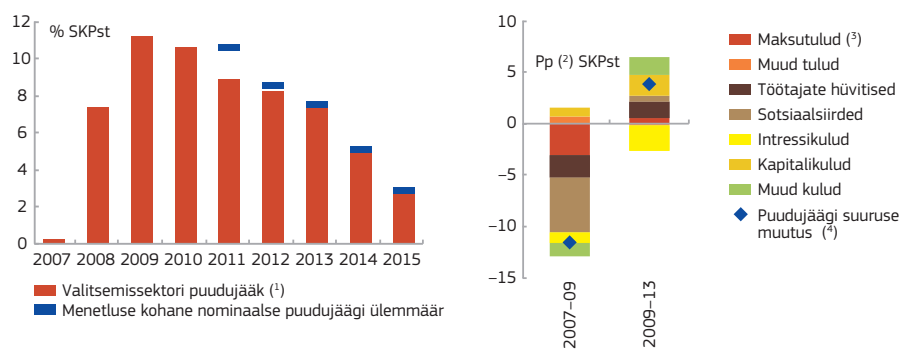
Euroala rahandusministrid kiitsid Iirimaa kohandamisprogrammi 12. ja ühtlasi viimase läbivaatamise heaks 2013. aasta detsembris. Heakskiit põhines komisjoni vastavusaruande kavandil, mis avaldati 2013. aasta novembris. Komisjon toetas Iirimaa valitsuse otsust kohandamisprogrammist detsembris kavakohaselt ja eelnevalt kokkulepitud ennetava krediitlimiidita väljuda. Eurorühm tunnustas Iirimaa ametiasutusi programmi vankumatu rakendamise eest ja märkis, et Iirimaa programmi tollane peatne lõpetamine tõendas, et ELi kriisile reageerimise strateegia oli andmas tulemusi. EFSF, EFSM ja IMF teevad praegu Iirimaaale viimaseid väljamakseid.

IIRIMAA MAJANDUS TAASTUB

Nõudluse osa SKP kasvus (tabeli vasak pool), SKP reaalkasv (tabeli parem pool)

IIRIMAAL JÄTKUVAD EELARVEKOHANDUSED

(¹) Valitsemissektori puudujääk ei hõlma puudujääki suurendavaid finantssektori meetmeid.

(²) Protsendipunkti.

(³) Maksutulud hõlmavad otseseid ja kaudseid makse ning sotsiaalkindlustusmaksleid.

(⁴) Miinusmärk osutab valitsemissektori puudujäägi suurenemisele.

Kreeka

Kuna Kreeka riigi rahastamistingimused halvenesid järsult, on euroala liikmesriigid ja IMF alates 2010. aasta maist andnud Kreeka laenulepingu kaudu Kreekale rahalist abi. Selle eesmärk on toetada Kreeka valitsuse jõupingutusi riigi eelarve jätkusuutlikkuse taastamiseks ja struktuurireformide rakendamiseks, et suurendada majanduse konkurentsivõimet ja panna seega alus jätkusuutlikule majanduskasvule.

Euroala rahandusministrid kiitsid 14. märtsil 2012 heaks teise Kreeka makromajandusliku kohandamisprogrammi rahastamise. Euroala liikmesriigid ja IMF eraldasid 2012.–2014. aastaks esimese programmi (Kreeka laenuleping) raames väljamaksmata summad ja täiendavad 130 miljardit eurot. Kui esimese programmi rahastamine põhines kahepoolsetel laenudel, siis teise programmi puhul lepiti kokku, et euroala liikmesriikide poolt rahastab seda EFSF, mis sai täielikult toimivaks alates 2010. aasta augustist.

Teisest programmist antakse kuni 2014. aasta lõpuni rahalist abi kogusummas 164,5 miljardit eurot. Euroala kohustused moodustasid sellest summast 144,7 miljardit eurot, mis antakse EFSFi kaudu, samal ajal kui IMFi panus on 19,8 miljardit eurot. See on osa nelja-aastasest 28 miljardi euro suurusest abist Kreeka laiendatud rahastamisvahendi raames, mille IMF kiitis heaks 2012. aasta märtsis.

Lisaks lepiti teise programmi algatamisel kokku, et Kreeka võla jätkusuutlikkuse parandamiseks on vaja erasektori osalust. Selle eesmärgi saavutamisele aitas oluliselt kaasa suur osalemine Kreeka võlavahetuspakkumises 2012. aasta kevadel. Vahetuspakkumiseks kõlblikest võlakirjadest koguväärtusega 205,6 miljardit eurot vahetati ligikaudu 197 miljardi euro väärtuses võlakirju ehk 95,7%.

KREEKALE TEHTUD VÄLJAMAKSETE SUMMAD, MILJARDITES EURODES

Väljamakse	Kuupäev	EFSF	IMF	Kokku
1	Märts–juuni 2012/1	74,0	1,6	75,6
2.1	Detsember 2012/2	34,3	–	34,3
2.2	Jaanuar 2013/3	7,2	–	7,2
2.3	Jaanuar 2013	2,0	3,24	5,24
2.4	Veebruar 2013	2,8	–	2,8
2.5	Mai 2013	2,8	–	2,8
3.1	Mai 2013/4	4,2	1,74	5,94
3.2	Juuni 2013	3,3	–	3,3
4.1	Juuli 2013/5	2,5	1,8	4,3
Väljamaksed kokku		133,1	8,38	141,48

Kuna mõned arvud on ümardatud, ei pruugi kogusummad vastata täpselt tulpades ja ridades esitatud arvude summadele.

Portugal

Portugali makromajanduslikus kohandamisprogrammis lepiti kokku 2011. aasta mais. See sisaldab 78 miljardi euro suurust ühisrahastamise paketti ja hõlmab ajavahemikku 2011. aastast kuni 2014. aasta keskpaigani.

Portugal palus 7. aprillil 2011 ELilt, euroala liikmesriikidelt ja IMFilt rahalist abi. Portugali makromajanduslik kohandamisprogramm sisaldab 78 miljardi euro suurust ühisrahastamise paketti (EL/EFSM 26 miljardit eurot, euroala/EFSF 26 miljardit eurot, IMF umbes 26 miljardit eurot). See hõlmab reforme majanduskasvu ja töökohtade arvu suurendamiseks, fiskaalmeetmeid valitsemissektori võla ja eelarvepuudujäägi vähendamiseks ning meetmeid riigi finantssektori stabiilsuse tagamiseks.

Programmi eesmärgid on:

- ▶ struktuurireformid majanduskasvu suurendamiseks, töökohtade loomiseks ja konkurentsivõime parandamiseks;
- ▶ eelarve konsolideerimise strateegia, mida toetavad struktuursed fiskaalmeetmed ja parem eelarvekontroll avaliku ja erasektori partnerluste ning riigiosalusega ettevõtete üle, et valitsemissektori koguvõla suhe SKPsse keskpikas plaanis kindlalt väheneks ja puudujääk langeks 2014. aastaks alla 3% SKPst;
- ▶ finantssektori strateegia, mis põhineb rekaptaliseerimisel ja finantsvõimenduse vähendamisel, et kaitsta finantssektorit finantsvõimenduse korrapäratu vähendamise eest turupõhiste mehhanismide ja kaitsemeetmete abil.

PORTUGALILE TEHTUD VÄLJAMAKSETE SUMMAD, MILJARDITES EURODES

Läbivaatamine	Kuupäev	EFSF	EFSM	IMF	Kokku
Heakskiit	Q2 2011	5,9	6,5	6,3	18,7
1.	Q3 2011	0,0	7,6	4,0	11,6
2.	Q4 2011	3,7	1,5	2,9	8,1
3.	Q1 2012	5,2	4,5	5,2	14,9
4.	Q2 2012	2,6	0,0	1,4	4,0
5.	Q3 2012	0,8	2,0	1,5	4,3
6.	Q4 2012	0,8	0,0	0,9	1,7
7.	Q1 2013	2,1	0,0	0,7	2,8
8. (*)	Q2 2013	1,8	0,0	1,0	2,8
9. (*)	Q3 2013	1,9	0,0	0,9	2,8
10.	Q4 2013	–	–	–	0,0
11.	Q1 2014	–	–	–	0,0
12.	Q2 2014	–	–	–	0,0
Väljamaksed kokku		24,8	22,1	24,8	71,7

Kuna mõned arvud on ümardatud, ei pruugi kogusummad vastata täpselt tulpades ja ridades esitatud arvude summadele.

(*) 8. ja 9. läbivaatamine ühendati.

Küpros

Küprose makromajanduslikus kohandamisprogrammis lepiti ametlikult kokku 2013. aasta mais. Selle eesmärk on otsustavalt lahendada riigi majanduse ees seisvad finants-, eelarve- ja struktuuriprobleemid ning see peaks võimaldama Küprosel taastada jätkusuutliku majanduskasvu.

Pärast Küprosel 25. juunil 2012 taotluse saamist leppisid komisjon, Euroopa Keskpang (EKP) ja IMF 2. aprillil 2013 Küprose ametiasutustega kokku makromajanduslikus kohandamisprogrammis ajavahemikuks 2013–2016. Rahastamispakett hõlmab kuni 10 miljardit eurot, millest ESM eraldab kuni 9 miljardit eurot ja IMFilt oodatakse osalemist umbes 1 miljardi euroga.

Programmi eesmärgid on:

- ▶ taastada Küprose pangandussektori usaldusväärsus ning hoiustajate ja turu usaldus finantsasutuste põhjaliku restruktureerimise ja väiksemaks muutmise, järelevalve tugevdamise ja oodatava kapitalidefitsiidi kõrvaldamisega;
- ▶ jätkata käimasolevat eelarve konsolideerimist, et korrigeerida võimalikult kiiresti valitsemissektori ülemäärane eelarvepuudujääk;
- ▶ rakendada konkurentsivõime ning jätkusuutliku ja tasakaalustatud majanduskasvu toetamiseks struktuurireforme, mis võimaldavad kõrvaldada makromajandusliku tasakaalustamatuse, eelkõige reformides palkade indekseerimise süsteemi ja kõrvaldades takistused teenusteturude tõrgeteta toimimiselt.

KÜPROSELE TEHTUD VÄLJAMAKSETE SUMMAD, MILJARDITES EURODES

Läbivaatamine	Kuupäev	ESM	IMF	Kokku
1.	Q2 2013	2,0	0,1	2,1
2.	Q3 2013	1,0	–	1,0
3.	Q4 2013	1,5	0,1	1,6
4. (*)	Q1 2014	0,1	0,1	0,2
5.	Q2 2014	–	–	0,0
6.	Q3 2014	–	–	0,0
7.	Q4 2014	–	–	0,0
8.	Q1 2015	–	–	0,0
9.	Q2 2015	–	–	0,0
10.	Q3 2015	–	–	0,0
11.	Q4 2015	–	–	0,0
12.	Q1 2016	–	–	0,0
Väljamaksed kokku		4,6	0,3	4,9

Kuna mõned arvud on ümardatud, ei pruugi kogusummad vastata täpselt tulpades ja ridades esitatud arvude summadele.

(*) 4. läbivaatamine ei ole veel ametlikult lõppenud.

Hispaania

Hispaania taotles rahalist abi 25. juunil 2012. Finantssektoriga seotud poliitikatingimused sisaldavad meetmeid, millega suurendatakse pangandussektori pikaajalist vastupidavust ja taastatakse seega tema turulepääs ning tegeletakse tõhusalt bilanssi jäänud probleemsete varadega, mis tulenevad kinnisvaramulli lõhkemisest. Kokkulepe kiideti heaks 20. juulil 2012 Brüsselis toimunud eurorühma kohtumisel.

Hispaaniaga sõlmitud kokkulepe sisaldab nii riigiabi eeskirjadele vastavaid pankadele suunatud meetmeid kui ka laiemaid horisontaalseid makromajanduslikke reforme ja kohandusi. Rahalist abi anti ajavahemikuks 2012. aasta juulist kuni 2013. aasta detsembrini. Riigiabi eeskirjade kohaselt riigi toetust saavate pankade restruktureerimine kestab siiski eeldatavasti kuni viis aastat.

Pankadele suunatud meetmetel on kolm põhikomponenti:

- ▶ esiteks iga panga kapitalivajaduste põhjalik diagnoosimine varade kvaliteedi ulatusliku läbivaatamise ja väärtuse hindamise põhjal ning stressitestid iga panga kohta;
- ▶ teiseks langenud väärtusega vara eraldamine riigi toetust saavate pankade bilansist ja selle üleandmine välisele varahaldusettevõtjale;
- ▶ kolmandaks elujõuliste pankade rekapitalizeerimine ja restruktureerimine ning kokkuvõttes elujõuetute pankade suhtes nõuetekohaste kriisilahendusmeetmete rakendamine, mille eeltingimus on koormuse jagamine erasektoriga.

Laenud on antud Hispaania valitsuse pankade rekapitalizeerimise fondile Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB) ja seejärel suunatud asjaomastele finantsasutustele. Raha maksti välja kahes osas kokku 41,3 miljardi euro suuruses summas enne kavandatud rekapitalizeerimise kuupäevi. Täiendavaid väljamakseid ei ole planeeritud.

HISPAANIALE TEHTUD VÄLJAMAKSETE SUMMAD, MILJARDITES EURODES (*)

Läbivaatamine	Kuupäev	ESM	Kokku
1.	Q4 2012	39,5	39,5
2.	Q1 2013	1,9	1,9
3.	Q2 2013	0,0	0,0
4.	Q3 2013	0,0	0,0
5. (**)	Q4 2013	0,0	0,0
Väljamaksed kokku		41,3	41,3

Kuna mõned arvud on ümardatud, ei pruugi kogusummad vastata täpselt tulpades ja ridades esitatud arvude summadele.

(*) Programmi laadi tõttu on IMF vaid vaatleja ja ei osalenud rahastamises.

(**) 5. läbivaatamine on veel pooleli, väljamakset ei ole ette nähtud.

Majandus- ja rahandusliidu tugevdamine tulevikuks

Komisjoni tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskavas, millele on osutatud 1. peatükis, on sätestatud meetmed, mida on vaja ühisraha tugevdamiseks lühikeses, keskpikas ja pikas plaanis ⁽⁴⁾. Mõni reform on kehtivate teiseste õigusaktide alusel võimalik juba praegu, samal ajal kui teised nõuavad täiendavat arutelu ja võimalikku aluslepingu muutmist. EL on juba hakanud rakendama paljusid tegevuskavas sätestatud meetmeid, mis on täpsemalt järgmised:

- ▶ komisjon avaldas 2013. aasta märtsis kaks teatist eesmärgiga tutvustada oma ideid liikmesriikide oluliste majanduspoliitika reformikavade eelkoordineerimise ⁽⁵⁾ ning lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi ⁽⁶⁾ kohta, et julgustada ja toetada prioriteetseid reforme;
- ▶ 2013. aasta mais jõustus teine majanduse juhtimise pakett (vt eespool);
- ▶ kokku on lepitud ühtses järelevalvemehhanismis ja Euroopa Keskpank on alustanud pankade vara sõltumatut hindamist, enne kui ta asub 2014. aastal oma järelevalveülesandeid täitma;
- ▶ vastuvõtmisel on ühtne kriisilahendusmehhanism; 2013. aasta detsembris jõuti nõukogus kokkuleppele selle põhijoontes, sealhulgas ühtse kriisilahendusfondi loomises ja järkjärgulises kasutuselevõtus ning ühtse kriisilahendusnõukogu moodustamises, ning ka parlament on vastu võtnud oma läbirääkimistel võetavat seisukohta;

Vasakult paremale: Leedu president ja nõukogu ametis olev eesistuja Dalia Grybauskaitė, Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy ja Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso 19.–20. detsembrini Belgias Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu vahepressikonverentsil.

- ▶ 2013. aasta juulis selgitas komisjon, kuidas käsitleda stabiilsuse ja kasvu pakti kohaselt raamatupidamisarvestuses teatavaid avaliku sektori investeeringuid (nn investeeringute klausel);
- ▶ pärast Euroopa Parlamendiga kokkuleppele jõudmist moodustas komisjon eksperdirühma, mis uuriks võimalust kasutusele võtta võljalunastamisfond ja euroala ühised lühiajalised võlakirjad (kaks tegevuskavas sisalduvat ideed);
- ▶ oktoobris avaldas komisjon vastuseks Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembri kohtumisel tehtud üleskutsele teatise majandus- ja rahandusliidu sotsiaalse mõõtmekohta (mida on mainitud ka eespool).

Detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel jõudsid ELi juhid kokkuleppele vastastikku kokku lepivate lepinguliste suhete süsteemi ja sellega seotud solidaarsusmehhanismide põhijoontes, et hõlbustada ja toetada liikmesriikide reforme valdkondades, mis on majanduskasvu, konkurentsivõime ja töökohtade loomise seisukohast keskse tähtsusega. Euroopa Ülemkogu eesistujal Herman Van Rompuy on palutud tihedas koostöös Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barrosoga neile põhijoontele tuginedes tööd jätkata ja anda selle kohta aru 2014. aasta oktoobri tippkohtumisel.

Tugev finantsraamistik Euroopa ja pangandusliit euroala jaoks

Finantskriis juhtis tähelepanu finantssektori parema reguleerimise ja järelevalve vajadusele. Seetõttu on komisjon alates 2010. aastast teinud ettepanekud umbes 30 eeskirjade kogumi kohta, et tagada kõikide finantsjuhtimises osalejate, toodete ja turgude asjakohane reguleerimine ja tõhus järelevalve. Neid eeskirju peavad järgima kõik 28 liikmesriiki ja need toetavad finantsteenuste ühtse turu nõuetekohast toimimist.

Euroala kriis on lisanud ELi tööle täiendava mõõtme, kuna see juhtis tähelepanu pankade ja riikide probleemide vahelisele võimalikule nõiaringle. Selle murdmiseks ei piisa tugevamast finantssektorist. Eelkõige ühisraha kasutataval riikidel on vaja sügavuti minevat ja integreeritumat lähenemisviisi, millega põhimõtteliselt tagatakse kõigi 28 liikmesriigi jaoks ühiste eeskirjade tsentraliseeritud kehtestamine ja täitmine euroalal.

Seepärast leppisid ELi riigipead ja valitsusjuhid 2012. aasta juunis kokku pangandusliidus. Seda ideed arendati 2012. aasta novembris edasi komisjoni tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskavas.

Pangandusliidu tähtsus euroala jaoks

Riikide kooskõlastamata reageerimine finantskriisile on tugevdanud pankade ja riikide seost ning põhjustanud ühtse laenu- ja rahastamisturu muret tekitava killustumise. Killustumine tekitab eriti suurt kahju euroalal, kus rahapoliitika mõju edasikandumine on halvenenud ning ringkaitse rahastamises takistab tõhusat laenamist reaalmajandusele ja seega majanduskasvu.

Finantsstabiilsuse ja majanduskasvu tagamiseks euroalal on hädavajalikud kiired edusammud pangandusliidu loomisel. Komisjon järgib seetõttu ühtse turu 28 liikme ühisele tugevale õigusraamistikule (ühtsetele eeskirjadele) tuginedes terviklikku lähenemisviisi ja on kavandanud eri meetmetest koosneva pangandusliidu tegevuskava; pangandusliit on potentsiaalselt avatud kõigile liikmesriikidele, kuid on 18 praegu euroalasse kuuluva liikmesriigi jaoks kohustuslik. Selle tegevuskava täitmine jätkub ning alates 2014. aastast jõustuvad selle konkreetset elemendid.

Ühtne järelevalvemehhanism on nüüd loodud

Euroopa pangad on praegu palju paremas olukorras kui kahe aasta eest. Nad on kaasanud turgudelt olulises summas kapitali, nii et suurte Euroopa pankade kapitalitase on nüüd samaväärne Ameerika pankade omaga. Siiski on tugeva, ent vastutus- tundlikuma pangandussektori loomiseks, eriti euroalal, vaja veel paljugi ära teha.

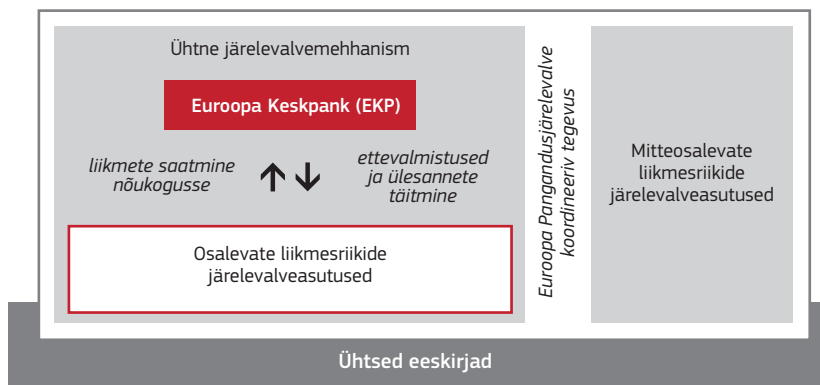
4. novembril 2013, veidi rohkem kui aasta pärast komisjoni ettepanekut luua euroala pankade jaoks ühtne järelevalvemehhanism, jõustus ühtse järelevalvemehhanismi määrus⁽⁷⁾. See mehhanism hakkab täielikult toimima 2014. aastal.

Vahepeal valmistub EKP oma uueks järelevalverolliks. Ta on praegu läbi viimas kõigi tema otsese järelevalve alla minevate pankade põhjalikku hindamist, sealhulgas riskianalüüsi, varade kvaliteedi hindamist ja stressitesti. Samal ajal peab ta võtma tööle kvaliteetse järelevalvepersonali ja ehitama üles uue järelevalvestruktuuri, mis integreerib enne tegevuse alustamist riiklikud järelevalveasutused.

Ühtse järelevalvemehhanismi põhijooned on järgmised:

- ▶ see annab EKP-le euroala pankade suhtes uued järelevalvevolitused: kõigile Euroopa pankadele tegevusloa andmine ning ühtsete eeskirjade sidus ja järjepidev kohaldamine euroalal, süsteemselt oluliste pankade, sh kõik pangad, mille vara on suurem kui 30 miljardit eurot või moodustab vähemalt 20% nende päritoluriigi SKPst (umbes 130 panka), otsene järelevalve ning riiklike järelevalveasutuste poolt väiksemate pankade üle teostatava järelevalve jälgimine. Kuigi Euroopa järelevalveraamistiku keskmes on süsteemselt olulised suured pangad, näitavad hiljutised kogemused, et finantsstabiilsust võivad ohustada ka suhteliselt väiksemad pangad. Seetõttu on tähtis, et EKP-le antud järelevalveülesandeid saaks täita kõigi nende pankade suhtes;
- ▶ EKP tagab ühtsete eeskirjade sidusa ja järjepideva kohaldamise euroalal;
- ▶ ühtne järelevalvemehhanism on avatud kõigile euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele;
- ▶ piiriüleste pankade puhul, mis tegutsevad nii ühtses järelevalvemehhanismis osalevates liikmesriikides kui ka väljaspool neid, jäävad päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi järelevalveasutuse koordineerimismenetlused samasuguseks nagu praegu;
- ▶ EKP juhtimisstruktuur hakkab koosnema eraldiseisvast järelevalvenõukogust, keda toetab juhtkomitee, EKP nõukogust, kellel on õigus esitada järelevalvenõukogu otsustele vastuväiteid, ja lepituskomisjonist. Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvenõukogu esimeseks esimeheks on nimetatud Danièle Nouy. EKP monetaarpoliitikaga seotud ja järelevalveülesannete selge lahusus on täielikult tagatud.

ÜLEVADE ÜHTSEST JÄRELEVALVEMEHHANISMIST

Ühtne kriisilahendusmehhanism

Komisjon tegi 2013. aasta juulis ettepaneku luua ühtse järelevalvemehhanismi täiendamiseks pankade jaoks ühtne kriisilahendusmehhanism. See kohaldab sidusalt ja tsentraliseeritult pankade maksevõime taastamise ja kriisilahendamise direktiivi eelnou⁽⁸⁾ sisulisi eeskirju ning tagab seega järjepidevad otsused pankade suhtes kriisilahendusmeetmete võtmiseks ja kriisilahendamise rahastamise ühtse korralduse.

Ühtne kriisilahendusmehhanism tagaks tugevamat järelevalvet takistamata, et kui pank, mille suhtes kohaldatakse ühtset järelevalvemehhanismi, satub tõsisesse raskustesse, saab selle kriisilahendust tõhusalt juhtida. Piiriülese maksejõuetuse korral oleks see tulemuslikum kui riiklike kriisilahendusametite võrgustik ja väldiks mõju ülekandumise riski.

Ühtne kriisilahendusmehhanism rakenduks, kui EKP kui pangandussektori järelevalveasutus märgib ära kriisilahendust vajava euroalal või pangandusliidus osalevas liikmesriigis tegutseva panga. Liikmesriigid jõudsid poliitilisele kokkuleppele 19. detsembril ning kaasseadusandjad peaksid ühtses kriisilahendusmehhanismis lõplikult kokku leppima enne parlamendi praeguse ametiaja lõppu 2014. aasta kevadel.

Ühised maksevõime taastamise ja kriisilahenduse vahendid

Parlament ja nõukogu saavutasid 2013. aasta detsembris poliitilise kokkuleppe pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi suhtes. See on oluline samm pangandusliidu lõpuleviimise suunas. Uued eeskirjad annavad ametiasutustele võimaluse sekkuda otsustavalt kas enne probleemide tekkimist või aegsasti pärast seda. Kui panga finantsseisund halveneb neist ennetusmeetmetest hoolimata nii, et seda ei ole võimalik parandada, tagab uus raamistik, et panga aktsionärid ja võlausaldajad peavad kandma oma osa. Täiendavate vahendite vajaduse korral võetakse need riiklikest eelrahastatud kriisilahendusfondidest, mida rahastab pangandussektor ja mille iga liikmesriik peab looma ja üles ehitama nii, et fondide vahendid saavutaksid 10 aasta jooksul 1% taseme tagatud hoiustest. Kõik pangad peavad neisse fondidesse makseid tegema, kuid suuremaid riske võtvate pankade sissemaksed on suuremad.

Hoiuste tagamise skeemide tugevdamine

Teine finantssektori tugevdamise vahend on selle tagamine, et kõigis liikmesriikides oleksid hoiused panga maksejõuetuse korral tagatud kuni 100 000 euro ulatuses hoiustaja kohta ühes pangas. Finantsstabiilsuse seisukohast hoiab selline tagatis hoiustajaid oma hoiuseid pankadest suures mahus välja võtmast, mis võiks kiirendada hoiuste väljavoolu, ja ennetab seega ränki majanduslikke tagajärgi.

Komisjon tegi 2010. aastal ettepaneku selles valdkonnas kehtivaid eeskirju rangemaks muuta⁽⁹⁾. Kuigi hoiuste 100 000 euro ulatuses tagamine on sobiv, tagaks reform kiiremad väljamaksed (väljamakse viivituse lühenemise praeguselt 20 tööpäevalt seitsmele kalendripäevale) ja tugevama rahastamise, eelkõige hoiuste tagamise skeemide eelrahastamise kaudu (10 aasta jooksul saavutatav sihttase on vähemalt 1,5% asjakohastest hoiustest). 2013. aasta detsembris saavutati parlamendi ja ELi liikmesriikide vahel poliitiline kokkulepe hoiuste tagamise skeemide uutes eeskirjades. Lõplikule kokkuleppele selles jõutakse oodatavalt 2014. aastal.

Rangemad usaldatavusnõuded

Pankade kapitalinõuete ja likviidsuse juhtimise eeskirjade pakett, nn CRD IV, mille kaudu võetakse määruse ⁽¹⁰⁾ ja direktiiviga ⁽¹¹⁾ ELi õigusraamistikku üle pankade kapitali uued üleilmsed standardid (üldiselt tuntud Basel III lepinguna), avaldati Euroopa Liidu Teatajas 27. juunil 2013.

1. jaanuarist 2014 kohaldatavate uute eeskirjadega kõrvaldatakse teatavad kriisi ajal ilmnenud finantsasutuste nõrkused, nimelt nii kvantiteedi kui ka kvaliteedi poolest ebapiisav kapitalitase, millega kaasnes vajadus riigi ametiasutuste enneolematult suure toetuse järele. Basel III lepingu õigeaegne rakendamine on üks kohustusi, mille Euroopa Liit G20 kohtumisel võttis.

CRD IV paketiga on pankadele sätestatud rangemad usaldatavusnõuded, mille kohaselt peavad pangad tagama piisavad kapitalireservid ja likviidsuse. See uus raamistik muudab ELi pangad tugevamaks ning parandab nende võimet oma tegevusega seotud riske asjakohaselt juhtida ja katta kahjud, mida nad võivad äritegevuse käigus kanda.

Peale selle tugevdavad need uued eeskirjad pankade äriühingu üldjuhtimise korralduse ja protsessidega seotud nõudeid. Näiteks kehtestatakse mitu nõuet seoses juhatuse mitmekesisuse, eelkõige soolise tasakaaluga. Lisaks sätestatakse raamistikus ranged muutuvtasu eeskirjad, et vältida ülemäärast riskide võtmist.

Reitinguagentuuride suhtes kehtivad õigusaktid

Reitinguagentuurid on tänapäeval olulised finantsturu osalised. Reitingutel on otsene mõju investorite, laenuvõtjate, emitentide ja valitsuste tegevusele. Näiteks panga reitingu alandamine võib mõjutada seda, kui palju kapitali peab pangal olema, ja riigivõla reitingu alandamine võib muuta laenuvõtmise riigi jaoks kallimaks. Hoolimata sellest, et 2009. ⁽¹²⁾ ja 2011. aastal ⁽¹³⁾ võeti vastu mitu reitinguagentuure käsitlevat Euroopa õigusakti, on euroala võlakriisi kontekstis toimunud areng viidanud vajadusele tugevdada õigusraamistikku. Selle tulemusena esitas komisjon 2011. aasta novembris ettepanekud õigusraamistiku tugevdamiseks ja puudujääkide kõrvaldamiseks. Uued eeskirjad jõustusid 2013. aasta juunis ⁽¹⁴⁾.

Indeksite usaldusvärsuse taastamine

Londoni pankadevahelise intressimääraga (LIBOR) ja Euroopa pankadevahelise intressimääraga (EURIBOR) manipuleerimise tagajärjel on mitut Euroopa ja USA panka miljonite eurodega trahvitud. Uurimise all on kauba- (nt nafta, gaas ja biokütus) ja vahetuskursi indeksite väidetav manipuleerimine. Indeksitest sõltub triljonite eurode väärtuses finantsinstrumentide hind, samuti on nendega seotud miljonid kodulaenu. Seetõttu võib indeksitega manipuleerimine tekitada tarbijatele ja investoritele märkimisväärset kahju, moonutada reaalmajandust ja õõnestada usaldust turu vastu.

Seda silmas pidades esitas komisjon 2013. aasta septembris õigusakti eelnõu indeksite usaldusvärsuse taastamiseks. Indeksid kui statistilised näitajad arvatatakse alusandmete esindusliku valimi põhjal ja neid kasutatakse finantsinstrumendi või -lepingu võrdlushinnana või investeerimisfondi tootluse mõõtmiseks. Uued eeskirjad parandavad indeksite usaldusvärsust, lihtsustavad nendega manipuleerimise avastamist ja ärahoidmist ning muudavad selgemaks indeksite eest vastutamise ja nende järelevalve ametiasutuste poolt. Eelnõuga täiendatakse parlamendi ja nõukogu poolt 2013. aasta juunis heaks kiidetud komisjoni ettepanekuid muuta indeksitega manipuleerimine turu kuritarvitamiseks, mille suhtes kohaldatakse rangeid haldustrahve.

Kõigi eespool nimetatud ettepanekutega püütakse kohandada ELi eeskirju, et need vastaksid uuele turuolukorrale, eelkõige laiendades nende reguleerimisala, et hõlmata kõik organiseeritud platvormidel ja börsiväliselt kaubeldavad finantsinstrumendid, ning kohandades eeskirju, et võtta arvesse uusi tehnoloogiaid. Kuna karistustel, mida järelevalveasutused praegu rakendada saavad, puudub sageli hoiatav mõju, muudetakse need karmimaks ja ühtsemaks. Võimalikud kriminaalkaristused esitati eraldi täiendavas ettepanekus, mille läbirääkimised parlamendi ja nõukogu vahel jõudsid lõpule 2013. aasta lõpus. Saavutatud poliitilise kokkuleppe peab parlament kinnitama oma täiskogul 2014. aastal.

Riigiabi

Euroopa taastumiseks on hädavajalik taastada tervem finantssektor, mis suudab reaalmajandust rahastada. Komisjon jätkas 2013. aastal riigiabi kontrolli kasutamist, et aidata taastada finantssektori usaldusvärsus. Isegi kui pangad on tugevalt riigiabile toetunud, võib neil lubada tegevust jätkata, kui on reaalne väljavaade, et nad suudavad taas elujõuliseks saada ja tulevikus riigi toetuseta tegutseda. See tähendab, et need pangad peavad elujõulisuse taastamiseks oma suurust märkimisväärselt vähendama ja oma ärimudelit oluliselt muutma. Komisjon jätkas 2013. aastal selle tagamist, et panku toetataks maksumaksja raha eest võimalikult vähe, pangaomanikud kannaksid piisava osa restruktureerimise koormusest ja riigiabist põhjustatud konkurentsimoonutused oleksid võimalikult väikesed.

2008. aastal jõustunud spetsiaalseid ELi riigiabi kriisieeskirju täiustati 2013. aasta augustis oluliselt ja neid on sellest alates kohaldatud. Uute eeskirjadega kaasnevad kolm peamist muudatust: esiteks peaksid pangad enne maksumaksja rahale tuginemist kasutama sisemisi vahendeid ning nõudma aktsionäridelt, hübriidväärtpaberite (milles on ühendatud omakapitali ja võlakirjade tunnusooned) omanikelt ja madalama nõudeõiguse järguga võlakirjade omanikelt rahalise panuse tegemist; teiseks on panga rekapiitaliseerimine või varade toetusmeetmed üldiselt lubatud ainult pärast seda, kui komisjon on panga restruktureerimiskava heaks kiitnud; ning kolmandaks on kõigi abi saavate pankade juhtivtöötajate tasude ülemmäära eesmärk õhutada juhtkonda restruktureerimist kiiresti läbi viima, vältida vajadust riigi toetuse järele ja rakendada kokkulepitud restruktureerimiskavasid.

Komisjon võttis 2013. aastal vastu 50 otsust. Komisjon kiitis näiteks heaks Caixa Geral de Depósitos, BPI ja Millenium BCP (kõik Portugali pangad) restruktureerimiskavad⁽¹⁵⁾, Hypo Alpe Adria kontserni (Austria)⁽¹⁶⁾ ja ATE (Kreeka)⁽¹⁷⁾ likvideerimiskavad, mitme Sloveenia panga restruktureerimiskavad⁽¹⁸⁾ ning uue Portugali kava,⁽¹⁹⁾ millega nähakse ette riiklikud tagatised pankadele, mis tagavad Portugali äriühingutele antud EIP laene.

Varipangandus

Varipangandus on kredidivahendussüsteem, mis hõlmab tavapärase pangandussüsteemi väliseid üksusi ja tegevusalasid. Varipangad ei ole reguleeritud nagu pangad, kuid tegelevad siiski pangalaadse tegevusega. Finantsstabiilsuse nõukogu (FSB) ligikaudse hinnangu kohaselt on ülemaailmse varipangandussüsteemi suurus laias laastus üle 50 triljoni euro. See on 25–30% kogu finantssüsteemist ja pool pankade koguarvast. Varipangandus on seetõttu Euroopa finantssüsteemi jaoks süsteemselt oluline.

Komisjon on alates finantskriisi algusest tegelenud finantsteenuste sektori ulatusliku reformi läbiviimisega Euroopas. Riskide kogunemist varipangandussektorisse ei tohi siiski lubada, eriti kui uued panganduseeskirjad suruvad teatava tegevuse vähem rangelt reguleeritud varipangandussektorisse.

Varipangandussüsteemis osalejate ühe põhirühmana on rahaturufondid finantsasutustele, äriühingutele ja riikidele oluline lühiajalise rahastamise allikas. Euroopas kuulub rahaturufondidele umbes 22% riikide või erasektori emiteeritud lühiajalistest võlaväärtpaberitest. Neile kuulub 38% pangandussektori emiteeritud lühiajalistest võlainstrumentidest. Kuna rahaturufondid on pangandussektori ning äriühingute ja riikide rahastamisega sel viisil süsteemselt seotud, on nad olnud varipanganduse alase rahvusvahelise töö keskmes.

Komisjon võttis oma varipangandust käsitleva 2012. aasta rohelise raamatu⁽²⁰⁾ järelmeetmena 2013. aasta septembris vastu varipangandust käsitleva teatise⁽²¹⁾ ning tegi ettepaneku kehtestada rahaturufondidele uued eeskirjad, mille eesmärk on nende likviidsusprofili ja stabiilsuse suurendamise abil tagada, et nad suudaksid pingelistes turutingimustes survele paremini vastu panna.

Tarbijakaitse finantsteenuste valdkonnas

Hüpoteekkrediidi direktiiv

Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 2013. aasta detsembris vastu direktiivi ettepaneku, ⁽²²⁾ mille eesmärk on luua vastutustundlik, tõhus, terve ja konkurentsivõimeline üleeuroopaline hüpoteekkrediidi turg, mis toob kasu tarbijatele. Komisjon oli selle ettepaneku esitanud 2011. aastal.

Finantskriis on näidanud, millist kahju võib vastutustundetu laenuandmine ja -võtmine teha tarbijatele ja laenuandjatele ning finantssüsteemile ja majandusele laiemalt. See on eriti oluline praeguse integreeritud ELi turu puhul. Hüpoteekkrediidi direktiivi eesmärk on tagada, et sellised tavad tulevikus ei korduks, ja aidata taastada tarbijate usaldus finantssüsteemi vastu.

Selle jõustumisel on laenuvõtjad reklaami, lepingueelset teavet, nõustamist, krediitkvaliteedi hindamist ja ennetähtaegset tagasimaksmist käsitlevate rangete eeskirjade tõttu paremini kaitstud. Nõue, et pangad esitaksid tarbijatele Euroopa standardinfo teabelehe abil isikustatud teavet, võimaldab tarbijatel võrrelda eri laenu-pakkujate hüpoteegitingimusi.

Pangakontode algatus

Tänapäeva maailmas ei saa Euroopa kodanikud ühiskonnas täielikult osaleda ilma põhimaksekontota. Pangakontodest on saanud igapäevaelu lahutamatu osa, sest need hõlbustavad muu hulgas kommunaalrivate tasumist ja e-ostude tegemist.

Kuigi ühtse turu õigusaktidega on tagatud, et pangad saavad kogu Euroopa Liidus tegutseda ja piiriüleseid teenuseid osutada, ei kajastu see liikuvus kodanike puhul, kes ei saa sageli teises liikmesriigis kontot avada või üht panka hõlpsasti teise vastu vahetada. Lisaks maksavad tarbijad pangalt saadavate teenuste eest sageli põhjendamalt palju ja neilt küsitavad teenustasud ei ole sageli täielikult läbipaistvad.

Sellega seoses avaldas komisjon 2013. aasta mais ettepaneku maksekontoga seotud tasude läbipaistvuse ja võrreldavuse, maksekonto üleviimise ja põhimaksekontole juurdepääsu käsitleva direktiivi kohta ⁽²³⁾.

Komisjoni ettepanekud käsitlevad kolme valdkonda:

- ▶ maksekontodega seotud tasude võrreldavus: tarbijate jaoks muudetakse lihtsamaks võrrelda tasusid, mida pangad ja teised makseteenuste osutajad ELis maksekontode eest võtavad;
- ▶ maksekonto üleviimine: luuakse lihtne ja kiire menetlus tarbijatele, kes soovivad oma maksekonto teise pankas või makseteenuste osutaja juurde üle viia;
- ▶ maksekontodele juurdepääs: maksekontot avada soovival ELi tarbijatel võimaldatakse seda teha ilma, et nad peaksid olema makseteenuste osutaja asukohariigi elanikud.

Lisaks võimaldavad need sätted kõigil ELi tarbijatel avada oma finantsseisundist olenemata maksekonto, mis võimaldab neil teha põhitehinguid, näiteks saada palka, pensioni ja toetusi või maksta kommunaalarveid jms.

Kodanik sularahaautomaadist raha välja võtmas.

Pikaajalised investeerimisfondid

Täites 2012. aasta oktoobris teatises „Ühtse turu akt II”⁽²⁴⁾ ja rohelises raamatus Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta⁽²⁵⁾ võetud kohustusi, tegi komisjon 2013. aasta juunis ettepaneku uue investeerimisfondide raamistiku kohta,⁽²⁶⁾ mis on ette nähtud investoritele, kes soovivad raha pikaks ajaks ettevõtetesse ja projektidesse paigutada. Need eraõiguslikud Euroopa pikaajalised investeerimisfondid (ELTIFid) investeeriksid ainult ettevõtetesse, mis vajavad raha pikemaks ajavahemikuks.

Uued fondid oleksid teatavate ELi õiguses sätestatud nõuete täitmise korral kättesaadavad kõikidele investoritele kogu Euroopas. Need nõuded käsitlevad seda, millistes pikaajalistesse varadesse ja ettevõtetesse (nt taristu-, transpordi- ja säästva energia projektid) on Euroopa pikaajalistel investeerimisfondidel lubatud investeerida, kuidas nad peavad riskide vähendamiseks investeeringuid hajutama ja millist teavet nad peavad investoritele andma.

Uus viieeurone rahatäht.

Ettepanek kaitsta eurot ja muid vääringuid võltsimise eest

Komisjon tegi 2013. aasta veebruaris ettepaneku tugevdada euro ja muude vääringute kaitset võltsimise vastu kriminaalõiguslike meetmetega⁽²⁷⁾. Kõnealuste ettepanekute hulka kuulub muu hulgas piiriüleste uurimiste tugevdamine ja miinimumkaristuste, sealhulgas vabadusekaotuse kehtestamine kõige raskemate võltsimisega seotud süütegude eest. Ettepanek võimaldab ka konfiskeeritud võltsingute analüüsi kohtumenetluse ajal, et avastada täiendavaid ringluses olevaid võltsitud eurosid. Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon (LIBE) toetas ettepanekut detsembris, sillutades teed läbirääkimistele Euroopa Liidu Nõukoguga, kes oli kõnealuste eeskirjade suhtes kokkuleppele jõudnud oktoobris.

Rahanduse tulevik: avaliku sektori tulude jätkusuutlikkuse kindlustamine maksupoliitika parema koordineerimisega

Finantstehingute maks tõhusama koostöö raames

Saanud 11 liikmesriigilt ⁽²⁸⁾ taotluse tõhustada nendevahelist koostööd finantstehingute maksu kohaldamiseks, võttis komisjon 2013. aasta veebruaris vastu ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, millega rakendatakse tõhustatud koostööd finantstehingute maksu valdkonnas ⁽²⁹⁾.

Selle direktiivi kohaldamisel 11 liikmesriigis on kõnealusest finantstehingute maksust saadav tulu hinnanguliselt 30–35 miljardit eurot aastas. Finantstehingute maksul oleks madalad määrad, lai maksubaas ja kaitsemehhanismid finantssektori ümberpaiknemise vastu.

Finantstehingute maksul on kolm põhieesmärki: esiteks tugevdaks see ühtset turgu, vähendades riikide eri lähenemisviise finantstehingute maksustamisele, teiseks tagaks see finantssektori õiglase ja märkimisväärse panuse avaliku sektori tuludes ning kolmandaks toetaks see regulatiivseid meetmeid, õhutades finantssektorit tegetsema vastutustundlikumalt ja rohkem reaalmajandust silmas pidades.

Õiglasem maksustamine

Võitlus maksupettuste vastu oli 2013. aastal liidu poliitilises tegevuskavas väga olulisel kohal. *Offshore*-paljastustele järgnenud arengusuundumused kinnitasid vajadust võtta maksudest kõrvalehoidumise vastu rohkem ja paremaid meetmeid. Euroopa Ülemkogu võttis oma 2013. aasta mai kohtumisel kohustuse kiirendada maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastast tööd.

Prioriteediks seati automaatse teabevahetuse edendamine ja laiendamine kõigil tasandil. Komisjon tegi juunis ettepaneku laiendada ELi maksuasutuste automaatset teabevahetust. Ettepaneku kohaselt lisatakse dividendid, kapitalikasum, kõik muud finantstulu vormid ja kontojääd ELis automaatselt edastatavate teabeliikide loetellusse. Euroopa Ülemkogu detsembri kohtumise järel peaks jõutama selle ettepaneku suhtes üksmeelsele kokkuleppele 2014. aasta alguses. See sillutab teed sellele, et ELis oleks maailma kõige ulatuslikum automaatse teabevahetuse süsteem.

Maksubaasi kahanemine ja kasumi ümberpaigutamine (praktika, kus ettevõtted kannavad oma kasumi madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse) pälvisid 2013. aastal samuti rohkelt ELi ja G20 rahandusministrite tähelepanu. ELi tasandil tehti tööd agressiivset maksuplaneerimist käsitlevate komisjoni soovitustega. Selles valdkonnas tehtavate edusammude jälgimiseks loodi uus platvorm, mille liikmeteks on ELi maksuasutused, ettevõtted ja kodanikuühiskond. Septembris andsid G20 rahandusministrid maksubaasi kahanemist ja kasumi ümberpaigutamist käsitlevale OECD tegevuskavale ⁽³⁰⁾ täieliku toetuse. G20 ministrid märkisid: „Kasum tuleb maksustada seal, kus kasumit loov majandustegevus toimub ja kus väärtus tekib. Selleks, et maksubaasi kahanemist ja kasumi ümberpaigutamist minimeerida, kutsume liikmesriike üles uurima, kuidas meie oma siseriiklikud õigusaktid sellele kaasa aitavad, ning tagama, et rahvusvahelised ja meie enda maksueeskirjad ei lubaks ega julgustaks hargmaistel ettevõtjatel makstavate maksude üldsummat vähendada, kandes kasumi kunstlikult ümber madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse.”

2013. aastal tehti ka algatusi, mis on seotud õiglasema maksustamisega: nõukogu jõudis juulis kokkulepele käibemaksupettuste vastases kiirreageerimismehhanismis ⁽³¹⁾; pärast mais nõukogult volituste saamist alustas komisjon meie lähimate naabritega (Andorra, Monaco, Liechtenstein, San Marino ja Šveits) kõnelusi hoiuseintresside karmima maksustamise lepingute üle; oktoobris algatati Euroopa Ülemkogu arutelu digitaalrajanduse maksustamise üle ning novembris esitas komisjon ema- ja tütarettevõtjate direktiivi muudatused, et pakkuda kaitset kuritahtliku maksuplaneerimise vastu ⁽³²⁾.

VIITED

- (1) Määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013).
Määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013).
- (2) Komisjoni aruanne. Häiremehhanismi aruanne 2014 (COM(2013) 790).
- (3) Komisjoni teatis. Majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtmise tugevdamine (COM(2013) 690).
- (4) Kõrgetasemeline arutelu majandus- ja rahaliidu ülesehituse üle toimus 19. juunil Brüsseli majandusfoorumil, mis on tähtis iga-aastane majanduskonverents (http://ec.europa.eu/economy_finance/bef2013/teaser/03/index.html).
- (5) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu suunas. Oluliste majanduspoliitika reformikavade eelkoordineerimine (COM(2013) 166).
- (6) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu suunas. Lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi kasutusele võtmine (COM(2013) 165).
- (7) Määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpankale eriuülesanded seoses krediidiastutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013).
- (8) Ettepanek: direktiiv, millega luuakse krediidiastutuste ja investeerimisühingute maksevõime taastamise ja kriisilahenduse raamistik (COM(2012) 280).
- (9) Ettepanek: direktiiv hoiuste tagamise skeemide kohta (KOM(2010) 368).
- (10) Määrus (EL) nr 575/2013 krediidiastutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (ELT L 176, 27.6.2013).
- (11) Direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiastutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiastutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (ELT L 176, 27.6.2013).
- (12) Määrus (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta (OJ L 302, 17.11.2009).
- (13) Määrus (EL) nr 513/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta (OJ L 145, 31.5.2011).
- (14) Direktiiv 2013/14/EL, millega muudetakse direktiivi 2003/41/EÜ töandjapensiooni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta, direktiivi 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ning direktiivi 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta seoses liigse tuginemisega krediidireitingutele (ELT L 145, 31.5.2013).
Määrus (EL) nr 462/2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta (ELT L 146, 31.5.2013).
- (15) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-738_en.htm
- (16) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-811_en.htm
- (17) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-401_en.htm
- (18) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1276_en.htm
- (19) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-617_en.htm
- (20) Komisjoni roheline raamat. Varipangandus (COM(2012) 102).
- (21) Komisjoni teatis. Varipangandus – finantssektori uute riskiallikate käsitlemine (COM(2013) 614).
- (22) Ettepanek: direktiiv elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute kohta (KOM(2011) 142).
- (23) Ettepanek: direktiiv maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto üleviimise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (COM(2013) 266).
- (24) Komisjoni teatis. Ühtse turu akt II. Üheskoos uue majanduskasvu eest (COM(2012) 573).
- (25) Komisjoni roheline raamat Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta (COM(2013) 150).
- (26) Ettepanek: määrus Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta (COM(2013) 462).
- (27) Ettepanek: direktiiv, milles käsitletakse euro ja muude vääringute kriminaalõiguslikku kaitset võltsimise vastu (COM(2013) 42).
- (28) Belgia, Saksamaa, Eesti, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Austria, Portugal, Sloveenia ja Slovakkia.
- (29) Ettepanek: direktiiv, millega rakendatakse tõhustatud koostööd finantstehingute maksu valdkonnas (COM(2013) 71).
- (30) <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>
- (31) Direktiiv 2013/42/EL, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) seoses käibemaksupettuste vastase kiirreageerimismehhanismiga (ELT L 201, 26.7.2013).
- (32) Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2011/96/EL eri liikmesriikide ema- ja tütarettevõtjate suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta (COM(2013) 814).

FOTODE AUTORIÕIGUS

Euroopa Liit: lk-d 20, 22, 34
iStockphoto.com/Stefan_Redel: lk 43
Euroopa Keskpank: lk 44

Majanduse elavdamise, majanduskasvu ja töökohtade loomise suunas

Euroopa majandus väljus majanduslangusest 2013. aastal, soodustades majanduse märgatavat paranemist 2014. aastal. Siiski oli paljudes liikmesriikides jätkuvalt probleeme suure töötusega, eriti noorte hulgas.

Et elavdada majandust ja luua rohkem töökohti, kui see on võimalik kriisi mõjude vähendamise viivitamatute meetmetega, on EL kahekordistanud oma jõupingutusi, rakendades majanduskasvu ja tööhõive laiaulatuslikku strateegiat „Euroopa 2020”. Olukorras, kus majandus- ja finantskriis on toonud esile ning võimendanud majanduskasvuga seotud suuri probleeme, on strateegias „Euroopa 2020” määratletud kolm põhihooba, millega tuleb ELi ja liikmesriigi tasandil tegutseda: arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv.

Strateegiat toetavad viis peamist eesmärki, mille EL ja liikmesriigid peavad 2020. aastaks järgmistes valdkondades saavutama: tööhõive, teadus- ja arendustegevus, kliimamuutused/energia, haridus ja sotsiaalne kaasamine ning mitu juhtalगतust. Eesmärk on luua majanduskasvuks tugevad tingimused ja hea alus.

ELi tasandil aitavad strateegia „Euroopa 2020” eesmärke täita rangemad eelarve- ja majanduseeskirjad, mis kehtivad Euroopa poolaasta jooksul. ELi järgmise seitsme aasta eelarve – mitmeaastane finantsraamistik 2014–2020 – on samuti tihedalt seotud strateegia eesmärkidega toetada liikmesriike nende püüdlustes oma eesmärke saavutada.

Riigi tasandil viiakse ellu laiaulatuslikke majandusreforme kõigis viies sihtvaldkonnas. Euroopa Komisjon jälgib reforme kogu aasta vältel ja esitab riigipõhised soovitusel iga aasta kevadel, tuues esile kõige tungivamad reformid.

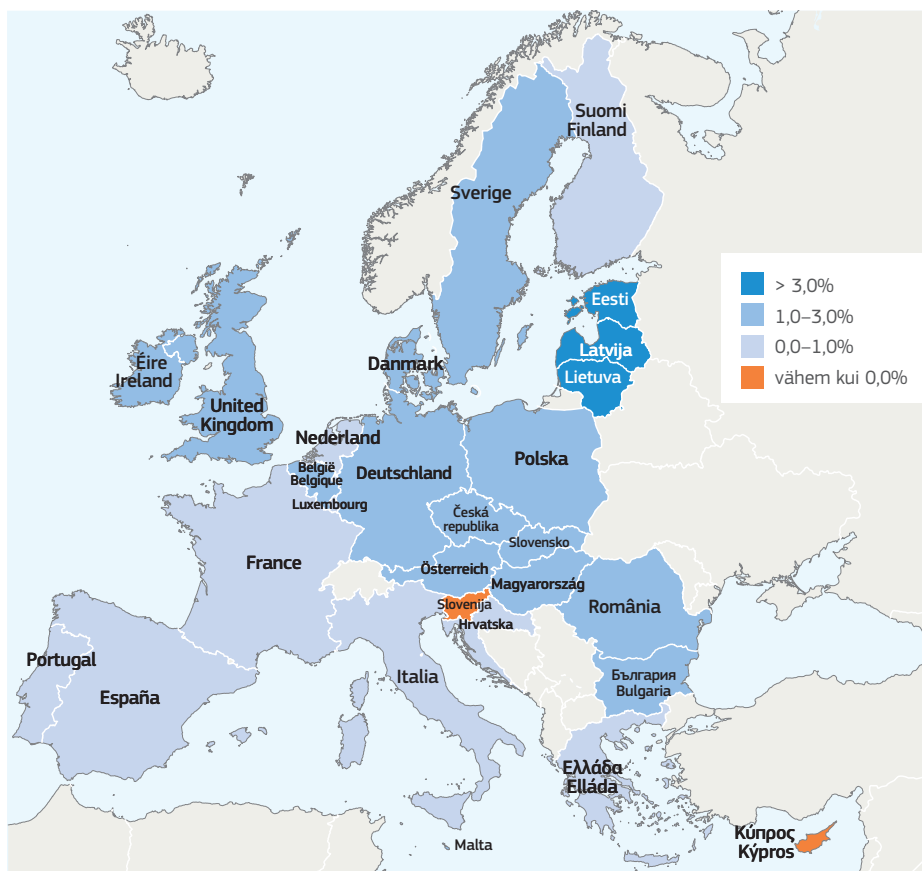
Kuigi strateegia „Euroopa 2020” tugineb 2. peatükis kirjeldatud majanduse tugevdatud juhtimisele ja majanduspoliitika kindlamale kooskõlastamisele, antakse käesolevas peatükis ülevaade meetmetest, mis on võetud eesmärgiga kindlustada tulevikus majanduskasv eri poliitikavaldkondades ja sektorites alates tööstusest kuni kalanduseni. Lisaks näidatakse, kuidas me oleme tugevdanud ja süvendanud kaht suurimat majanduskasvu allikat – ühtset turgu ja kaubandust – ning kuidas EL kasutab raha majanduse elavdamiseks järgnevatel aastatel.

Teise silla ehitus üle Doonau Rumeenia linna Calafati ja Bulgaaria linna Vidini vahel.

ELi majanduskasvu poliitika – strateegia „Euroopa 2020”

EUROOPA MAJANDUSKASVU KAVA 2014

Allikas: komisjoni talitused.

Haridus ja koolitus

Üks strateegia „Euroopa 2020” eesmärk on tööhõive: 75% elanikkonnast vanuses 20–64 aastat peaks olema aastaks 2020 tööga hõivatud. Samas on kriis põhjustanud suure töötuse kogu Euroopas, kusjuures noorte töötuse määr ulatub Euroopas keskmiselt 24%-ni ja mõnes riigis (nt Kreeka ja Hispaania) puudub töö enam kui pooltel tööturul osalevatel noortel. Samal ajal on Euroopas ligi kaks miljonit täitmata töökohata ja on selge, et tegemist on oskuste ja nõudluse mittevastavusega. Komisjon tegeleb selle küsimusega mitmel viisil, alates algatusest „Hariduse ümbermõtestamine” ja lõpetades noorte tööpuuduse vastu võitlemise meetmetega (sealhulgas noortegarantii), mis tehti teatavaks 2012. aasta lõpus (¹).

Euroopa Komisjoni hariduse, kultuuri, mitmekeelsuse ja noorte volinik Androulla Vassiliou maailma suurimal kutseõppevõistlusel WorldSkills Saksamaal Leipzigs.

Olemasolev elukestva õppe programm toetab õpirännet kavade Erasmus (kõrgharidus), Leonardo da Vinci (kutseharidus), Comenius (koolid) ja Grundtvig (täiendusharidus) kaudu. Kavadega Erasmus ja Leonardo da Vinci toetatakse aastas ligi 140 000 tööle suunamist ettevõtetesse ja muudesse organisatsioonidesse ⁽²⁾. Neli miljonit enamasti noort inimest saavad uue programmi Erasmus+ ⁽³⁾ kaudu toetust välismaal õppimiseks, koolituseks või vabatahtlikuna töötamiseks ajavahemikus 2014–2020. Võrdluseks: olemasolevate ELi liikuvuse programmide alusel sai toetust 2,5 miljonit inimest. Selline rahvusvaheline kogemus aitab parandada inimeste oskusi ja konkurentsivõimet tööturul.

Juulis lõi komisjon ka Euroopa Õpipoisiõppe Liidu, ⁽⁴⁾ et aidata võidelda noorte tööpuudusega, parandades praktikakohtade kvaliteeti, pakkumist ja mainet. See edendab riikide ja sidusrühmade partnerlust, nii et need saaksid välja selgitada ELi kõige edukamad õpipoisiõppe kavad ja kasutada kohandatud lahendusi.

ELi kõrghariduse ajakohastamise kõrgetasemeline töörühm avaldas aruande ⁽⁵⁾, milles on esitatud suur hulk praktilisi ja soodsaid soovitusi õpetamise parandamiseks kõrghariduses, sh ettepanek luua Euroopa õpetamise ja õppimise akadeemia, mis toimiks liikmesriikide ja kõrgharidusasutuste parimate tavade jagamise platvormina.

Ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning avatud õppematerjalide võimaluste täielik ärakasutamine on tõhusate haridussüsteemide puhul hädavajalik. Septembris avaldas komisjon teatise hariduse avamise kohta, ⁽⁶⁾ võimaldades seega innovaatilisemat õpetamist ja õppimist tehnoloogiavõimaluste ning digitaalse sisu kasutamise kaudu, et aidata tagada kvaliteetne haridus ja digitaalsed oskused, mis on vajalikud 90% töökohtadest aastaks 2020. Selles valdkonnas on eriti silmapaistev avatud e-õpe (MOOC). Komisjon aitas käivitada esimest üleeuroopalist MOOCi, tehes 40 ülikoolikursust tasuta kättesaadavaks ja võimaldades inimestele juurdepääsu kvaliteetsele haridusele nende kodudest.

Lisaks on see algatus seotud digitaalvaldkonna töökohtade edendamise suure koalitsiooniga, ⁽⁷⁾ mis on mitut sidusrühma ühendav platvorm, mille abil püütakse lahendada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) oskuste puuduse ja kuni 900 000 IKT valdkonnaga seotud vaba töökohta probleemi (vt punkti „Tööhõive ja sotsiaalne kaasatus”).

Tööhõive ja sotsiaalne kaasatus

Noorte tööhõive

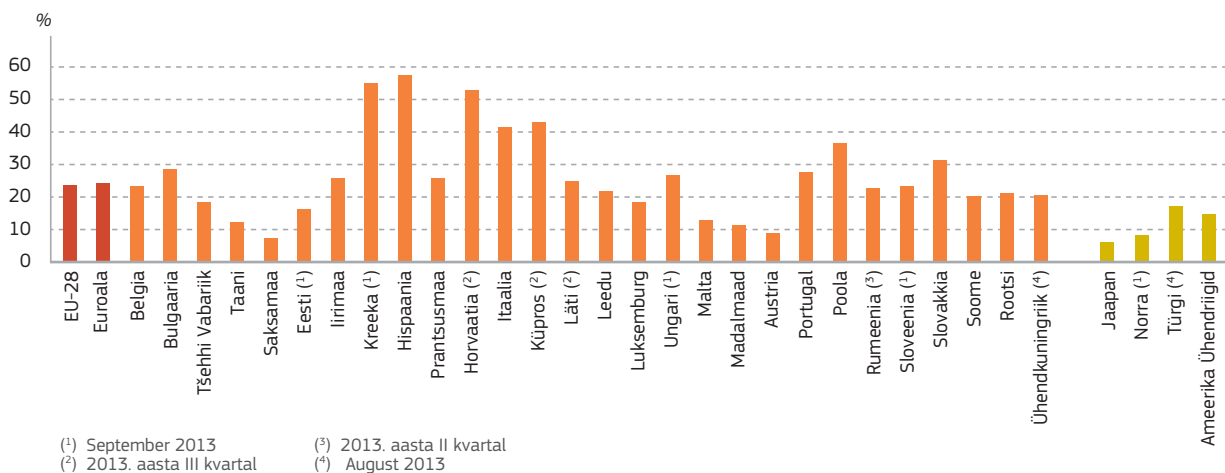
Komisjon on töötanud koos Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja sidusrühmadega, et lahendada kõiki noorte tööhõivega seotud aspekte ja edasi arendada 2012. aasta detsembris ette pandud noorte tööhõivepaketti.

Noortegarantii

Komisjon on kutsunud kõiki liikmesriike üles kehtestama noortegarantiid⁽⁸⁾. Sellega soovitakse tagada, et kuni 25aastastele noortele pakutakse kvaliteetset tööd, täiendusharidust, õpiposiõpet või praktikavõimalust nelja kuu jooksul alates formaalõppe lõpetamisest või töötuks jäämisest. Paljudes liikmesriikides tuleb selleks ette võtta struktuurseid reforme, sh kutseharidus- ja koolitussüsteemide arendamine. Noortegarantii tuleks liikmesriikides kasutusele võtta alates 1. jaanuarist 2014.

Liikmesriigid saavad selle rahastamiseks Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) abi, mille väärtus on praegu 10 miljardit eurot aastas. ESF on sihipäraselt toetanud noorte tööhõivet juba ammu enne kriisi ja fondil on olnud määrav roll noorte praeguse tööpuudusega võitlemisel: 68% selle eelarvest läheb projektidele, millest on abi ka noortele. Tulevane ESFi määrus⁽⁹⁾ sisaldab spetsiaalset ESFi investeerimisprioriteeti, mille eesmärk on mittetöötavate ja mitteõppivate noorte kestlik integreerimine tööturule. Noorte kõrge tööpuudusega riikidel tuleb määratleda mittetöötavad ja mitteõppivad noored ESFi rahastuse kindla sihtrühmana ja tagada neile võimalused tööturule sisenemiseks. Et noortegarantii saaks teoks, peavad liikmesriigid samuti seadma noorte tööhõivemeetmed oma riigieelarves prioriteediks.

NOORTE TÖÖPUUDUS LIIKMESRIIKIDE KAUPA

Noorte tööhõive algatus

Rahalise toetuse paremaks suunamiseks regioonidele ja isikutele, kes on enim hädas noorte tööpuuduse ja tegevusetusega, leppisid Euroopa Parlament ja Euroopa Ülemkogu kokku spetsiaalse noorte tööhõive algatuse⁽¹⁰⁾ loomises, mida toetatakse ESFist 3 miljardi euroga ja ELi eelarvest 3 miljardi euroga. Komisjon on avaldanud survet, et see 6 miljardit eurot eraldataks mitte mitmeaastase finantsraamistiku seitsmeaastase perioodi jooksul, vaid aastatel 2014 ja 2015. Sellega suunatakse algatus mitte-töötavatele ja mitteõppivatele noortele ning piirkondadele, kus noorte tööpuudus on suurem kui 25%. Noorte tööhõive algatust on kavas rahastada Euroopa Sotsiaalfondi 2014.–2020. aasta vahenditest ja see toetab noortegarantii rakendamist. Noorte tööhõive algatusest toetust saavad liikmesriigid pidid esitama oma noortegarantii rakendamise kavad 2013. aasta detsembri lõpuks. Kõik ülejäänud liikmesriigid peaksid esitama oma kavad 2014. aasta kevadeks.

Euroopa Õpipoisiõppe Liit

Lisaks noortegarantiile arendab komisjon ELi tasemel mitut vahendit, et abistada liikmesriike noorte töötuse probleemi lahendamisel. Kuna praktikakohad ja töökohapõhine kutseõpe aitavad noortel paremini haridusest ja koolitusest tööellu suunduda, löid nõukogu, komisjon ja Euroopa tööturu osapooled juulis Euroopa Õpipoisiõppe Liidu⁽¹¹⁾. Selle eesmärk on parendada praktikakohtade kvaliteeti ja pakkumist üle Euroopa ja kallutada inimeste mõtteviisi õpipoisiõppe-tüüpi õppimise poole.

Liit on platvorm, mis ühendab avaliku sektori asutusi, ettevõtjaid, tööturu osapooli, kutseõppe ja koolituse pakkujaid, noorte esindajaid ja muid olulisi osalisi, näiteks kaubandus-tööstuskojad, et koordineerida ja suurendada edukate õpipoisiõppe-tüüpi kavade algatusi ning edendada riiklikke partnerlusi kaheosaliste kutseharidussüsteemide valdkonnas. Tegevussuunad on järgmised: suunatud teadmussiire ja toetus õpipoisiõppesüsteemide reformimiseks, praktikakohtade eelistest teavitamine ning ELi rahastuse ja vahendite nutikas kasutamine.

Praktika kvaliteediraamistik

Praegu seisneb üks peamisi muresid selles, et osade praktikakohtade puhul on õpivõimalus väike või noori kasutatakse ära odava tööjõuna. Detsembris esitas komisjon eeskirjade ettepaneku, millega võimaldatakse praktikantidele kvaliteetne töökogemus turvalistel ja õiglastel tingimustel ning suurendatakse nende võimalusi kvaliteetse töökoha leidmisel. Nõukogu soovitusel ettepanekuga praktika kvaliteediraamistiku kohta⁽¹²⁾ kutsutakse liikmesriike üles tagama, et liikmesriikide õigusaktides või praktikas järgitaks eeskirjas sätestatud põhimõtteid, ja oma õigusakte vajaduse korral kohandama. Eeskirjaga nõutakse, et praktika peab põhinema kirjalikul kokkuleppel, mis hõlmab õppesisu ja töötingimusi, sh teavet selle kohta, kas praktikandile makstakse tasu või muud kompensatsiooni ja kas talle laieneb sotsiaalkindlustus.

Töörühmad

2013. aastal tehti edusamme komisjoni noorte tööhõive töörühmades. Need rühmad, mis koosnevad liikmesriigi ja komisjoni ametnikest, loodi 2012. aasta veebruaris kaheksa kõrgeima noorte töötuse tasemega liikmesriigi (Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Itaalia, Läti, Leedu, Portugal ja Slovakkia) jaoks. Töörühmade eesmärk oli võtta kasutusele ELi struktuurifondid (sh ESF), mis olid programmitöö perioodiks 2007–2013 veel saadaval, et toetada noorte töövõimalusi ja hõlbustada väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) rahastuse saamist. Seda tööd jätkati 2013. aasta suve jooksul, et viia ellu otsused ja muuta vajaduse korral kavasad (nt Hispaanias ja Leedus).

Töörühmade töö tulemusena oli 2013. aasta alguseks ligi 16 miljardit eurot ELi rahastusest (ESFist ja Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF)) ette nähtud kiirendatud korras kättesaadavaks tegemiseks või ümberpaigutamiseks. 2013. aasta novembriks oli juba ainuüksi ESFist ümber jaotatud 4,2 miljardit eurot enam kui miljoni noore heaks.

EURES ja „Sinu esimene EURESi töökoht”

Et suurendada liikuvust ja tagada töövõimaluste kättesaadavus, on komisjon käivitanud Euroopa tööturuasutuste võrgustiku (EURES) reformi, et luua tõeline üleeuroopalik töövahendus- ja töötajate otsimise võrgustik. 2012. aasta novembris võeti vastu otsus EURESi kohta, ⁽¹³⁾ et tõhustada EURESi toimimist. Eelkõige on EURESi eesmärk edendada läbipaistvust vabade töökohtade valdkonnas, parandada tööturgude ja oskuste kokkuviiimisel põhinevat koostalitlusvõimet, pakkuda rohkem teenuseid ning laiendada koostööd avaliku ja erasektori teenuseosutajate vahel, et suurendada EURESi mõjuala. Algatuse „Sinu esimene EURESi töökoht” eesmärk on aidata noortel leida oma esimene töökoht mis tahes 28 liikmesriigis ja samuti aidata ettevõtetel tööle võtta mõnest teisest ELi riigist pärit noori. Algatus „Sinu esimene EURESi töökoht” on väikesemahuline, selle kolme aasta eelarve kokku on 12 miljonit eurot. Sellega püütakse katsetada noortele 18–30aastastele liikuvatele töötajatele pakutavate individuaalsete teenuste tõhusust; samuti kaasneb sellega väike rahaline toetus.

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm

Detsembris võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu uue Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (EaSI), mille kavandatud eelarve ajavahemikuks 2014–2020 on 920 miljonit eurot. Sellega toetatakse uuenduslikke sotsiaalpoliitika-meetmeid ja edendatakse töajõu liikuvust (nt algatuse „Sinu esimene EURESi töökoht” toetamise kaudu), lihtsustatakse juurdepääsu mikrokrediidile ning julgustatakse sotsiaalset ettevõtlust. EaSI integreerib ja laiendab kolme olemasolevat finantsinstrumenti: tööhõive ja sotsiaalse solidaarsuse programm (Progress), EURES ja tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu.

Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse volinik László Andor esitab suunised, mis võimaldavad praktikantidel turvalistes ja õiglastes tingimustes omandada kvaliteetse töökogemuse.

Lähetatud töötajad

9. detsembril kiitis nõukogu heaks üldise käsitluse komisjoni 2012. aasta märtsi ettepaneku⁽¹⁴⁾ kohta parandada lähetatud töötajate tagatiste täitmist, mis on sätestatud töötajate lähetamist käsitlevas 1996. aasta direktiivis,⁽¹⁵⁾ sillutades teed tõenäolise kokkuleppe saavutamiseks nõukogu ja parlamendi vahel enne Euroopa Parlamendi valimisi. Ettepanekuga

- ▶ luuakse ambitsioonikamad standardid töötajate ja ettevõtete teadlikkuse suurendamiseks nende õiguste ja kohustuste kohta;
- ▶ kehtestatakse eeskirjad lähetamise eest vastutavate riigi ametiasutuste vahelise koostöö parandamiseks;
- ▶ täpsustatakse lähetamise määratlust;
- ▶ määratakse kindlaks liikmesriikide ülesanded, et kontrollida vastavust 1996. aasta direktiiviga kehtestatud eeskirjadele;
- ▶ kohustatakse lähetavaid ettevõtteid määrama kontaktisiku suhtluseks õiguskaitseasutustega ja hoidma teabe saamiseks alles põhidokumente;
- ▶ parandatakse õiguste rakendamist ja kaebuste käsitlemist;
- ▶ tagatakse, et ühe liikmesriigi õiguskaitseasutuste poolt teenuseosutajatele määratud halduskaristused ja trahvid 1996. aasta direktiivi nõuete järgimata jätmise eest saab jõustada ja tagasi nõuda teises liikmesriigis.

Restruktureerimise kvaliteediraamistik

Detsembris esitas komisjon muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku vormis hea tava ettevõtete ümberkorralduste prognoosimiseks ja nende mõju vähendamiseks töötajatele ning sotsiaalsetele tingimustele. Kvaliteediraamistikus antakse juhiseid ettevõtjatele, töötajatele, ametiühingutele, tööandjate organisatsioonidele ja ametiasutustele, et lihtsustada restruktureerimist ettevõtete ja töötajate jaoks parema prognoosimise ning inimkapitali tehtavate investeeringute kaudu, vähendades seejuures sotsiaalset mõju. Komisjon soovib, et liikmesriigid toetaksid ja edendaksid kvaliteediraamistiku rakendamist ning kaaluksid selle kohaldamist ka avaliku sektori töötajate suhtes. Samuti kutsub ta sidusrühmi tegema nende juhiste alusel koostööd.

Riiklikud tööturuasutused

Tõhusad riiklikud tööturuasutused on olulised tööhõivepoliitika praktilisel rakendamisel liikmesriikides. Näiteks saavad riiklikud tööturuasutused tööotsijaid nõustada koolituse, õpipoisiõppe, praktika ja jätkuhariduse võimaluste kohta, lähtudes nende olukorrast ja tööandjate vajadustest.

Asutuste tegevuse tõhustamiseks esitas komisjon ettepanekud ⁽¹⁶⁾ eesmärgiga luua riiklike tööturuasutuste võrgustik, mis oleks võimeline tegema järgmist:

- ▶ võrdlema riiklike tööturuasutuste tulemuslikkust asjakohaste võrdlusalustega;
- ▶ välja selgitama parimat tava;
- ▶ edendada vastastikust õppimist.

See võrgustik toetaks ka tööhõivepoliitika (nt noortegarantii) praktilist rakendamist liikmesriikides.

Euroopa Sotsiaalfond 2014–2020

Määruses ajavahemiku 2014–2020 Euroopa Sotsiaalfondi kohta, ⁽¹⁷⁾ mis sisaldab 19 investeerimisprioriteeti nelja temaatilise eesmärgi raames, esitatakse loetelu konkreetsetest poliitilise sekkumise valdkondadest, mis on tunduvalt üksikasjalikumad võrreldes ajavahemiku 2007–2013 omadega. Keskendutakse aktiivsele tööturule ja kaasamise meetmetele, samuti hariduse ja avaliku halduse reformile. Lisaks peab iga liikmesriik tagama, et vähemalt 20% ESFi vahenditest suunatakse sotsiaalse kaasamise valdkonda.

ESF on tihedalt seotud strateegia „Euroopa 2020” toetamise, riigipõhiste soovitude rakendamise ning tööhõive, hariduse ja vaesuse vähendamise peamiste eesmärkide saavutamise. Seepärast on ESFi suurus järgmisel programmitöö perioodil vähemalt 23% ühtekuuluvuspoliitika rahastamisest.

Temaatiline suunitlus peaks tagama selle, et rahastamise kese asetatakse peamistele poliitilistele prioriteetidele. Lisaks on tehtud suuri jõupingutusi menetluste lihtsustamiseks ja kulutuste paremaks suunamiseks, et saavutada rohkem tulemusi.

Ränne kui majanduskasvu saavutamise vahend

Rännet käsitlevad ELi õigusaktid, nt ELi sinise kaardi direktiiv, ⁽¹⁸⁾ mis soodustab kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil liikmesriiki sisenemist ja seal elamist, aitavad kaasa teatud tüüpi rändajate ligimeelitamisele. Kaasseadusandjad leppisid kokku 2014. aasta alguses vastu võetava hooajatöötajaid käsitleva direktiivi ⁽¹⁹⁾ kompromisstekstis. Edusamme tehti ettevõtjasiseselt üleviidavaid töötajaid käsitleva direktiivi ⁽²⁰⁾ läbirääkimistes, kuid siiski tuleb veel teha jõupingutusi, et saavutada kokkulepe parlamendi ja nõukogu vahel. Komisjon loodab ka jõudsaid edusamme kolmandate riikide kodanike õpingute, teadusuuringute ja muu vahetuse eesmärgil ELi sisenemise eeskirjade ettepaneku vallas ⁽²¹⁾. Liikmesriigid peavad eelkõige tagama, et integratsiooni edendamiseks on võetud tõhusaid meetmeid ⁽²²⁾. Rändajatel peab olema võimalik arendada oma täit potentsiaali keskkonnas, kus nende põhiõigusi täielikult austatakse ja kus nad saavad aktiivselt ühiskonnas osaleda.

Oluline on ka ühtse loa direktiivi, ⁽²³⁾ millega antakse kolmandate riikide töötajatele teatud võrdsed õigused, nõuetekohane rakendamine liikmesriikides.

Sotsiaalsete investeeringute pakett

Komisjon võttis sotsiaalsete investeeringute paketi vastu 2013. aasta veebruaris. Selles esitatakse terviklik kogum sotsiaalpoliitika reforme, mille liikmesriigid peavad oma sotsiaalkindlustussüsteemi ajakohastamiseks ellu viima. Sotsiaalsete investeeringute pakett sisaldab poliitikajuhiseid, kuidas tagada piisav elatustase, mida toetavad piisavad toetused ja kvaliteetsed teenused, ning kuidas muuta sotsiaalkulutused tõhusamaks ja tulemuslikumaks. Paketiga rõhutatakse ka sotsiaalse kaasamise ning tööturule juurdepääsu suurendamist võimaldatavate poliitikasuundade tähtsust. Sotsiaalsete investeeringute paketi peamine põhimõte on valmistada inimesi ette riskidega toimetulekuks kogu elu jooksul, mitte ainult tagajärgi parandada. Paketis esitatakse poliitikajuhiseid mitmes valdkonnas, kus suunatud investeering (eelkõige ESFist) võib tuua kaasa tõelised muutused.

Teadus- ja arendustöö ning innovatsioon

Innovaatiline liit

Innovaatilise liidu olukorda käsitlevas 2012. aasta aruandes ⁽²⁴⁾ anti ajakohane ülevaade juhtalgatuse „Innovaatiline liit” 34 siduvast kohustusest, millest üle 80% olid graafikus.

„Innovaatiline liit” on üks seitsmest strateegia „Euroopa 2020” (arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv) juhtalgatusest. See juhtalgatus koosneb 34 meetmest, mis täidavad kolme eesmärki:

- ▶ muuta Euroopa maailmaklassi teaduspiirkonnaks;
- ▶ kõrvaldada innovatsioonitakistused, mis ei võimalda praegu ideedel kiirelt turule jõuda (nt kulukas patendiprotsess, turu killustumine, aeglane standardite sätestamine ja oskuste puudus); ja
- ▶ radikaalselt muuta avaliku ja erasektori koostööd.

Vastavalt Euroopa Ülemkogu taotlusele esitas komisjon septembris uue innovatsiooni tulemusnäitaja, et võrrelda liikmesriikide innovatsioonipoliitikat ja võrrelda ELi tulemusi selle peamiste kaubanduspartnerite tulemustega. Sellega mõõdetakse, mil määral on innovaatilistest sektoritest pärinevad ideed võimelised turule jõudma, tagades paremad töökohad ja muutes Euroopa konkurentsivõimelisemaks.

Juhtalgatuse „Innovaatiline liit” 2013. aasta märtsis ⁽²⁵⁾ avaldatud tulemustabel näitas, et innovatsiooni tulemuslikkus on ELis aasta-aastalt vaatamata majanduskriisile paranenud, kuid lõhe liikmesriikide vahel suureneb. Juhtalgatuse „Innovaatiline liit” konkurentsivõime aruanne 2013 ⁽²⁶⁾ avaldati detsembris. Selle kohaselt on Euroopa jätkuvalt maailma peamisi teadmiste loomise keskusi, kuid kiiresti areneva tuleviku-tehnoloogia valdkondades jääb Euroopa Põhja-Ameerikast ja Aasiast maha.

Teadustegevuse ja innovatsiooni toetamine ELi ühtekuuluvuspoliitikast

ELi struktuurifondidest tehti investeringuid teadustegevusse ja innovatsiooni ka 2013. aastal (u 25% saadaolevast rahast investeeritakse sellesse valdkonda). Detsembris kokku lepitud ühtekuuluvuspoliitika reformiga nõutakse esimest korda, et kõik ELi piirkonnad annavad minimaalse määra perioodi 2014–2020 vahenditest teadustegevusse ja innovatsiooni ning iga piirkonna kohta töötatakse välja aruka spetsialiseerumise strateegiad.

Euroopa Komisjoni teaduse ja innovatsiooni volinik Máire Geoghegan-Quinn külastab Horia Hulubei nimelist Riiklikku Füüsika ja Tuumatehnika Instituuti Rumeenias.

Seitsmes raamprogramm

Seitsmes raamprogramm (FP7), mis käsitles teadusuuringuid, tehnoloogiaarendust ja tutvustamistegevust, käivitati 2007. aastal ja lõppes detsembris. Seitsme aasta jooksul aidati programmist rahastada enam kui 22 000 teadusuuringute projekti (sh ligi 4000 toetusesaajat, kes said toetust Euroopa Teadusnõukogust), mille rahastus ELi eelarvest oli suurem kui 40 miljardit eurot. Augustis avaldatud FP7 kuuendast seirearuandest ⁽²⁷⁾ selgus, et ligi 17% kõigist osalistest olid VKEd.

Horisont 2020

Ajavahemiku 2014–2020 teadusuuringute ja innovatsiooni uue raamprogrammi Horisont 2020 (28) õigusaktid võeti vastu detsembris. Horisont 2020 oma ligikaudu 80 miljardi euro suuruse eelarvega (reaalhindades ligi 30% suurem kui eelmine raamprogramm) ja lihtsamate osalemiseeskirjadega on ELi ajaloo kõige suurem teadusuuringute programm ning suurim avaliku sektori rahastatav teadusuuringute programm maailmas.

Horisont 2020 aitab tagada Euroopa majanduse teadmistebaasi ja aitab pikema aja jooksul kaasa majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Tuginedes kolmele sambale – tipptasemel teadus, juhtpositsioon tööstuses ja sotsiaalsed väljakutsed –, rahastatakse sellest igat liiki tegevust alates eesliiniteadusest ja lõpetades lühiajalise turulähedase innovatsiooniga.

Selle programmiga koondatakse esimest korda kõik ELi tasandi teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisvahendid ühte kohta ühiste eeskirjade alla, vähendades märkimisväärselt bürokraatiat. Sidusam ja lihtsam programm muudaks osalemise lihtsamaks, eriti väiksemate teadusasutuste ning ettevõtjate jaoks.

Tulevase ja kujunemisjärgus tehnoloogia juhtalgatused

Tulevase ja kujunemisjärgus tehnoloogia juhtalgatuste eesmärk on muuta teadust, tehnoloogiat ja laiemalt kogu ühiskonda. Juhtalgatused on ambitsioonikad ja toetuvad valdkondade, kogukondade ning programmide vahelisele koostööle, mis vajab kestlikku tuge kuni 10 aastaks. Pärast väga põhjalikku ettevalmistust valiti 2013. aastal FP7 raames välja kaks algatust: „Inimaju projekt” ja „Grafeen” (29). Mõlemal algatusel on väga suur potentsiaal murranguliseks arengu järgmise põlvkonna toodetes ja materjalides paljudes valdkondades, andes konkurentsieelise mitmes sektoris, sh tervishoid ja vananemine, meditsiin, kemikaalid, elektroonika ja IKT.

Üritus „Sihtkoht Euroopa”

Et meelitada Euroopasse kõrge kvalifikatsiooniga teadlasi, organiseeris EL USAs 2013. aastal kolm üritust nimega „Sihtkoht Euroopa”. Nende üritustega tutvustati Euroopa teadustegevuse ja innovatsiooni pädevust ning suurendati teadmisi karjääri- ja rahastamisvõimalustest, mis avanevad ELi algatuste (Euroopa Teadusnõukogu ja Marie Skłodowska-Curie meetmed) ning liikmesriikide programmide kaudu.

Innovatsiooniinvesteeringute pakett

Juulis võttis komisjon vastu innovatsiooniinvesteeringute paketi ettepanekuga luua teadustegevuse ja innovatsiooni ametlikud partnerlused tööstuse ja liikmesriikidega peamistes strateegilistes sektorites, nt biomajandus, lennundus ja elektroonika. Kokku oleks kuue avaliku ja erasektori partnerluse eeldatav eelarve ligi 22 miljardit eurot, millest umbes 8 miljardit eurot algatusest Horisont 2020 tagaks 10 miljardit eurot tööstusest ja 4 miljardit eurot liikmesriikidelt. Need algatused suurendavad ELi tööstuse konkurentsivõimet kvaliteetsete töökohtadega sektorites ja leiavad lahendusi ka ühiskonna suurematele probleemidele.

Kampaania „Sihtkoht Euroopa” plakat.

Digitaalarengu tegevuskava

Ühendatud Euroopa õigusaktide pakett: ühtse sideturu loomine ELis

Ajal, mil maailm liigub kiirelt internetipõhise majanduse poole, millel on otsene ja kõikehõlmav mõju – alates sellistest traditsioonilistest teenustest nagu pangandus ja kindlustus kuni uute sektoriteni, nt veebikaubandus, ja alates tööstuslikust tootangust kuni energiavarustuseni –, nähakse IKT-d üha enam strateegias „Euroopa 2020” ette nähtud nutika, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu allikana ⁽³⁰⁾.

Samas puudub ELis tegelik elektroonilise side ühtne turg. EL on killustunud eripärade-ga riiklikeks turgudeks ja seetõttu kaob võimalus kasutada ära võimaliku majandus-kasvu suurt allikat, nagu on kirjeldatud komisjoni iga-aastases digitaalarengu tege-vuskava tulemustabelis ⁽³¹⁾.

Komisjon on võtnud vastu ühendatud Euroopa õigusaktide paketi, ⁽³²⁾ mille eesmärk on rajada ühendatud ja konkurentsivõimeline Euroopa ning võimaldada kestlikke di-gitaalvaldkonna töökohti ja tööstust. Komisjoni pakett oli vastuseks Euroopa Ülem-kogu taotlusele luua ühtne sideturg, et lahendada tulemustabelis kinnitust leidnud probleemid.

Euroopa Komisjoni asepresident ja digitaalarengu tegevuskava volinik Neelie Kroes üritusel „IKT 2013 – loo, ühenda, kasva” Leedus Vilniuses.

Vähem kaevetööd toob kaasa odavamama lairibaühenduse

Komisjon esitas uute eeskirjade ettepaneku, ⁽³³⁾ et vähendada kiire interneti kasutuselevõtu kulusid 30% võrra. Tsiviilehitustööle, nt teede üleskaevamine kiudoptilise kaabli paigaldamiseks, kulub kuni 80% kiirete võrkude kasutuselevõtu kuludest. See ettepanek võib säästa ettevõtetele 40–60 miljardit eurot.

Määruse ettepaneku eesmärgid on oluliselt vähendada tsiviilehituskulusid ja tarbetu halduskoormusega kaasnevaid kulusid ning tõhustada kiire elektroonilise side taristu kasutuselevõttu, rakendades laiemalt ELis olemasolevaid parimaid tavasid ning parandades siseturu rajamise ja toimimise tingimusi valdkonnas, mis toetab pea kõigi majandussektorite arengut.

Digitaalarengu tegevuskava avab tohutult palju võimalusi.

E-arveldamine

E-arveldamine on tähtis etapp liikumisel paberivaba avaliku halduse (e-valitsuse) suunas Euroopas (mis on üks digitaalarengu tegevuskava prioriteete) ja see pakub märkimisväärse majandusliku ja keskkonnakasu võimalust. Komisjoni hinnangul saaks e-arveldamise kasutuselevõtuga kogu ELi riigihangetes kokku hoida kuni 2,3 miljardit eurot. Et e-hangete levikut Euroopas veelgi enam edendada, esitas komisjon 26. juunil direktiivi ettepaneku, mis käsitleb elektrooniliste arвете esitamist riigihangete puhul ⁽³⁴⁾. See algatus kõrvaldaks siseturu killustumise, edendades e-arveldamise kasutust avalikus sektoris (ettevõtete ja valitsemissektorite vaheline e-arveldamine (B2G)) ja parandades liikmesriikide e-arveldamissüsteemide koostalitlusvõimet.

Digitaalarengu tegevuskava toetamine ELi ühtekuuluvuspoliitikast

ELi struktuurifondidest tehti investeeringuid IKTsse ka 2013. aastal. Alates praeguse programmitöö perioodi algusest on investeeritud ligi 14,6 miljardit eurot, mille abil on lairibaühenduse saanud ligikaudu 4,7 miljonit inimest. Detsembris kokku lepitud ühtekuuluvuspoliitika reformiga ⁽³⁵⁾ nõutakse esimest korda, et kõik ELi piirkonnad annaksid minimaalse määra perioodi 2014–2020 vahenditest ELi digitaalarengu tegevuskavaga seotud investeeringuteks.

Tööstuspoliitika ja VKEd

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad – Euroopa ettevõtluspotsentsiaali vallapäästmine

Pärast viit aastat ebakindlat majanduskeskkonda oli 2013. esimene aasta alates 2008. aastast, mil VKEde tööhõive kogumäär ja lisandväärtus tervikuna suurenes. Arvestades enneolematult sügavat ja kompleksset kriisi, on selline muutus märk VKEde vastupidavusest ⁽³⁶⁾.

Et majandus pöörduks taas kasvu ja kõrgema tööhõivemäära suunas, on Euroopal vaja rohkem ettevõtjaid. Uued ettevõtted, sh VKEd, loovad igal aastal enam kui 4 miljonit töökohta, mis moodustab 85% kõigist uutest töökohtadest ELi erasektoris. Tunnustades ettevõtjate lahutamatu osa majanduse taastumises, käivitas komisjon jaanuaris tegevuskava „Ettevõtlus 2020” ⁽³⁷⁾. Selle tegevuskavaga, milles on ühendatud investeeringud, õigusloome ja haridusvõimalused, aidatakse kaasa majanduskasvule ning töökohtade loomisele.

Euroopa Komisjoni asepresident ning tööstuse ja ettevõtluse volinik Antonio Tajani Euroopa kosmosenäituse avamisel Itaalias Roomas.

Liikumine tööstuse taassünni poole, et majanduskriisist taastuda

Üks kriisi õppetunde on see, et Euroopa peab tagama oma majanduse keske osana tugeva tööstussektori, kuna selles peitub võti innovatsiooni, väärtuse ja töökohtade loomise juurde. Kuigi tööstuse tulemuslikkus on stabiliseerunud, vähenes tööstuse osakaal Euroopa sisemajanduse koguproduktis (SKPs) 15,5%-lt 2012. aastal 15,1%-le 2013. aasta suvel ⁽³⁸⁾. ELi tööstuslikult kõige konkurentsivõimelisemate riikide ja mõõduka tulemusega riikide vaheline lähenemine venib. Selles kontekstis peab Euroopa tuginema oma tugevatele külgedele.

- ▶ ELi tööstus on jätkuvalt maailmas esirinnas mitme tootmissektori (sh kemikaalid, masinaehitus, metallid ja autotööstus) poolest.
- ▶ ELi osakaal maailma ekspordis on viimastel aastatel küll vähenenud, kuid vaatamata Hiina ja muude tärkava turumajandusega riikide tugevale kasvule on Euroopa olnud siiski märkimisväärselt vastupidav.

Komisjoni meetmed aitamaks ettevõtetel kriisist üle saada

Toetus terasetööstusele

Juunis esitas komisjon Euroopa terasetööstuse tegevuskava ettepaneku⁽³⁹⁾. Selles nähakse ette konkreetseid poliitikameetmed terasetööstusele, mis seisab silmitsi tõsiste raskustega. Üks võimalus on toetada nõudlust ELis toodetud terase järele nii ELis kui välismaal, tegutsedes selle nimel, et tagada ELi terasetootjatele juurdepääs kolmandate riikide turule õiglaste kaubandustavade kaudu. Samuti tuleb vähendada tööstuse kulusid, sh ELi õigusaktidest tulenevaid kulusid. Muude Euroopa tööstuste jaoks hädavajalike järgmise põlvkonna terasetoodete puhul on esmatähtsad innovatsioon, energiatõhusus ja säästvad tootmisprotsessid. Tegevuskavas esitatakse ka suunatud meetmed sektori tööhõive toetamiseks ja restruktureerimise abistamiseks, et tagada kõrgelt kvalifitseeritud töötajate jäämine Euroopasse.

Toetus ehitustööstusele

Ehitusettevõtjad, kes soovivad oma äri laiendada ELi muudesse liikmesriikidesse, peavad olema kursis sellega kaasneda võivate raskustega. Erineda võivad tööhõive, keskkonna ja ohutusega seotud nõuded, samuti nõuded ehitusmaterjalidele ja -toodetele. 2013. aastal käivitas komisjon mitu algatust ehitustööstuse toetamiseks. Üheks näiteks on juulis jõustunud uus ehitustoodete määrus⁽⁴⁰⁾. See aitab ettevõtetel nimetatud raskustest üle saada, andes neile teavet, mida nad vajavad muudes ELi riikides edu saavutamiseks⁽⁴¹⁾.

Toetus kaitse- ja julgeolekutööstusele

Euroopa kaitsetööstus annab tööd ligi 400 000 inimesele ja selle käive 2012. aastal oli ligi 96 miljardit eurot. See soodustab ja arendab suutlikkust, mida on vaja Euroopa julgeoleku ja kaitse tagamiseks. Samal ajal avaldavad sellele sektorile survet eelarvepiirangud ja turu killustumine. Juulis avaldas komisjon tegevuskava,⁽⁴²⁾ mis sisaldab ettepanekut innovatsiooni, majanduskasvu ja töökohade loomise edendamiseks tsiviil-militaarse sünergia ja kaitsega seotud VKEde toetamise meetmete edendamise kaudu. Euroopa Ülemkogu arutas teatist detsembris 2013 koos järgmise kolme peamise teemaga: kaitsesektori tõeline siseturg; terviklik tööstuspoliitika, mis loob võimalused kõigile liikmesriikidele ja mis tahes suurusega tööstusele kogu ELis; sünergia tsiviilotstarbeliste teadusuuringute programmide, Horisont 2020 ja Euroopa Kaitseagentuuri koordineeritavate programmide vahel⁽⁴³⁾. Sellel alusel on Euroopa Ülemkogu teinud kindlaks mitu prioriteetset meetet, mis koonduvad kolme telje ümber: ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika tulemuslikkuse, nähtavuse ja mõju suurendamine, võimete arendamise tõhustamine ning Euroopa kaitsetööstuse tugevdamine⁽⁴⁴⁾.

Väiksemad teenustasud VKEdele vastavalt ELi kemikaale käsitlevatele õigusaktidele

Komisjon vähendas teenustasusid ja lõive, mida VKEd peavad kemikaalide registreerimisel maksma. See peaks aitama kemikaale tootvatel või nendega kauplevatel VKEdel püsida praeguses keerulises turuolukorras konkurentsivõimelisena. Sõltuvalt ettevõtte suurusest võidakse VKEde tasusid vähendada 35–95% tava-registreerimise puhul ja 25–90% tavaloo taotlemise puhul.

Rahastuse kättesaadavuse parandamine VKEdele

Rahastuse kättesaadavus on endiselt ELi VKEde üks peamisi muresid. Vastavalt 2013. aasta rahastuse kättesaadavuse uuringule avaldab see kõige rohkem mõju uuematele ja väiksematele firmadele ⁽⁴⁵⁾. Ligi kolmandik küsitletud VKEdest ei saanud 2013. aastal täies mahus rahastust, mida nad olid kavandanud, ja 15% vastanutest märkisid rahastuse kättesaadavust kui olulist probleemi oma firma jaoks. Viimaste aastate jooksul on komisjon teinud pidevat tööd, et olukorda parandada. Konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogrammi kohased garantiid, mida komisjon on rahastanud ja mille eelarve on 1,1 miljardit eurot, aitasid kuni 2012. aasta lõpuni saada laenu enam kui 13 miljardi euro väärtuses, mis on toetanud ligi 220 000 väikeettevõtte kasvu üle Euroopa. Need jõupingutused jätkuvad ka uuel programmitöö perioodil 2014–2020 ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi kaudu.

Euroopa Investeerimispanka kapitali suurendamine

Jaanuaris kiitsid kõik 27 liikmesriiki ühehäälselt heaks Euroopa Investeerimispanka (EIP) kapitali suurendamise 10 miljardi euro võrra, mis makstakse täielikult sisse. Kapitali suurendamine võimaldab Euroopa pikaajasel laenuasutusel pakkuda kolme aasta jooksul majanduslikult otstarbekatele projektidele kogu ELis täiendavat laenu raha kuni 60 miljardi euro väärtuses. VKEd on üks neljast esmatähtsast sektorist, millele täiendav laenu raha on suunatud. Ülejäänud kolm sektorit on innovatsioon ja oskused, roheline energia ja tänapäevane taristu.

Iga liikmesriik maksis lisakapitali vastavalt oma aktsiakapitali suurusele. Sellele lisandub EIP tavapärase 50 miljardi euro suurune laenu raha aastas.

Euroopa Investeerimispanka peakorter Luksenburgis Luxembourgis.

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamine ELi ühtekuuluvuspoliitikast

ELi struktuurifondidest tehti investeeringuid VKEdesse ka 2013. aastal. Toetust anti enam kui 73 500 idufirmale ja praeguse programmitöö perioodi algusest on VKEdes loodud 263 000 töökohta. Detsembris kokku lepitud ühtekuuluvuspoliitika reformiga nõutakse esimest korda, et kõik ELi piirkonnad annaksid minimaalse määra perioodi 2014–2020 vahenditest VKEde toetuseks. Eesmärk on kahekordistada praeguse abi suurust perioodiks 2014–2020 kuni ligi 140 miljardi euroni, mis osaliselt saavutatakse rahastamisvahendite suurenenud kasutuse kaudu.

Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine

Vastuseks ettevõtjate väljendatud peamistele probleemidele tegi komisjon 2013. aasta lõpus ettepaneku standardse käibedeklaratsiooni kohta, millega saaks ELi ettevõtjate kulusid kärpida kuni 15 miljardit eurot aastas⁽⁴⁶⁾. Selle algatuse eesmärk on vähendada ettevõtete jaoks bürokraatiat, hõlbustada maksukohustuste täitmist ja muuta maksuametid tõhusamaks kogu ELis.

See peegeldab komisjoni võetud aruka reguleerimise kohustust ning see on üks algatustest, mis käivitati õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames eesmärgiga lihtsustada eeskirju ja vähendada ettevõtete halduskoormust.

Võitlus hilinevad maksete vastu

Euroopa VKEd on nii riigisiselt kui ka piiriüleselt eriti tundlikud hilinevad maksete suhtes, mis põhjustavad iga neljanda pankroti Euroopas. VKEde vähenemise kaitse mitte ainult ei halva ettevõtjaid ja ei takista majanduskasvu, vaid võib lisaks võtta potentsiaalsetelt ettevõtjatelt julguse ettevõtlust proovida. Liikmesriigid võtsid ELi 2011. aastal kokku lepitud eeskirjad hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul⁽⁴⁷⁾ oma siseriiklikesse õigusaktidesse üle 2013. aastal. Nende kohaselt peavad avaliku sektori asutused maksma kaupade ja teenuste eest 30 kalendripäeva jooksul või väga erakordsete tingimuste korral 60 päeva jooksul. Ettevõtjad on nüüd kohustatud tasuma arved 60 kalendripäeva jooksul.

Õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programm muudab ELi õiguse kergemaks, lihtsamaks ja odavamaks

Reguleerimine ELi tasandil annab lisaväärtust sellistes valdkondades nagu konkurents, kaubandus ja siseturg, luues võrdsed tingimused, mis omakorda pakuvad uusi võimalusi nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele. Samuti kaitstakse nii kodanike tervist, turvalisust ja õigusi. ELi õigusaktid loovad ühise raamistiku, millega asendatakse või ühtlustatakse 28 liikmesriigi seadused. Nii saavad liikmesriigid teha koostööd, et lahendada ühiseid probleeme.

Selleks et Euroopa saaks taas kasu majanduskasvust ja loodaks uusi töökohti, tuleb tingimata tagada, et ELi õigusaktid täidavad eesmärgi. Septembris 2013 peetud kõnes olukorra kohta Euroopa Liidus⁽⁴⁸⁾ rõhutas Euroopa Komisjoni president Barroso aruka reguleerimise tähtsust ja kuulutas, et Euroopa Liit peab osalema „suurelt suurtes asjades ja väiksel väiksemates asjades”.

Komisjon on paaril viimasel aastal teinud suuri jõupingutusi, et lihtsustada õigusnorme ja vähendada regulatiivset koormust. Alates 2005. aastast on komisjon heaks kiitnud 660 algatust, mille eesmärk on õigusakte lihtsustada, kodifitseerida või uuesti sõnastada. Kehtetuks on tunnistatud üle 5590 õigusakti.

VKEdega kümne kõige rohkem koormava ELi õigusakti teemal toimunud TOP-10 konsultatsioone on komisjoni õigusloome kvaliteedi programmis arvesse võetud. Märtsis toimunud konsulteerimisest selgub, et VKEde hinnangul kaasnevad suurimad raskused ja kulud kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramisega (kemikaalimäärus REACH), käibemaksu, tooteohutuse, kutsekvalifikatsiooni tunnustamise, andmekaitse, jäätmete, tööturu, maanteevedudel kasutatavate sõidumeerikute, riigihangete ja ajakohastatud tolliseadustikuga.

Lähtudes 2012. aasta detsembris välja antud ELi õigusloome kvaliteeti käsitlevas teatises (millega käivitati õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programm) võetud kohustustest, ⁽⁴⁹⁾ sätestas komisjon oktoobris poliitikavaldkondade kaupa, kus ta võtab edasisi meetmeid, et lihtsustada või tühistada ELi õigusakte, vähendada ettevõtjate koormust ja tagada, et ELi õigusaktide rakendamine muutuks lihtsamaks.

Oktoobrikuu teatis ⁽⁵⁰⁾ sisaldab kõigi ELi õigusaktide läbivaatamise tulemusi ja selles määratletakse lai meetmehing, mida kas juba rakendatakse või mille ettepanek parlamendile ja nõukogule tehakse. Lisaks teatas komisjon, et avaldab ELi ja liikmesriikide tasemel tulemustabeli.

Kosmosepoliitika ja satelliitnavigatsioon

Galileo

Praeguseni on ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi kasutajad kogu maailmas pidanud sõltuma Ameerika GPSi või Venemaa Glonassi signaalidest. ELi Galileo pakub kasutajatele uue ja usaldusväärse alternatiivi, mida juhivad tsiviil-, mitte militaarasutused.

Kuigi uue süsteemi peamine eesmärk on olnud Euroopa sõltumatus, on Galileo siiski täielikult GPSi ja Glonassiga koostalitlusvõimeline ja on seetõttu täiesti integreeritud uus element ülemaailmses satelliitnavigatsioonisüsteemis – võimas nurgakivi, mis võimaldab asukohta täpsemalt ja usaldusväärsemalt määrata, isegi kõrghoonetega linnades, kus hooned võivad signaali takistada.

Galileo loob seadmetootjatele, rakenduste arendajatele ja töökindlusest sõltuvate teenuste pakujatele palju uusi ärivõimalusi.

2013. aastal tehtud juba orbiidil oleva ELi ülemaailmse navigatsioonisatelliitsüsteemi nelja satelliidi katsetused näitasid, et signaali kvaliteet ja täpsus on suurepärased ja ületasid isegi ootusi. Galileo peaks pakkuma oma esimesi teenuseid juba 2014. aasta lõpul või 2015. aasta algul.

Komisjon kavatseb Galileo programmiga rajatud süsteemi kombineerida selle USA analoogi GPSiga, et suurendada lennuohutust. Maailma mõjutava ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise kahepoolse kokkuleppe sünergia aitab muuta õhustranspordi turvalisemaks ja luua väga vajalikud rahvusvahelised standardid aeronavigatsioonisüsteemide reguleerimiseks.

Rakett valmistub viima orbiidile kahte Galileo satelliiti.

Maa seire Euroopa programm

2013. aasta detsembris käivitati Maa seire Euroopa programmi Copernicus raames uus avatud andmete levi kord, mis tagab tasuta, täieliku ja avatud juurdepääsu mahukale oluliste keskkonnaandmete kogumile. See juurdepääs toetab kasulike rakenduste arendamist mitme tööstussegmendi jaoks (nt põllumajandus, kindlustus, transport ja energia). Copernicus toimib osaliselt juba praegu, peamiselt olemasolevate satelliitide lähetuste ning maal, meres ja õhus asuvate anduritega hangitud andmete kaudu, tuues maailmale palju kasu. Kui taifuun Haiyan 8. novembril 2013 Filipiine tabas, käivitati viivitamata Copernicuse hädaolukorrasteenus, mis väljastas esimesed kahju hindamise kaardid ⁽⁵¹⁾. Sama teenus käivitati ka päästemeeskondade aitamiseks Sardiiniat 2013. aasta novembri lõpus tabanud üleujutuste puhul.

Regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika

Aprillis esitas komisjon teise strateegilise aruande 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika programmide edusammude kohta liikmesriikides ⁽⁵²⁾. Eduaruandes käsitletakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) tulemusi.

ERFi kohta nenditi aruandes edu ja tingimuste paranemist kodanike jaoks mitmes valdkonnas. Alates käesoleva perioodi algusest tehtud investeeringute tulemusena on lairibaühenduse kasutajate arv kasvanud 1,9 miljoni inimese võrra, veevarustusprojektidest kasu saavate inimeste arv 2,6 miljoni võrra ja heitveeprojektidest kasu saavate inimeste arv 5,7 miljoni võrra. Investeeritud on ligikaudu 53 240 teadusuuringute ja tehnoloogiarakenduste projekti ning 16 000 ettevõtlusuuringute projekti. Toetust on saanud 53 160 idufirmat.

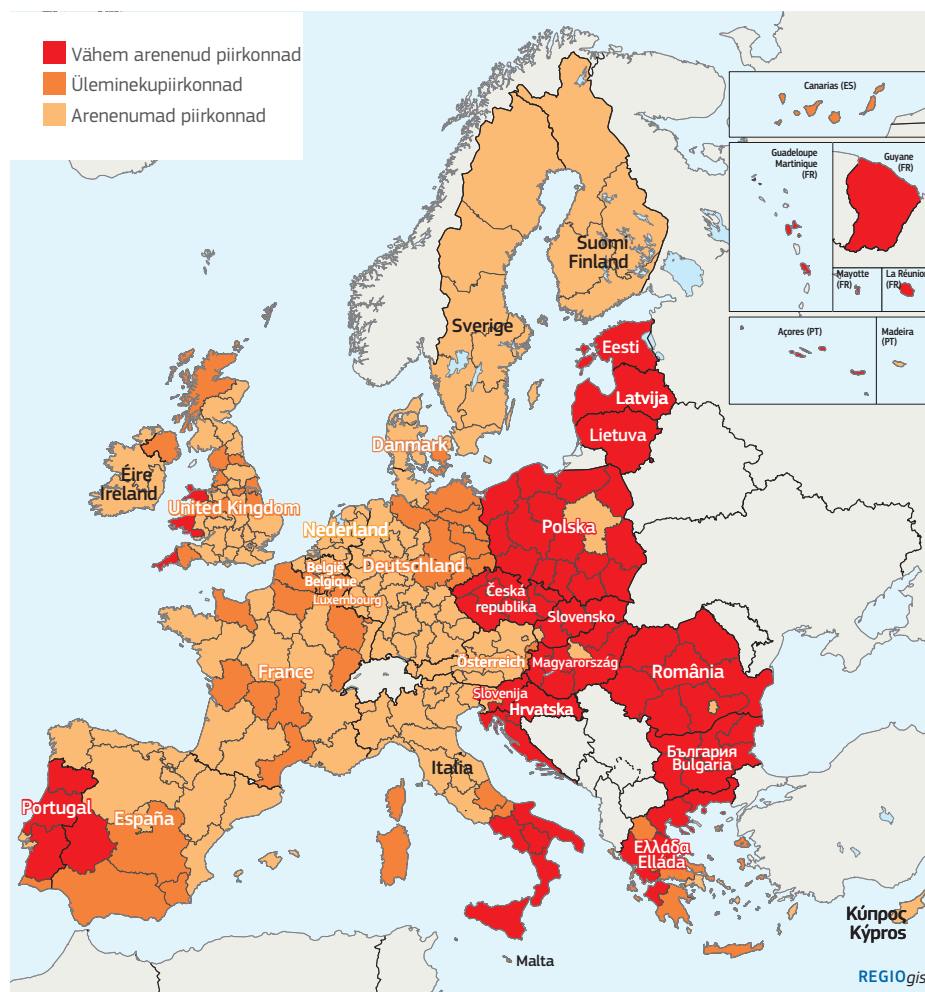
Euroopa Komisjoni
regionaalpoliitika volinik Johannes
Hahn visiidil Madalmaades.

Detsembris kiideti heaks suur ühtekuuluvuspoliitika reform rahastamisperioodiks 2014–2020 ⁽⁵³⁾. Ühtekuuluvuspoliitikast investeeritakse liidu liikmesriikidesse, nende piirkondadesse ja linnadesse 325 miljardit eurot (2011. aasta hindades), et saavutada kogu ELi majanduskasvu ja töökohtade loomise eesmärgid ning võidelda kliimamuutuste, energiasõltuvuse ja sotsiaalse tõrjutusega.

Reformi peamised elemendid olid: ERFi investeeringute suunamine strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidega seotud peamistesse kasvusektoritesse (innovatsioon ja teadustegevus, digitaalarengu tegevuskava, VKEde toetamine ja vähese CO₂-heitega majandus); selgete, läbipaistvate ja mõõdetavate eesmärkide fikseerimine aruandluse ja tulemuste jaoks; tingimuste tutvustamine enne seda, kui rahastust on võimalik saada; Euroopa viie struktuuri- ja investimisfondi (ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Kalandusfond) ühtse strateegilise raamistiku loomine; bürokraatia vähendamine ja ELi investeeringute kasutamise lihtsustamine; poliitika linnamõõtme parandamine; piiriülese koostöö tugevdamine; ühtekuuluvuspoliitika ja majanduse juhtimise vahelise sideme tugevdamine; rahastamisvahendite kasutamise suurendamise julgustamine, et anda VKEdele rohkem toetust ja paremaid laenu saamise võimalusi.

STRUKTUURIFONDID (ERF JA ESF) AJAVAHEMIKUL 2014–2020

Družba („Sõprus“) torujuhe Tšehhi-Slovaki piiril. Tegu on maailma suurima toornaftajuhtme võrguga, mis ühendab Venemaad Saksamaaga ning kuulub esmatahtsate üleeuroopaliste energiavõrkude (TEN-E) hulka.

Euroopa ühendamise rahastu

Euroopa ühendamise rahastu on otsustava tähtsusega vahend strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamiseks. See võeti vastu novembris 2013 pärast seda, kui oli saavutatud lõplik kokkulepe ELi mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2014–2020. Ajavahemikul 2014–2020 on selle kogueelarve 33,3 miljardit eurot, millest rahastatakse üleeuroopalisi transpordi-, energia- ja sidevõrke. Rahastu peaks kiirendama üleeuroopaliste võrkude valmimist ning suurendama nii avaliku kui ka era-sektori poolset rahastamist. Selle abil ehitatakse raudteid, siseveeteid, elektrivõrke ja gaasijuhtmeid. Lisaks panustatakse rahastuga digitaalsesse ühtsesse turgu, et hõlbustada kodanike ja ettevõtete liikuvust, tagades sujuvad piiriülesed avalikud teenused, nt e-hanked, e-tervis või juurdepääs avatud andmetele. Programmist antakse vahendeid ka piiratud arvule lairibavõrguprojektidele koos EIPga.

Üleeuroopaline transpordivõrk

EL soovib luua üle 28 liikmesriigi võimsa üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T), mis ühendab ida läänega ja asendab praeguse ebaühtlase transpordisüsteemi tõeliselt euroopaliku võrguga. Euroopa ühendamise rahastust eraldatakse selle võrgu jaoks 26 miljardit eurot, mis on kolm korda suurem kui praegu saada olev rahastus.

ÜLEEUROOPALISED VÕRGUD

- LÄÄNE- JA AADRIA MERE KORIDOR
- PÕHJAMERE-LÄÄNEMERE KORIDOR
- VAHEMERE KORIDOR
- IDA-EUROOPA – VAHEMERE IDAOSA KORIDOR
- SKANDINAAVIA-VAHEMERE KORIDOR
- REINI-ALPIDE KORIDOR
- ATLANDI KORIDOR
- PÕHJAMERE-VAHEMERE KORIDOR
- REINI-DOONAU KORIDOR

Institutsioonid saavutasid kokkuleppe üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) kohta maikuuks. Määruses ⁽⁵⁴⁾ on selle põhivõrgu täieliku ühendamise, mitmeliigiliseks ja toimivaks saamise tähtajaks 2030. aasta. Põhivõrk koosneb üheksast suurest piiriülesest koridorist, mis parandavad ELi eri osade vahelist ühendust, tehes nii kauba kui ka inimeste liikumise riikide vahel lihtsamaks.

Oktoobris avaldas komisjon uued kaardid üheksa peakoridoriga, mis aitavad põhivõrgu ellu viia, parandades liikmesriikide, piirkondade, taristuhaldajate ja muude sidusrühmade koostööd Euroopa koordinaatorite juhtimisel.

Õigussüsteem majanduskasvu heaks

ELi õigusemõistmise tulemustabel

Õigussüsteemide kvaliteet, sõltumatus ja tõhusus on kõigi liikmesriikide säästva majanduskasvu ja sotsiaalse stabiilsuse olulised struktuurikomponendid ning ELi õiguse tulemusliku rakendamise seisukohalt põhjapaneva tähtsusega. Õigussüsteemide kvaliteedi, sõltumatuse ja tõhususe edendamiseks võttis komisjon 2013. aastal kasutusele ELi õigusemõistmise tulemustabeli ⁽⁵⁵⁾ – uue võrdlusvahendi, mis annab objektiivseid, usaldusväärseid ja võrreldavaid andmeid liikmesriikide õigussüsteemide toimimise kohta. ELi õiguskaitse tulemustabel on ka majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta prioriteet.

Tulemuslikud õigussüsteemid on majanduskasvu saavutamiseks hädavajalikud. Kuna ELi õiguse toetamisel on määrav osa liikmesriikide kohtutel, on liikmesriikide õigussüsteemide tulemuslikkus ELi õiguse tulemusliku rakendamise ja ühtse turu toimimise seisukohalt põhjapaneva tähtsusega.

Euroopa ühine müügiõigus Euroopa majanduskasvu mootorina

2013. aastal jätkas komisjon koos parlamendi ja nõukoguga tööd Euroopa ühise müügiõiguse määruse ettepaneku vastuvõtmiseks ⁽⁵⁶⁾. Ajal, mil Euroopa taastub sügavast majandus- ja rahanduskriisist, peab EL tegema kõik võimaliku, et laiendada ettevõtete võimalusi uutele turgudele eksportimisel ja suurendada tarbijate usaldust. Euroopa ühine müügiõigus moodustab vabatahtliku lepinguõiguse eeskirjade komplekti, mida ettevõtted saavad sõltumata oma ELis asuvast kauplemisskohast kasutada. See võimaldab kärpida piiriülese kaubandusega seotud kulusid. Ettepanek soodustab digitaalse infosisu (sh eelkõige pilvest allalaaditav infosisu) e-kaubandust.

Lõpp kulukatele ja bürokraatlikele templitele avalikes dokumentides

2013. aasta aprillis võttis komisjon vastu määruse ettepaneku, mille eesmärk oli edendada kodanike ja ettevõtete vaba liikumist, lihtsustades ELi liikmesriikide vahelistele avalikele dokumentidele esitatud haldusformaalsuste nõudeid⁽⁵⁷⁾. Lihtsustused hakkaksid kehtima sünni, surma, nime, abielu, registreeritud kooselu, põlvnemise, lapsendamise, elukoha, kodakondsuse, rahvuse, kinnisvara, ettevõtte või muu äriühingu õigusliku seisundi ja esindamise, intellektuaalomandi õiguse ja karistusregistri puudumisega seotud avalike dokumentide kohta. Ettepaneku kohaselt vabastatakse nimetatud reguleerimisalasse kuuluvad avalikud dokumendid legaliseerimisest või sarnastest formaalsustest. Seega peaks liikmesriik aktsepteerima muus liikmesriigis väljastatud autentset avalikku dokumenti ilma, et sel oleks autentsusjäljend. Lisaks kehtestatakse ettepanekuga liidu mitmekeelsed standardvormid, mida kodanikud või ettevõtted võivad samaväärsete sünni, surma, abielu, registreeritud kooselu ning ettevõtte või muu äriühingu õigusliku seisundi ja esindamisega seotud riigiseste avalike dokumentide asemel taotleda.

Uued maksejõuetusmenetluse eeskirjad

Komisjoni ettepanekud maksejõuetusmenetluse kohta⁽⁵⁸⁾ on praegu arutluse all. Nende eesmärk on ajakohastada 2000. aastal koostatud olemasolevaid eeskirju piiriülese maksejõuetusmenetluse kohta. Uute eeskirjadega töötatakse välja uus meetod, et aidata ettevõtteid rahalistest raskustest üle saada ja vältida likvideerimist. Nii saavad nad äritegevust jätkata, samas on kaitstud võlausaldajate õigus oma raha tagasi saada. Euroopa Parlamendi õiguskomisjon hääletas komisjoni ettepaneku poolt detsembris.

Euroopa pangakonto arestimise määrus

Detsembris jõudis justiits- ja siseküsimuste nõukogu kokkuleppele üldises käsitluses komisjoni ettepaneku kohta luua Euroopa pangakonto arestimise määrus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades⁽⁵⁹⁾. Ettepanekuga muudetakse piiriüleste võlanõuete esitamine lihtsamaks ja antakse võlausaldajatele rohkem kindlust võla sissenõudmise kohta, mis suurendab usaldust kaubanduse vastu ELi ühisturul.

Avatud ja õiglane siseturg

Ühtse turu aktid I ja II: tehtud edusammud

Euroopa peab tegutsema, et luua heaolu ja rohkem töökohti. Seda tuleb finantskriisi tõttu teha kiiresti. Seetõttu võttis komisjon vastu ühtse turu akti: Euroopa majanduse edendamise ja töökohtade loomise meetmete kogumi.

Alates 1992. aastast on ühtne turg toonud tohutult kasu ja loonud uusi võimalusi. Samas ei toimu kaupade, teenuste, kapitali ja inimeste vaba liikumine alati sujuvalt. Mõnes valdkonnas puudub tõeliselt integreeritud Euroopa turg. Puudu on õigusaktidest ning halduslikud takistused ja puudulik täitmine ei võimalda ühtse turu täit potentsiaali ära kasutada.

Samuti on vaja suurendada usaldust ühtse turu suhtes, et majanduskasvu soodustada. Euroopa peab jõulisemalt ja otsusekindlamalt tegutsema näitamaks, et ühtne turg toob kaasa ühiskonna arengu ja sellest saavad kasu nii tarbijad, töötajad kui ka väikeettevõtjad.

2011. aasta aprillis komisjoni esitatud ühtse turu aktis ⁽⁶⁰⁾ nähti ette 12 hooba majanduskasvu edendamiseks ja usalduse tugevdamiseks. 2012. aasta oktoobris esitas komisjon teise meetmepaketi (teine ühtse turu akt), ⁽⁶¹⁾ et ühtset turgu veelgi edasi arendada ja kasutada ära selle täit potentsiaali majanduskasvu mootorina.

Komisjon esitas ettepanekud ühtse turu esimese meetmepaketi kõigi 12 põhimeetme ja 50st lisameetmest 48 kohta. 12 põhimeetmest on praeguseks ametlikult vastu võetud kaheksa: õigusakt Euroopa standardimissüsteemi kohta; õigusakt ühtse patendikaitse kohta; õigusakt riskikapitalifondide kohta; õigusakt sotsiaalsete investeerimisfondide kohta; õigusakt vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta; raamatupidamisdirektiivide lihtsustamine; kutsekvalifikatsioonide tunnustamise süsteemi läbivaatamine; taristu rahastamine (energia ja transport). Riigihangete eeskirjade ajakohastamine oli 2013. aasta lõpu seisuga lõppjärgus.

Euroopa Komisjoni siseturu ja teenuste volinik Michel Barnier ühtse turu kuu avamisel Belgias Brüsselis.

Parlamendis ja nõukogus jätkuvad läbirääkimised kolme ettepaneku üle: e-identimine ja e-allkiri, töötajate lähetamise direktiiv ning energia maksustamise direktiivi läbivaatamine.

Ühtse turu teise meetmepaketi teemal esitas komisjon ettepanekud kõigi üheksa õigusakte käsitleva põhimeetme kohta, mille parlament ja nõukogu peavad kinnitama. Komisjon on avaldanud teatised ja rakenduseeskirjad ülejäänud kolme põhimeetme kohta, mis ei vaja parlamendi ega nõukogu sekkumist.

Kõigi üheksa õigusakte käsitleva põhimeetme üle peetakse parlamendis ja nõukogus läbirääkimisi. Euroopa Ülemkogu nentis, et nendele ettepanekutele tuleb anda kõrgeim prioriteetsustase, et need võetaks vastu praeguse parlamenditsükli lõpuks.

Kutsekvalifikatsioon

Kuna tööeline elanikkond väheneb paljudes liikmesriikides, suureneb prognoosi kohaselt nõudlus kõrge kvalifikatsiooniga inimeste järele kuni 2020. aastani enam kui 16 miljoni töökoha võrra. Sellise nõudluse rahuldamiseks tuleb Euroopal lahendada tööjõu probleemid – näiteks liikuvate ja hästi kvalifitseeritud spetsialistide abil teistest ELi liikmesriikidest. Nemad võivad olla majanduskasvu peamiseks allikaks, kuid üksnes sel juhul, kui töökohariiki minek on lihtne, mis omakorda nõuab nende kvalifikatsioonide kiiret, lihtsat ja usaldusväärset tunnustamist ELis. Seepärast esitas komisjon ettepaneku ⁽⁶²⁾ kutsekvalifikatsioonide direktiivi ajakohastamiseks ⁽⁶³⁾.

Muutmise kiitsid heaks parlament ja nõukogu. Muutmise tulemusena lihtsustatakse tööalast liikuvust ELis, andes kõigile huvitatud kutsealadele võimaluse saada Euroopa kutsekaart, mis võimaldab lihtsamalt ja kiiremini kutsekvalifikatsioonide tunnustada. Samas tugevdatakse direktiiviga kaitsemeetmeid kodanike ja patsientide jaoks, kehtestades tervishoiu valdkonna ja lastega tegelevate kutsealade jaoks hoiatusmehhanismi. Direktiiv jõustub jaanuaris 2014. Liikmesriikidel tuleb see oma siseriiklikesse õigusaktidesse üle võtta kahe aasta jooksul alates direktiivi jõustumisest, st 2016. aasta alguseks.

Riigihanked

Igal aastal kulutavad avaliku sektori asutused 18% SKPst kaupadele, teenustele ja ehitustöödele. Võttes arvesse praeguseid eelarvepiiranguid ja majandusraskusi enamikus liikmesriikides, tuleb rohkem kui kunagi varem tagada riigihankepoliitika abil eelarvevahendite optimaalne kasutamine, et tugevdada majanduskasvu, edendada töökohtade loomist ning saavutada Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgid. Komisjoni ettepanekud riigihangete direktiivide ⁽⁶⁴⁾ läbivaatamiseks moodustasid osa avaliku pakkumismenetluse, sealhulgas kontsessioonide ajakohastamise üldisest programmist ELis. Parlament ja nõukogu jõudsid nende ettepanekute osas poliitilisele kokkuleppele 2013. aasta juunis. Pärast poliitilise kokkuleppe saavutamist tegeleti uute direktiivide tekstide juriidilise õigsuse tagamisega, et parlament saaks nende üle 2014. aasta jaanuariks kavandatud täiskogul hääletada.

Ühtne transporditurg

Neljas raudteepakett

Komisjon edendab Euroopa raudteeteenuse paremat kvaliteeti ja suuremaid valiku- võimalusi. Jaanuaris esitatud neljanda raudteepaketi ⁽⁶⁵⁾ kaugeleulatuvad meetmed soodustavad ELi raudteedel suuremat innovatsiooni, avades ELi riigisisesed reisija- veoturud konkurentstile, ning tehnilisi ja struktuurseid reforme. Kui komisjon võttis oktoobris 2012 vastu ühtse turu akti II, seadis ta prioriteediks neljanda raudteepaketi, mida peetakse tähtsaks algatuseks majanduskasvu loomisel ELis.

Reformidega muudetakse Euroopa Raudteeagentuur universaalteenistuseks, mis annab välja veeremilubasid kogu ELis, mille tulemusel saaks vähendada uute raudteeveo- ettevõtjate turuletulekuks kuluvat aega 20% võrra ja veeremi kasutusloa andmisega seotud kulusid ning aega 20% võrra. Kokku peaks seeläbi raudteeveo-ettevõtjatel ole- ma võimalik hoida aastaks 2025 kokku 500 miljonit eurot.

Innovatsiooni, tõhususe ja raha otstarbekama kasutuse soodustamiseks tegi komis- jon ettepaneku, et riigisisesed raudtee-reisijateveoteenused tuleks avada konkurent- sile alates 2019. aasta detsembrist. Selleks et tagada kõigile õiglane juurdepääs raudteele, peavad sõltumatud raudtee (taristu) haldajad võrke tõhusalt ja mittediskri- mineerivalt haldama ning oma tegevust ELi tasandil koordineerima, et toetada tõeli- selt üleeuroopalise võrgu arengut.

Rong väljumas Kölni raudteejaamast Saksamaal.

Sinine võond meretranspordi ühtse turu loomiseks

Juulis teatas komisjon kavast lihtsustada laevade tolliformaalsusi, vähendades büro- kraatiat, lühendades ooteaega sadamates ja muutes sektori konkurentsivõimelise- maks, vähendades ELi-sisese meretranspordi halduskoormust tasemeni, mis on võr- reldav muude transpordiliikide omaga. Praegu kurdavad ekspediitorid ja eksportijad, et kui nad saadaksid kaupa üle Euroopa merelühisõidu teel, tooks suur halduskoormus sadamates kaasa lisakulusid ja pikki viivitusi: laevad peavad tollivormistust ootama tunde ja mõnikord päevi. See muudab merendussektori teiste transpordiliikidega (eriti maanteetranspordiga) võrreldes vähem atraktiivseks, mis toob meie juba niigi ummi- kuid täis teedele tarbetult veokeid juurde.

Teatistes „Sinine vöönd, laevanduse ühtne transpordipiirkond”⁽⁶⁶⁾ esitatakse kaks peamist ettepanekut, kuidas lihtsustada laevandusformaalsusi olemasoleva tolliseadustiku muutmise abil.

- ▶ Tolliformaalsuste lihtsustamine nende ELi-siseste laevandusfirmade jaoks, kes kasutavad ELi-siseseid regulaarliine ja veavad peamiselt ELi kaupa.
- ▶ Tolliformaalsuste lihtsustamine nende laevade jaoks, mis veavad kaupu, mis pärinevad nii EList kui ka kolmandatest riikidest, ja mis peatuvad kolmandate riikide sadamates.

ELi sadamate tulevikupoliitika raamistik

Komisjon esitas ettepanekud sadamateenuste tõhususe ja üldise kvaliteedi parandamiseks selliselt, et parandatakse sadamategevust ja edasiveo ühenduskohti Euroopa ranniku 319 peamises meresadamas. Ettepanekute eesmärk on aidata sadamaoperaatoritel oma teenuseid ajakohastada ning pakkuda neile rohkem rahalist iseseisvust. Euroopa majanduses on võimalik seeläbi säästa 2030. aastaks kuni 10 miljardit eurot ja aidata arendada uusi merelühisõidu ühenduspunkte.

Euroopa integreeritud siseveetranspordi tegevusprogrammi läbivaatamine

Siseveetranspordi toetuseks koostatud tegevusprogrammi Naiades läbivaatamisel keskendus komisjon konkreetsetele meetmetele, millega suurendatakse siseveeteede panust transpordi kestlikuks muutmise ja tõhustamise. Kõnealused meetmed on seotud taristu, mitmeliigiliste veoahelate integreerimise, heite vähendamise, koolituse taseme tõstmise ja teabevahetusega. Siseveetransport on turvaline transpordiliik, mida iseloomustavad väikesed kulud, palju vaba mahtu, ülekoormuse puudumine, madal müratase, väike energiatarbimine ja väike CO₂-jalajälg.

Euroopa Komisjoni asepresident ja transpordivolinik Siim Kallas esitab Prantsusmaal Strasbourgis uued algatused Euroopa siseveeteede paremaks kasutamiseks.

Elektrisõidukid ja nutivõrgud: esimese ELi-USA koostalitlusvõime keskuse avamine

Esimene kahest keskusest, mille eesmärk on edendada elektrilise liikuvuse ja nutivõrkude ühiseid standardeid mõlemal pool Atlandi ookeani, avati 2013. aastal USAs Chicagos. Standardite lähendamine ning nutivõrkude ja elektrisõidukite koostalitlusvõime suurendamine soodustavad taastuvenergia sügavamalt integreerimist elektrisüsteemidesse. Elektrisõidukite ja nutivõrkude koostalitlusvõime keskuse käivitamine on komisjoni teadusteenistuse Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) ja USA energiaministeeriumi 18-kuulise pühendunud töö vilj. Teine keskus avatakse 2014. aastal ELis: JRC asukohtades Madalmaades Petteni linnas ja Itaalias Ispra linnas.

E-sõiduki katsetamine. Teadusuuringute Ühiskeskus on ajakohastanud oma vahendeid, et uurida selliste arenevate elektrivõrkude staatilist ja dünaamilist käitumist, mis integreerivad paremini taastuvaid energiaallikaid, elektrisõidukeid, hajutatud energiaallikaid ja ladustamisvõimalusi.

Linnaliikuvus

Detsembris esitas komisjon õigusaktide paketi konkurentsivõimelisema ja säästvama linnalise liikumiskeskonna kohta, ⁽⁶⁷⁾ mis sisaldab komisjoni asjaomaseid algatusi aastateks 2014–2020. Lisaks esitatakse paketis teave selle kohta, kuidas komisjon kavatseb tugevdada oma säästva linnaliikuvuse meetmeid valdkondades, kus EL pakuks lisaväärtust, ning julgustatakse liikmesriike võtma otsustavamaid ja paremini kooskõlastatud meetmeid. Linnapiirkonnad on Euroopa majanduskasvu ja tööhõive seisukohast keske tähtsusega. Ligikaudu 72% ELi kodanikest elab linnapiirkondades ning nendest piirkondadest pärineb 85% ELi sisemajanduse koguproduktist (SKP). Samas on linnapiirkonnad avatumad transpordi negatiivse mõju suhtes, milleks on näiteks liiklusummikud, halb õhukvaliteet ja kõrge müratase.

Õhustransport

Juunis tegi komisjon ettepaneku kiirendada Euroopa lennuliikluse kontrollisüsteemi reformi, et tagada suurem ohutus ja järelevalve ning lennuliikluse parem korraldamine. Paketi „Ühtne Euroopa taevas 2+“ ⁽⁶⁸⁾ eesmärk on vältida suutlikkuse vähenemist, sest lendude arv kasvab järgmise 10–20 aasta jooksul eeldatavasti 50%. Praegu tekitab ebatõhusus ELi killustatud õhuruumis igal aastal lennuettevõtjatele ja klientidele lisakulusid umbes 5 miljardi euro ulatuses. Õhuruum on praegu korraldatud riigipiire järgides ning sellepärast ei saa lennud toimuda alati otseteed kasutades. Keskmiselt lendavad lennukid Euroopas 42 km rohkem kui tegelikult vaja ning sellega kaasnevad pikemad lennuajad, hilineemised, täiendav kütusekulu ja täiendavad CO₂-heited. Võrdluseks võib öelda, et Ameerika Ühendriigid kontrollivad sama suurt õhuruumi ligikaudu poole väiksemate kuludega, kuigi liiklus on seal tihedam. Selleks et nendes valdkondades olukorda parandada, soovitakse ettepanekuga ajakohastada nelja määrust, millega loodi ühtne Euroopa taevas, ning muuta Euroopa Lennundusohutusameti (EASA) tegevust reguleerivaid eeskirju.

Reisijate õigused

2013. aastal olid miljonid ELis reisivad puhkajad esimest korda kaitstud laiaulatuslike reisijaõigusi käsitlevate õigusaktidega olenemata sellest, kas nad reisisid lennuki, rongi, laeva või bussiga.

Alates jaanuarist kohaldatakse reisijate õigusi laevareisijate suhtes, sealhulgas selliste suurte parvlaevade ja merematkalaevade reisijate suhtes, mis seilavad meredel, jõgedel, järvedel või kanalitel. Need õigused hõlmavad mittediskrimineerimist rahvuse põhjal seoses hindade ja muude lepingutingimustega, puudega inimeste ja piiratud liikumisvõimega isikute mittediskrimineerivat kohtlemist ning piisavat ja kättesaadavat teavet kõigile reisijatele enne nende reisi ja selle jooksul.

Märtsis hakati kohaldama bussisõitjate õigusi käsitlevat määrust, ⁽⁶⁹⁾ millega anti bussireisijatele kogu ELis uued väga ühetaolised õigused. Lisaks kehtestatakse määrusega mitu kohustust bussiettevõtjatele ja bussijaamade käitajatele seoses nende vastutusega reisijate ees.

Peale selle tegi komisjon märtsis ettepaneku ⁽⁷⁰⁾ vaadata läbi lennureisijate õigusi käsitlevad õigusaktid. Läbivaatamise eesmärk on tagada reisijate õiguste parem kohaldamine, selgitades õigusi lennureisist mahajätmise ning lendude pikaajalise hilinemise või tühistamise korral. Seejärel võttis komisjon vastu teatise ⁽⁷¹⁾ reisijate kaitse kohta lennuettevõtja maksejõuetuse korral. Selles loetletakse meetmed, mida liikmesriik võib võtta ning mille abil on võimalik suurendada reisijate kaitset lennuettevõtja pankroti korral. Lisaks märgitakse teatises, et reisijad, kes on ostnud üksnes lennukipiletid, ei ole küll hõlmatud pakettreiside direktiiviga, kuid neil on lennureisijate õigusi käsitlevate õigusaktide kohased õigused.

Reisijate õiguste plakat.

Enne reisile minekut tuleb koguda teavet

Uuringutest nähtub, et kaks kolmandikku reisijatest ei ole oma õigustest teadlikud. Sellepärast käivitas komisjon juunis uue kampaania, et teavitada paljusid suvel reisida kavatsevaid inimesi nende kui reisijate õigustest ning sellest, kuidas neid õigusi vajaduse korral kasutada. Lisaks on olemas mobiilirakendus, mis hõlmab kõiki transpordiliike. Rakendus on kättesaadav 22 ELi keeles. Rakenduse abil selgitatakse reisijate õigusi kõigi potentsiaalsete probleemide puhul ning teavitatakse, kellega tuleks ühendust võtta kaebuse esitamiseks.

Liiklusohutus

Kuna sõidukite kontroll on liiklusohutuse seisukohast äärmiselt oluline, esitas komisjon 2012. aasta juulis tehnölevaatust käsitleva õigusaktide paketi, ⁽⁷²⁾ mis sisaldab uute eeskirjade kogumit, et karmistada ülevaatuse korda, laiendada selle ulatust ja suurendada selle sagedust. Uute õigusnormide eesmärk on parandada sõidukite, sealhulgas motorollerite ja mootorrattaste kontrollide kvaliteeti, kehtestades ühtsed miinimumstandardid vajakajäämistele, varustuse ja inspektorite suhtes ning vähendada läbisõiduga seotud pettusi läbisõidunäidu registreerimise abil.

Juunis võttis komisjon vastu kaks ettepanekut ⁽⁷³⁾ eesmärgiga tagada, et 2015. aasta oktoobriks võtaks uued autod raske avarii korral automaatselt ühendust hädaabiteenistustega. Raske õnnetuse korral valib automaatse hädaabikõne süsteem ehk eCall automaatselt Euroopa ühtse hädaabinumbri 112. Süsteem edastab hädaabiteenistustele sõiduki asukoha isegi siis, kui juht on teadvuseta või ei suuda ise kõnet teha. Hinnanguliselt aitaks see säästa aastas kuni 2500 inimest. eCall-süsteemiga kaasnevad kulud on alla 100 euro auto kohta ning kõnealune süsteem lühendaks hädaolukorras reageerimise aega 40% linnapiirkondades ja 50% maapiirkondades.

Alates 2013. aasta jaanuarist on kõik ELis väljastatud uued juhiloa olnud krediitkaardisuuruse plastikkaardi kujul standardses Euroopa formaadis ja keerulisemate turvaelementidega. Uue Euroopa juhiloaga asendatakse järk-järgult üle 100 erineva paberist ja plastikust juhiloa, mida hetkel kasutab kogu ELis üle 300 miljoni sõidukijuhi.

Keskkonnasõbralik transport

Suur osa tänapäeva õhusaastest tuleneb mootorsõidukites kasutatavast bensiinist ja diislikütusest. Sihiks seatud väiksemat õhusaastet, väiksemat sõltuvust naftast ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist on võimalik saavutada vaid alternatiivkütuste abil. Sellepärast esitas komisjon jaanuaris keskkonnahoidliku transpordi paketi, ⁽⁷⁴⁾ et tagada alternatiivkütuste tanklate arendamine kogu Euroopas. Ettepanekutega soovitakse murda välja nõiaringist: tanklaid ei ehitata, sest sõidukeid ei ole piisavalt; sõidukeid ei müüda konkurentsivõimeliste hindadega, sest puudub piisav nõudlus; tarbijad ei osta sõidukeid, sest need on kallid ja puuduvad tanklad. Teatistes esitati liikmesriikidele eesmärgid seoses keskkonnasõbralike kütuste – elekter, vesinik ja maagaas – taristu minimaalse tasemega ning samuti ühtsed kogu ELi hõlmavad standardid varustuse kohta, mis on vajalik selleks, et sõita läbi maailmajao alternatiivkütust kasutavate sõidukitega.

Kuidas uus automaatsüsteem toimib.

Uue Euroopa juhiloa näidis.

Kooskõlas uue Euroopa õigusaktiga (nn Euro VI norm), ⁽⁷⁵⁾ mis jõustus 2013. aasta alguses, tuleb vähendada uut tüüpi veoautode ja busside lämmastikoksiidide ning tolmu heitkoguseid. Lämmastikoksiidide heitkoguseid tuleb vähendada 80% ja tolmuosakesi 66%. Lisaks tervisele ja keskkonnale avaldab uus õigusakt positiivset mõju ka tööstusharule: õigusaktiga nähakse ette üleilmsed ühtlustatud kontrollimenetlused ja -standardid, mis peaksid aitama suurendada Euroopa autotööstuse eksporti.

Mootorpaat Iirimaal Leitrimi maakonnas Shannoni jõel.

Uue väikelaevade direktiiviga, ⁽⁷⁶⁾ mille parlament kiitis heaks 2013. aasta oktoobris, vähendatakse uute laevade aastaseid lämmastikoksiidide ja süsivesinike heitkoguseid 20% ning tolmuosakeste heitkoguseid 34%. Neid nõudeid kohaldatakse mitme miljoni mootorpaadi, jahi, jeti ja muu väikelaeva suhtes, millega navigeeritakse Euroopa meredel, järvedel ja jõgedel. Suvel võib veeturismikeskustes olla lämmastikoksiidide kontsentratsioon märkimisväärne.

Kliimameetmed

Roheline raamat kliima- ja energiapoliitika raamistiku kohta aastani 2030

Märtsis avaldas komisjon roheline raamatu eesmärgiga algatada arutelu ELi kliima- ja energiapoliitika kohta aastani 2030 ⁽⁷⁷⁾. Rohelises raamatus tõstatati kaalumiseks mitu küsimust ning see raamat kujutas endast viitedokumenti kolmekuulise avaliku konsultatsiooni jaoks, mille käigus saadi sidusrühmadelt, liikmesriikidelt ja üksikisikutelt 560 vastust.

Euroopa Ülemkogu avaldas oma 22. mai kohtumisel heameelt roheline raamatu üle ning lubas küsimuse juurde tagasi pöörduda oma kohtumisel 2014. aasta kevadel pärast seda, kui komisjon on esitanud konkreetsemad ettepanekud. Komisjon kavatses need esitada 2014. aasta jaanuaris.

ELi strateegia kliimamuutustega kohanemiseks

Strateegia üldine eesmärk on suurendada ELi vastupanuvõimet kliimamuutustest tulenevatele vältimatutele mõjudele, ennetades neid mõjusid ja kohanedes nendega. Kliimamuutustega kohanemine peab toimuma käsikäes kasvuhuonegaaside heitkoguste jätkuva vähendamisega. Komisjon esitas kohanemisstrateegia ⁽⁷⁸⁾ aprillis ning nõukogu kiitis selle heaks juunis.

Euroopa Komisjoni kliimameetmete volinik Connie Hedegaard säutsumas internetikasutajatega Twitteri vahendusel Belgias Brüsselis.

Strateegial on kolm peamist eesmärki:

- ▶ meetmete edendamine liikmesriikide poolt;
- ▶ ELi tasandi poliitika ja kulutused eesmärgiga suurendada vastupanuvõimet kliimamuutustele, võttes arvesse kohanemisevajadusi;
- ▶ kohanemisega seotud otsuste tegemise parandamine.

Edusammud kasvuhuonegaaside heitkoguste vähendamisel

Aruannetest, mille komisjon ⁽⁷⁹⁾ ja Euroopa Keskkonnaamet ⁽⁸⁰⁾ avaldasid oktoobris, ilmnes, et ELil õnnestus ajavahemikul 1990–2011 vähendada oma kasvuhuonegaaside heitkoguseid 17% ning seda isegi olenemata majanduse 45% kasvust sel perioodil. 2012. aastat käsitlevate hinnanguliste andmete põhjal vähenesid heitkogused võrreldes 1990. aastaga 18%.

2009. aasta kliima- ja energiapaketti kuuluvate õigusaktide ⁽⁸¹⁾ abil on liit graafikus saavutamaks oma strateegia „Euroopa 2020” peamist eesmärki, milleks on heitkoguste 20% vähendamine. Liikmesriikide viimastest prognoosidest selgub, et 2020. aastal on heitkoguste tase tegelikult 21% väiksem võrreldes 1990. aasta tasemega.

Lennunduse kasvuhoonegaaside heitkogused

2013. aasta oktoobris tasus end ära aastaid kestnud surveavaldamine ELi poolt, kui Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) assamblee nõustus töötama välja ülemaailmse turupõhise mehhanismi rahvusvaheliste lennunduse heitkoguste käsitlemiseks. Meetmed töötatakse välja 2016. aastaks ning need tuleb kohaldada 2020. aastaks.

Vastusena sellele positiivsele tulemusele ning selleks, et lisada veelgi hoogu globaalsetele aruteludele, esitas komisjon kiiresti ettepaneku⁽⁸²⁾ sooviga muuta ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamise ulatust lennunduse heitkoguste puhul. Komisjon teeb ettepaneku, et süsteemiga oleks hõlmatud ainult see osa lennust, mis toimub Euroopa Majanduspiirkonna 31 liikmesriigi piirkondlikus õhuruumis. Muudatust kohaldataks 2014. aasta algusest kuni ülemaailmse turupõhise mehhanismi jõustumiseni.

Maanteesõidukite tekitatud CO₂ heitkogused

Pärast kolmepoolsete kokkulepete saavutamist parlamendiga kiitis nõukogu heaks õigusakti, millega kehtestatakse viisid, kuidas saavutada 2020. aastaks uute sõiduautode ja kaubikute puhul süsinikdioksiidi (CO₂) heitkoguste piirmäärad, ning kinnitatakse 2020. aasta piirmäär kaubikute puhul. Võrreldes 2015. aasta tasemega, milleks on 130 g/km, langeb CO₂ piirmäär uute sõiduautode puhul 95 g/km tasemele. 2020. aastal peab piirmäärale vastama 95% uutest sõiduautodest ning alates 2021. aastast peavad sellele piirmäärale vastama kõik uued sõiduautod. Kaubikute puhul langeb piirmäär 2020. aastal 147 g/km tasemele võrreldes 2017. aastal kehtiva tasemega, milleks on 175 g/km. Nii sõiduautode kui ka kaubikute puhul kehtestatakse piirmäär kogu uut autoparki hõlmava keskmise näitajana.

Kolmepoolsed kokkulepped tuleb veel 2014. aasta alguses heaks kiita parlamendi täiskogu istungjärgul.

Meretranspordi heitkogused

Juunis esitas komisjon õigusakti ettepaneku eesmärgiga kehtestada laevandussektori pärit süsinikdioksiidiheite seire- ja aruandlussüsteem⁽⁸³⁾. Ettepanek on suunatud ELi sadamaid kasutavatele suurtele laevadele. See ettepanek on esimene kõnealuse sektori heitkoguste vähendamise strateegia kolmest sammust, mille komisjon nägi ette samuti juunis vastu võetud teatises⁽⁸⁴⁾. ELi seire- ja aruandlussüsteem, mis võetakse kasutusele 2018. aastal, on kavandatud sellise globaalse süsteemi alustalana, mille abil käsitleda laevandussektori heitkoguseid Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni vahendusel.

ELi heitkogustega kauplemine

Detsembris kiitsid parlament ja nõukogu heaks ELi heitkogustega kauplemist käsitleva direktiivi muudatuse,⁽⁸⁵⁾ millega selgitatakse, et saastekvootide enampakkumise aega võib muuta eesmärgiga tagada CO₂-turu nõuetekohane toimimine. Muudatusega antakse komisjonile võimalus lükata edasi 900 miljoni saastekvoodi enampakkumine käesoleva kümnendi lõpuni. Sellise edasilükkamist hõlmava algatusega soovitakse aidata vähendada saastekvootide ülejäägi mõju ELi heitkogustega kauplemise süsteemis.

Vähese CO₂-heittega majanduse toetamine ELi ühtekuuluvuspoliitikast

Detsembris kokku lepitud ühtekuuluvuspoliitika reformiga nõutakse esimest korda, et kõik ELi piirkonnad annaksid minimaalse määra perioodi 2014–2020 vahenditest vähese CO₂-heittega majanduse toetamiseks (20% kasutada olevatest vahenditest enam arenenud piirkondades, 15% üleminekupiirkondades ja vähem arenenud piirkondades). Sellega tagatakse ajavahemikul 2014–2020 vähemalt 23 miljardi euro suurune miinimuminvesteering Euroopa Regionaalarengu Fondist. Lisaks toetatakse Ühekuuluvusfondist tehtavate täiendavate investeeringutega veelgi siirdumist vähese CO₂-heittega majandusele.

Energeetika

Tarbijate õigused

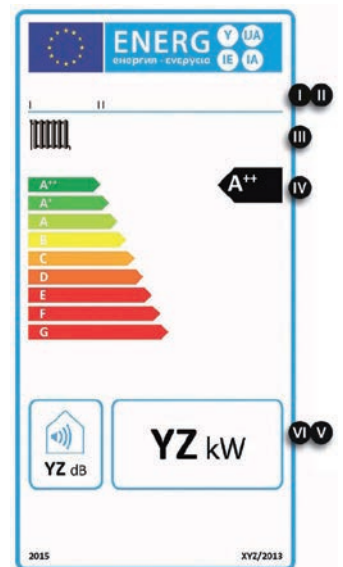
Gaasi- ja elektrienergia hindade tõus tekitab muret ning vajab põhjalikku analüüsi. Komisjon on alustanud energiahindu ja kulusid käsitlevat uuringut. Selle käigus analüüsitakse energiahindade koosseisu kodumajapidamiste ja tööstustarbijate puhul ELis, energiakulusid tööstuses ja kodumajapidamistes ning hinnaarenguid ELis võrreldes hinnaarengutega teistes tähtsamates majandusriikides.

Selleks et parandada tarbijate teadlikkust oma õigustest ja seeläbi suurendada nende aktiivset rolli energiaturul, koostasid komisjoni talitused lugejasõbraliku loetelu Euroopa energiatarbijate õigustest. See loetelu sisaldab tarbijakaitsesätteid, nagu need on täpsustatud kujul esitatud elektrienergia direktiivis, ⁽⁸⁶⁾ gaasidirektiivis, ⁽⁸⁷⁾ energiatõhususe direktiivis ⁽⁸⁸⁾ ja hoonete energiatõhususe direktiivis ⁽⁸⁹⁾.

Kodanike energiafoorum ⁽⁹⁰⁾ egiidi all moodustatud haavatava tarbija töörühm viis lõpule sellise suuniseid sisaldava aruande koostamise, milles käsitletakse elektrienergia direktiivist ja gaasidirektiivist tulenevaid õiguslikke nõudeid, et määratleda haavatavate tarbijate mõiste ja käsitleda kütteostuvõimetust selle esinemise korral. Aruandes esitatakse peamised haavatavuse põhjused ning tuuakse näiteid liikmesriikide vahendite ja tavade kohta, et jagada liikmesriikide vahel teavet ja tavasid eesmärgiga leevendada kütteostuvõimetuse riski ja haavatavust energiasektoris.

Ökodesain ja energiamärgistus

Ökodesaini direktiivi ⁽⁹¹⁾ kohaselt oli ajavahemikku 2012–2014 hõlmava tööplani peamine prioriteet kõrvaldada mahajäämus 29 meetme puhul, mis tulenesid eelmisel direktiivil ⁽⁹²⁾ põhinevatest varasematest tööprogrammidest. Aastatel 2012–2013 viidi lõpule ökodesaini ja energiamärgistuse 24 meetme rakendamine ning vormistati ökodesaini käsitlev juhenddokument. Vastuvõetud õigusnormide rakendamisega 2020. aastaks saavutatav kogusääst aastas on hinnanguliselt 760,5 TWh. Kui ka tagasilöögiefekti ja kattuvust muude õigusaktidega arvesse võtta, on need meetmed aidanud saavutada umbes kolmandiku strateegia „Euroopa 2020” eesmärgist.

Katla sildil on kirjas I) tarnija nimi või kaubamärk, II) tarnija mudelitähis, III) ruumi kütmise funktsioon, IV) kütmise sesoonse energiatõhususe klass, V) nimisoojusvõimsus (kW), VI) helivõimsustase (LwA), siseruumides detsibellides (dB).

Euroopa Ülemkogu kohtumine 2013. aasta mais

Energeetikat käsitleval strateegilisel arutelul, mis toimus Euroopa Ülemkogu kohtumisel mais, rõhutati viit liikmesriikide ja komisjoni jaoks energiapoliitika valdkonnas olulist prioriteeti: ühtne energiaturg, investeeringud, energiaallikate mitmekesistamine, energiatõhusus ja konkurentsivõime.

Riigi- ja valitsusjuhid kinnitasid veel kord pühendumust luua 2014. aastaks tõeline ühtne Euroopa energiaturg ning märkisid, et 2015. aastaks peaksid kõik riigid olema ühendatud ühtse võrguga. Eelkõige rõhutasid juhid vajadust teha märkimisväärseid investeeringuid uude ja arukasse energiataristusse, et tagada katkematu energiavarustus taskukohase hinnaga. See on määrava tähtsusega ka tööhõive ja jätkusuutliku majanduskasvu seisukohast ning aitab veelgi suurendada konkurentsivõimet.

Tippkohtumise järeldustes rõhutasid juhid, et endiselt on väga oluline veelgi intensivistada Euroopa energiavarustuse mitmekesistamist ning arendada omamaiseid energiaressursse eesmärgiga tagada energiavarustuse kindlus, vähendada ELi sõltuvust välistest energiatarnetest ja ergutada majanduskasvu.

Euroopa Komisjoni
energeetikavolinik Günther
Oettinger pressikonverentsil
Belgias Brüsselis esitamas
ELi prioriteetsete
energiataristuprojektide lõplikku
nimekirja aastani 2020.

Tuumaohutus

ELi tuumajaamade laiaulatuslikud ja läbipaistvad ohutuse ning riskide hindamised (vastupidavustestid), mille komisjon ja tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa töörühm (Ensreg) viisid läbi kohe pärast Fukushima tuumaõnnetust 2011. aasta märtsis, kinnitasid, et Euroopa tuumaelektrijaamade ohutusstandardid on üldiselt kõrged. Sellest olenemata on vastupidavustestide tulemusel selgunud, et ELis on tuumaohutust vaja veelgi parandada. Riiklikud tuumaohutuse valdkonna reguleerivad asutused on koostanud siseriiklikud tegevuskavad vajalike meetmete rakendamiseks ning komisjon jälgib tehtavaid edusamme tähelepanelikult.

Pärast Jaapanis toimunud Fukushima tuumaõnnetust volitas Euroopa Ülemkogu komisjoni vaatama läbi kehtiva õigusraamistiku tuumarajatiste ohutuse tagamiseks. Komisjon esitas 2013. aasta oktoobris ettepaneku läbivaadatud tuumaohutuse direktiivi kohta, ⁽⁹³⁾ mille üldine õiguslik eesmärk on pidevalt jätkata tuumaohutuse ja selle reguleerimise parandamist ELi tasandil ning edendada seda. Alates esimese põhilisi ohutusnorme käsitleva direktiivi vastuvõtmisest enam kui 50 aastat tagasi on loodud märkimisväärne kiirguskaitset käsitlev ELi õigusaktide kogum ning seda on korrapäraselt ajakohastatud. Nõukogu on peagi vastu võtnud uut põhilisi ohutusnorme käsitlevat direktiivi, mille ettepaneku ⁽⁹⁴⁾ komisjon esitas 2012. aastal. Direktiiviga pakutakse paremat kaitset nii töötajatele ja üldsusele kui ka patsientidele ning tugevdatakse avariilukorrraks valmisoleku ja sellele reageerimise nõudeid.

Komisjoni eesmärk on teha veelgi tihedamat koostööd Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga (IAEA). Selleks allkirjastas komisjon 2013. aasta septembris IAEAg vastastikuse mõistmise memorandumi tuumaohutuse alal, luues sellega tugevdatud raamistiku laiaulatuslikuks koostööks ja täiendavaks sünergiaks ning vältides jõupingutuste dubleerimist. Vastastikuse mõistmise memorandumis rõhutatakse ka vajadust parandada nende meetmete nähtavust, mida EL on rahastanud või mida on rakendatud märkimisväärse tehnilise abi toel.

Ohutus avamerel

Avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust käsitleva direktiiviga ⁽⁹⁵⁾ on kehtestatud miinimumnõuded suurõnnetuste ennetamiseks ja nende õnnetuste tagajärgede piiramiseks. Uute eeskirjade abil tagatakse, et igal liikmesriigi väljastatud loa alusel käitaval avamere nafta- ja gaasiplatvormil järgitakse kõige rangemaid ohutusstandardeid. Lisaks tagatakse nende eeskirjadega, et õnnetuse korral tegutsetakse tõhusalt ja kiiresti. See aitab minimeerida võimalikku kahju keskkonnale ja rannikualade kogukondadele. Liikmesriigid peavad võtma direktiivi siseriiklikku õigusesse üle 2015. aasta juuliks.

Keskkond

Kuni 2020. aastani juhindutakse keskkonnapoliitikas seitsmendast keskkonna tegevusprogrammist „Hea elu maakera võimaluste piires“. Parlamendi ja nõukogu poolt novembris vastu võetud ettepaneku ⁽⁹⁶⁾ eesmärk on parandada Euroopa ökoloogilist vastupanuvõimet ning muuta EL kaasavaks, jätkusuutlikuks ja roheliseks majanduseks. Programmi peamised elemendid on looduskapitali kaitsmine ja suurendamine, suurema ressursitõhususe soodustamine ja kiirem üleminek vähese CO₂-heittega majandusele; lisaks püütakse programmi abil võidelda haigusi põhjustavate keskkonnateguritega. Tulemused peaksid aitama ergutada jätkusuutlikku majanduskasvu ja luua uusi töökohti, et liit saaks muutuda paremaks ja tervislikumaks elukohaks.

Aruanne suplusvee kohta

Euroopa suplusvee näitajad paranevad jätkuvalt. Suplusvee kvaliteeti käsitleva Euroopa Keskkonnaameti 2013. aasta aruande kohaselt vastas veekvaliteedi miinimumstandarditele umbes 94% supluskohtadest ⁽⁹⁷⁾. Vee kvaliteet on suurepärase 78% kohtadest, kusjuures võrreldes 2012. aasta aruandega vastab miinimumnõuetele nüüd 2% rohkem kohti. Küpros ja Luksemburg paistavad silma sellega, et kõigis nimekirja kantud supluskohtades on vee kvaliteet suurepärase. ELi keskmist ületavad suurepärased kvaliteedinäitajad on veel kaheksas riigis: Maltal (97%), Horvaatias (95%), Kreekas (93%), Saksamaal (88%), Portugalis (87%), Itaalias (85%), Soomes (83%) ja Hispaanias (83%). See tähendab, et olukord on võrreldes 2012. aastaga paranenud ning alates 1990. aastast, mil alustati suplusvee seirega, valitseb positiivne suundumus. Suplusvee kvaliteedi seire toimub nüüd suplusvee ajakohastatud direktiivi ⁽⁹⁸⁾ alusel.

Plastkotid

Mõnes liikmesriigis kasutatakse inimese kohta igal aastal 500 ühekordselt kasutatavat plastkotti, samas teistes liikmesriikides kasutatakse inimese kohta vaid neli plastkotti. Novembris esitas komisjon ettepaneku, mille kohaselt peaksid kõik liikmesriigid vähendama õhukeste plastkottide kasutamist, ⁽⁹⁹⁾ kuid samas jäeti ettepanekuga liikmesriikidele võimalus valida rakendatavad meetmed ise.

Euroopa Komisjoni keskkonnavolinik Janez Potočnik (paremal) ja näitleja Jeremy Irons (vasemal) ühisel pressikonverentsil Belgias Brüsselis pärast plastjätmeid käsitleva rohelise raamatu avaldamist komisjoni poolt.

Säästev metsaraie

Puidumäärust ⁽¹⁰⁰⁾ hakati kohaldama 2013. aasta märtsis ning see tähendab, et kogu ELi turul olev puit peab olema seaduslikult hangitud. Uut õigusakti kohaldatakse nii imporditud kui ka riigisiselt toodetud puidu ja puittoodete suhtes ning õigusaktiga on hõlmatud erinevad tooted, alustades paberist ja tselluloosist ning lõpetades täispuidu ja põrandamaterjaliga. Õigusakti abil soovitakse kehtestada menetlused ebaseadusliku puiduga kauplemise riski minimeerimiseks.

Invasiivsed võõrliigid

2013. aasta septembris esitas komisjon õigusakti ettepaneku, mille abil soovitakse käsitleda invasiivsete võõrliikide probleemi ELis ⁽¹⁰¹⁾. Invasiivsed võõrliigid on liigid, kes on inimtegevuse tulemusel kandunud nende looduslikult levialalt üle uude asukohta ning kelle paljunemine ja levik avaldavad keskkonnale, majandusele ja ühiskonnale negatiivset mõju. Need võõrliigid on nüüd elupaikade kadumise järel Euroopas teine suurem bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjustaja. Selle probleemi käsitlemine ELis maksab praegu igal aastal vähemalt 12 miljardit eurot.

Ökomärgis

ELi ökomärgis on vabatahtlik süsteem, mille tunnuseks on eristav lille märgis. Märgisega propageeritakse keskkonnasõbralikumaid tooteid ja teenuseid ning seda on laiendatud, et see hõlmaks ka vannitoa kraane ja dušitsikuid, ⁽¹⁰²⁾ WC-potte ja pissaare ⁽¹⁰³⁾ ning kujutise reprodutseerimise seadmeid (nt koopiamasinad) ⁽¹⁰⁴⁾.

Õhukvaliteet

ELi poliitika tulemusena on viimastel kümnenditel õhukvaliteeti märkimisväärselt parandatud. Kuid olenemata tehtud edusammudest on õhusaaste jätkuvalt peamine keskkonnast tulenev kehva tervise põhjus ELis ning õhu halb kvaliteet avaldab ikka veel negatiivset mõju paljudes loodusvaldkondades. Detsembris tegi komisjon ettepaneku uue õhustrateegia kohta, ⁽¹⁰⁵⁾ mis sisaldas tegevuskava täiendavate ELi meetmete võtmiseks. Strateegiale lisati õigusakti ettepanek õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärasid käsitleva läbivaadatud direktiivi kohta ⁽¹⁰⁶⁾ ning ettepanek direktiivi kohta, ⁽¹⁰⁷⁾ mille abil kontrollitakse esimest korda keskmise suurusega põletusseadmete heitkoguseid ning aidatakse saavutada vajalik heitkoguste vähenemine. Lisaks sisaldab strateegia mitteregulatiivseid toetusmeetmeid, et parandada võimekust ja koostööd kõigil poliitilistel tasanditel, kusjuures prioriteetsete valdkondade hulka kuuluvad linnaõhusaaste, teadusuuringud ja innovatsioon ning õhupoliitika rahvusvaheline mõõde.

2013. aasta Euroopa roheline pealinn oli Prantsusmaa linn Nantes. Aéroflorale II, 8tonnine ja 16meetrine kasvuhoone, reisis Euroopas, et levitada linna rohelisi ideid.

Intellektuaal- ja tööstusomandi õigused

Kaubamärgid

Märtsis esitas komisjon algatuste paketi, ⁽¹⁰⁸⁾ et muuta kaubamärkide registreerimine kogu Euroopas odavamaks, kiiremaks, usaldusväärsemaks ja prognoositavamaks. Kavandatud reform parandaks ettevõtjate innovatsioonitingimusi ning kaitseks tõhusamalt kaubamärke võltsimise eest, sealhulgas ELi territooriumi läbivate võltskaupade eest.

Patendid

2012. aasta detsembris võeti 25 liikmesriigi (kõik liikmesriigid peale Itaalia ja Hispaania) tõhusa koostöö tulemusel vastu määrused, millega luuakse ELi ühtne patendikaitse ⁽¹⁰⁹⁾. 2013. aasta veebruaris kirjutasid ühtset patendikohtu loovad liikmesriigid alla rahvusvahelisele lepingule (ühtse patendikohtu leping). Selleks et ühtse patendikohtu leping jõustuks ja määrused muutuksid kohaldatavaks, peavad lepingu ratifitseerima vähemalt 13 liikmesriiki, sealhulgas kolm suurima kehtivate Euroopa patendite arvuga riiki. Ühtse patendikohtu lepingu jõustumine ja instrumentide sidususe tagamine eeldab ka seda, et muudetakse määrust (EL) nr 1215/2012 ⁽¹¹⁰⁾ kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades. Komisjon tegi vajalike muudatuste ettepaneku 2013. aasta juulis ⁽¹¹¹⁾. Nõukogu kiitis need heaks detsembris ja Euroopa Parlament peaks seda tegema märtsis 2014. Kui kogu süsteem on paigas, on võimalik saada ühest registreerimiskohast ühtse toimega Euroopa patent, mis tagab leiutisele ühetaolise kaitse 25 ELi liikmesriigis, vähendades seega kulusid ja halduskoormust.

Ärisaladused

Õigusaktid, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) kaitset, on liikmesriigiti väga erinevad. Osades riikides seda teemat eraldi käsitlevad õigusaktid puuduvad. Ettevõtjatel on muude liikmesriikide süsteemidest raske aru saada ja neile juurde pääseda. Kui nad on langenud konfidentsiaalse oskusteabe omastamise ohvriks, ei soovi nad tsiviilmenetlust alustada, sest nad ei ole kindlad, kas nende ärisaladuste konfidentsiaalsus kohtus säilib. Praegune killustunud süsteem mõjutab negatiivselt piiriülest koostööd ettevõtete ja teaduspartnerite vahel ning see on peamine takistus ELi ühtse turu kasutamisel innovatsiooni ja majanduskasvu võimaldajana.

Seetõttu esitas komisjon 2013. aasta detsembris uute eeskirjade ettepaneku, milles käsitletakse ärisaladuste ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset ⁽¹¹²⁾. Direktiivi eelnõus esitatakse ärisaladuste üldine määratlus ja vahendid, mille kaudu ärisaladuse omastamise ohvrid saavad õiguskaitset taotleda. Seeläbi on liikmesriigi kohtutel lihtsam konfidentsiaalse äriteabe omastamist käsitleda ja turult ärisaladust rikkuvad tooted eemaldada ning ohvritel lihtsam saada ebaseadusliku tegevuse eest hüvitist.

Aus konkurents ühtsel turul

Konkurentsipoliitika võimaldab ELil loidudest majandustulemustest üle saada ja suurendada jätkusuutlikku majanduskasvu. See toetab innovatsiooni, tagab samad reeglid kõigile majanduses osalejatele ning hoiab turu konkurentsile avatuna. Sellest on kasu mitte ainult tarbijale, vaid see tagab võrdsed tingimused ka kõigile ELis tegevsevatele ettevõtetele. Täpsemalt võitleb komisjon konkurentsivastase käitumise (näiteks kartellikokkulepete ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamise) vastu, vaatab läbi ühinemisi ja riigiabi ning soodustab liberaliseerimist.

Kartellikokkuleppes osalevaid ettevõtjaid, kes kontrollivad hindu või jagavad omavahel turge, ei mõjuta konkurentsitingimustes tekkiv surve tulla turule uute toodetega, parandada kvaliteeti ja hoida hinnad all. Nii maksavad tarbijad kehvema kvaliteedi eest kõrgemat hinda. Kui suur turuosaline kuritarvitab oma turgu valitsevat seisundit, et konkurente turult välja suruda, võib tema tegevuse tulemusena konkurents kaduda, tuues tarbijale kaasa kõrgemad hinnad või väiksemad valikuvõimalused.

Komisjonil lasub ka kohustus vaadata läbi riigiabi, et välistada olukord, kus valitsused kulutavad kohalike tööstuste või üksikute firmade toetamiseks riigi vahendeid, andes neile ebaausa eelise, kahjustades konkurentsi ja moonutades turgu.

Ettevõtete ühinemine võib aidata neil töötada uusi tooteid välja tõhusamalt või vähendada tootmis- või turustuskulusid. Tõhus toimimine muudab turud konkurentsivõimelisemaks ja tarbijad saavad kasu parematest, õiglasema hinnaga toodetest. Kuid mõni ühinemine võib konkurentsi vähendada, näiteks kui luuakse turul valitsev osaline või seda tugevdatakse. See kahjustab tõenäoliselt tarbijaid kõrgemate hindade, vähenenud valiku ja väiksema innovatsiooni kaudu.

Konkurentsipoliitika

Komisjon on esitanud direktiivi ettepaneku selle kohta, kuidas kodanikud ja ettevõtted saavad nõuda kahjutasu, kui nad on langenud ELi konkurentsieeskirjade rikkumise ohvriks ⁽¹¹³⁾. Ettepaneku eesmärk on kõrvaldada menetluslikud takistused, mis ei võimalda neil, kes on Euroopas kannatanud kahju, konkurentsivastasest käitumisest tekkinud kahju eest kompensatsiooni saada. Selle tulemusena tekiks selgus, mis tüüpi kahjude puhul võib nõude esitada ja kes võib seda teha. Nii on rikkujatel keerulisem tähtsaid tõendeid kohtu eest varjata. Samuti täpsustatakse kompensatsiooninõuete esitamise tähtaega ja lihtsustatakse kahju arvutamise korda.

2013. aastal võttis komisjon vastu kaheksa konkurentsi käsitlevat otsust.

- ▶ Komisjon trahvis ettevõtteid Telefónica ja Portugal Telecom kogusummas 79 miljoni euroga, kuna nad leppisid kokku, et ei konkureeri Ibeeria sideturul 2010. aasta septembrist kuni 2011. aasta veebruarini ⁽¹¹⁴⁾.
- ▶ Komisjon määras Microsoftile 561 miljoni eurose trahvi, kuna see ei täitnud ajavahemikus 2011. aasta maist kuni 2012. aasta juulini oma kohustust pakkuda Windows 7 esimese hoolduspaketiga Windowsi kasutajatele veebibrauseri valikut ⁽¹¹⁵⁾.
- ▶ Tšehhi elektriturgu valitseva ettevõtte CEZ õiguslikult siduvad kohustused vastuseks kahtlustele, et firma kuritarvitas oma turgu valitsevat seisundit, reserveerides ülekandevõrgus võimsust, et takistada konkurentide turule sisenemist ⁽¹¹⁶⁾. Vastusena pakkus CEZ, et loobub märkimisväärsel määral tootmisvõimsusest, mille komisjon aktsepteeris.
- ▶ Star Alliance'i liikmete Air Canada, United Airlinesi ja Lufthansa õiguslikult siduvad kohustused vastuseks kahtlustele, et nende koostöö tulude jagamise eesmärgil loodud ühissettevõttes võib rikkuda ELi konkurentsieeskirju ja kahjustada *premium*-klassi reisijaid liinil Frankfurt – New York ⁽¹¹⁷⁾. Osalised pakkusid rohkem teenindusaegu Frankfurti ja New Yorgi lennujaamades ning lubasid sõlmida konkurentidega lepingud, et pakkuda atraktiivsemaid teenuseid.
- ▶ Komisjon aktsepteeris Penguini võetud kohustusi vastusena kahtlusele, et firma tegeles konkurentsi kahjustava tegevusega, mille eesmärk oli piirata e-raamatute jaehindade konkurentsi Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP). Kõnealused kohustused on täienduseks kohustustele, mille neli muud kirjastust ja Apple juba 2012. aastal välja pakkusid ⁽¹¹⁸⁾.
- ▶ Komisjon trahvis Taani ravimifirmat Lundbeck ja mitut geneerilise ravimi tootjat kogusummas 146 005 000 euroga kokkuleppe eest lükata edasi Lundbecki tohutu läbimüügiga antidepressandi Citalopram geneeriliste versioonide turule sisenemine ⁽¹¹⁹⁾.
- ▶ Samamoodi trahvis komisjon detsembris USA ravimitootjat Johnson&Johnson 10 798 000 euroga ja Šveitsi Novartist 5 493 000 euroga tugevatoimelise valuvaigisti Fentanyl geneerilise versiooni turule laskmisega venitamise eest ⁽¹²⁰⁾.
- ▶ Komisjon kiitis heaks Saksa valitseva raudteeoperaatori Deutsche Bahni pakutud kohustused seoses veovoolule juurdepääsu hinnasüsteemiga Saksamaal ja muutis need õiguslikult siduvaks ⁽¹²¹⁾. Veovool on vedurites kasutatav elekter.

Euroopa Komisjoni asepresident
ja konkurentsivolinik
Joaquín Almunia
pressikonverentsil
Belgias Brüsselis.

Lisaks esitas komisjon 2013. aastal konkurentsijuhtumites vastuväited Motorola Mobility'le selle mobiiltelefoni standardipõhiste patentide võimaliku väärkasutuse kohta ⁽¹²²⁾ ja Rumeenia elektrikorraldajale OPCOM selle tegevuse kohta, millega nõuti elektri kiirtehinguturul osalejatelt Rumeenia käibemaksukohustuslase numbrit ⁽¹²³⁾. Komisjon saatis vastuväited 13 investeerimispangale, Rahvusvahelise Vahestehingute ja Tuletisväärtpaperite Assotsiatsioonile (ISDA) ning Markitile seoses krediidiriski vahetustehingute uurimisega võimaliku kokkumängu kohta, et takistada vahetuste sisenemist krediitituletisinstrumentide ärisse ⁽¹²⁴⁾. Vastuväide saadeti ka Altstoff Recycling Austria AG-le seoses võimaliku turgu valitseva seisundi kuritarvitamise pakendijäätmete haldamisel Austrias ⁽¹²⁵⁾.

Komisjon katsetas turul Visa Europe'i kohustusi seoses mitmepoolsete vahendustasudega tarbijakrediitkaardi tehingutele EMPs ⁽¹²⁶⁾. Muude kohustuste kohta toimusid turukatsed Deutsche Bahni ⁽¹²⁷⁾, Google'i ⁽¹²⁸⁾ ja Samsungi ⁽¹²⁹⁾ juhtumite puhul.

Komisjon avas 2013. aastal kolm ametlikku konkurentsimenetlust: AB Lietuvos geležinkeliai (Leedu raudteeturgu valitsev ettevõte) ⁽¹³⁰⁾, MasterCard ⁽¹³¹⁾ ja Bulgarian Energy Holding ⁽¹³²⁾. Algatati kartellikokkuleppe uurimine, et tuvastada, kas mitu laevafirmat on oma tegevusi kooskõlastanud ⁽¹³³⁾.

Kartellikokkulepped

Komisjon tegi kartellikokkulepete kohta kolm otsust.

- ▶ Juulis trahvis komisjon mitut autotööstuse varustajat kogusummas 141 791 000 euroga viie kartellikokkuleppe eest seoses Toyotale, Hondale, Nissanile ja Renault'le tarnitud juhtmeköidistega ⁽¹³⁴⁾. Juhtmeköidised juhivad autodes elektrit, näiteks mootori käivitamiseks, akende avamiseks või kliimaseadme sisselülitamiseks.
- ▶ Detsembris trahvis komisjon juhtumi LIBOR/Euribor raames kaheksat rahvusvahelist finantsasutust kogusummas 1 712 468 000 euroga ebaseaduslikes kartellikokkulepetes osalemise eest tuletisinstrumentide turul. Neli neist osalesid kartellikokkuleppes seoses eurodes märgitud intressituletisinstrumentidega. Kuus osalesid ühes või enamas kahepoolses kartellikokkuleppes seoses jeenides märgitud intressituletisinstrumentidega. Mõlemad otsused võeti vastu komisjoni kartellikokkuleppe lahendamise menetluse kohaselt; ettevõtete trahvi vähendati kokkuleppemenetluse tõttu 10% võrra.
- ▶ Detsembris trahviti ka nelja Euroopa Põhjameres tegutsevat krevetikauplejat kogusummas 28 716 000 euroga kartellikokkuleppe pärast ⁽¹³⁵⁾.

Komisjon saatis kaks vastuväidet ettevõtetele, keda kahtlustatakse sünteeskautšuki ⁽¹³⁶⁾ ja kaardikiipide ⁽¹³⁷⁾ sektorites kartellikokkulepetes osalemises, ning tegi 2013. aastal etteteatamata kontrolle biokütuse ⁽¹³⁸⁾ ja suhkrutööstuse ⁽¹³⁹⁾ ning olmeelektroonika ja väikeste kodumasinate e-turustamisega tegelevatesse ettevõtetesse.

Ühinemised

Detsembri alguses võttis komisjon vastu paketi ⁽¹⁴⁰⁾, et lihtsustada menetlusi ühinemiste läbivaatamiseks ELi ühinemismääruse alusel ⁽¹⁴¹⁾. Paketiga laiendatakse lihtsustatud menetluse reguleerimisala, hõlmates ka probleemitute ühinemiste läbivaatamist, mille tulemusena vaadatakse selle menetluse raames läbi 60–70% juhtumitest. Samuti vähendatakse tehingu tegemisel nõutava teabe mahtu, tagades märkimisväärse kokkuhoiu ettevõtetele ja nõustajatele ettevalmistava töö ja sellega seotud kulude seisukohast. See algatus on konkreetne samm edasi komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) eesmärkide saavutamise suunas, et muuta eeskirjad ja menetlused ettevõtete jaoks vähem koormavamaks.

2013. aastal teatati komisjonile 257 ühinemisest, millest 217 kiideti tingimusteta heaks ⁽¹⁴²⁾. Kümme ühinemist kiideti heaks kohustustega I etapis ja kaks kohustustega II etapis. Komisjon keelas ära kaks ühinemist: UPS/TNT ⁽¹⁴³⁾ ja Ryanair / Aer Lingus ⁽¹⁴⁴⁾.

Ühinemised, mis kiideti tingimusteta heaks 1. etapis, olid muu hulgas järgmised: Invensysi raudteesignaaluksuse omandamine Siemensi poolt; Penguin Random House'i loomine, milles ühendati Bertelsmanni ja Pearsoni kirjastuste osad; börsi NYSE Euronext omandamine Intercontinental Exchange'i poolt; Saksamaa suurima kaabelvõrgu Kabel Deutschland omandamine Vodafone'i poolt. Kahele juhtumile anti tingimusteta heakskiit pärast 2. etappi: ettevõtjate Olympic/Aegean ja Nynas/Shell/Harburg rafineerimistehased, milles mõlemas kasutati raskustes oleva ettevõtte analüüsi.

Tingimustega heakskiidetud ühinemised olid muu hulgas Belgia kartulitöötleva Lutosa omandamine McCaini poolt, tingimuseks oli Lutosa loobumine kaubamärgiga jaekaubandusärist EMPs (mis oleks vähendanud Belgia friikartulite jaeturul konkurentsi); Munksjö ja Ahlstromi kaubamärgi ning paberitöötlemisäri ühinemine, tingimuseks olid poolte teatud kohustused; Itaalia lennuseadme firma Avio omandamine General Electricu poolt, mis tekitas kahtlust, et General Electric oleks olnud võimeline blokeerida Eurofighteri eksportmüüki (luba anti tingimusel, et General Electricul ei ole Eurojeti konsortsiumi strateegilisele teabele juurdepääsu, nii et Eurofighter saab jätkata osalemist eksportmüügi kampaaniates).

Kaks ühinemise keelamist 2013. aastal hõlmasid TNT Expressi soovitud omandamist UPSi poolt, mis keelati seepärast, et ülevõtmine oleks piiranud konkurentsi 15 liikmesriigis, vähendades väikesaadetiste kiirkulleriteenuse turul peamisi osalejaid kahe või kolmeni, ning Air Linguse soovitud ülevõtmist Ryanairi poolt, mis oleks ühendanud kaks juhtivat lennufirmat Iirimaaal, mille puhul langevad kokku 40 liini.

Riigiabi

2013. aastal tegi komisjon edusamme riigiabi ajakohastamise algatusega ⁽¹⁴⁵⁾, mis kuulutati välja 2012. aastal eesmärgiga vaadata läbi ja konsolideerida praegused riigiabieeskirjad. Riigiabieeskirjad muutuvad lihtsamaks ja jätavad rohkem ruumi abi-meetmeteks ilma komisjoni eelneva teavitamiseta. Eesmärk on parandada suurima mõjuga juhtumite elluviimise fookust. Seda toetab parandatud hindamine ja täitmis-kontroll. Algatuse osana võttis komisjon detsembris vastu muudetud määruse väikesemahulise abi kohta, mis jääb väljapoole ELi riigiabi kontrolli, sest eeldatakse, et see ei avalda mõju konkurentsile ja kaubandusele siseturul (vähese tähtsusega abi) ⁽¹⁴⁶⁾. See vähendab oluliselt ettevõtete ja liikmesriikide halduskoormust.

Pangandusliiduni viivate õiguslike muudatuste toetamiseks reformis komisjon riigiabi erieeskirju raskustes olevate pankade kohta, mida on viimase viie aasta jooksul kasutatud.

Eeskirjades on kolm peamist muudatust: kulude jagamise nõue, mille kohaselt peavad pangad jagama suure osa kuludest; rekapitalizeerimiseks ja finantsasutuste vabastamiseks langenud väärtusega varadest ei anta riigiabi enne, kui kulude jagamine on toimunud ja komisjon kiitnud heaks ümberkorraldamiskava; juhtkonna palgapiirang kõigi pankade puhul, kes on abi saanud (edasist teavet pangandust käsitlevate õigusaktide kohta leiab 2. peatükist).

Toll

Parlament ja nõukogu võtsid ametlikult vastu uue määruse, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis ⁽¹⁴⁷⁾ – tähtis samm Euroopa ettevõtete kaitsmisel petiste eest, kaitses seega tööhõivet.

Sellela laiendatakse intellektuaalomandiõiguse reguleerimisala, mida saab õiguspäraselt kontrollida ja piiridel kaitsta. Näiteks hõlmab see nüüd väikeste saadetistena saadetavaid võltskaupu. See on olulise tähtsusega, sest posti- ja kulleripakid moodustasid ligikaudu 70% tollipoolsetest sekkumistest 2012. aastal. See hoiab ELi intellektuaalomandiõiguse piiril jõustamise valdkonnas liidrina ja lihtsustab samas tolli tööd. 2012. aastal pidas toll kinni ligikaudu 40 miljonit toodet, mida kahtlustati intellektuaalomandi õiguse rikkumises. Kuigi võrreldes 2011. aastaga on see arv väiksem, oli kinnipeetud kauba väärtus endiselt suur – ligikaudu 1 miljard eurot.

Detsembris võtsid parlament ja nõukogu ametlikult vastu määrused liidu ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve kohta ⁽¹⁴⁸⁾. See algatus aitab märkimisväärselt kaasa rahvusvahelistele jõupingutustele narkootikumide lähteainete kõrvaletoometamise vastu võitlemisel ja seega on see suur saavutus ebaseaduslike uimastite tootmise vastases võitluses. Lisaks tegi komisjon detsembris ettepaneku raamistiku kohta, et harmoneerida tollieeskirjade rikkumised ja viia 28 liikmesriigis selliste rikkumiste puhul kohaldatavad karistused omavahel kooskõlla ⁽¹⁴⁹⁾.

Kehtiv liidu tolliseadustik

Oktoobris võtsid parlament ja komisjon ametlikult vastu liidu tolliseadustiku, ⁽¹⁵⁰⁾ millega tagatakse tolli hädavajaliku töö jätkamine, kuid veelgi (kulu)tõhusamal viisil. Uus seadustik pakub ettevõtjatele suuremat õiguskindlust ja tolliametnikele suuremat selgust kogu ELis. Sellega ühtlustatakse ja lihtsustatakse tollieeskirju ja menetlusi ning soodustatakse tõhusamaid tollitehinguid kooskõlas tänapäevaste vajadustega.

Parandused hõlmavad näiteks meetmeid tolli paberivabale täiesti elektroonilisele keskkonnale ülemineku lõpuleviimise kohta ja sätteid kiiremate tolliprotseduuride kindlustamiseks usaldusväärsete kauplejate puhul.

Euroopa Komisjoni maksunduse, tolliliidu, statistika, auditi ja pettusevastase võitluse volinik Algirdas Šemeta osales digitaalmajanduse maksustamise kõrgetasemelise eksperdirühma esimesel koosolekul.

Ebaseadusliku tubakakaubanduse vastu võitlemise tõhustamise strateegia

2013. aasta juunis võttis komisjon vastu laiaulatusliku paketi, ⁽¹⁵¹⁾ mille eesmärk on tõhustada võitlust ebaseadusliku tubakatoodetega kauplemise, eriti sigarettide salakaubanduse vastu. See strateegia hõlmab mitut koordineeritud meetet liikmesriigi, ELi ja rahvusvahelisel tasandil ja sellega tehakse ettepanek meetmete võtmiseks neljas põhivaldkonnas:

- ▶ meetmed salakaubanduse motiveerituse vähendamiseks;
- ▶ meetmed tarneahela turvalisuse parandamiseks;
- ▶ tolli-, politsei- ja piiriasutuste tugevam jõustamine ning
- ▶ karmimad karistused salakaubanduse eest.

Kaubanduse panus majanduskasvu

Kaubandusest on saanud tähtis ELi majanduskasvu ja töökohtade loomise vahend. Kaubandus ühendab Euroopat maailma uute kasvukeskustega ja toimib tootlikkuse kasvu allikana. Välisnõudluse panus SKPsse on praegu ELi tähtsaim kasvuallikas, kuna sisenõudluse nii avalikud kui ka erasektori komponendid püsivad nõrgana. EL saab üleilmastumisest märkimisväärset kasu ja see kasu võib kaubanduse suurenemise korral veelgi kasvada.

Euroopa Komisjoni kaubandusvolinik Karel De Gucht Indoneesias Balis toimunud WTO 9. ministrite kohtumise pressikonverentsil.

ELi ühtse kaubanduspoliitika põhieesmärk on säilitada ja vajadusel taasluua Euroopa roll maailma tarneahelates. Kuigi tootmine püsib ELis kesksel kohal, tuleb tunnustada, et paljudes sektorites on riigid üha vähem võimelised iseseisvalt tooteid valmistama. Kaubanduse roll seisneb aina rohkem väärtuskihtide lisamises, alates teadus- ja arendustegevusest ja disainist kuni komponentide valmistamise, kokkupaneku ja logistikani.

2013. aastal viis EL ellu oma mahuka kahepoolsete kaubanduslääbirääkimiste kava kooskõlas 2006. aastal vastuvõetud poliitikamuudatusega „Gloaalne Euroopa”. EL alustas oma peamiste kaubanduspartneritega (nt USA ja Jaapan) põhjalikke ja laialdasi vabakaubanduslepingu läbirääkimisi.

Oktoobris saavutasid Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso ja Kanada peaminister Stephen Harper poliitilise kokkuleppe laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu põhielementides. Tegu on esimese vabakaubanduslepinguga ELi ja G8 riigi vahel. Sellega kaotatakse kahe majandusruumi vahel 99% tollitariifidest ja luuakse uusi avaraid turulepääsu võimalusi teenuste ja investeeringute puhul. Tuginedes saavutatud poliitilisele kokkuleppele, tuleb lõpetada tehnilised läbirääkimised, et leppida kokku lõplikus juriidilises tekstis.

2012. aastal oli Kanada ELi tähtsuselt 12. kaubanduspartner, samal ajal kui EL oli Kanada tähtsuselt teine kaubanduspartner USA järel. 2012. aastal moodustas ELi ja Kanada kahepoolse kaubavahetuse käive 61,8 miljardit eurot. Majandusuuring, mille EL ja Kanada enne läbirääkimisi ühiselt avaldasid, näitas, et laiaulatuslik kaubandusleping võib kahepoolse kaubavahetuse käivet suurendada rohkem kui 25 miljardi euro võrra.

Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus

ELi ja USA vaheline kaubandussuhe on juba praegu maailma suurim. Iga päev me kaupleme kauba või teenusega 2 miljardi euro väärtuses, seega võib iga kõrvaldatud kaubandustõke tuua kaasa olulise majandusliku kasu. Praegu peetakse ELi ja USA vahel läbirääkimisi Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle, mille eesmärk on eemaldada paljudes majandussektorites kaubandustõkked, et lihtsustada kauba ja teenuste ostu ja müüki ELi ja USA vahel. Lisaks tariifide vähendamisele kõigis sektorites soovivad EL ja USA kaotada tollipiiri taha jäävad tõkked, nt tehniliste nõuete, standardite ja kinnitusmenetluste erinevused. Nimetatud protsessid nõuavad ettevõtjatelt, kes soovivad oma tooteid mõlemal turul müüa, tarbetult aega ja raha.

Maailma Kaubandusorganisatsiooni Bali konverents

Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) Bali konverentsi edukas tulemus on väike, kuid oluline samm Doha arengukava lõpuleviimisel, mis toob taas lootust, et kõige vaesemaid maailma riike ei jäeta maailma majanduses peavoolust väljapoole.

Konverentsil saavutati olulist edu kolmes valdkonnas: sõlmiti kokkulepe, mis muudab ülemaailmse kaubanduse palju sujuvamaks lihtsustatud tollimenetluste kaudu; tagati toiduvarude kindlustamine kõige vaesematele; sõlmiti kokkulepped, millest on abi kõige vähem arenenud riikidele. See paneb aluse praeguseni top-pama jäänud Doha arengukava edasiarendamisele.

Ainuüksi kaubanduse hõlbustamise kokkuleppe tulemusena toimub maailmas aastas 50 miljardi euro väärtuses rohkem kaubandust ja see aitab kauplejatel säästa ligi 325 miljardit eurot aastas tollibürokraatiaga seotud kulude pealt. Kui võrrelda seda Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse eeldatud kasuga (SKP kasv ELi puhul 119 miljardit eurot ja USA puhul 95 miljardit eurot), saab kaubanduse soodustamise lepingu suurusjärg selgeks.

EL jätkas tööd mitmepoolsetes kaubandusfoorumites, nt Šveitsis Genfis asuvas WTOs, mis tipnes 2013. aasta detsembris Indoneesias Balil toimunud WTO ministrite 9. kohtumisega.

Liikmesriikide kahepoolseid investeerimislepinguid käsitlev üleminekumäärus⁽¹⁵²⁾ jõustus 2013. aasta alguses ja on praegu rakendamisetapis. EL on pädev investeerimiskaitse teemal läbirääkimisi pidama. Seepärast kaasab EL viimati nimetatud sätteid oma vabakaubanduslepingutesse ja muudesse rahvusvahelise kaubanduse lepingutesse ning loob seeläbi turulepääsu ja turukaitse eeskirjade paketi, mis vastab asjakohasemalt üha laienevates maailma väärtusahelates tekkinud kaubanduse ja investeringute tihedale seosele.

Põllumajanduspoliitika, kalandus- ja merenduspoliitika

Reformitud ühine põllumajanduspoliitika aruka ja keskkonnanahoidliku majanduskasvu nimel maapiirkondades

Juunis jõudsid parlament, nõukogu ja komisjon poliitilisele kokkuleppele ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) reformi kohta pärast 2013. aastat, mida kinnitati detsembris sõlmitud kokkuleppes ELi mitmeaastase finantsraamistiku kohta. See oli suur saavutus pärast ligi kaheaastaseid läbirääkimisi ELi kolme institutsiooni vahel.

Õigusaktide pakett sisaldab nelja põhimäärust ÜPP kohta: 1) otsetoetuste kohta (¹⁵³), 2) ühise turukorralduse kohta (¹⁵⁴), 3) maapiirkondade arengu kohta (¹⁵⁵) ja 4) ÜPP rahastamise, haldamise ning järelevalve kohta („horisontaalne määrus“) (¹⁵⁶).

See pakett toob kaasa kaugemale ulatuvaid muudatusi, muutes otsetoetused õiglasemaks ja keskkonnanahoidlikumaks, tugevdades põllumajandustootjate asendit toiduahelas ning muutes ÜPP tõhusamaks ja läbipaistvamaks. ÜPP eesmärk on tagada Euroopa põllumajanduse konkurentsivõime mitte ainult toiduohutuse ja toiduainete koguse, kvaliteedi ja mitmekesisuse seisukohast, vaid ka loodusvarade vastutustundliku haldamise mõttes. See uus suund, mille kohta tegi komisjon ettepaneku 2011. aastal, on saanud laialdast toetust parlamendis ja nõukogus, kus reformi toetasid peaaegu kõik liikmesriigid. Reform jõustub järk-järgult.

Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Dacian Cioloș Belgias Brüsselis konverentsil „Põllumajanduslik pereettevõtlus: dialoog säästvama ja vastupanuvõimelisema põllumajanduse saavutamiseks Euroopas ja maailmas“.

Kokkuleppe põhipunktid on järgmised.

- ▶ Õiglasem ÜPP. ÜPP eelarve jaotus tagab, et aastaks 2019 ei saa ükski liikmesriik vähem kui 75% liidu keskmisest määrast. Liikmesriigi või piirkonna sees vähendatakse abitaseme erinevusi põllumajandusettevõtete vahel; põhitoetus ühe hektari kohta ei tohi tegelikkuses olla vähem kui 60% keskmisest toetustasemest ühes haldus- või põllumajandusvaldkonnas aastaks 2019. Liikmesriigid saavad suurendada toetussummat väikestele ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele, jagades suuremaid toetustasemeid põllumajandusettevõtte esimestele hektaritele. Selle muudatusega aidatakse kaasa põllumajandussektori mitmekesisuse väärtustamisele kogu ELis, vastates paremini ELi kodanike ootustele toidu kvaliteedi osas.
- ▶ Keskkonnahoidlikum ÜPP. Kõik liikmesriigid, maapiirkonnad ja põllumajandustootjad võtavad lihtsaid, järeleproovitud meetmeid, et edendada jätkusuutlikkust ja võidelda kliimamuutustega. Ajavahemikus 2014–2020 investeeritakse üle 100 miljardi euro, et aidata põllumajandustootjaid mulla ja vee kvaliteedi, elurikkuse ja kliimamuutustega seotud küsimuste lahendamisel. Kolmandik otsetoetustest seotakse otseselt kliima- ja keskkonnameetmetega; kolmandik maaelu arengu programmide eelarvest tuleb jaotada põllumajanduse keskkonnatoetusmeetmetele, mahepõllumajanduse või keskkonnahoidlike investeeringute või innovatsioonimeetmetega seotud projektide toetuseks.
- ▶ Tõhusam ÜPP. Märkimisväärselt on parandatud ühise turukorralduse toimimist, et suurendada ELi tootjate konkurentsivõimet. Suurimate saavutustena võib välja tuua tootjate koostöö laiendamise nende olukorra parandamiseks toiduahelas, suhkrukvootide korra lõpetamise 30. septembril 2017 ning kinnituse selle kohta, et 2015. aasta lõpus lõpetatakse viinapuude istutusõiguste süsteem ja alates 2016. aastast võetakse kasutusele uus viinapuude istutamise lubade süsteem. Muude ühise turukorralduse muudatuste eesmärk on parandada ELi põllumajanduse orienteeritust turule, pidades silmas suurenenud konkurentsi maailmaturul, tagades samal ajal põllumajandustootjatele tõhusa turvavõrgu (koos otsetoetustega ja riskijuhtimisvõimalustega maaelu arengu raames) ajal, kui väline olukord on ebakindel.
- ▶ Paremini suunatud ÜPP. Noored põllumajandustootjad on uue ÜPP keskne teema. Noortele põllumajandustootjatele on ette nähtud erimeetmed ning need on liikmesriikidele kohustuslikud. Lisaks on loodud vabatahtlik erivahend väikepõllumajandustootjate jaoks. Teadustegevuse, innovatsiooni ja teadmiste jagamise toetussumma kahekordistatakse, et suurendada Euroopa põllumajandussektori konkurentsivõimet ning jätkusuutlikkust.
- ▶ Tõhusam ja läbipaistvam ÜPP. ÜPP vahendid võimaldavad igal ELi liikmesriigil täita ühiseid eesmärke tõhusalt ja paindlikult, arvestades 28 liikmesriigi eripärasid. Maaelu arengu programme hakatakse muude Euroopa fondidega paremini koordineerima ja sektoripõhine käsitus asendatakse lihtsamini kohandatava liikmesriigi või piirkonna strateegilise käsitlusega. Teave ÜPPst toetusesaajate, sealhulgas füüsiliste isikute kohta tehakse avalikuks, välja arvatud väikepõllumajandusettevõtetele antud väga väikesed summad.

Ühine kalanduspoliitika

Ühise kalanduspoliitika reform

2013. aastal sai alguse kauaoodatud kalanduspoliitika reform⁽¹⁵⁷⁾. Parlament ja nõukogu saavutasid poliitilise kokkuleppe maikuu ja reformid jõustuvad 1. jaanuaril 2014. Reforme rakendatakse struktureeritult ja järk-järgult.

Reformidega esitatakse ulatuslik tegevuskava, milles asetatakse suurem rõhk keskkonna, majanduse ja sotsiaalsele kestlikkusele. Eesmärk on toetada kalandussektori pikaajalist kasvu, luua rannikualadel töövõimalusi ja tagada ELi kodanikele hea ja kestlik kalavaru.

Kestlik ja vastutustundlik kalapüük

Elujõulise kalandusmajanduse taasloomiseks Euroopas peab kalavarude hea olukord taastuma. Selle saavutamiseks hallatakse müügikoormust kooskõlas maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemega ja kvootide määramisel võetakse arvesse teadlaste nõuandeid. Maksimaalne jätkusuutlik saagikus on suurim saak, mille saab kalavarust määramata aja jooksul võtta ilma seda kahjustamata. Kalavarude majandamine maksimaalse jätkusuutliku saagikuse kohaselt tähendab liikumist väikeste kalavarude väljapüüdmiselt ratsionaalsele püügile rikkalikest kalavarudest. See toob kaasa suuremad kalavarud ja seega suurema püügivõimaluse, paremad kasumimarginaalid ja suurema investeringute tootluse.

Vette tagasi lastud soovimatu saak moodustab hinnanguliselt 23% kogusaagist. Nüüdsest hakatakse saagi vette tagasi laskmist lõpetama vastavalt üksikasjalikule rakendamise ajakavale (järk-järgult vahemikus 2015 kuni 2019). See keeld võimaldab usaldusväärsemate andmete hankimist kalavarude kohta, parema majandamise toetamist ja varude tõhususe parandamist. See motiveerib ka kalureid soovimatuid kalu mitte püüdma, kasutades tehnilisi vahendeid (nt selektiivsed püügivahendid).

Needsamad kestlikkuse, kalavarude säilitamise ja teaduslikult põhjendatud andmetele tuginemise põhimõtted, mida hakatakse kasutama ELis, saavad keskseks elemendiks ka ELi kestliku kalanduse partnerluslepingutes, mille alusel ELi laevad saavad välisvetes tegutseda.

Otsuste tegemine õigel tasemel

Uue ühise kalanduspoliitikaga tuuakse tehnilisi ja säilitusmeetmeid käsitlevad otsused kalastuskohtadele lähemale, eelkõige haldusasutuste, kalurite ja teiste huvirühmade juurde – nende juurde, kellel on kohalik ekspertteave, et teha otsuseid lähtuvalt nii kalade kui ka kalurite parimatest huvidest.

Väiksemahuline kalapüük moodustab arvestatava osa kalandustööstusest (77% ELi kogu kalalaevastikust) ja on Euroopa kalanduse kestliku arendamise keskmes. Seejärel pakutakse reformiga toetust sellele sektoriosale ja laiendatakse liikmesriikide õigust piirata kalandust rannikualalt 12 meremiili kaugusele ulatuval alal.

Euroopa kalandus- ja vesiviljelustoodete turu seirekeskusest EUMOFA⁽¹⁵⁸⁾ (uus veebikeskkond, mille komisjon 2013. aastal käivitas) pärinev teave hindade ja turusuundumiste kohta aitab tootjatel paremini nõudlusele vastata ja oma toodete turuväärtust suurendada.

Tarbijasõbralik märgistus

Tunnistades, kui segane võib kaubamärgistus olla, esitas komisjon vastavalt uuele korrale uued juhised kala- ja vesiviljelustoodete märgistamise kohta ELis, et tarbijatel oleks lihtsam teha teadlikke otsuseid toidu kohta, mida nad söövad. Märgised hakkavad sisaldama teavet kala püüdmise kohta, püüdja ja valmistusviisi ning minimaalse säilivusaja kohta ja selle kohta, kas toode on üles sulatatud.

Vesiviljelus

Vesiviljeluse parema raamistikuga tehakse panus mereandide laiendatud tootmisse ja tarnimisse ELis, vähendatakse sõltuvust importkalast ning edendatakse rannikualade ja maapiirkondade majanduskasvu.

Komisjon esitas koostöös liikmesriikidega vesiviljeluse strateegilised juhised,⁽¹⁵⁹⁾ et lahendada sektori kitsaskohti ja määratleda valdkonnad (nt asjaajamise lihtsustamine, ruumiline planeerimine, turukorraldus ning parem märgistus ja teave), millega saab aidata turujõude ELi vesiviljelussektori potentsiaali ära kasutada.

Euroopa Komisjoni merenduse ja kalanduse volinik Maria Damanaki näituse „Fishlove” avamisel Belgias Brüsselis.

Euroopa merenduspoliitika

2013. aasta prioriteet oli viia ellu meremajanduse kasvu kava, keskendudes eelkõige suurima majandusliku potentsiaaliga valdkondadele. Algatus „Merealased teadmised 2020” on liikunud katse-etapist tegevusetappi: üle 100 organisatsiooni Euroopas on nõustunud avalikustama oma seni mitte eriti laialdaselt kättesaadava teabe meie merede ja rannikute kohta.

Parlamendis ja nõukogus on jõutud lõpusirgele aruteludega mereruumi planeerimise ja rannikuala tervikmajandamise direktiivi ettepaneku kohta ⁽¹⁶⁰⁾. See on ELi meremajanduse kasvu kava nurgakivi, kuna eeldatakse, et mereruumi planeerimine ja rannikuala tervikmajandamine suurendavad kestliku meremajanduse kasvu, hõlbustades tärvakate sektorite (nt taastuenergia ja vesiviljelus) ruumilist planeerimist, võttes samas arvesse mere ökosüsteemide seisundit.

Tehes koostööd asjaomaste piirkondlike sidusrühmadega, sai komisjon käsitleda eri merede vesikondade erivajadusi. Sellel aastal vastu võetud Atlandi tegevuskava ⁽¹⁶¹⁾ peegeldab mere vesikonna tähtsust ELi integreeritud merenduspoliitikas, arvestades selle majanduskasvu potentsiaali. Selles esitatakse mudel, kuidas Atlandi ookeani äärsed ELi liikmesriigid, nende piirkonnad ja komisjon saavad aidata rannikualadel luua jätkusuutlikku majanduskasvu.

Atlandi ookeani merendusala teadusuuringute tähtsust rõhutati Galway avaldusega Atlandi ookeani alase koostöö kohta, ⁽¹⁶²⁾ millele Euroopa Liit, Ameerika Ühendriigid ja Kanada kirjutasid alla mais 2013. Selle eesmärk on süvendada ja laiendada teadustegevust, mille käigus uuritakse Atlandi ookeani protsesse ja ookeani vastasmõju Arktikaga.

Ka muudel teemadel on tehtud edusamme, eelkõige Läänemere valdkonnas. ELi Läänemere piirkonna strateegias ⁽¹⁶³⁾ tunnistatakse, et see piirkond peaks toetuma oma väärtustele ja kasutama ära kogu oma potentsiaali, mis tuleneb piirkonna juhtivast innovatsiooni- ja teadussektorist, tugevatest merendusklasteritest, ennetavatest meetmetest merekeskkonna küsimustes ja põhjalikust koostööst.

Eelarve

Mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020

Teekond kinnitamiseni

Komisjoni 29. juuni 2011 ettepanekutele mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 kohta järgnesid läbirääkimised ELi liikmesriikide vahel⁽¹⁶⁴⁾. Läbirääkimised tipnesid olulise kokkuleppe saavutamisega riigipeade ja valitsusjuhtide vahel Euroopa Ülemkogul 7.–8. veebruaril 2013. ELi liikmesriigid leppisid kokku kulukohustuste assigneeringute ülemmääras: 959,99 miljardit eurot (2011. aasta hindades). Maksete assigneeringute kogusumma maksimummääraks määrati 908,4 miljardit eurot (2011. aasta hindades).

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 312 lõike 2 kohaselt võtab nõukogu vastu mitmeaastase finantsraamistiku määruse ühehäälsel otsusel pärast parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist. See tähendab, et Euroopa Ülemkogu konsensus tuli siiski parlamendis hääletamisele panna. Mitmeaastase finantsraamistiku määrust täiendatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 295 kohase institutsioonidevahelise kokkuleppega.

Parlamendi seisukoht sätestati 2013. aasta märtsis vastu võetud resolutsioonis. Parlament ei vaidlustanud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kokku lepitud kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute üldsummat, kuid kiitis selle heaks ainult tingimusel, et võetakse vastu 2013. aasta paranduseelarved, mis hoiavad ära 2013. aasta maksekohustuste ülemäärase ülekandmise järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku. Parlament tõi peamiste küsimustena esile järgmised teemad: vajadus mitmeaastase finantsraamistiku laiapõhjalise läbivaatamise järele pärast seda, kui järgmine parlamendi ja komisjoni koosseis 2014. aasta Euroopa valimiste järel töötab; maksimaalne üldine paindlikkus mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja eelarveaastate vahel; omavahenditesüsteemi reform; ELi eelarve ühtsus ja rohkem läbipaistvust liidu tegevustega kaasnevates rahalistes ning eelarvega seotud tagajärgedes. Parlament ei vaidlustanud Euroopa Ülemkogus kokku lepitud kohustuste ja maksete üldisi tasemeid.

Läbirääkimised muutusid intensiivsemaks mais ja juunis ning poliitiline kokkulepe saavutati 27. juunil 2013 parlamendi presidendi, nõukogu eesistujariigi liirima ja komisjoni presidendi kolmepoolisel kohtumisel. Komisjon nõustus tegema hiljemalt 2016. aastaks mitmeaastase finantsraamistiku vahehindamise, millega peaksid kaasnema seadusandlikud ettepanekud mitmeaastase finantsraamistiku määruse muutmiseks. Nõukogu nõustus suurendatud paindlikkusega kasutamata maksevahendite hilisematesse aastatesse edasikandmisel ja perioodi 2014–2017 kulukohustuste assigneeringute kasutamata vahendite kättesaadavaks tegemisega alates 2016. aastast majanduskasvu ja tööhõivega seotud poliitikaeesmärkide jaoks. Parlamendi soovi tagada noorte tööhõivele, haridusele, teadustegevusele ja VKEdele tugev toetus tunnustati ning lisati säte, milles nähakse ette nimetatud valdkondade kulutuste võimalikult kiire rakendamise 2014. ja 2015. aastal. Omavahendite teemal leppiti kokku tegevuskavas, et selle tähtsa küsimuse lahendamiseks tuleb edasi tegeleda kolme institutsiooni esindajate kõrgetasemelises rühmas, mis selle eesmärgi jaoks kokku kutsutakse. Nõukogu nõustus ka tegema paranduseelarvete kaudu 2013. eelarveaastaks kättesaadavaks veel 11,2 miljardit eurot maksete assigneeringuid.

Kokkulepe ELi 2014. aasta eelarve ja paljude pooleliolevate 2013. aasta eelarvemuu-datuste kohta jõudis lepitusmenetluseni 12. novembril 2013. See kokkulepe oli oluline ELi pikaajalist rahastamiskava käsitleva parlamendi nõusoleku seisukohast, mis esi-tati varsti pärast seda, 19. novembril. Seejärel võttis nõukogu 2. detsembril 2013 ametlikult vastu määruse, millega kehtestatakse ELi mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ⁽¹⁶⁵⁾.

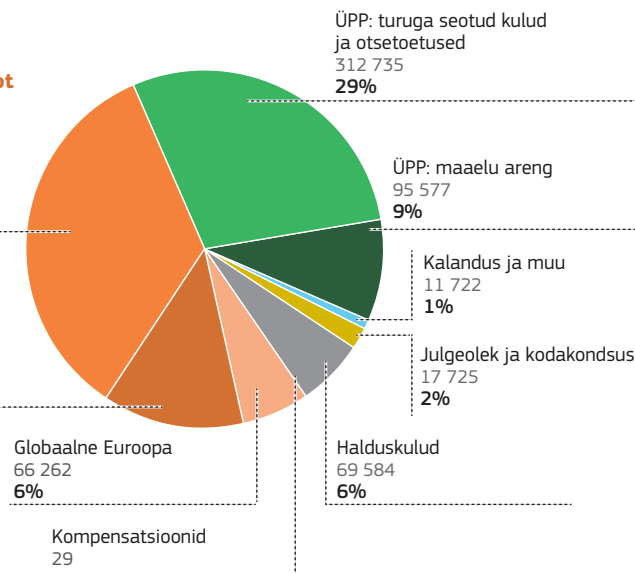
KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD EELARVE RUBRIIKIDE KAUPA (JOOKSEVHINDADES)

Miljonites eurodes

Kokku:
1 082 555 miljonit eurot

Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus
366 791
34%

Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks
142 130
13%

Ühe triljoni euro jagu investeringuid Euroopa tuleviku heaks

Mitmeaastase finantsraamistiku kaudu investeerib Euroopa Liit vahemikus 2014 kuni 2020 majanduskasvu ja tööhõivesse peaaegu triljon eurot. Üheinsa aasta eelarve on tänapäeva hindades suurem kui kunagine Marshalli plaan kokku. Selle tänapäevase, tulevikku suunatud eelarvega saab inimeste elus kaasa tuua tõelisi muutusi. See aitab kaasa käimasoleva taastusprotsessi tugevdamisele ja püsimisele kogu ELis. See hõlmab rahastust, et end kriisist välja töötada, rahalist tuge neile, kes jäävad vaesuspiirist allapoole ja otsivad tööd, investeerimisvõimalusi väikeettevõtjatele ja abi kohalikele kogukondadele, põllumajandustootjatele, teadlastele ja üliõpilastele.

Mitmeaastane finantsraamistik 2014–2020 on suunatud investeringutele 28 liikmesriigis ühiste probleemide lahendamiseks: majanduskasvu edendamine ja töökoh-tade loomine kogu ELis, Euroopa turvalisemaks muutmine ning ELi mõjuvõimu suu-rendamine maailmas. Eesmärk ei ole rahastada meetmeid, mida riigid saavad ise oma eelarvest toetada, vaid keskenduda just sellele, kus Euroopa rahastamine toob kaasa tõelised muutused. Rahastatakse meetmeid, mida muidu ei rahastataks või mille rahastamine liikmesriikide eelarvetest oleks palju kulukam.

Mitmeaastane finantsraamistik 2014–2020 on ELi tänapäevane pikaajaline rahastamiskava 21. sajandil. See hõlmab järgmisi olulisi uuendusi, mis näitavad ELi eelarve selget lisaväärtust Euroopale.

- ▶ Töökohtade loomisse panustatakse märkimisväärselt. ESFi kaudu tehakse kättesaadavaks vähemalt 70 miljardit eurot (ligikaudu 10 miljardit eurot aastas) inimeste aitamiseks töötöinguil. ESFi seotud uue noorte tööhõive algatuse maht on vähemalt 6 miljardit eurot, millest toetatakse noortegarantii rakendamist 2014. ja 2015. aastal.
- ▶ Reformitud ühtekuuluvuspoliitika kaudu avanevad investeeringud summas kuni 366,8 miljardit eurot ⁽¹⁶⁶⁾ Euroopa piirkondadele, linnadele ja reaalmajandusele. Sellest saab ELi peamine investeerimisvahend strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks.
- ▶ Rohkem noori inimesi kui kunagi varem saavad kavandada oma viibimist välismaal ELi uue Erasmus+ programmi toel, millest on oskuste ja liikuvuse arendamiseks ette nähtud 15 miljardit eurot ⁽¹⁶⁷⁾.
- ▶ Euroopa kultuur, kino, televisioon, kirjandus, näitekunst, kultuuripärand ja nendega seotud valdkonnad saavad kasu suuremast rahastusest ELi uue programmi „Loov Euroopa” kaudu, mille eelarve on ligikaudu 1,5 miljardit eurot ⁽¹⁶⁸⁾.
- ▶ ELi rahastatud teadus- ja innovatsioonitegevuse kaudu panustatakse rohkem eurooplaste elukvaliteedi ja ELi konkurentsivõime parandamisse maailmas. Teadusuuringute ja innovatsiooni uue programmi Horisont 2020 eelarve on ligikaudu 80 miljardit eurot, ⁽¹⁶⁹⁾ mis on reaalhindades ligi 30% suurem kui perioodi 2007–2013 eelarve.
- ▶ VKEd on Euroopa majanduse alustala, moodustades ligikaudu 99% Euroopa ettevõtjate koguarvust ja andes tööd 2/3 erasektoris töötavale inimesele. ERFist antav toetus VKEdele peaks seitsme aasta jooksul kahekordistuma 70 miljardilt eurolt 140 miljardi euroni. VKEdele suunatud ELi programmi COSME kaudu eraldatakse VKEdele 2,3 miljardit eurot ⁽¹⁷⁰⁾, et lihtsustada nende juurdepääsu turgudele, pakkuda laenu garantiid ja riskikapitali.
- ▶ Euroopa majanduskasv ja tööhõive sõltuvad esmajoones taristuinvesteeringutest. Uue Euroopa ühendamise 33,3 miljardi euro suuruse ⁽¹⁷¹⁾ rahastuga aidatakse rajada teid, raudteid, elektrivõrke ja gaasijuhtmeid ning digitaalse ühtse turu taristut ja teenuseid, tagades hädavajaliku rahalise toe, mida on vaja Euroopa taristuvõrkude puuduvate lülide ühendamiseks, mida muidu ei rajataks (26,3 miljardit eurot transpordi- ⁽¹⁷²⁾, 5,9 miljardit eurot energia- ja 1,1 miljardit eurot digitaaltaristu jaoks).
- ▶ Ebapiisav avalik rahastus suurendab vajadust muude rahastusallikate järele, mis looks ELi eelarvele võimendava mõju võrreldes toetuste otserahastusega. See ongi rahastamisvahendite (nt laenud, garantiid ja muud riskijagamisvahendid) eesmärk. Neid vahendeid saab mitmeaastases finantsraamistikus 2014–2020 laialdasemalt kasutada.

- ▶ Vähemalt 20% kogu eelarvest läheb kliimaga seotud projektide ja poliitika toeks. Sellest kohustusest võib kliimaga seotud rahastuseks saada ligi 180 miljardit eurot kõigi peamiste kuluvaldkondade jaoks, sh struktuurifondid, teadustegevus, põllumajandus, merendus- ja kalanduspoliitika ja areng.
- ▶ Reformitud ÜPP on ELi vastus tänapäeva suurtele probleemidele (nt toiduohutus, kliimamuutused ning jätkusuutlik majanduskasv ja töökohtade loomine maa- piirkondades). See vastab paremini ka inimeste ootustele: otsetoetused, mille eelarve on 312,7 miljardit eurot, ⁽¹⁷³⁾ muutuvad õiglasemaks ja keskkonnahoidlikumaks. Sellest eraldatakse omakorda 95,6 miljardit eurot ⁽¹⁷⁴⁾ maaelu arenguks.
- ▶ Avatud ja turvaline Euroopa on selle kodanike jaoks tähtis. Tulevane eelarve aitab tagada, et majandust, kultuuri ja sotsiaalset kasvu ergutav ELi tegevus saab areneda stabiilses, õiguspärases ja turvalises keskkonnas. Nii saavad inimesed sundimatult muudes liikmesriikides elada, reisida, õppida või äri teha.
- ▶ Vastutustundliku globaalse osalisena jätkab EL oma tegevust maailmas. Suhted lähinaabritega idast lõunasse ja ELi strateegiliste partneritega jäävad prioriteediks. ELi rahastus keskendub veelgi rohkem maailma vaeseimate aitamisele, suunates abi vähematesse riikidesse (nt Sahara-taguse Aafrika riigid) ja vähematesse sektoritesse (nt säästev ja kaasav majanduskasv ja hea valitsemistava).
- ▶ Rahastamisreeglid muutuvad palju lihtsamaks ja seeläbi toetuse saajatele arusaadavamaks ning vähem veaohlikumaks. Kokku viiakse sisse ligikaudu 120 lihtsustusmeedet.

Täpsemat teavet mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 ja ELi kuluprogrammi- de uue põlvkonna kohta leiab komisjoni veebisaidilt ⁽¹⁷⁵⁾.

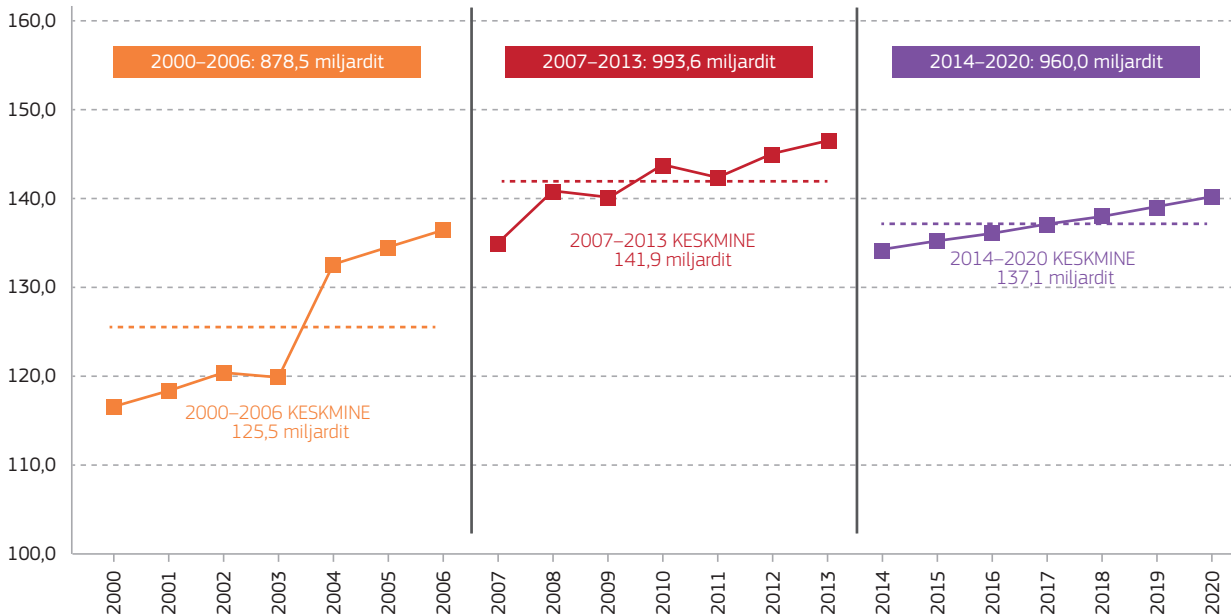
Euroopa Komisjoni eelarve ja finantsplaneerimise volinik Janusz Lewandowski esitleb pressikonverentsil Belgias Brüsselis ELi 2014. aasta eelarveprojekti.

Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku vahendid

Järgmise finantsraamistiku rahastamise kohta ei ole suuremaid muudatusi kinnitatud. Siiski tähendab kokkulepe kõrgetasemelise rühma loomise kohta, kuhu kuuluvad liikmed parlamendist, nõukogust ja komisjonist, arutelu jätkamist sellel teemal. 2014. aastal tehakse kättesaadavaks esimene hindamine. Liikmesriikide parlamentidel on võimalus hinnata tehtud töö tulemusi 2016. aastal toimival parlamentidevahelisel konverentsil.

MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU (MFF 2014–2020) JA KAHE EELNEVA RAHASTAMISPERIOODI VÕRDLUS

miljardites eurodes (2011. aasta hindades)

- Kulukohustuste ülempiir mitmeaastase finantsraamistiku 2000–2006 ajal EU-15/25 jaoks
- Kulukohustuste ülempiir mitmeaastase finantsraamistiku 2007–2013 ajal EU-27 jaoks
- Kulukohustuste ülempiir (lõplik kokkulepe) mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 ajal EU-28 jaoks

ELi 2011. ja 2012. aasta eelarvete hindamine

2013. aasta aprillis andis parlament komisjonile heakskiidu 2011. aasta eelarve täitmise kohta. Selle positiivse ja tähtsa otsusega lõpetasid mõlemad eelarvepädevad institutsioonid (parlament ja nõukogu) ja kontrollikoda mitu kuud kestnud 2011. aasta eelarveliste vahendite kasutamise läbivaatamise. Heakskiiduga tunnustati komisjoni viimaste aastate järjepidevaid jõupingutusi ELi rahastuse haldamise ja kontrolli parandamise nimel. Komisjon avaldas erilist heameelt parlamendi ja nõukogu soovi üle eeskirju ja protsesse veelgi lihtsustada, et vähendada veaohu. Nagu tavaliselt eelarve täitmise heakskiitmise kontekstis, esitasid parlament kui heakskiitu andev institutsioon ning samuti nõukogu ja kontrollikoda mitu päringut ja soovitusi seoses ELi finantsjuhtimisega, millega tegelevad komisjoni talitused.

Kontrollikoda avaldas 2013. aasta novembris aruande 2012. aasta eelarve täitmise kohta. Selles aruandes teatas kontrollikoda, et 2012. aastal oli ELi kulutuste üldine kvantifitseeritud veamäär 4,8%. See oli suurem kui 2011. aastal. Kuid nagu kontrollikoda isegi nentis, oli selle üheks põhjuseks valimi moodustamise meetodi ajakohastamine. Ühtekuuluvuspoliitika, energia ja transpordi veamäär oli kooskõlas eelmiste aastate paremate määradega, mis kinnitas praegusel programmitöö perioodil saavutatud süsteemi parendatud toimimist.

ELi 2013. aasta eelarve

ELi 2013. aasta eelarve peegeldas strateegia „Euroopa 2020” eesmärke majanduskasvu ja innovatsiooni osas. Samas peegeldus eelarves ka paljude liikmesriikide jätkuvalt keeruline majandusolukord. Komisjon on väljendanud muret, et eelarvest tõenäoliselt ei piisa kõigi sissetulevate arvete maksmiseks, kuna kinnitatud eelarve jäi märksa väiksemaks kui komisjoni prognoosi järgi 2013. aastal vaja läheb. Seepärast esitas komisjon 2013. aasta märtsis paranduseelarve täiendava 11,2 miljardi euro kohta, mida läheb vaja Euroopas 2012. aastal lõpetatud ELi rahastatud programmide toetusesaajatele maksmiseks ja 2013. aastal tasumisele kuuluvate ühtekuuluvuspoliitika nõuete tagamiseks. Paranduseelarve võeti vastu 2013. aasta novembris.

ELi 2014. aasta eelarve

ELi 2014. aasta eelarve võeti vastu 20. novembril 2013 esimese mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 eelarvena. See tähendab 142,6 miljardit eurot kulukohustuse assigneeringuid ja 135,5 miljardit eurot maksete assigneeringuid. 2014. aasta eelarve on ELi 2013. aasta eelarvest nii kulude kui ka maksete osas 6,2% väiksem.

Mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 kohaste uute programmide kehtestamine

Uue programmitöö perioodi 2014–2020 algusega on võimalik käivitada uusi programme, mis vastavad paremini praegustele sõlmküsimustele ja keskenduvad majanduskasvu, tööhõive ja konkurentsivõime ergutamisele. Vaatamata kärbetele suurenevad 2014. aasta eelarves valdkonna „Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks” kulukohustused 3,3%, sest ELi vähenenud vahenditega keskendutakse töötusega võitlemise ja majanduskasvu loomise meetmetele. Need sisaldavad teadusuuringute ja innovatsiooni uue raamprogrammi Horisont 2020 rahastamist (9 miljardit eurot), noorte tööhõive algatust (3,6 miljardit eurot), Euroopa ühendamise rahastut (ligi 2 miljardit eurot) ja Euroopa ettevõtjate, eriti VKEde toetusmeetmeid.

ELi kohustuste täitmine

Lisaks uute kuluprogrammide eelarve kavandamisele peab EL täitma oma eelmisi ja praeguseid kohustusi ELi varasemate, enne 2014. aastat kehtestatud rahastamisprogrammide toetusesaajate suhtes. Ainult 10,3 miljardit eurot on ette nähtud selleks, et katta kohustusi, mille EL võtab 2014. aastal. Maksetele kuluvast kokku 135,5 miljardist eurost läheb 71,1 miljardit eurot (enam kui 50%) 2014. aastast varasemate programmide kohustuste täitmiseks.

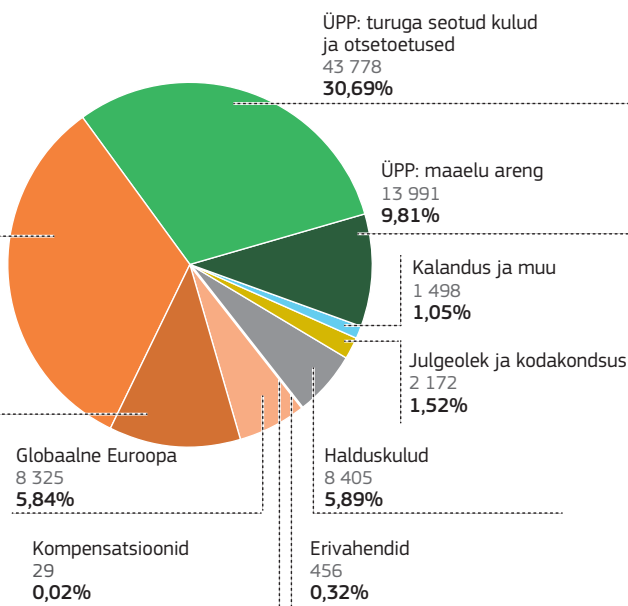
2014. AASTA EELARVE KULUKOHUSTUSTEGA SEOTUD ASSIGNEERINGUD JA JOOKSEVHINNAD RUBRIIKIDE KAUPA

miljonites eurodes

**Kokku:
142 641 miljonit eurot**

Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus
47 502
33,30%

Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks
16 484
11,56%

Halduskulude piiramine

Teist aastat järjest tegi komisjon ettepaneku vähendada oma personali 1% võrra (v.a Horvaatia ühinemisega seotud mõju), mis on osa komisjoni ettepanekust vähendada viie aastaga oma töötajate arvu 5%. Lisaks tegi komisjon ettepaneku kärpida oma halduskulusid valikulistes valdkondades 1,1% võrra. Siiski jäi haldusrubriigi üldine vähenemine ELi eelarves väikeseks (-0,2%) peamiselt ELi eelarvest kaetavate pensionide arvu kasvu ja Horvaatia liitumisega seotud kulude tõttu.

VIITED

- (1) Hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu järeldused, 15.2.2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/135490.pdf).
- (2) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-379_en.htm
- (3) http://ec.europa.eu/education/erasmus-plus/index_en.htm
- (4) http://ec.europa.eu/education/news/2013/20130702_en.htm
- (5) *Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions* (http://ec.europa.eu/education/library/reports/modernisation_en.pdf).
- (6) Komisjoni teatis. Avatud haridusruum. Innovaatilised õpetamis- ja õppemeetodid kõigi jaoks uue tehnoloogia ja avatud õppematerjalide kaudu (COM(2013) 654).
Vt ka: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_en.htm
- (7) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/grand-coalition-digital-jobs-0>
- (8) Ettepanek: soovitus noortegarantii loomise kohta (COM(2012) 729).
Vt ka: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=en>
- (9) Ettepanek: määrus, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi (KOM(2011) 607).
- (10) <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1036>
- (11) http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/alliance_en.htm
- (12) Ettepanek: soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta (COM(2013) 857).
- (13) Rakendusotsus, millega rakendatakse määrust (EL) nr 492/2011 seoses vabade töökohtade ja töötaotlejate vahendusega ning EURESi taasloomisega (ELT L 328, 28.11.2012).
- (14) Ettepanek: direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamise kohta (COM(2012) 131).
- (15) Direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997).
- (16) Ettepanek: otsus riiklike tööturuasutuste koostöö tõhustamise kohta (COM(2013) 430).
- (17) Määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi (ELT L 347, 20.12.2013).
- (18) Direktiiv 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 155, 18.6.2009).
Vt ka: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/immigration/work/index_en.htm
- (19) Ettepanek: direktiiv kolmandate riikide kodanike hooaj töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (KOM(2010) 379).
- (20) Ettepanek: direktiiv kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (KOM(2010) 378).
- (21) Ettepanek: direktiiv kolmandate riikide kodanike teadustöö, õpingute, õpilasvahetuse, tasustatud ja tasustamata praktika, vabatahtliku teenistuse ja *au pair*ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (COM(2013) 151).
Vt ka: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130325_01_en.htm
- (22) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/immigration/integration/index_en.htm
- (23) Direktiiv 2011/98/EL kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtse menetluse ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühiste õiguste kohta (ELT L 343, 23.12.2011).
- (24) Komisjoni teatis. Juhtalgatuse „Innovatiivne liit“ olukord 2012. aastal. Muudatuste kiirendamine (COM(2013) 149).
- (25) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/iis-2013_en.pdf
- (26) Komisjoni dokument. Innovatiivse liidu konkurentsivõime aruanne 2013 (http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/competitiveness_report_2013.pdf).
- (27) http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/fp7_monitoring_reports/6th_fp7_monitoring_report.pdf
- (28) Otsus 2013/743/EL, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „Horisont 2020“ rakendamise eriprogramm (ELT L 347, 20.12.2013).
- (29) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/graphene-and-human-brain-project-win-largest-research-excellence-award-history>
- (30) http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm
- (31) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>
- (32) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connected-continent-legislative-package>
- (33) Ettepanek: määrus kiire elektroonilise side võrkude kasutuselevõttulude vähendamise meetmete kohta (COM(2013) 147).
Vt ka: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-281_en.htm
- (34) Ettepanek: direktiiv, mis käsitleb elektrooniliste arvete esitamist riigihangete puhul (COM(2013) 449).
- (35) Määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (ELT L 347, 20.12.2013).
- (36) Vt ka 2013. aasta statistikat Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act“ kohta (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm).
- (37) Komisjoni teatis. Tegevuskava „Ettevõtlus 2020“. Ettevõtlikkuse taaselavdamine Euroopas (COM(2012) 795).
- (38) Komisjoni dokument. Euroopa 2013. aasta konkurentsivõime aruanne – teadmispõhise tööstuse taastamise suunas (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/european-competitiveness-report/files/eu-2013-eur-comp-rep_en.pdf).
- (39) Komisjoni teatis. Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku terasetööstuse tegevuskava (COM(2013) 407).
- (40) Määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused (ELT L 88, 4.4.2011).
- (41) http://ec.europa.eu/enterprise/magazine/articles/industrial-competitiveness/article_11074_en.htm
- (42) Komisjoni teatis. Konkurentsivõimelise ja tõhusam kaitse- ja julgeolekusektor (COM(2013) 542).
- (43) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/archives/2013/12/20131219_1_en.htm

- (44) Euroopa Ülemkogu järeldused, 19. ja 20. detsember 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/140245.pdf).
- (45) Komisjoni dokument. 2013. aasta uuring VKEde rahastamisvõimaluste kohta (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/files/2013-safe-analytical-report_en.pdf).
- (46) Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, standardse käibedeklaratsiooni osas (COM(2013) 721).
- (47) Direktiiv 2011/7/EL hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (ELT L 48, 23.2.2011).
- (48) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_en.htm
- (49) Komisjoni teatis. ELi õigusloome kvaliteet (COM(2012) 746).
- (50) Komisjoni teatis. Õigusloome kvaliteet ja tulemuslikkus (REFIT): saavutused ja järgmised sammud (COM(2013) 685).
- (51) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1067_en.htm
- (52) Komisjoni aruanne. Ühtekuuluvuspoliitika. 2013. aasta strateegiline aruanne programmide rakendamise kohta ajavahemikul 2007–2013 (COM(2013) 210).
- (53) Määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (ELT L 347, 20.12.2013).
- (54) Ettepanek: määrus üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta (KOM(2011) 650).
- (55) Komisjoni teatis. ELi õiguskaitse tulemustabel. Tõhusa õiguskaitse ja majanduskasvu edendamise vahend (COM(2013) 160).
- (56) Ettepanek: määrus Euroopa ühise müügiõiguse kohta (KOM(2011) 635).
- (57) Ettepanek: määrus, millega edendatakse kodanike ja ettevõtjate vaba liikumist, lihtsustades teatavate avalike dokumentide vastuvõtmist Euroopa Liidus (COM(2013) 228).
- (58) Komisjoni teatis. Ettevõtte ebaõnnestumise ja maksejõuetuse juhtumite uus käsitlusviis Euroopas (COM(2012) 742). Ettepanek: määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta (COM(2012) 744).
- (59) Ettepanek: määrus, millega luuakse Euroopa pangakonto arestimise määrus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades (KOM(2011) 445).
- (60) Komisjoni teatis. Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest” (KOM(2011) 206).
- (61) Komisjoni teatis. Ühtse turu akt II. Üheskoos uue majanduskasvu eest (COM(2012) 573).
- (62) Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2005/36/EÜ kutse kvalifikatsioonide tunnustamise kohta ning määrust siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta (KOM(2011) 883).
- (63) Direktiiv 2005/36/EÜ kutse kvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005).
- (64) Ettepanek: direktiiv, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste hankeid (KOM(2011) 895).
Ettepanek: direktiiv riigihangete kohta (KOM(2011) 896).
- (65) http://ec.europa.eu/transport/modes/rail/packages/2013_en.htm
- (66) Komisjoni teatis. Sinine vöönd, laevanduse ühtne transpordipiirkond (COM(2013) 510).
- (67) Komisjoni teatis. Ühiselt konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa linnalise liikumiskeskonna suunas (COM(2013) 913).
Komisjoni dokument. Üleskutse tegeleda linnalogistikaga (SWD(2013) 524).
Komisjoni dokument. Sihipärased meetmed liiklusohutuse tõhustamiseks linnades (SWD(2013) 525).
Komisjoni dokument. Üleskutse koostada arukamad eeskirjad sõidukite juurdepääsuks linnapiirkondadele (SWD(2013) 526).
Komisjoni dokument. Intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtt ELi linnades (SWD(2013) 527).
- (68) http://ec.europa.eu/transport/modes/air/single_european_sky/ses2plus_en.htm
- (69) Määrus (EL) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi (ELT L 55, 28.2.2011).
- (70) Ettepanek: määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol (COM(2013) 130).
- (71) Komisjoni teatis. Reisijate kaitse lennuettevõtja maksejõuetuse korral (COM(2013) 129).
- (72) Ettepanek: määrus, milles käsitletakse mootorsõidukite ja nende haagiste korrapärast tehnoülevaatust (COM(2012) 380).
Ettepanek: määrus, milles käsitletakse liidus liiklevate tarbesõidukite tehnokontrolli ja -ülevaatust (COM(2012) 382).
Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 1999/37/EÜ sõidukite registreerimisdokumentide kohta (COM(2012) 381).
- (73) Ettepanek: otsus koostalitlusvõimelise ELi-ülese eCall-süsteemi kasutuselevõtu kohta (COM(2013) 315).
Ettepanek: määrus, mis käsitleb sõidukisisese automaatsete hädaabikõnede eCall-süsteemi kasutusele võtmisega seotud tüübikinnituse nõudeid (COM(2013) 316).
- (74) http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/cpt/index_en.htm
- (75) Määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) (ELT L 167, 25.6.2011).
- (76) Ettepanek: direktiiv väikelaevade ja jetide kohta (KOM(2011) 456).
- (77) Komisjoni roheline raamat. Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030 (COM(2013) 169).
- (78) Komisjoni teatis. Kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia (COM(2013) 216).
- (79) Komisjoni aruanne. Edusammud Kyoto eesmärkide ning ELi 2020. aasta eesmärkide saavutamisel (COM(2013) 698).
- (80) *European Environment Agency report – Trends and projections in Europe 2013 – Tracking progress towards Europe's climate and energy targets until 2020* (Euroopa Keskkonnameti aruanne. Suundumused ja prognoosid Euroopas 2013. aastal. Euroopa 2020. aasta kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks tehtavate edusammude jälgimine; <http://www.eea.europa.eu/publications/trends-and-projections-2013>).
- (81) http://ec.europa.eu/clima/policies/package/documentation_en.htm
- (82) Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, seoses sellise rahvusvahelise kokkuleppe rakendamisega 2020.

- aastaks, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelise lennunduse heitkoguste suhtes ühtset üleilmset turupõhist meedet (COM(2013) 722).
- ⁽⁸³⁾ Ettepanek: määrus, milles käsitletakse meretranspordist pärit süsinikdioksiidheite seiret, aruandlust ja kontrolli (COM(2013) 480).
- ⁽⁸⁴⁾ Komisjoni teatis. Meretranspordi põhjustatud heite lõimimine ELi kasvuhooonegaaside vähendamise poliitikasse (COM(2013) 479).
- ⁽⁸⁵⁾ Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhooonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, seoses sellise rahvusvahelise kokkuleppe rakendamisega 2020. aastaks, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelise lennunduse heitkoguste suhtes ühtset üleilmset turupõhist meedet (COM(2013) 722).
- ⁽⁸⁶⁾ Direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju (ELT L 211, 14.8.2009).
- ⁽⁸⁷⁾ Direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju (ELT L 211, 14.8.2009).
- ⁽⁸⁸⁾ Direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust (ELT L 315, 14.11.2012).
- ⁽⁸⁹⁾ Direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010).
- ⁽⁹⁰⁾ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_citizen_energy_en.htm
- ⁽⁹¹⁾ Direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009).
- ⁽⁹²⁾ Direktiiv 2005/32/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 191, 22.7.2005).
- ⁽⁹³⁾ Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (COM(2013) 715).
- ⁽⁹⁴⁾ Ettepanek: direktiiv, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (COM(2012) 242).
- ⁽⁹⁵⁾ Direktiiv 2013/30/EL, milles käsitletakse avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust (ELT L 178, 28.6.2013).
- ⁽⁹⁶⁾ Ettepanek: otsus, milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires” (COM(2012) 710).
- ⁽⁹⁷⁾ <http://www.eea.europa.eu/publications/european-bathing-water-quality-2012>
- ⁽⁹⁸⁾ Direktiiv 2006/7/EÜ, mis käsitleb suplusvee kvaliteedi juhtimist (ELT L 64, 4.3.2006).
- ⁽⁹⁹⁾ Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse direktiivi 94/62/EÜ (pakendite ja pakendijäätmete kohta), et vähendada õhukeste plastkandekottide tarbimist (COM(2013) 761).
- ⁽¹⁰⁰⁾ Määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010).
- ⁽¹⁰¹⁾ Ettepanek: määrus invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (COM(2013) 620).
- ⁽¹⁰²⁾ Otsus 2013/250/EL, millega kehtestatakse sanitaartechnilistele kraanitarvikutele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 145, 31.5.2013).
- ⁽¹⁰³⁾ Otsus 2013/641/EL, millega kehtestatakse WC-pottidele ja pissuaaridele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 299, 9.11.2013).
- ⁽¹⁰⁴⁾ Otsus 2013/806/EL, millega kehtestatakse kujutise reprodutseerimise seadmetele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 353, 28.12.2013).
- ⁽¹⁰⁵⁾ Komisjoni teatis. Euroopa puhta õhu programm (COM(2013) 918).
- ⁽¹⁰⁶⁾ Ettepanek: direktiiv teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamise kohta (COM(2013) 920).
- ⁽¹⁰⁷⁾ Ettepanek: direktiiv teatavate keskmise võimsusega põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete heite piiramise kohta (COM(2013) 919).
- ⁽¹⁰⁸⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/tm/index_en.htm
- ⁽¹⁰⁹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/documents/index_en.htm
- ⁽¹¹⁰⁾ Määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012).
- ⁽¹¹¹⁾ Ettepanek: määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (COM(2013) 554).
- ⁽¹¹²⁾ Ettepanek: direktiiv, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (COM(2013) 813).
- ⁽¹¹³⁾ Ettepanek: direktiiv teatavate eeskirjade kohta, millega reguleeritakse liikmesriikide õiguse kohaseid kahju hüvitamise hagisid liikmesriikide ja Euroopa Liidu konkurentsioiguse rikkumise korral (COM(2013) 404).
- ⁽¹¹⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-39_en.htm
- ⁽¹¹⁵⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-196_en.htm
- ⁽¹¹⁶⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-320_en.htm
- ⁽¹¹⁷⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-456_en.htm
- ⁽¹¹⁸⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-746_en.htm
- ⁽¹¹⁹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-563_en.htm
- ⁽¹²⁰⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1233_en.htm
- ⁽¹²¹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1289_en.htm
- ⁽¹²²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-406_en.htm
- ⁽¹²³⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-486_en.htm
- ⁽¹²⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-630_en.htm
- ⁽¹²⁵⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-711_en.htm
- ⁽¹²⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39398
- ⁽¹²⁷⁾ http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39678
- ⁽¹²⁸⁾ http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740
- ⁽¹²⁹⁾ http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39939
- ⁽¹³⁰⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-197_en.htm

- (131) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-314_en.htm
- (132) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-656_en.htm
- (133) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1144_en.htm
- (134) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-673_en.htm
- (135) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1175_en.htm
- (136) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-179_en.htm
- (137) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-346_en.htm
- (138) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-435_en.htm
- (139) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-443_en.htm
- (140) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1214_en.htm
- (141) Määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, 29.1.2004).
- (142) Novembri lõpu 2013 seisuga.
- (143) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-68_en.htm
- (144) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-167_en.htm
- (145) http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html
- (146) Määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013).
- (147) Määrus (EL) nr 608/2013, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitses tagamist tollis (ELT L 181, 29.6.2013).
- (148) Määrus (EL) nr 1258/2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta. Määrus (EL) nr 1259/2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad (ELT L 330, 10.12.2013).
- (149) Ettepanek: direktiiv tollieeskirjade rikkumisi ja asjaomaseid karistusi käsitleva liidu õigusraamistiku kohta (COM(2013) 884).
- (150) Määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013).
- (151) Komisjoni teatis. Sigarettide salakaubanduse ja tubakatoodete ebaseadusliku kaubanduse muude vormide vastase võitluse hoogustamine. Terviklik ELi strateegia (COM(2013) 324).
- (152) Määrus (EL) nr 1219/2012, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investimislepingute jaoks (ELT L 351, 20.12.2012).
- (153) Määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad (ELT L 347, 20.12.2013).
- (154) Määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ELT L 347, 20.12.2013).
- (155) Määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 347, 20.12.2013).
- (156) Määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta (ELT L 347, 20.12.2013).
- (157) http://ec.europa.eu/fisheries/reform/index_en.htm
- (158) <http://ec.europa.eu/fisheries/market-observatory>
- (159) Komisjoni teatis. Strateegilised suunised ELi vesiviljeluse säästvaks arendamiseks (COM(2013) 229).
- (160) Ettepanek: direktiiv, millega kehtestatakse mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise raamistik (COM(2013) 133).
- (161) Komisjoni teatis. Atlandi ookeani piirkonna merestrateegia tegevuskava. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu tagamine (COM(2013) 279).
- (162) http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/galway_statement_atlantic_ocean_cooperation.pdf
- (163) <http://www.balticsea-region-strategy.eu>
- (164) Ettepanek: määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (KOM(2011) 398).
- (165) Määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013).
- (166) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 325 miljardit eurot.
- (167) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 13 miljardit eurot.
- (168) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 1,3 miljardit eurot.
- (169) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 70 miljardit eurot.
- (170) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 2 miljardit eurot.
- (171) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 29 miljardit eurot.
- (172) See koosneb 15 miljardist eurost rubriigi 1A alt ja 11,3 miljardist eurost, mis on eraldatud rubriigi 1B alt Ühtekuuluvusfondist Euroopa ühendamise rahastu toetamiseks (jooksevhindades).
- (173) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 277,85 miljardit eurot.
- (174) Jooksevhinnad. Ekvivalent 2011. aasta hindades: 84,9 miljardit eurot.
- (175) http://ec.europa.eu/budget/mff/figures/index_en.cfm

FOTODE AUTORIOIGUS

Euroopa Liit: lk-d 50, 52, 56, 59, 61, 63, 68, 70, 73, 76, 77, 81, 84, 86, 90, 94, 95, 97, 100, 105
Thinkstock/Getty Images: lk 62
Euroopa Investeerimispank: lk 65
ESA/Stephane Corvaja: lk 67
DB AG/Klee: lk 75
Christiane Blanchard: lk 87

Kodanike, õiguste, õigusküsimuste ja julgeoleku Euroopa suunas

Selleks et tähistada Maastrichti lepinguga kehtestatud Euroopa Liidu kodakondsuse 20. aastapäeva, nimetati 2013. aasta Euroopa kodanike aastaks. See Euroopa aasta on andnud eurooplastele võimaluse saada rohkem teada oma õigustest ja võimalustest, mis neil ELi kodanikena on.

Finants- ja majanduskriisist toibudes astub Euroopa tihedama integratsiooni saavutamiseks samme, mis alles mõni aasta tagasi olid mõeldamatud. Euroopa tasandil võetakse vastu üha enam otsuseid, millel on otsene mõju inimeste elule. Sellest tulenevalt peavad institutsioonid ja otsustusprotsessid muutuma demokraatlikumaks ning läbipaistvamaks.

Selleks tuleb teha julgeid muudatusi, kuid enne mis tahes uute struktuuride kaalumist peab toimuma laiaulatuslik arutelu. Selles Euroopa tulevikku käsitlevas arutelus on otsustava tähtsusega kodanike hääl. Seepärast algatas Euroopa Komisjon mitu kodanike dialoogi, et kuulda inimestelt kogu liidus, millised on nende ootused, ning selgitada, et esseeisvatel Euroopa Parlamendi valimistel tuleb neil teha reaalne otsus selle kohta, millist Euroopat nad soovivad. Sellega seoses peab komisjon asjakohaseks jätkata Euroopa kodanike aastaga seotud tegevusi ka 2014. aastal.

Euroopa on mõeldud kodanikele ning 2013. aastal jätkas EL kodanike õiguste austamise ja tugevdamise tagamist nii põhiõiguste kaitsmise kui ka kodanike igapäevamurede lahendamise kaudu. Ning EL jätkas kodanike teenistuses oleva vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva Euroopa ala ülesehitamist – see on Lissaboni lepingu kohaselt üks liidu põhieesmärke.

Euroopa Komisjoni asepresident ning õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse volinik Viviane Reding kodanikega 14. novembril 2013 Prantsusmaal Marseille's toimunud dialoogil.

2013 – Euroopa kodanike aasta

Euroopa kodanike aasta ametlik stardipauk anti 10. jaanuaril Iirimaa Dublinis, nii et see langeks kokku Iirimaa asumisega nõukogu eesistujariigi kohale. Sellele järgnes kohe kõnealuse aasta esimene kodanike dialoog.

Vasakult paremale: Iiri peaminister ja nõukogu ametis olev eesistuja Enda Kenny, Euroopa Komisjoni teaduse ja innovatsiooni volinik Máire Geoghegan-Quinn, Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso, Euroopa Komisjoni asepresident ning õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse volinik Viviane Reding Iirimaa Dublinis Euroopa kodanike aasta 2013 avaüritusel.

Kogu ELis on aset leidnud sellised üritused nagu mitu kodanikega peetavat komisjoni dialoogi, aga ka näitused, seminarid ja koolitused, et kaasata üldsus aruteludesse ELi tuleviku teemal ning arutleda kodanikega selle üle, millised on nende mured, lootused ja ootused seoses nende ELi kodakondsusega. Need üritused on olnud väärtuslikud katalüsaatorid, et aidata kaasata üldsust kogu ELis.

Euroopa kodanike aasta jooksul võeti vastu mitu dokumenti, et aidata tagada kodanike jaoks kestav ja märkimisväärne mõju ka kaua pärast Euroopa aasta lõppemist. Esimene neist oli 2013. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta, ⁽¹⁾ mis võeti vastu 8. mail ning mis sai liikmesriikide sooja vastuvõtu osaliseks nõukogu järeltundes 6. detsembril ⁽²⁾.

Seejärel avaldas Euroopa kodanike aasta liit (*European Year of Citizens Alliance – EYCA*) – kodanikuosaluse edendamise ja Euroopa integratsiooni soodustamisega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide suur võrgustik – 13. detsembril poliitikasoovituste kogumiku. EYCA poliitika-dokumendis antakse oluline ülevaade organiseeritud kodanikuühiskonna vaatenurgast.

Kodanike aasta lõpuüritusel, mis toimus 13. detsembril Leedus Vilniuses ja mis korraldati koos nõukogu eesistujariigi Leeduga, esitleti Euroopa kodanike aasta peamisi tulemusi. Samal päeval toimus Vilniuses kodanike dialoog, milles osales ka Euroopa Komisjoni asepresident ning õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse volinik Viviane Reding.

Aasta jooksul toimus 21 liikmesriigis 36 kodanike dialoogi, kuhu olid kaasatud paljud Euroopa Parlamendi liikmed, peaaegu kõik volinikud ja riiklike valitsuste ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste esindajad. Iga ürituse käigus kohtusid poliitikud kodanikega kõigilt elualadelt ja pidasid nendega arutelusid; lisaks jälgis suur hulk kodanikke iga arutelu veebis reaalajas voogedastuse kaudu või osales sotsiaalmeedia vahendusel. Kodanike dialoogide käigus keskenduti ELi toimetulekule kriisiga, kodanike õigustele ja Euroopa tulevikule. Sündmused äratasid märkimisväärset meediahuvi ja laiendasid arutelu, kaasates sellesse palju suurema osalejaskonna.

Kogu kodanike dialoogide seeria kestab 2012. aasta septembrist 2014. aasta märtsini ning selle aja jooksul toimub 28 liikmesriigis umbes 50 üritust. Komisjon kavatseb esitada dialooge käsitleva dokumendi 2014. aastal.

Usuline ja filosoofiline dialoog

Euroopa poliitika nõustajate büroo (BEPA) intensiivistas dialoogi kirikute, usukogukondade ning filosoofiliste ja mitteusuliste organisatsioonidega, tuginedes Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 17. Tegemist on dialoogiga, mida komisjon on pidanud juba aastakümneid.

Vasakult paremale: Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy, Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso ja Euroopa Parlamendi asepresident László Surján kohtumas kristlaste, juutide, moslemite ja budistide kogukondade paarikümne juhiga Belgias Brüsselis kõrgetasemelisel kohtumisel „Asetame muutuste ajal kodanikud Euroopa projekti keskmesse“.

Parlamendi president, Euroopa Ülemkogu eesistuja ja komisjoni president korraldasid kohtumisi usujuhtide ning filosoofiliste ja mitteusuliste ühenduste esindajatega. Euroopa kodanike aasta raames ja 2014. aasta mais toimuvaid parlamendivalimisi silmas pidades keskenduti aruteludes sellele, et asetada kodanikud muutusi tulvil ajal Euroopa projekti keskmesse. Peale selle korraldati ELi kodakondsuse ja populismi teemal kolm dialoogiseminari.

Põhiõigused

Euroopa Liidu põhiõiguste harta

Aruanne harta rakendamise kohta

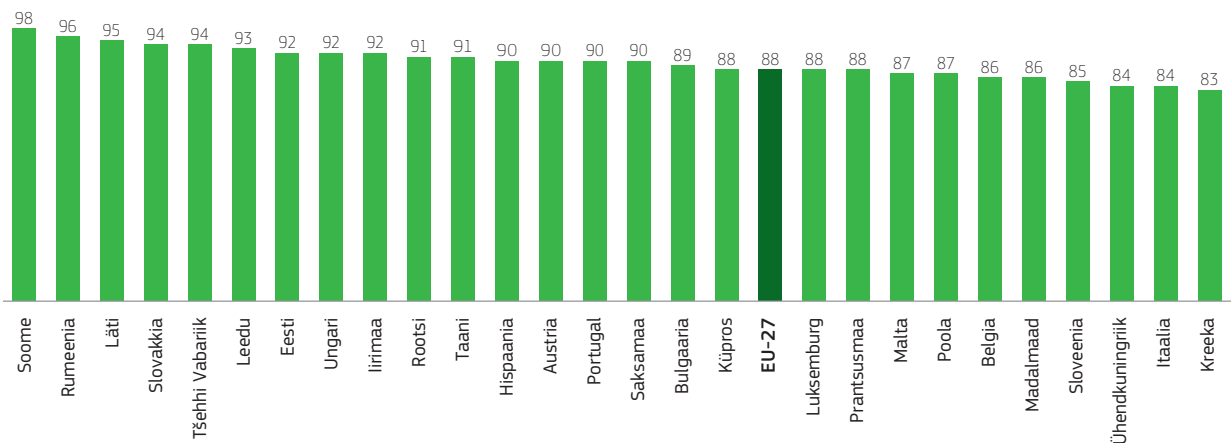
ELi põhiõiguste harta on olnud õiguslikult siduv juba kolm aastat ning selle harta mõju on üha selgem. See on muutumas pidepunktiks mitte ainult ELi institutsioonide jaoks õigusaktide koostamisel, vaid ka Euroopa ja siseriiklike kohtute jaoks, muutes põhiõigused Euroopa kodanike jaoks reaalsuseks.

2012. aasta aruandes ⁽³⁾ antakse põhjalik ülevaade selle kohta, kuidas põhiõigusi on ELis viimase aasta jooksul rakendatud. Aruandes rõhutatakse näiteks seda, kuidas ELi institutsioonid võtavad hoolikalt arvesse hartas sätestatud õigusi, kui nad teevad ettepanekuid ELi õigusaktide kohta ja võtavad neid õigusakte vastu; samas liikmesriikidele on harta siduv ainult ELi poliitika ja õiguse kohaldamisel. Aruandes käsitletakse ELi põhiõiguste harta kuut jaotist: väärikus, vabadused, võrdsus, solidaarsus, kodanike õigused ja õigusemõistmine.

Kui ELil on pädevus tegutseda, saab komisjon esitada ELi õigusakti ettepaneku, millega viiakse hartas sisalduvad õigused ja põhimõtted konkreetselt ellu, näiteks:

- ▶ isikuandmete kaitse alaste ELi eeskirjade kavandatud oluline reform;
- ▶ ennetav lähenemisviis, mis on võetud eesmärgiga kiirendada edusamme parema soolise tasakaalu saavutamiseks börsil noteeritud Euroopa ettevõtjate juhtkondades;
- ▶ sammud menetlusõiguste ja kannatanute õiguste tagamiseks.

TEADLIKKUS EUROOPA LIIDU KODANIKU ÕIGUSTEST, 2007 (PROSENTIDES). ÕIGUS ELADA ÜKSKÕIK MILLISES EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIGIS, KUI TÄIDETUD ON TEATAVAD TINGIMUSED

Allikas: Eurobaromeetri 2013. aasta uuring ELi kodakondsuse kohta.

Olukord seoses ELi ühinemisega Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga

ELi ühinemine Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga sai võimalikuks, kui jõustus Lissaboni leping, millega pannakse ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele kohustus võtta kõik vajalikud meetmed selle eesmärgi saavutamiseks. ELi ja praeguste konventsiooniosaliste, nimelt Euroopa Nõukogu 47 liikmesriigi vahel sõlmitava ühinemislepingu eelnõu osas jõuti läbirääkijate tasandil kokkuleppele 2013. aasta aprillis. 2013. aasta juulis küsis komisjon Euroopa Kohtult õiguskindluse eesmärgil arvamust selle kohta, kas kõnealune ühinemislepingu eelnõu on kooskõlas ELi aluslepingutega.

Andmekaitse

Paljastused Ameerika Ühendriikide laiaulatuslike jälgimisprogrammide kohta mõjusid mõtlema panevalt ning andsid tõuke alustada läbirääkimisi andmekaitse reformi paketi üle, (4) mille komisjon esitas 2012. aastal. Parlamendi kodanikuvabaduste ning justiits- ja siseasjade komisjon hääletas paketi üle oktoobris, nõustudes erakondade vahel saavutatud kompromissiga ja toetades laialdaselt komisjoni ettepanekuid. Euroopa riigipead ja valitsusjuhid lubasid uued eeskirjad õigeaegselt vastu võtta.

Paketi eesmärk on muuta 1995. aastast pärinevad ELi andmekaitse-eeskirjad internetiajastule sobivaks. Reformiga tugevdatakse kodanike õigusi – näiteks andmete ülekantavuse õigust –, vähendades samas bürokraatiat ettevõtjate jaoks, näiteks asendades 28 siseriiklikku õigusakti ühe tugeva ja ühtse eeskirjade kogumiga. Kõige olulisem on, et reformiga tagatakse, et kõigil ettevõtjatel, kes pakuvad oma tooteid ja teenuseid Euroopa kodanikele, on kohustus järgida Euroopa eeskirju olenemata sellest, kus nad on asutatud – kas ELis või väljaspool seda. Siseriiklikel andmekaitseasutustel on võimalik määrata neid eeskirju rikkuvatele ettevõtjatele trahv, mis moodustab kuni 2% nende aastasest kogukäibest. Lisaks kehtestatakse reformi käigus selged eeskirjad andmete edastamiseks; kui ELi mittekuuluva riigi ametiasutused soovivad juurdepääsu ELi kodanike andmetele väljaspool oma territooriumi, peavad nad tuginema õigusraamistikule, mis hõlmab kohtulikku kontrolli.

Spioneerimiskandaalid kahjustasid tõsiselt ka usaldust transatlantilise partnerluse vastu ning see usaldus tuleb nüüd taastada. Komisjon väitis, et kodanike massiline jälgimine ei ole vastuvõetav. Novembri lõpus võttis komisjon mitu meetet, mis peaksid tugevdama andmekaitset transatlantiliste suhete puhul. Nende meetmete hulka kuulub 13 soovitus selle kohta, kuidas 2014. aasta suveks parandada nn *safe-harbour*-skeemi, mille alusel on ettevõtjatel võimalik saata Ameerika Ühendriikidesse andmeid ärilisel eesmärgil. Samuti selgitas komisjon, et ootab Ameerika Ühendriikidelt jõupingutusi selle nimel, et kiiresti viia lõpule läbirääkimised ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise andmekaitse raamlepingu üle. Sellise lepinguga tuleb anda Euroopa kodanikele konkreetsed ja jõustatavad õigused, eelkõige õigus kohtuliku õiguskaitse saamiseks Ameerika Ühendriikides, kui nende isikuandmeid seal töödeldakse.

Vaba liikumine

Vaba liikumine on meie liidu üks alustalasid. ELi kodanike õigus ELis vabalt liikuda on üks aluslepingus sätestatud neljast vabadusest. Lisaks kaasneb vaba liikumisega majanduslik kasu. Kuid selle õigusega kaasnevad ka kohustused. See ei anna õigust kuritarvitada liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteeme. Mitme liikmesriigi väljendatud muret silmas pidades pakkus komisjon seega abi ja suuniseid riiklikele ning kohalikele asutustele vaba liikumist käsitlevate eeskirjade tõhusa rakendamise kohta.

Selleks võttis komisjon novembris vastu teatise ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise kohta, rõhutades vajadust kaitsta seda põhiõigust ning selgitades samal ajal, et ta on valmis toetama liikmesriike õiguste võimalike kuritarvitamiste vastu võitlemisel ⁽⁵⁾. Kõnealusel dokumendis selgitatakse ELi kodanike õigusi ja kohustusi ning samuti ELi õigusaktide ja vahendite kaudu pakutavaid võimalusi võidelda vaba liikumise õiguse kuritarvitamise vastu. Teatistes on sõnastatud viis meetet, mille abil liikmesriigid ja nende kohalikud asutused saavad täielikult rakendada ELi õigusaktide ja muude vahenditega loodud võimalusi. Muu hulgas hõlmavad need ELi struktuurifondide ja investeerimisfondide raames pakutavate võimaluste täielikku ärakasutamist, fiktiivabelude käsiraamatut ning kohustust edendada parimate tavade vahetamist kohalike asutuste vahel. Vastavalt nõukogu kohtumisel detsembris kokkulepitule ⁽⁶⁾ jätkavad komisjon ja liikmesriigid koostööd viie meetme põhjal.

ELi kodanikel on õigus töötada ja puhata ka teistes liikmesriikides, mida üha enam kasutatakse.

Ettepanek eesmärgiga paremini tagada töötajate vaba liikumine

Kuigi töötajate vaba liikumist käsitlevad ELi eeskirjad on olemas juba ammu, võib see, kuidas neid praktikas rakendatakse, luua takistusi ja diskrimineerivaid tavasid (näilisi või reaalseid) ELi võõrtöötajate jaoks, kui nad töötavad või otsivad tööd teises liikmesriigis. Aprillis esitas komisjon ettepaneku meetmete kohta, mille abil tagada selliste ELi õigusaktide parem kohaldamine, mis käsitlevad ELi kodanike õigust töötada teises liikmesriigis. Detsembris jõudsid parlament ja nõukogu esialgsele kokkuleppele ettepaneku suhtes, mis, juhul kui lõpuks jõutakse kokkuleppele (eeldatavasti 2014. aasta alguses), aitaks tagada olemasolevate õigusaktide tegelikku ja tõhusat kohaldamist. Liikmesriigid peaksid tegema järgmist:

- ▶ looma siseriiklikud kontaktpunktid, mis pakuvad teavet, abi ja nõu, et liikuval ELi kodanikul ja tööandjad oleksid oma õigustest paremini informeeritud;
- ▶ nägema siseriiklikul tasandil ette asjakohased õiguskaitsevahendid;
- ▶ lubama ametiühingutel, vabaühendustel ja muudel organisatsioonidel algatada üksikisikust töötajate nimel haldus- või kohtumenetlusi diskrimineerimisjuhtumite korral;
- ▶ andma kvaliteetsemat teavet liikuvatele ELi kodanikele ja tööandjatele üldiselt.

ELi KODANIKUD, KES ELAVAD JA TÖÖTAVAD ELi LIIKMESRIIGIS, MIS EI OLE NENDE KODULIIKMESRIIK

Allikas: Eurostat.

Direktiiv, millega hõlbustatakse vaba liikumist, luues paremad tingimused täiendavate pensioniõiguste omandamiseks ja säilitamiseks

Töötajate vaba liikumisega seotud takistuste kaotamine on osa lahendusest, kuidas võidelda tööpuudusega. Tööandjapensionide kaitsmine võib aidata töötajatel otsida tööd piiriülel. Aasta jooksul jõuti kokkuleppele komisjoni poolt 2013. aasta aprillis esitatud ettepaneku (⁷) suhtes ning sellega sillutati teed direktiivi vastuvõtmiseks enne 2014. aasta Euroopa valimisi. Ettepanekuga nähakse ette, et töötajatel tekib õigus saada tööandjapensioni hiljemalt pärast kolmeaastast töösuhet ning see õigus tuleb säilitada pärast nende lahkumist pensioniskeemist. Kompromisskokkuleppe kohaselt kohaldataks direktiivi ainult liikmesriikide vahel liikuvate töötajate suhtes; liikmesriigid võivad neid standardeid laiendada siiski ka töötajate suhtes, kes vahetavad töökohta ühe riigi piires.

Diskrimineerimisvastane võitlus

Sooline võrdõiguslikkus

2013. aastal avaldas komisjon aastaaruande naiste ja meeste võrdõiguslikkuse küsimustes tehtud edusammude kohta (⁸). Komisjon tegi vahekokkuvõtte naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia (⁹) kohta ning leidis, et olles jõudnud viieaastase strateegia rakendamise poole peale, täidab komisjon oma kohustusi. Komisjon on võtnud meetmeid enamikus strateegiaga hõlmatud valdkondades, eelkõige soolise võrdõiguslikkuse parandamisel majanduslike otsuste tegemisel, naiste suguelundite moonutamise küsimuses, võrdse tasustamise edendamisel ja võrdõiguslikkuse edendamisel ELi üldise majandusstrateegia raames.

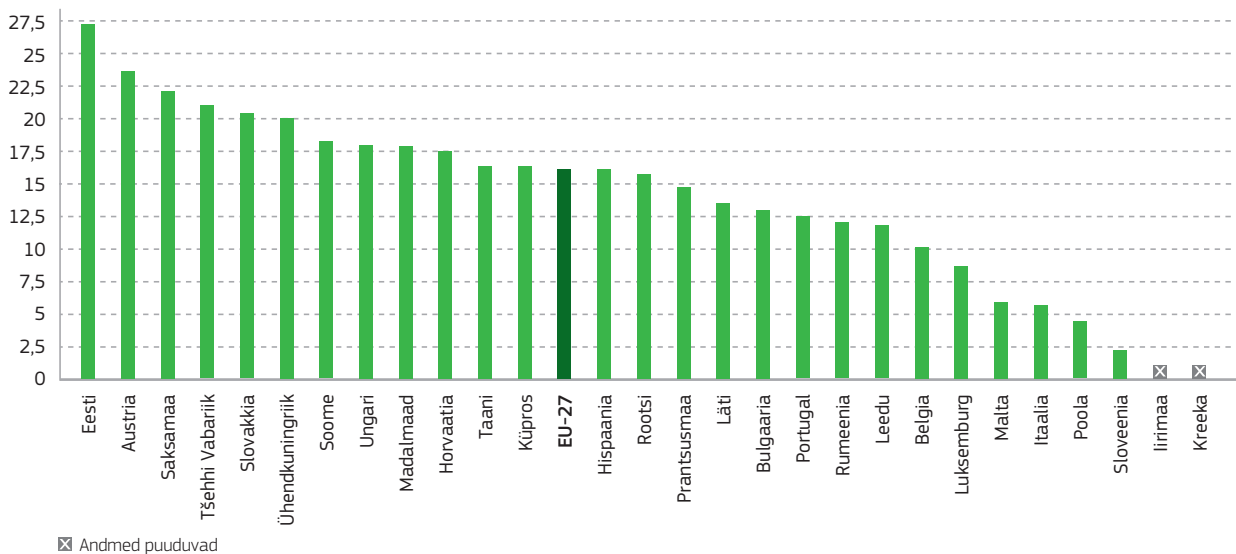
Komisjon vaatas läbi ka võrdse tasustamise direktiivi (¹⁰) kohaldamise. Lisaks esitas ta aruanded soolise pensionilõhe kohta ELis (*The gender gap in pensions in the EU*) (¹¹) ning naiste ja meeste osalemise kohta äriühingute juhtimises Euroopa Liidus 2013. aastal (*Women and men in leadership positions in the European Union 2013*) (¹²). 28. veebruaril 2013 peeti kolmandat Euroopa võrdse palga päeva – tegemist on iga-aastase üritusega, mille eesmärk on suurendada teadlikkust asjaolust, et naiste ja meeste vahel esineb ikka veel palgalõhe. Mais võttis komisjon vastu aruande Barcelona eesmärkide kohta (¹³) ning selles mõõdeti edusamme, mis on tehtud selleks, et saavutada ELi juhtide poolt 2002. aastal kokku lepitud sihid seoses lastehooldeusteenuste olemasolu ja kättesaadavusega.

Lisaks võttis komisjon vastu teatise „Naiste suguelundite moonutamine tuleb lõpetada”⁽¹⁴⁾. Teatistes tuginetakse tööle, mille EL on ära teinud paljude aastate jooksul, ning samuti Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) aruandele⁽¹⁵⁾. Lisaks kasutatakse teatistes 6. märtsil 2013 toimunud ja naiste suguelundite moonutamise küsimust arutanud kõrgetasemelise ümarlaua panust, avaliku konsultatsiooni käigus saadud vastuseid⁽¹⁶⁾ ning meeste ja naiste võrdsete võimaluste ELi nõuandekomitee kirjalikku arvamust⁽¹⁷⁾.

SOOLINE PALGALÕHE KORRIGEERIMATA KUJUL

Korrigeerimata sooline palgalõhe on erinevus meessoost ja naissoost töötajatele makstava keskmise brutotunnitasa vahel ning seda väljendatakse protsendina meessoost töötajatele makstavast keskmisest brutotunnitast. Üldkogum hõlmab kõiki palgatöötajaid vähemalt 10 töötajaga ettevõtetes NACE Rev. 2 agregeeritud põhikategooriates B–S (välja arvatud O) – enne võrdlusaastat 2008: NACE Rev. 1.1 agregeeritud põhikategooriates C–O (välja arvatud L). Soolise palgalõhe näitaja arvutatakse töötasu struktuuri uuringu meetodika (määrus (EÜ) nr 530/1999) kohaselt kogutud andmete raames. See asendab ühtlustamata allikatel põhinenud andmed.

% - NACE Rev. 2 (töötasu struktuuri uuringu meetod)

Allikas: Eurostat.

Soovitus romade kaasamise kohta

Liikmesriigid kiitsid ühehäälselt heaks komisjoni ettepaneku võtta vastu nõukogu soovitus,⁽¹⁸⁾ mis on esimene romade kaasamist käsitlev ELi õigusakt.

Soovituse eesmärk on tugevdada protsessi, mida alustati riiklike romade integratsiooni strateegiatega ELi raamistikuga, milles kõik liikmesriigid leppisid kokku 2011. aastal. Ettepanekus, mille komisjon esitas 2013. aasta juunis, kutsutakse ELi liikmesriike üles suurendama meetmete tulemuslikkust romade integreerimiseks neljas põhivaldkonnas (haridus, tööhõive, tervishoid, juurdepääs eluasemele) ning samuti diskrimineerimise ja stereotüüpide vastase võitluse valdkonnas ning roma laste ja naiste kaitse küsimuses. Liikmesriikidel soovitatakse võtta meetmeid, et lähendada romasid ja ülejäänud elanikkonda.

AUHIND „ACCESS CITY AWARD” 2014

Euroopa puudega inimeste päeval (3. detsember) nimetati Göteborg (Rootsi) auhinna „Access City Award” võitjaks silmapaistva töö eest, mille linn on ära teinud puudega inimeste ja eakate juurdepääsu parandamiseks. Auhind antakse iga-aastase konkursi tulemusel, mis on välja kuulutatud eesmärgiga tunnustada selliste rohkem kui 50 000 elanikuga linnade jõupingutusi ja saavutusi, mis teevad teistele eeskujuks olevaid algatusi juurdepääsetavuse parandamiseks linnakeskkonnas. Auhinda annab välja komisjon koostöös Euroopa puudega inimeste foorumiga.

Kodakondsus

2013. aasta aruanne kodakondsuse kohta

2013. aasta aruandes ELi kodakondsuse kohta esitatakse 12 konkreetset meetet, mille abil kõrvaldada takistused, millega kodanikud peavad oma ELi õigusi, eelkõige vaba liikumise õigust ja poliitilisi õigusi kasutades ikka veel silmitsi seisma. Aruanne on järg esimesele kodakondsust käsitlevale aruandele, mis koostati 2010. aastal, ning see on vahend, mille abil teavitatakse ELi kodanikke nende õigustest ja kasust, mis neile ELi kodaniku staatusest tuleneb, ning sellega antakse ka tuge töötada välja uusi algatusi, et luua kõigile ELi kodanikele mõeldud ühine õiguste ala.

Alates ajast, mil ELi kodakondsus leidis 1993. aastal esimest korda aluslepingutes kajastamist, on ELi kodakondsuse idee arenenud. Kuid see ei ole veel saavutanud oma täit potentsiaali: inimesed seisavad ikka veel silmitsi takistustega, kui püüavad kasutada oma õigusi igapäevaelus. Komisjon saab igal aastal kodanikelt üle miljoni järelepärimise nende õigustega seotud küsimustes. Seepärast on vaja tegutseda, et tugevdada kodanike õigusi tavaolukordades.

Kõnealune aruanne põhines kodanike, kodanikuühiskonna ja ekspertidega toimunud laiaulatuslikel konsultatsioonidel⁽¹⁹⁾. Aruande vastu tundsid elavat huvi ka teised institutsioonid ning aruande järgselt korraldasid nad üritusi ja esitasid arvamusi. Nõukogu võttis vastu järeldused,⁽²⁰⁾ mis esitati Leedus Vilniuses Euroopa kodanike aasta lõpetamise üritusel. Komisjon on juba rakendanud mõne aruandes esitatud meetme: praktika kvaliteediraamistik (meede nr 2, võeti vastu 2013. aasta detsembris), menetlusõiguste pakett (meede nr 7, ettepanek võeti vastu 2013. aasta novembris) ning väiksemate kohtuvaidluste menetluse läbivaatamine (meede nr 8, ettepanek võeti vastu 2013. aasta novembris).

12 UUT PÕHIMEEDET ELI KODANIKE ELUDE PARANDAMISEKS

Oma 2013. aasta aruandes ELi kodakondsuse kohta esitab komisjon 12 uut meedet kuues põhivaldkonnas, et kõrvaldada veelgi tõkkeid, mis ei lase kodanikel kasutada oma ELi õigusi.

1	Esitada ettepanek vaadata läbi sotsiaalkindlustuste koordineerimise määrus ja kaaluda võimalust eksportida töötushüvitisi pikema aja vältel kui kohustuslikud kolm kuud, et muuta kodanikele töö otsimine mõnes teises ELi riigis lihtsamaks. Ärgitada liikmesriike, et nad kasutaksid täielikult ära kehtivad normid, võimaldades töötajatel, kes otsivad tööd mõnes teises liikmesriigis, saada töötushüvitist kuni kuue kuu jooksul.	7	Esitada 2013. aasta lõpuks õigusaktide pakett, et tugevdada veelgi kahtlustatavate või süüdistatavate kodanike õigusi kriminaalmenetluses, võttes arvesse laste ja haavatavate kodanike erilist olukorda.
2	Selleks et aidata noortel ELi kodanikel arendada oma oskusi ja siseneda tööturule, töötada 2013. aastal välja praktika kvaliteediraamistik. Esitada 2013. aastal EURESe ajakohastamise algatus, et suurendada tööhõiveteenuste rolli ja mõju riigi tasandil ning parandada tööjõu liikuvuse kooskõlastamist ELis. Käivitada katsealgatus, et parandada ELi riikide praktika- ja väljaõppevõimalusi käsitleva teabe vahetamist EURESe vahendusel.	8	Komisjon vaatab 2013. aasta lõpuks läbi Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluse, et hõlbustada teisest ELi riigist sooritatud ostudega seotud vaidluste lahendamist.
3	2013. ja 2014. aastal töötada lahenduste kallal, et kõrvaldada takistused, millega seisavad seoses liikmesriikide väljastatavate isikut tõendavate dokumentide ja elamislubadega silmitsi ELi kodanikud ja nende pereliikmed, kes elavad muus ELi riigis kui oma koduriigis, tehes sealhulgas ettepaneku võtta vajaduse korral kodanike jaoks kasutusele vabatahtlik ühtne Euroopa dokument.	9	2014. aasta kevadeks töötada tihedas koostöös liikmesriikide jõustamisasutuste ja asjaomaste sidusrühmadega välja mudel põhinõuete kuvamiseks internetis, et muuta digitaalseid tooteid käsitlev teave selgemaks ja hõlpsasti võrreldavaks. 2014. aasta kevadeks käivitada tarbijaõiguste valdkonnas spetsiaalne kogu ELi hõlmava teadlikkuse tõstmise kampaania.
4	2013. aastal edendada parimaid piiriüleste olukordades rakendatavaid maksutavasid ja tagada ELi õiguse korrektne kohaldamine, millega aidatakse üle piiride liikuvatel või piiriülesest tegevusevatel Euroopa kodanikel toime tulla eri maksueeskirjadega ja eelkõige vältida topeltmaksustamist.	10	Võtta meetmeid tagamaks, et kohalikele omavalitsustele antakse vahendid, mis aitavad neil täielikult mõista ELi kodanike õigust vabalt liikuda.
5	Arendades edasi tööd ELi kodanike liiklusohutuse suurendamise valdkonnas, astuda 2014. aasta jooksul samme sõidukiteabeplatvormi loomiseks, et hõlbustada tehnoloogiateenuste tunnustamist, muutes sellega autoga reisimise teistesse ELi riikidesse kodanike jaoks lihtsamaks ja ohutumaks.	11	Muuta 2013. aasta jooksul kodanike jaoks selgemaks ja lihtsamaks selle väljaselgitamine, kelle poole oma õiguste jalule seadmiseks pöörduda, esitades Euroopa veebisaidil selle kohta kasutajasõbralikud juhised.
6	Muuta puudega inimeste liikumine ELis lihtsamaks, toetades 2014. aastal vastastikku tunnustatava ELi puudetunnistuse väljatöötamist, et tagada puudega inimestele ELis võrdne juurdepääs teatud erihüvedele (peamiselt transpordi-, turismi-, kultuuri ja vaba aja valdkonnas).	12	Tõsta ELi kodanike teadlikkust nende ELi kodakondsusega kaasnevatest õigustest, eelkõige valimisõigustest, avaldades 2014. aasta mais Euroopa päeval käsiraamatu, milles tutvustatakse neid ELi õigusi selges ja lihtsas keeles. Esitada edasiviivaid lahendusi selle kohta, mil viisil võimaldada teisest ELi riigis elavatel ELi kodanikel osaleda täielikult ELi demokraatlikus elus, säilitades õiguse hääletada oma päritoluriigi parlamendivalimistel. Uurida 2013. aastal viise, kuidas tugevdada ja arendada Euroopa avalikku ruumi olemasolevate riiklike ja Euroopa struktuuride põhjal, et teha lõpp praegusele avaliku arvamuse killustatusele liikmesriikide lõikes.

Euroopa kodanikualgatus

Alates 2012. aasta aprillist, mil see uus instrument jõustus, on 22 algatuse raames kogutud toetusavaldusi allkirjaõiguslikelt isikutelt kogu ELis. Need algatused hõlmavad väga erinevaid teemasid, näiteks keskkond, telekommunikatsioon, liikuvus ja kodanike õigused ⁽²¹⁾.

2013. aasta novembris jõuti lõpule allkirjade kogumisega esimeste 2012. aastal käivitatud algatuste toetuseks. Kolme algatuse puhul on antud teada, et need algatused on saanud vajaliku arvu allkirju (miljon allkirja kokku ja minimaalne allakirjutajate arv vähemalt seitsmes liikmesriigis).

Neist esimene, „Right2water”, esitati komisjonile ametlikult 20. detsembril 2013 pärast seda, kui riikide pädevad asutused olid kogutud toetusavalduste kontrollimise positiivse tulemusega lõpetanud. Selle algatuse seisukoht on, et vesi on avalik hüve, mitte kaup. Komisjon peab sellele algatusele reageerima 20. märtsiks 2014, märkides oma teatises, kas ta esitab soovitud õigusakti ettepaneku või mitte ja mis põhjustel.

Kaks ülejäänud algatust, „One of us”, mille eesmärk on, et EL ei rahastaks enam meetmeid, millega kaasneb inimembrüote hävitamine, ning „Stop vivisection”, mille eesmärk on kaotada katsed elusloomadega, esitatakse tõenäoliselt komisjonile 2014. aasta esimestel kuudel. Eelduseks on, et riikide pädevad asutused kinnitavad kontrollimise käigus, et kogutud on piisav arv toetusavaldusi.

Õigusküsimused

Õigusriik

Euroopa Liit on üles ehitatud põhilistele alusväärtustele. See tugineb õigusriigi põhimõttele ning komisjonile on antud õigus sekkuda, kui näib, et liikmesriikides on õigusriigi põhimõtte järgimine ohus. Nagu teatas Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso oma 2013. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta, ⁽²²⁾ töötab komisjon välja raamistikku, mille abil oleks võimalik järjepidevalt reageerida sellistele olukordadele, tuginedes objektiivsuse ja liikmesriikide võrdsuse põhimõttele. See raamistik peaks olema kasutatav ainult olukordades, kus on tõsine süsteemne oht õigusriigi põhimõttele, ning käivituma kindlaks määratud võrdlusaluse põhjal ⁽²³⁾.

Pärast varasemat Ungari ametiasutustega toimunud teabevahetust seoses Ungari uue põhiseaduse alusel vastu võetud õigusaktidega väljendas komisjon muret selle üle, kas Ungari põhiseaduse neljas muudatus on kooskõlas ELi õigusega ja õigusriigi põhimõttega. Sellest tulenevalt viis komisjon läbi muudatuste üksikasjaliku õigusanalüüsi. Novembris lõpetas komisjon ametlikult kohtumenetluse, mis algatati Ungari vastu 17. jaanuaril 2012. aastal seoses asjaoluga, et riik sundis ennetähtaegselt pensionile jääma umbes 274 kohtunikku ja prokuröri. Kohtumenetlus lõpetati, sest riik võttis vajalikud meetmed ja võttis vastu seadusemuudatused.

Koostöö- ja jälgimiskord

Komisjon jätkas koostööd Rumeenia ametiasutustega eesmärgiga käsitleda oma 2012. aasta juulis esitatud aruandes koostöö- ja jälgimiskorra raames tõstatatud küsimusi ⁽²⁴⁾. Komisjon esitas 2013. aasta jaanuaris aruande Rumeenia edusammude ja meetmete kohta, mis olid võetud õigusriigi põhimõtte järgimiseks ning kohtusüsteemi sõltumatuse tagamiseks Rumeenias ⁽²⁵⁾. Hindamise tulemusel selgus, et Rumeenia on rakendanud mitu, kuid mitte kõiki komisjoni soovitusi. Koostöö- ja jälgimiskorra raames jätkatakse Rumeenia ametiasutustega koostööd.

Komisjon jätkas koostöö- ja jälgimiskorra raames tehtud edusammude jälgimist nii Bulgaarias kui ka Rumeenias ning esitab 2014. aasta alguses aruande reformiprotsessi kohta.

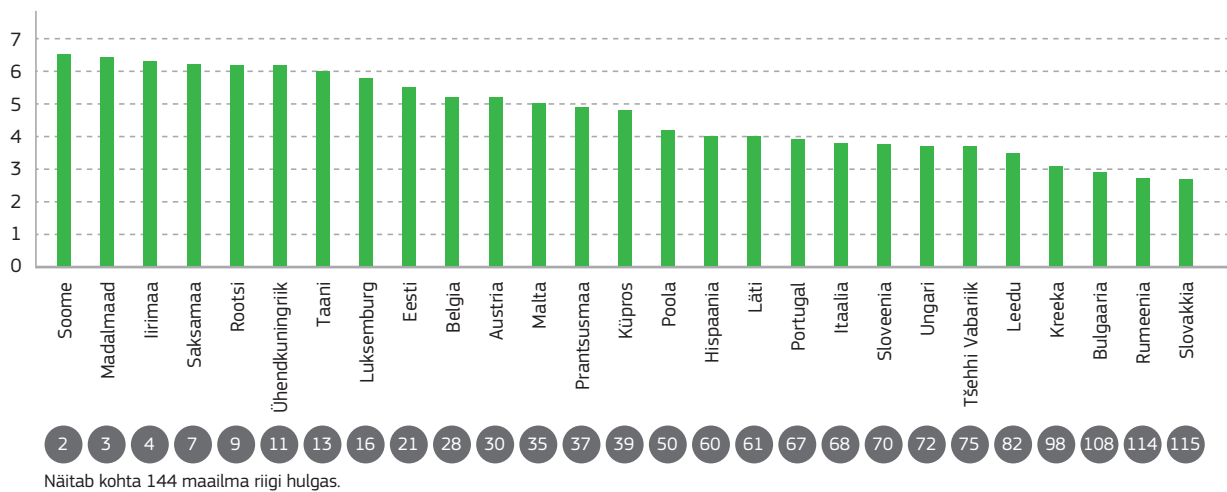
„Assises de la Justice” – ELi õiguspoliitika tulevik

Komisjon algatas laialtlevitatavat arutelu ELi õiguspoliitika tuleviku teemal, kutsudes üles panustama sellesse arutellusse ja korraldades 2013. aasta novembris kõrgetasemelise konverentsi „Assises de la Justice” (26). Selles konverentsil osalesid Euroopa ja riigi tasandi kõrge poliitikakujundajad, kohtunikud ja muude sidusrühmade esindajad. Ühise arutelu käigus esitati mõtteid ja ideid, mis aitavad kaasa liidu tulevase õiguspoliitika kujundamisele. Komisjon esitab selle kohta 2014. aastal teatise.

Konverents „Assises de la Justice” Belgias Brüsselis.

KOHTUSÜSTEEMIDE SÕLTUMATUS (7 PALLI SKAALAL – MIDA SUUREM ON VÄÄRTUS, SEDA SÕLTUMATUMANA KOHTUSÜSTEEMI TAJUTAKSE)

Allikas: Maailma Majandusfoorum.

Õiguslane koostöö tsiviil- ja kaubandusajades

Ettepanek vaadata läbi väiksemate kohtuvaidluste menetlust käsitlev määrus

Novembris võttis komisjon vastu ettepaneku ⁽²⁷⁾ vaadata läbi väiksemate kohtuvaidluste menetlust käsitlev määrus ⁽²⁸⁾. Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus ⁽²⁹⁾ kujutab endast odavat ja lihtsat viisi, kuidas keerulist kohtumenetlust läbimata lahendada piiriüleseid vaidlusi, mille puhul hagi summa on väiksem kui 2000 eurot. Selline menetlus aitab parandada õiguskaitse kättesaadavust tarbijate ja väikeettevõtjate jaoks väikese väärtusega piiriüleste vaidluste korral. Õigusakti läbivaatamisega soovitakse laiendada menetluse kasutamist, eelkõige suurendades künnist 10 000 euron.

Pakettreise käsitleva ELi direktiivi läbivaatamine

Juulis tegi komisjon ettepaneku ⁽³⁰⁾ vaadata läbi ELi 1990. aasta direktiiv pakettreise kohta ⁽³¹⁾ eesmärgiga ajakohastada eeskirju, mida kohaldatakse siis, kui tarbijad broneerivad puhkusepakette, kus on ühendatud näiteks lennupiletid, hotellide broneerimine või autorent. Kaitse hõlmab õigust saada enne lepingu allkirjastamist kogu vajalik teave eesmärgiga veenduda, et lepingupool vastutab kõigi paketi sisalduvate teenuste osutamise eest, ning saada kinnitus, et reisija toimetatakse tagasi kodumaale reisikorraldaja pankrotistumise korral. Praegu kehtivaid eeskirju tuleb ajakohastada, sest reisisiteenuseid kombineeritakse üha enam personaliseeritud moel, eelkõige interneti vahendusel, ning sel juhul ei ole puhkusereisijad alati kindlad, kas nad on kaitstud, kui midagi peaks valesti minema.

Õigusemõistmine kriminaalasjades

Menetlusõigusi käsitlev õigusaktide pakett

Komisjon astus samme, et rakendada menetlusõigusi kriminaalmenetluses käsitlev tegevuskava, ning esitas selleks mitu ettepanekut. Kõigi nende meetmete eesmärk on tagada kõigile kodanikele – olenemata nende asukohast ELis – õigus õiglasele kohtulikule arutamisele. Vastuvõtmise korral aitavad need ettepanekud suurendada vastastikust usaldust liikmesriikide kohtusüsteemide vastu ning seeläbi tagada õigusel rajaneva Euroopa ala sujuv toimimine.

ELis toimub igal aastal üle 9 miljoni kriminaalmenetluse. Alates 2010. aastast on komisjon teinud pidevalt tööd selle nimel, et kehtestada kõigi kriminaalmenetluste jaoks ühtsed ELi standardid.

Euroopa Komisjoni asepresident ning õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse volinik Viviane Reding pressikonverentsil Belgias Brüsselis esitamas ettepanekute paketti, milles käsitletakse kodanike õigust õiglasele kohtulikule arutamisele kriminaalmenetluses kõikjal Euroopa Liidus.

2013. aasta novembris esitas komisjon ettepaneku võtta vastu direktiiv, millega tu-gevdakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluse korral isiklikult kohtulik arutelul ⁽³²⁾. Sama paketi osana esitas komisjon ettepaneku võtta vastu direktiiv kriminaalmenetluse raames kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslike tagatiste kohta ⁽³³⁾ ning ettepaneku direktiivi kohta, milles käsitletakse kriminaalmenetluse raames kahtlustatavate või süüdistatavate ning Euroopa vahistamismääruse menetlusega hõlmatud isikute õigust saada esialgset tasuta õigusabi ⁽³⁴⁾. Lisaks võttis komisjon vastu soovitusel kahtlustatavate või süüdistatavate isikute õiguse kohta saada kriminaalmenetluses tasuta õigusabi ⁽³⁵⁾ ning soovitusel kahtlustatavate või süüdistatavate haavatavate isikute menetluslike tagatiste kohta kriminaalmenetluses ⁽³⁶⁾.

Õigus kasutada kaitsja abi

Selleks et tagada kõigile kodanikele õigus õiglasele kohtulikule arutamisele, võtsid parlament ja nõukogu sel sügisel vastu ühe keskse meetme, nimelt direktiivi, mille komisjon oli esitanud 2011. aastal ⁽³⁷⁾ ning mis käsitleb õigust kaitsjale ja õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ⁽³⁸⁾. Uue õigusakti kohaselt tagatakse kõigile kahtlustatavatele – olenemata nende asukohast Euroopa Liidus – õigus koh-tuda kaitsjaga alates menetluse esimestest etappidest kuni menetluse lõpetamiseni. Uute eeskirjadega tagatakse ka see, et igal vahistatul on võimalus suhelda oma pere-konnaga. Kui kodanikud viibivad teises ELi riigis, on neil õigus võtta ühendust oma riigi konsulaadiga.

Komisjon teeb järelevalvet aluslepingutega kokkusobivuse üle

Komisjon algatas Horvaatia suhtes nn artikli 39 kohase menetluse. Horvaatia ELiga ühinemise lepingus nähakse nimetatud artikliga ette justiits- ja siseasjade alase kaitseklausli kohaldamine. Selle otsuse tegemisel võeti arvesse asjaolu, et Horvaatia ei ole pidevalt järginud Euroopa vahistamismäärust käsitlevat raam-otsust ⁽³⁹⁾. Vastusena lubas Horvaatia raamotsuse järgimiseks muuta oma õigus-akte hiljemalt 1. jaanuariks 2014.

Uimasteid käsitlev pakett

Uimastid on keerukas sotsiaalne ja terviseprobleem, mis mõjutab ELis miljoneid üksikisikuid. Igal aastal sureb ELis uimastite üledoosi tagajärjel umbes 6500 inimest. Lisaks kontrollitud uimastitele, mille suhtes kohaldatakse ÜRO uimastikonventsioo-nide kohaseid piiravaid meetmeid, ilmub siseturule ja levib seal kiiresti üha rohkem uusi psühhoaktiivseid aineid, millel on sarnane mõju ÜRO kontrollitavate uimastitega. Komisjon esitas 2013. aastal kahest õigusakti ettepanekust koosneva paketi, mille eesmärk on suurendada uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva ELi tegevuse tõhu-sust ⁽⁴⁰⁾. Eeskirjade kohaselt kõrvaldatakse kahjulikud psühhoaktiivsed ained kiiresti turult, seadmata samas ohtu nende ainete kasutamist erinevatel seaduslikel tööstus-likel ja kaubanduslikel eesmärkidel.

Euroopa Prokuratuuri asutamine liidu finantshuvide kaitseks

Juulis täitis komisjon oma lubaduse kohaldada ELi eelarvet kahjustava pettuse suhtes nulltolerantsi põhimõtet, esitades ettepaneku ⁽⁴¹⁾ luua Euroopa Prokuratuur. See on esmatähtis vahend, millega parandada võimalusi ELi maksumaksja rahaga manipuleerivate petturite vastutusele võtmiseks, sõltumata sellest, kus ELi riigis nad asuvad. Maksumaksjate raha puhul on iga euro oluline ning seda eriti tänases majanduskeskkonnas.

Euroopa Prokuratuuri ainuülesanne on uurida ELi eelarvet mõjutavaid kuritegusid, esitada nendega seoses süüdistusi ning vajaduse korral tagada asjaomaste kohtuotsuste tegemine. Euroopa Prokuratuur saab olema sõltumatu institutsioon, mille üle teostatakse demokraatlikku järelevalvet.

Õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse eest vastutav komisjoni asepresident Viviane Reding ning maksunduse, tolliliidu, statistika ja pettusevastase võitluse volinik Algridas Šemeta tutvustavad ühisel pressikonverentsil Belgias Brüsselis Euroopa Prokuratuuri loomise ettepanekut.

Samuti esitas komisjon ettepanekud ⁽⁴²⁾ Eurojusti ehk Euroopa Õigusalase Koostöö Üksuse reformi kohta.

Kui rääkida liidu eelarve vastu suunatud pettustega võitlemisest, on kaitse ja jõustamise tase ELis praegu väga ebaühtlane. Euroopa Prokuratuur tagab, et ELi eelarve kaitsmist peetakse kogu Euroopas piisavalt tähtsaks. Institutsioonist saab ühenduslülil liikmesriikide kriminaalõigussüsteemide ja liidu asutuste vahel, kuna esimeste pädevus lõpeb riigipiiriga ja teised ei saa läbi viia kriminaaluurimisi.

Komisjon tegi ettepaneku asutada Euroopa Prokuratuur kui liikmesriigi õigussüsteemidesse lõimitud detsentraliseeritud struktuur. Euroopa delegaatprokurörid viiksid läbi uurimisi ja esitaksid süüdistusi vastavas liikmesriigis, kasutades siseriiklikku personali ja kohaldades siseriiklikku õigust. Selleks et tagada ühtne lähenemisviis kogu ELis, koordineeriks nende tegevust Euroopa prokurör.

Pärast seda, kui komisjon oli põhjalikult analüüsinud 11 liikmesriigi 14 siseriiklikult parlamendikojalt subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli menetluse raames saadud põhjendatud arvamusi, kinnitas komisjon novembris, et tema ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, nagu see on sätestatud ELi aluslepingutes, ning otsustas oma ettepanekut mitte muuta.

Siseküsimused

Ränne

Lampedusa tragöödia

2013. aastal Vahemerel, eelkõige Itaalia saare Lampedusa lähedal aset leidnud ränddealased tragöödiad kutsusid kogu Euroopas esile väga laiaulatusliku ja emotsionaalse reaktsiooni ning kodanikud palusid leida lahendused selliste intsidentide vältimiseks. Olemasolevale rände haldamise raamistikule ja olemasolevatele vahenditele tuginedes on komisjon moodustanud Vahemere rakkerühma – mis koosneb komisjoni, liikmesriikide ja ELi asutuste esindajatest – eesmärgiga töötada välja ja rakendada nii operatiivsed lühiajalised meetmed kui ka keskpikka perspektiivi hõlmavad uuenduslikud ideed, et vältida Vahemerel täiendavat elude kaotamist.

Itaalia peaminister Enrico Letta (paremal), Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso (keskel) ja siseküsimuste volinik Cecilia Malmström (vasakult esimene) avaldamas austust Itaalias Lampedusal toimunud tragöödia ohvritele.

Eurosur

2013. aasta oktoobris vastu võetud uue määrusega ⁽⁴³⁾ loodi Euroopa piiride valvamise süsteem (Eurosur) eesmärgiga suurendada koordineerimist liikmesriikides ja nende vahel, et tugevdada piiride valvamist, ennetada raskeid kuritegusid – näiteks uimasti- ja inimkaubandust – ning võidelda nendega ja vähendada merel hukkuvate rändajate vastuvõetamatut arvu. Eurosur alustas tööd 2013. aasta detsembri alguses.

Itaalia rannavalve patrull mõne miili kaugusel Lampedusa saarest.

Inimkaubandus

Püüdes edendada kodanikuühiskonna rolli ja suurendada koostööd asjaomaste osalejate vahel, käivitas komisjon mais ELi kodanikuühiskonna platvormi inimkaubanduse kaotamiseks. Kogu ELi hõlmav platvorm toimib foorumina Euroopa, riiklikul ja kohalikul tasandil inimõiguste, lapse õiguste, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse, rändajate õiguste ning varjupaikade küsimustega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks. Osalejatel on võimalik suhelda, laiendada oma võrgustikke ja vahetada konkreetseid ideid selle kohta, kuidas kõige paremal viisil abistada ohvreid ja takistada teiste inimeste langemist selle kuriteo ohvriks, ning samuti on neil võimalik saada rohkem teavet ELi poliitikaraamistiku kohta.

2013. aastal avaldas komisjon ka dokumendi „Inimkaubanduse ohvrite õigused ELis“⁽⁴⁴⁾. Selles esitatakse kasutajasõbralikul kujul ja selgelt teave tööõiguste, sotsiaalsete õiguste ning ohvrite ja rändajate õiguste kohta, mis inimkaubanduse ohvritel ELi õiguse kohaselt on. Seda ülevaadet kasutavad ohvrid ja valdkonnas töötavad isikud (näiteks vabaühendused ja politsei) ning see dokument toetab nende õiguste tõhusat elluviimist, aidates liikmesriikide ametiasutustel pakkuda abi ja kaitset.

Kooskõlas uue inimkaubandust käsitleva direktiiviga,⁽⁴⁵⁾ mille liikmesriigid pidid siseriiklikku õigusesse üle võtma 2013. aasta aprilliks, jätkab komisjon koostööd liikmesriikidega inimkaubanduse kaotamist käsitleva ELi strateegia⁽⁴⁶⁾ rakendamisel. Komisjon jälgib ka tähelepanelikult jõupingutusi, mida liikmesriigid teevad direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmiseks.

Välismõõde

Kooskõlas rände ja liikuvuse suhtes võetud üldise lähenemisviisiga jätkab EL koostööd ELi mittekuuluvate riikide ja piirkondadega ning koostöö ja dialoogide tugevdamist (üksikasjalikuma teabe saamiseks vt 5. peatükki).

Liikvuspartnerlus allkirjastati ELi ja Maroko vahel juunis 2013 ning ELi ja Tuneesia ja ELi ja Aserbaidžaaani vahel detsembris. Liikvuspartnerlust on alustatud Jordaaniaga.

2013. aastal jätkati dialooge ja koostööd strateegiliste ELi mittekuuluvate riikidega. See hõlmab ELi ja Hiina vahelist dialoogi liikuvuse ja rände üle, mida jätkati 2013. aasta oktoobris toimunud kõrgetasemelise kohtumisega.

Lisaks jätkab EL dialooge teiste maailma piirkondadega. Sellega seoses loodi 2013. aasta aprillis rännet käsitlev siiditeede partnerlus, mille abil soovitakse edendada dialoogi ja koostööd nn siiditeede riikidest (eelkõige Afganistanist, Iraanist, Iraagist ja Pakistanist) pärinevatest ja erinevatest rühmadest koosnevate rändevõrgude haldamisel. Koostööd rände- ja varjupaigaküsimustes on samuti idapartnerluse raames edasi arendatud, kusjuures esimene idapartnerluse justiits- ja siseküsimuste ministrite kohtumine toimus 2013. aasta oktoobris Luksemburgis Luxembourgis enne 2013. aasta novembris Leedus Vilniuses toimunud kolmandat idapartnerluse tippkohtumist.

Viisade ja tagasivõtmisega seoses võib tõdeda, et Türgiga alustati dialoogi viisanõude kaotamiseks ning tagasivõtuleping allkirjastati 16. detsembril 2013. Tagasivõtulepingud ja viisalihtsustuslepingud⁽⁴⁷⁾ on sõlmitud Armeenia ja Roheneemesaartega. 29. novembril 2013 allkirjastati viisalihtsustusleping Aserbaidžaaniga Vilniuses toimunud idapartnerluse tippkohtumise raames. Ajakohastatud viisalihtsustuslepingud Moldova ja Ukrainaga jõustusid 1. juulil 2013. Gruusia, Moldova ja Ukrainaga jätkusid dialoogid viisanõude kaotamiseks. Komisjon võttis 15. novembril 2013 vastu aruanded, mis käsitlesid viisanõude kaotamise tegevuskavas sisalduvate võrdlusnäitajate saavutamist nende riikide poolt⁽⁴⁸⁾.

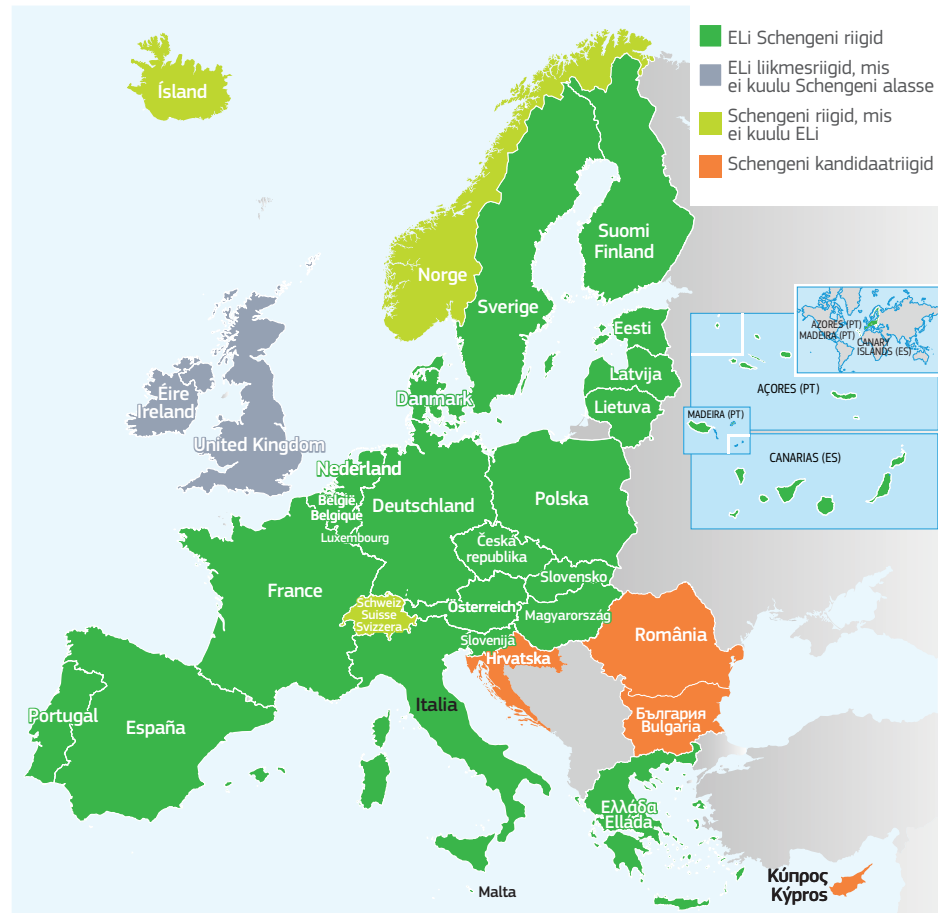

Euroopa Komisjoni siseküsimuste volinik Cecilia Malmström ja Türgi välisminister Ahmet Davutoğlu kirjutavad Türgis Ankaras alla ELi ja Türgi vahelisele tagasivõtulepingule.

Välispiirid – Schengeni ala

Uued Schengeni eeskirjad kodanike vaba liikumise paremaks kaitsmiseks
Oktoobris võeti vastu uued eeskirjad, mida hakatakse kohaldama aasta möödudes. Need eeskirjad võimaldavad Schengeni ala usaldusväärselt juhtida, sest nende abil tugevdatakse ELi vaba liikumise ala, tuginedes selgetele ja läbipaistvatele Euroopa eeskirjadele, mille abil muudetakse süsteem tõhusamaks. Komisjonil on keskne roll järelevalve ja hindamise puhul ning tal on pädevus tagada tihedas koostöös liikmesriikide ekspertidega, et Schengeni eeskirju järgitakse. Lisaks tagatakse uute eeskirjade abil, et juhul, kui sisepiiridel on erandkorras vaja piirikontrollid taastada, võetakse selliste otsuste tegemisel arvesse liidu ja selle kõigi liikmesriikide huve.

SCHENGENI ALA 1. JUULIST 2013

Schengeni infosüsteem (SIS II)

Aprillis hakkas toimima teise põlvkonna Schengeni infosüsteem (SIS II) ⁽⁴⁹⁾. SIS II on infosüsteem, mis võimaldab Schengeni alal kontrollide eest vastutavatel riiklikel piirivalve-, tolli- ja politseiasutustel edastada hoiatusteateid tagaotsitavate või kadunud isikute ja esemete – näiteks varastatud autode ja dokumentide – kohta. Infosüsteemil SIS II on jätkuvalt väga tähtis roll isikute vaba liikumise hõlbustamisel Schengeni alal ning samas aitab süsteem suurendada selle ala julgeolekut.

Viisainfosüsteemi järkjärguline kasutuselevõtt

Pärast viisainfosüsteemi kasutuselevõttu Põhja-Aafrikas, Lähis-Idas ja Pärsia lahe piirkonnas võeti nimetatud süsteem märtsis kasutusele Kesk- ja Lääne-Aafrikas, juunis Ida- ja Lõuna-Aafrikas, septembris Lõuna-Ameerikas ning novembris Kesk- ja Kagu-Aasias ning Palestiinas. Välisest piiripunktidest ja kogu maailmas paiknevatest konsulaatidest pärinevaid miljoneid viisataotlusi ja toiminguid on edukalt menetletud ning viisainfosüsteemi tõrgeteta kasutuselevõtt neis piirkondades näitab, et süsteem on arenenud väga rahuldavale tasemele ja et see süsteem saab hakkama toiminguga ka uutes piirkondades.

E-piirid

Veebruaris esitas komisjon ettepaneku e-piire käsitlevate õigusaktide paketi kohta, ⁽⁵⁰⁾ et kiirendada, hõlbustada ja samal ajal tugevdada piirikontrollimenetlusi ELi reisivate välismaalaste jaoks. Pakett koosneb riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemist, ⁽⁵¹⁾ et registreerida ELi reisivate kolmandate riikide kodanike ELi sisenemise ja EList lahkumise aeg ja koht, ning registreeritud reisijate programmist, ⁽⁵²⁾ et võimaldada teatavasse rühma kuuluvatel kolmandate riikide kodanikest sagedastel reisijatel siseneda ELi lihtsustatud piirikontrolle kasutades.

Saksamaa föderaalpolitsei helikopter lendamas Läänemerele patrull-laeva kohal.

Frontexi mereoperatsioonide eeskirjad

Komisjon esitas 12. aprillil ettepaneku kehtestada selged eeskirjad ühispatrullide jaoks seoses kinnipidamise, läbiotsimise ja päästega ning maaletoiemetamisega Frontexi koordineeritud mereoperatsioonide puhul ⁽⁵³⁾. See ettepanek on kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega, ⁽⁵⁴⁾ millega tühistati menetluslikel alustel nõukogu otsus 2010/252/EL.

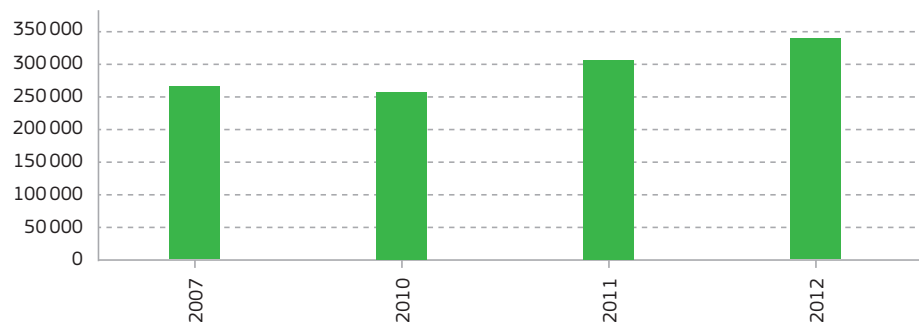
Euroopa ühine varjupaigasüsteem

Euroopa ühine varjupaigasüsteem ⁽⁵⁵⁾ kiideti heaks maailma pagulaste päeval (20. juuni 2013). Uue süsteemi abil tagatakse kaitset otsivatele isikutele parem juurdepääs varjupaigamenetlusele. Lisaks kaasnevad sellega õiglasemad, kiiremad ja kvaliteetsemad varjupaigaotsused, tagatakse, et tagakiusamist kartvaid isikuid ei saadeta tagasi neid varitsevate ohtude kätte, ning nähakse ette inimväärset ja väärikat tingimust nii varjupaigataotlejatele kui ka neile, kellele pakutakse ELis rahvusvahelist kaitset.

Uus Euroopa ühine varjupaigasüsteem loodi järgmiste õigusaktide alusel:

- ▶ varjupaigamenetluste läbivaadatud direktiiv, ⁽⁵⁶⁾ mille eesmärk on tagada õiglasemad, kiiremad ja kvaliteetsemad varjupaigaotsused;
- ▶ vastuvõtutingimuste läbivaadatud direktiiv, ⁽⁵⁷⁾ mille abil tagatakse, et kogu ELis on varjupaigataotlejatele tagatud inimlikud materiaalsed vastuvõtutingimused (näiteks eluase);
- ▶ rahvusvahelise kaitse saajaks kvalifitseerumise nõudeid käsitlev läbivaadatud direktiiv, ⁽⁵⁸⁾ milles selgitatakse rahvusvahelise kaitse andmise aluseid;
- ▶ läbivaadatud Dublini määrus, ⁽⁵⁹⁾ mille abil suurendatakse varjupaigataotlejate kaitset selle protsessi käigus, mille abil tehakse kindlaks taotluse läbivaatamise eest vastutav riik, ja milles selgitatakse riikidevahelisi suhteid reguleerivaid eeskirju.

VARJUPAIGATAOTLEJATE ARV 28 ELI LIIKMESRIIGIS

Allikas: Eurostat.

Organiseeritud kuritegevus, politseikoostöö ja terrorism

Ühine terrorismivastane õppus ELi tasandil

ELi liikmesriikide terrorismivastased politseiüksused ühendasid 17. ja 18. aprillil oma jõud osana ELi sponsitud Atlase võrgustikust, mis viis läbi seni kõige keerukama ettevalmistus- ja kriisile reageerimise simulatsiooni Euroopa tasandil. Simulatsioon hõlmas üheaegseid terrorirünnakuid üheksas erinevas ELi liikmesriigis (Belgia, Iirimaa, Hispaania, Itaalia, Läti, Austria, Rumeenia, Slovakkia ja Rootsi). Erinevates valdkondades viidi läbi ka mitu muud avastamistoimingut ja praktilist avastamiskatset eesmärgiga töötada välja ennetavad lähenemisviisid terrorirünnakute suhtes.

Sisejulgeoleku strateegia

Aprillis esitatud teises aruandes sisejulgeoleku strateegia rakendamise kohta ⁽⁶⁰⁾ rõhutatakse, et organiseeritud kuritegevus on jätkuvalt üks peamine oht ELi sisejulgeolekule. Küberkuritegevus, inimkaubandus ja kasvav vägivaldne äärmuslus koos rahapesu ja korrupsiooniga on samuti suured ohud, millega EL jätkuvalt silmitsi peab seisma. Aastateks 2014–2017 kehtestati raske ja organiseeritud rahvusvahelise kuritegevuse vastase võitluse uued prioriteedid ELi poliitikatsükliis.

Europol

Komisjon esitas 27. märtsil ettepaneku tõhustada ELi õiguskaitseasutuse (Europol) tegevust teabe kogumisel ja analüüsimisel ning nende analüüside jagamisel liikmesriikidega ⁽⁶¹⁾. See võimaldab Europolil pakkuda siseriiklikele õiguskaitseasutustele konkreetsemat ja sihipärasemat tuge piiriülese koostöö ja uurimistegevuse puhul. Samas suurendatakse ettepanekuga Europolit aruandekohustust Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide ees ning tugevdatakse isikuandmete kaitset. Lisaks kinnistatakse komisjoni ettepanekuga seoseid koolituse/toetuse ja operatiivkoostöö vahel, liites Euroopa Politseikolledži (CEPOL) Europoliga.

Ebaseadusliku tulirelvadega kauplemise vastane strateegia

Komisjon esitas 21. oktoobril ettepanekud selle kohta, kuidas vähendada tulirelvadega seotud vägivalda Euroopas ⁽⁶²⁾. Tulirelvade ebaseaduslikust kasutamisest tulevate ohtude käsitlemiseks määras komisjon kindlaks meetmed ELi tasandil, nähes abinõudena ette õigusloome, operatiivmeetmed, koolituse ja ELi rahastamise.

Küberjulgeolek

40% eurooplastest on internetikasutajate põhiprobleemina märkinud isikuandmete võtmist või väärkasutamist. Küberkuritegevuse oht õhustab tarbijate kindlustunnet ja mõjutab kodanike valmidust osta veebist või kasutada internetipanka. See kujutab endast märkimisväärset takistust digitaalse siseturu loomisel. Alates 2013. aasta jaanuarist töötab uus küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus (EC³), ⁽⁶³⁾ et aidata kaitsta Euroopa kodanikke ja ettevõtjaid küberkurjategijate põhjustatud ohtude eest. EC³ koondab eksperditeadmisi ja teavet, aitab kaasa eeluurimistele ja edendab kogu ELi hõlmavaid lahendusi, suurendades samas kogu liidus teadlikkust küberkuritegevusega seotud probleemidest.

Veebruaris esitati küberjulgeoleku strateegia, ⁽⁶⁴⁾ milles kirjeldatakse ELi põhjalikku visiooni selle kohta, kuidas kõige paremal viisil küberhäireid ja -rüündeid ennetada ning neile reageerida. Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton on selle strateegia ühiselt heaks kiitnud koos komisjoni esitatud direktiivi ettepanekuga, mis käsitleb võrgu- ja infoturvet ⁽⁶⁵⁾. Konkreetseid meetmeid on suunatud infosüsteemide küberturbesuutlikkuse suurendamisele, küberkuritegevuse vähendamisele ning ELi rahvusvahelise küberjulgeoleku poliitika ja küberkaitse tugevdamisele.

Kodanike igapäevaprobleemide leevendamine

Kodanike tervis ja nende õigused tarbijana

Tarbijakaitse

Vaidluste kohtuväline lahendamine / vaidluste veebipõhine lahendamine

Aprillis võttis EL vastu eeskirjad vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ⁽⁶⁶⁾. Nende abil tagatakse, et tarbijatel on võimalik pöörduda vaidluste kohtuvälise lahendamise tegelevate pädevate asutuste poole peaaegu igat liiki lepingulistest vaidlustest, mis neil kauplajatega ette tuleb, olenemata sellest, mida nad soetasid ning kas see ost tehti internetis või mujal, koduriigis või välismaal. Lisaks luuakse kogu ELi hõlmav internetipõhine platvorm, et hõlbustada internetitehingutest tulenevate tarbijavaidluste veebipõhist lahendamist.

Toiduks mittekasutatavate toodete ohutus Euroopas

Veebruaris võttis komisjon vastu tooteohutuse ja turujärelevalve paketi ⁽⁶⁷⁾. Nimeetatud pakett sisaldab lahendusi selle kohta, kuidas parandada siseturul ringlevate tarbijatele mõeldud toodete ohutust ja kõigi, sealhulgas ELi mittekuuluvatest riikidest imporditavate toiduks mittekasutatavate toodete turujärelevalvet.

Lisaks aitas RAPEX (kiire teabevahetuse süsteem toiduks mittekasutatavate ohtlike toodete puhul) 2013. aastal veelgi parandada teabe jagamise tõhusust liikmesriikide ja komisjoni vahel kogu Euroopas leitud ohtlike toodete kohta. Samuti jätkus koostöö Hiina ja USAga, mis moodustab olulise osa Euroopa tooteohutuse alasest tööst.

Kosmeetikatoodete ohutus

Alates 11. juulist 2013 kohaldatakse uut kosmeetikatooteid käsitlevat määrust ⁽⁶⁸⁾. Selle abil tugevdatakse tarbijakaitset, lihtsustades samas ettevõtjate tegevust. Näiteks peab nüüd kosmeetikatoodete märgistusel olema esitatud eeskirjade järgimise eest vastutava isiku nimi ja aadress.

Märtsis jõustus ELis kosmeetikatoodetega seoses täielik loomkatsete keeld. See oli loomkatsete järkjärgulise kaotamise lõpptähtaeg ning sellest ajast alates ei tohi ELis turustada loomadelt katsetatud kosmeetikatoteid.

Rändlusteenuse uue madalama hinnapiiri jõustumine alates 1. juulist

Alates 2007. aastast on ELil õnnestunud vähendada kõnede, tekstisõnumite ja andmeside jaemüügihindu üle 80%. 2007. aastaga võrreldes on andmeside rändlusteenus nüüd kuni 91% odavam ning andmeside rändlusteenuse turu maht on alates 2007. aastast kasvanud 630%. 2013. aastal võisid Horvaatiat külastanud isikud nautida märkimisväärset kokkuhoidu, sest andmeside maksumus oli varasemast peaaegu 15 korda odavam ⁽⁶⁹⁾.

RÄNDLUSTEENUSTE PIIRHINNAD ELis

(eurosentes, käibemaksuta)	Alates 1. juulist 2012	Alates 1. juulist 2013	Alates 1. juulist 2014
Andmeside (megabaidi eest) 	€70	€45	€20
Väljahelistatud kõne (minuti eest) 	€29	€24	€19
Vastuvõetud kõne (minuti eest) 	€8	€7	€5
SMS (ühe SMSi eest) 	€9	€8	€6

Põllumajandustoodete ja toiduainete müügi edendus

Komisjon esitas ettepaneku Euroopa põllumajandustooted ning toiduaineid käsitleva teavitamis- ja müügi edenduspoliitika reformimise kohta ⁽⁷⁰⁾. See uus müügi edenduspoliitika, mille jaoks on ette nähtud suurem eelarve (200 miljonit eurot 2020. aastal) ja mida tulevikus hakkab toetama Euroopa rakendusamet, on ette nähtud toimima uute turgude avajana. Poliitika juhtmõte on „Enjoy, it's from Europe” („Nautige, see on pärit Euroopast”) ning poliitika eesmärk on Euroopa tasandil kehtestatud reaalse strateegia alusel aidata majandusharu ettevõtjatel siseneda rahvusvahelistele turgudele ja suurendada tarbijate teadlikkust nendest jõupingutustest, mida Euroopa põllumajandustootjad teevad kvaliteetsete toodete pakkumiseks.

Kampaania „Lõpp võltsingutele“

Reageerimaks ohtudele, mida toodete võltsimine ja tootepiraatlus tekitavad tervisele ja majandusele, käivitas komisjon 2013. aastal kogu ELi hõlmava kampaania „Lõpp võltsingutele“ ⁽⁷¹⁾. Võltsitud kaubad kahjustavad kaubamärkide mainet, vähendavad ettevõtjate tulu ning rahastavad organiseeritud kuritegevust. Eriti tekitavad kahju võltsitud ravimid, alkohol ja mänguasjad, mida müüakse ilma, et neil oleks tervise ja ohutuse kaitse tase, mida me eeldame ELi õiguse kohaselt tegelikke kaupu ostes. Strateegia „Euroopa 2020” tööstuspoliitika juhtalgatuse rakendamise osana on kampaania eesmärk lõpetada võltsitud kaupade tootmine ja ringlus, soodustades tihedamat koostööd komisjoni, siseriiklike ametiasutuste ja kutseliitude vahel. Eelkõige on selle eesmärk suurendada tarbijate teadlikkust kahjust, mida võltsimine põhjustab, ning tuletada neile meelde, et nad saavad võidelda võltsimise vastu oma tegude ja valikutega.

Kodanike tervis

Tubakatooted

„Tubakatooted peavad nägema välja ja maitsema nagu tubakatooted” on lähtekoht tubakatoodete direktiivi läbivaatamisele, ⁽⁷²⁾ mille eesmärk on parandada siseturu toimimist ja mõjutada noori, et nad ei hakkaks suitsetama. Õigusloome protsess 2012. aasta lõpus esitatud ettepaneku puhul, mis käsitles kõnealuse direktiivi läbivaatamist, jätkus 2013. aastal kiires tempos ning parlament ja ELi liikmesriigid jõudsid poliitilisele kokkuleppele 18. detsembril 2013.

Parlamendi ja nõukogu poolt heaks kiidetud peamised meetmed hõlmavad suurt kohustusliku fotot ja hoiatustekste, mis katavad sigaretipakkide ja isevalmistatavate sigarettide tubaka pakkide esi- ja tagaküljest 65%, ning eristava maitse või lõhna (nt puuvili, mentool, maiustus) kasutamise keelustamist nendes toodetes. Samuti kiideti heaks esmakordne kogu ELi hõlmav tuvastus- ja jälgimissüsteem, et võidelda ebaseadusliku tubakatoodetega kauplemise vastu. Seoses e-sigarettidega, mis on ettepaneku kõige rohkem vaidlust tekitav osa, lepiti kokku, et toodete jaoks, mis ei kuulu vastavas direktiivis ⁽⁷³⁾ sätestatud ravimite määratluse alla, kehtestatakse kohustuslikud ohutus- ja kvaliteedinõuded, näiteks seoses nikotiinisalduse, koostisainete ja vahendite ning täitemehhanismiga.

Kliinilised uuringud

20. detsembril 2013 jõuti poliitilisele kokkuleppele veel ühes inimeste tervisele olulisel toimikus: kliinilisi uuringuid käsitlevad läbivaadatud eeskirjad ⁽⁷⁴⁾. Kliinilised uuringud on hädavajalikud ravimite väljatöötamiseks ja arendamiseks ning selle tagamiseks, et ELi patsientidele oleks kättesaadavad kõige uuenduslikumad ja tulemuslikumad ravimeetodid, mis vastavad kõrgetele ohutus- ja eetikainormidele. Läbivaadatud eeskirjad kehtestatakse määruse kujul, mis tähendab, et kui parlament ja nõukogu need ametlikult heaks kiidavad, on need vahetult kohaldatavad kogu ELis. Lisaks patsiendi ohutuse suurendamisele tagatakse nende uute eeskirjadega, et EL on jätkuvalt atraktiivne asukoht kliinilisteks uuringuteks, mis on määrava tähtsusega Euroopa konkurentsivõime ja innovatsioonialase suutlikkuse jaoks.

Euroopa Komisjoni terviseküsimuste volinik Tonio Borg Belgias Brüsselis suitsetamisvastase kampaania „Endised suitsetajad on peatamatud” avaüritusel.

Kemikaalid

Alates kemikaalimääruse REACH ⁽⁷⁵⁾ jõustumisest on kemikaalide kasutamine muutunud Euroopas ohutumaks. Kuna turul pakutavaid keemilisi aineid käsitlev teave on paremini kättesaadav ja riskiohjamismeetmed on suunitletumatud, on vähenenud kõnealuse määruse alusel registreeritud ainetest tulenevad riskid.

Tervislikult toidetud koolilapsed

Märtsis tegi komisjon ELi rahalistest vahenditest viimase eraldise puu- ja köögi- viljade jaotamiseks koolides – koolidele puuvilja jagamise kava alusel – õppeaastal 2013/2014. Programmis osaleb 25 liikmesriiki. ELi rahalisi vahendeid on selleks 90 miljonit eurot ning õppeaastal 2013/2014 saab kavast peamiselt abi Itaalia (ette nähtud saama üle 20,5 miljoni euro), kellele järgnevad Poola (13,6 miljonit eurot), Saksamaa (12 miljonit eurot), Rumeenia (4,9 miljonit eurot), Prantsusmaa (4,7 miljonit eurot), Ungari (4,5 miljonit eurot), Hispaania (4,4 miljonit eurot) ja Tšehhi Vabariik (4,2 miljonit eurot).

Piiriülene tervishoid

2013. aasta oktoobris pidid kõik liikmesriigid lõpule jõudma patsiendiõigusi piiriüleses tervishoius käsitleva direktiivi ⁽⁷⁶⁾ siseriikliku õigusse ülevõtmisega. Selles uues ELi õigusaktis selgitatakse patsientide õigust saada ELis piiriülevalt juurdepääs ohututele ja kvaliteetsetele raviteenustele ning nende õigust saada hüvitist nende teenuste kasutamise korral. Samuti nähakse nimetatud direktiiviga ette tugevdatud koostöö liikmesriikide tervishoiusüsteemide vahel. 20. novembril 2013 jõuti kokkuleppele direktiiviga ette nähtud suunistes, mis käsitlevad patsiendi kohta käivate koondandmete kogumit, mis võimaldab nende andmete elektroonilist piiriülest vahetamist ELis. Nende suuniste eesmärk on parandada ravi järjepidevust ning tagada ohutute ja kvaliteetsete tervishoiuteenuste osutamine. Juunis kehtestati Euroopa tervisetehnoloogia hindamisvõrgustiku loomise eeskirjad. Tervisetehnoloogia hindamise abil antakse poliitikakujundajatele teavet tervisetehnoloogiate ja raviprotseduuridega kaasneva kasu ja suhtelise väärtuse kohta. See on peamine vahend tervishoiueelarve planeerimisel ning see vahend on Euroopa tervishoiusüsteemide pikaajalise jätkusuutlikkuse seisukohast väga oluline.

Piiriülesed terviseohud

Tõsiseid piiriüleseid terviseohte käsitleva otsusega ⁽⁷⁷⁾ soovitakse ELi kodanikke paremini kaitsta erinevate terviseohtude eest, tugevdades valmisoleku kavandamist ja riskide hindamist ning parandades reageerimise koordineerimist ELi tasandil. Otsusega on hõlmatud tõsised piiriülesed terviseohud, mille põhjustajaks on nakkushaigused ning keemilised ja bioloogilised mõjurid ja keskkondlikud sündmused. Samuti on hõlmatud sellised tervishoiu eriküsimused nagu antimikroobne resistentsus ja tervishoiuteenuste osutamisega seotud nakkused.

Ravimite täiendav järelevalve

Alates 1. septembrist kasutatakse ELi turul teatavate ravimite pakendisisesel teabelehel musta tagurpidi kolmnurka. See sümbol võimaldab patsientidel ja tervishoiutöötajatel kergesti tuvastada ravimid, mis kuuluvad täiendava järelevalve alla. Teabelehele on lisatud tekst, mille kohaselt soovitatakse neil anda riiklike aruandlussüsteemide kaudu teada ootamatutest kõrvalmõjudest.

Elundisiirdamise hoiatussüsteem

Pärast seda, kui oli kasutusele võetud veebipõhine, riiklike ametiasutuste kasutatav kiirhoiatussüsteem, suurenes 2013. aastal olulisel määral nende patsientide ohutus, kellele siirdati inimkudet ja -rakke ning kes läbisid selliseid meditsiinilisi protseduure. Igal aastal annetakse ja siirdatakse ELis suurel hulgal kudet ja rakke ning kõnealune süsteem võimaldab vahetada kiiresti teavet mis tahes ohtude korral.

Uus märk ravimiohutuse järelevalve all olevate ravimite jaoks.

Elektromagnetväljad

Juunis võtsid parlament ja nõukogu komisjoni ettepaneku alusel vastu direktiivi, millega ajakohastatakse ja parandatakse ELi eeskirju, et kaitsta töötajaid elektromagnetväljade eest nende töökohas (⁷⁸). Uue direktiivi abil kaitstakse töötajaid, näiteks patsientidele magnetresonantstomograafia uuringuid tegevaid arste ja õdesid, radariga töötavaid isikuid, keevitajaid ja elektriline parandavaid töötajaid. Liikmesriigid peavad direktiivi oma siseriiklikku õigusesse üle võtma 1. juuliks 2016.

Toidu- ja söödaohutus ning loomatervis

Kui toodetes, mis pidid märgistuse kohaselt sisaldama veiseliha, tuvastati märgistusel nimetamata hobuseliha sisaldus, võttis komisjon vastu soovitusel (⁷⁹) millega kehtestati kogu ELi hõlmav koordineeritud testimisprogramm hobuseliha sisalduse ja ka fenüülbutasooni – veterinaarravim, mille kasutamine toiduks tarvitavate loomade puhul ei ole lubatud – jääkide kontrollimiseks. Komisjon avaldas 16. aprillil 2013 selle koordineeritud testimisprogrammi tulemused, millest nähtus, et vähem kui 5% testitud toodetest sisaldas hobuse DNAd ning et umbes 0,5% testitud hobuse rümpadest leiti fenüülbutasooni. Komisjon on koostanud ka viiest punktist koosneva tegevuskava, et tugevdada ELi süsteemi ning taastada tarbijate usaldus ametlike kontrollide, karistuste, päritolumärgistuse ja hobusepasside vastu.

Arukamad eeskirjad ohutuma toidu tagamiseks

Looma- ja taimetervise ning kontrollipakett „Arukamad eeskirjad ohutuma toidu tagamiseks” (⁸⁰) on kõige tähtsam toidutarneahela alane õigusaktide pakett, mille ettepanek 2013. aastal tehti. Sellega lihtsustatakse ja ajakohastatakse kehtivaid õigusakte märkimisväärselt. Pakett hõlmab loomatervist, taimetervist, taimset paljundusmaterjali ja kontrolle eesmärgiga tõhustada protsesse ja muuta menetlused lihtsamaks kõigi toidutarneahelasse kaasatud osalejate jaoks.

Loomatervist käsitlevate uute eeskirjadega soovitakse suurendada sektori majanduslikku konkurentsivõimet, seades esikohale meetmed valdkondades, kus risk on suurem, ning tõhustades vahendeid raskete loomahaigustega võitlemiseks. Lävivaatamise ajendiks on põhimõte, et ennetamine on parem kui ravimine ning et haiguspuhangute tõttu kantavat majanduslikku kahju tuleb vähendada. Uute taimetervise eeskirjadega soovitakse ära hoida uute kahjurite levik ELi üleilmastumise ja kliimamuutuste tulemusel, näha kõigis liikmesriikides ette järelevalvet uute kahjurite puhangute tuvastamiseks ning võtta varakult meetmeid selliste puhangute korral. Suurendatud on taimetervist ja taimset paljundusmaterjali käsitlevate ettepanekute vahelist sünergiat. Selle eesmärk on tagada kasutajate jaoks kvaliteetne, terve ja identifitseeritav paljundusmaterjal, toetades samas innovatsiooni ning aidates kaasa taimede geneetiliste ressursside säilitamisele ja säästvale kasutamisele.

Ametlike kontrolle käsitlevate eeskirjade läbivaatamise abil soovitakse kehtestada tõhusamad ja tulemuslikumad riskipõhised kontrollid. Toidualaste tahtlike pettuste eest määratavad rahatrahvid on hoiatavat laadi ning kujutavad endast summat, mis on vähemalt võrdne toimepandud pettusest oodatava tuluga.

Neonikotinoidide rühma kuuluva kolme pestitsiidi kasutamise piirang jõustus 1. detsembril 2013. Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) tunnistas need kolm pestitsiidi (klotianidiin, imidaklopriid ja tiametoksaam) Euroopa mesilaste populatsioonile kahjulikuks. Need meetmed on hõlmatud komisjoni üldise strateegiaga, mille eesmärk on võidelda Euroopa mesilaste populatsiooni vähenemise vastu.

Parlament ja nõukogu võtsid 2013. aasta juunis vastu määruse eesmärgiga vaadata läbi eritoiduks ettenähtud toiduaineid (dieettoite) käsitlev õigusraamistik⁽⁸¹⁾. Selle uue määrusega kaotatakse alates 2016. aastast vananenud mõiste „dieettoit“ ning kehtestatakse selged eeskirjad konkreetsete haavatavate tarbijarühmade, näiteks imikute ja väikelaste kaitseks. Lihtsamate eeskirjade abil tagatakse suurem õigusselgus, parem ettevõtluskeskkond, eeskirjade parem kohaldamine riigi ametiasutuste poolt ja haavatavate tarbijate tõhusam kaitse.

Komisjon võttis 18. detsembril 2013 vastu kaks direktiivide ettepanekut loomade kloonimise kohta⁽⁸²⁾ ja ettepaneku vaadata läbi uuendtoidu määrus⁽⁸³⁾. Kahe kõnealuse direktiivi ettepanekuga keelatakse ELis kasutada kloonimistehnoloogiat põllumajandusloomade puhul,⁽⁸⁴⁾ samuti keelatakse ära selliste kloonitud loomade import. Ühtlasi keelatakse turustada kloonitud loomadelt saadud toitu, nt liha või piima. Uuendtoidu määruse läbivaatamise eesmärk on parandada uue ja uuendusliku toidu pääsu ELi turule, säilitades samal ajal tarbijakaitse kõrge taseme.

Kultuur ja meedia

Euroopa kultuur, kinokunst, televisioon, muusika, kirjandus, näitekunst, kultuuripärand ja nendega seotud valdkonnad saavad suuremat toetust komisjoni uuest programmist „Loov Euroopa“⁽⁸⁵⁾, mis võeti vastu 2013. aastal. Programmi eelarve seitsmeks aastaks on 1,46 miljardit eurot⁽⁸⁶⁾ – s.o 9% suurem võrreldes praeguse eelarvega – ning programmiga antakse hoogu kultuuri- ja loomesektorile, mis on olulised töökohade loomise ja majanduskasvu allikad. Programmi „Loov Euroopa“ abil pakutakse rahalisi vahendeid vähemalt 250 000 kunstnikule ja loovisikule, 2000 kinole, 800 filmile ja 4500 raamatu tõlkimiseks. Lisaks võetakse selle programmi raames kasutusse uus finantstagatissüsteem, mis võimaldab väikestele kultuuri- ja loomevaldkonna ettevõtjatele juurdepääsu pangalaenule kuni 750 miljoni euro ulatuses.

Marseille (Prantsusmaa) ja Košice (Slovakkia) olid kaks Euroopa kultuuripealinna 2013. aastal⁽⁸⁷⁾. Samuti nimetas nõukogu ametlikult 2017. aasta Euroopa kultuuripealinnadeks Århusi (Taani) ja Paphose (Küpros) ning 2018. aasta Euroopa kultuuripealinnaks Valletta (Malta).

Islandi Reykjavíki kontserdimaja Harpa võitis Euroopa Liidu kaasaegse arhitektuuri auhinna (Mies van der Rohe auhind 2013) ning muusikaakadeemia Nave de Música Hispaanias Madridis sai lootustandva arhitekti eriauhinna⁽⁸⁸⁾. ELi kaasaegse arhitektuuri auhind on Euroopa arhitektuuri prestiižseim auhind. Auhinna suurus on 60 000 eurot ning eriauhinna suurus on 20 000 eurot, kusjuures mõlema auhinna saajatele antakse üle ka skulptuur, mis kujutab Mies van der Rohe paviljoni Hispaanias Barcelonas, selle preemia sümbolit – tippset ja innovatsiooni kontseptuaalses ning ehituslikus mõttes.

2013. aasta Euroopa Liidu kultuuripärandi auhinna / Europa Nostra auhinna saajate auks korraldati tseremoonia juunis Kreekas Ateena akropoli jalamil Herodes Atticuse rooma stiilis teatris Odeion. 2013. aasta 30 laureaadi hulgas oli seitse peaauhinna võitjat, kes kõik said 10 000 eurot: Propylaea keskhoone, Ateena (Kreeka); Tallinna Lennusadam (Eesti); Medellíni rooma teater (Hispaania); Strawberry Hilli villa, Twickenham (Ühendkuningriik); Wielemans Ceuppensi pruulikoja erimasinate restaureerimine, Brüssel (Belgia); Ida-Saksa kunsti ja kultuuri edendamise ühing, Berliin (Saksamaa); ning SOS Azulejo Projekt, Loures (Portugal).

Parimaid uusi ja lootustandvaid autoreid tunnustava Euroopa Liidu kirjandusauhinna 2013. aasta võitjad ⁽⁸⁹⁾ kuulutati välja septembris Göteborgi (Rootsi) raamatumessi avamisel.

Tunnustatud Taani filmirežissöör Thomas Vinterberg võitis 2013. aastal Euroopa Liidu programmi MEDIA auhinna ⁽⁹⁰⁾. Auhind antakse parimale uuele, kassatulu töötavale filmiprojektile, mis vastab kinole suunatud ELi programmi MEDIA raames toetamise tingimustele. Auhind anti Thomas Vinterbergile üle Cannes'i filmifestivalil. Vinterberg jagab auhinda kaasrežissööri Tobias Lindholmi ning oma produtsentide Sisse Graumi ja Morten Kaufmanniga uue filmiprojekti „Kollektivet“ („Vald“) eest, mis jutustab elust ühes Taani vallas 1970ndatel aastatel.

Euroopa Komisjoni hariduse, kultuuri, mitmekeelsuse ja noorte volinik Androulla Vassiliou ja 2013. aastal ELi programmi MEDIA auhinna võitnud Taani režissöör Thomas Vinterberg Prantsusmaal Cannes'i 66. rahvusvahelisel filmifestivalil.

Eetika ja teadus

Eetika

Eetika Euroopa Töörühm

Eetika Euroopa Töörühm on sõltumatu, pluralistlik ja valdkondadevaheline organ, mis annab komisjonile nõu teaduse ja uute tehnoloogiate eetilistes aspektides seoses ELi poliitika ja õigusaktide koostamise ning rakendamisega. Komisjoni presidendi taotlusel võttis töörühm seega 2013. aasta alguses vastu arvamuse teadusuuringute, tootmise ja energiakasutuse kohta ⁽⁹¹⁾. Arvamuses tugineti ekspertide ja sidusrühmadega (sealhulgas valdkonna, kodanikuühiskonna, vabaühenduste ja teadusasutuste esindajate ning EU-27 riiklike eetikanõukogude juhatajatega) toimunud mitmele intensiivsele kohtumisele ⁽⁹²⁾. Töörühm esitas oma arvamuses ettepaneku kasutada ELis teadusuuringute, tootmise ja energiakasutusega seoses integreeritud lähenemisviisi eetika suhtes. 2013. aasta veebruaris hakkas töörühm koostama arvamust julgeoleku- ja seiretehnoloogiate eetilise teemal vastavalt komisjoni presidendi taotlusele.

Euroopa Komisjoni korraldatud rahvusvaheline dialoog bioetika küsimustes

Euroopa Komisjoni korraldatud rahvusvaheline dialoog bioetika küsimustes toimus 2013. aasta septembris. See tõi kokku liikmesriikide ja kolmandate riikide riiklike eetikakomiteede eesistujad kõikidelt mandritelt, et jagada oma kogemusi ja üheskoos arutleda teadustöö turvalisuse ja julgeolekualase teadustöö üle. See rahvusvaheline arutelude foorum toimus viiendat korda ning täitis täielikult oma rolli: osalejatel oli võimalik üksteiselt õppida ning see platvorm võimaldas luua sidemeid ja tekitada suhtlust nende ja komisjoni vahel.

Teadus

Pärast presidendi vanemteadusnõuniku ametikoha loomist 2012. aastal on komisjon veelgi suurendanud oma pühendumist tõenduspõhisele poliitikakujundamisele, moodustades presidendi teaduse ja tehnoloogia nõuandekomisjoni. Komisjon koosneb silmapaistvatest teadlastest ning selle eesmärk on anda nõu seoses teadusuuringute ja tehnoloogia tähtsusega sellistes valdkondades nagu: i) ühiskond ja poliitika kujundamine; ii) Euroopa tulevikuvisioni väljatöötamine; iii) tööhõive ja majanduskasv; ning iv) suurte läbimurrete prognoosimine ja nende tulevikuväljavaadete kaardistamine.

VIITED

- (¹) Komisjoni aruanne. 2013. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta. ELi kodanikud: teie õigused, teie tulevik (COM(2013) 269).
- (²) Justiits- ja siseküsimuste nõukogu järeldused, 5.–6. detsember 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139938.pdf).
- (³) Komisjoni aruanne. 2012. aasta aruanne ELi põhiõiguste harta rakendamise kohta (COM(2013) 271).
- (⁴) http://ec.europa.eu/justice/newsroom/data-protection/news/120125_en.htm
- (⁵) Komisjoni teatis. Viis meetet olukorra parandamiseks ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise valdkonnas (COM(2013) 837).
- (⁶) Justiits- ja siseküsimuste nõukogu järeldused, 5.–6. detsember 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139938.pdf).
- (⁷) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv meetmete kohta, mis lihtsustavad töötajate vaba liikumise kontekstis töötajatele antud õiguste kasutamist (COM(2013) 236).
- (⁸) Komisjoni dokument. *Report on progress on equality between women and men in 2012* (Aruanne naiste ja meeste võrdõiguslikkuse küsimustes 2012. aastal tehtud edusammude kohta) (SWD(2013) 171).
- (⁹) Komisjoni teatis. Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015 (KOM(2010) 491).
- (¹⁰) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006).
- (¹¹) http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/documents/131118_pension_gap_report_en.pdf
- (¹²) http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_balance_decision_making/131011_women_men_leadership_en.pdf
- (¹³) Komisjoni aruanne. Barcelona eesmärgid. Väikelaste hoiuteenuste arendamine Euroopas jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamiseks (COM(2013) 322).
- (¹⁴) Komisjoni teatis. Naiste suguelundite moonutamine tuleb lõpetada (COM(2013) 833).
- (¹⁵) *Female genital mutilation in the European Union and Croatia* (aruanne „Naiste suguelundite moonutamine Euroopa Liidus ja Horvaatias”) (http://eige.europa.eu/sites/default/files/EIGE-Report-FGM-in-the-EU-and-Croatia_0.pdf).
- (¹⁶) Konsultatsiooni tulemused on kättesaadavad järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/opinion/130306_en.htm
- (¹⁷) Arvamus naiste suguelundite moonutamist käsitleva ELi algatuse kohta (<http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/other-institutions/advisory-committee>).
- (¹⁸) Nõukogu soovitus romade tõhusaks integreerimiseks liikmesriikides võetavate meetmete kohta (ELT C 378, 24.12.2013).
- (¹⁹) Kokkuvõtte on esitatud järgmisel õigusküsimuste peadirektoraadi veebisaidil: http://ec.europa.eu/justice/citizen/index_en.htm
- (²⁰) Justiits- ja siseküsimuste nõukogu järeldused, 5.–6. detsember 2013 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139959.pdf
- (²¹) <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/ongoing>

- (22) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_et.htm
- (23) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-677_en.htm
- (24) Komisjoni aruanne, milles käsitletakse Rumeenias koostöö- ja jälgimiskorra raames saavutatud edusamme (COM(2012) 410).
- (25) Komisjoni aruanne, milles käsitletakse Rumeenias koostöö- ja kontrollimehhanismi raames saavutatud edusamme (COM(2013) 47).
- (26) http://ec.europa.eu/justice/events/assises-justice-2013/index_en.htm
- (27) Ettepanek: määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus, ning määrust (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus (COM(2013) 794).
- (28) Määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus (ELT L 199, 31.7.2007).
- (29) https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do
- (30) Ettepanek: direktiiv pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta (COM(2013) 512).
- (31) Direktiiv 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta (EÜT L 158, 23.6.1990).
- (32) Ettepanek: direktiiv, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluse korral isikult kohtulik arutelul (COM(2013) 821).
- (33) Ettepanek: kriminaalmenetluse raames kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslike tagatiste kohta (COM(2013) 822).
- (34) Ettepanek: direktiiv, milles käsitletakse esialgset tasuta õigusabi kahtlustatavatele või süüdistatavatele, kellelt on võetud vabadus, ning tasuta õigusabi Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (COM(2013) 824).
- (35) Komisjoni soovitus, mis käsitleb kahtlustatavate või süüdistatavate õigust saada kriminaalmenetluses tasuta õigusabi (ELT C 378, 24.12.2013).
- (36) Komisjoni soovitus, mis käsitleb kahtlustatavate või süüdistatavate haavatavate isikute menetluslike tagatise kriminaalmenetluses (ELT C 378, 24.12.2013).
- (37) Ettepanek: direktiiv, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja õigust teatada kinnipidamisest (COM(2011) 326).
- (38) Direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013).
- (39) Raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (ELT L 190, 18.7.2002).
- (40) Ettepanek: direktiiv, millega muudetakse raamotsust 2004/757/JSK (millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokosseisu ja karistuste kohta) uimasti määratluse osas (COM(2013) 618).
Ettepanek: määrus uute psühhoaktiivsete ainete kohta (COM(2013) 619).
- (41) Ettepanek: määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013) 534).
- (42) Ettepanek: määrus Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta (COM(2013) 535).
Komisjoni teatis. Euroopa Prokuratuuri asutamine ja Eurojusti reformimine liidu finantshuvide paremaks kaitsmiseks (COM(2013) 532).
- (43) Määrus (EL) nr 1052/2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) (ELT L 295, 6.11.2013).
- (44) http://ec.europa.eu/anti-trafficking/EU+Policy/EU_rights_victims
- (45) Direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset (ELT L 101, 15.4.2011).
- (46) Komisjoni teatis. Inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016 (COM(2012) 286).
- (47) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/index_en.htm#facilitation
- (48) *Commission report – First progress report on the implementation by Georgia of the action plan on visa liberalisation* (Komisjoni aruanne. Esimene eduaruanne viisavabaduse tegevuskava rakendamise kohta Gruusias; COM(2013) 808).
Commission report – Fifth report on the implementation by the Republic of Moldova of the action plan on visa liberalisation (Komisjoni aruanne. Viies aruanne viisavabaduse tegevuskava rakendamise kohta Moldova Vabariigis; COM(2013) 807).
Commission report – Third report on the implementation by Ukraine of the action plan on visa liberalisation (Komisjoni aruanne. Kolmas aruanne viisavabaduse tegevuskava rakendamise kohta Ukrainas; COM(2013) 809).
- (49) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/index_en.htm
- (50) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130228_01_en.htm
- (51) Ettepanek: määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem Euroopa Liidu liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete registreerimiseks (COM(2013) 95).
- (52) Ettepanek: määrus, millega luuakse registreeritud reisijate programm (COM(2013) 97).
- (53) Ettepanek: määrus, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri koostöölavastava operatiivkoostöö raames toimuva patrull- ja vaatlustegevuse jaoks välistel merepiiridel (COM(2013) 197).
- (54) Euroopa Kohtu 5. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-355/10: parlament vs. nõukogu (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-355/10>).
- (55) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130612_01_en.htm
- (56) Direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT L 180, 29.6.2013).
- (57) Direktiiv 2013/33/EL, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (ELT L 180, 29.6.2013).

- (58) Direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, 20.12.2011).
- (59) Määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT L 180, 29.6.2013).
- (60) Komisjoni teatis. Teine aruanne ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise kohta (COM(2013) 179).
- (61) Ettepanek: määrus, mis käsitleb Euroopa Liidu õiguskaitskoostöö ja -koolituse ametit (Europol) (COM(2013) 173).
- (62) Komisjoni teatis. Tulirelvad ja ELi sisejulgeolek: kodanike kaitse ja salakaubandusele lõpu tegemine (COM(2013) 716).
- (63) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130109_01_en.htm
- (64) Ühisteatis. Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum (JOIN(2013) 1).
- (65) Ettepanek: direktiiv meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus (COM(2013) 48).
- (66) Direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013). Määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013).
- (67) <http://ec.europa.eu/consumers/safety/psmsp>
- (68) Määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (ELT L 342, 22.12.2009).
- (69) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-611_et.htm
<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/roaming>
- (70) Ettepanek: määrus põllumajandussaaduste ja -toodete teavitamis- ja müügiedendusmeetmete kohta siseturul ja kolmandates riikides (COM(2013) 812).
- (71) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/tajani/stop-fakes/index_en.htm
- (72) Ettepanek: direktiiv tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (COM(2012) 788).
- (73) Direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoiu kasutatavate ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001).
- (74) Ettepanek: määrus, milles käsitletakse inimtervishoiu kasutatavate ravimite kliinilisi katseid (COM(2012) 369).
- (75) Määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agenduur (ELT L 396, 30.12.2006).
- (76) Direktiiv 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius (ELT L 88, 4.4.2011).
- (77) Otsus nr 1082/2013/EL tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta (ELT L 293, 5.11.2013).
- (78) Direktiiv 2013/35/EL, mis käsitleb töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõudeid seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (elektromagnetväljad) tulenevate riskidega (ELT L 179, 29.6.2013).
- (79) Komisjoni soovitus koordineeritud kontrollitava kohta, et teha kindlaks pettuste levik teatavate toitude turustamisel (ELT L 48, 21.2.2013).
- (80) http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/pressroom/animal-plant-health_en.htm
- (81) Määrus (EL) nr 609/2013 imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta (ELT L 181, 29.6.2013).
- (82) Ettepanek: direktiiv, milles käsitletakse veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuslaste liiki kuuluvate põllumajandusloomade kloonimist (COM(2013) 892).
Ettepanek: direktiiv kloonloomadest saadud toidu turulelaskmise kohta (COM(2013) 893).
- (83) Ettepanek: määrus uuendtoidu kohta (COM(2013) 894).
- (84) Kariloomad, sead, lambad, kitsed ja hobused.
- (85) http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/index_en.htm
- (86) Hinnangulist inflatsioonivõttes 1,46 miljardit eurot. See on võrdne 1,3 miljardi euroga 2011. aasta püsivhindades.
- (87) http://ec.europa.eu/culture/news/20130114-opening-events-ecoc_en.htm
- (88) http://ec.europa.eu/culture/news/20130429-prize-for-architecture_en.htm
- (89) http://ec.europa.eu/culture/news/20130924-literature-prize_en.htm
- (90) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-419_en.htm?locale=en
- (91) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion_no_27.pdf
- (92) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/welcome/activities/index_en.htm

FOTODE AUTORIOIGUS

Euroopa Liit: lk-d 116, 117, 119, 122, 129, 130, 132, 133, 135, 137, 142, 146

Euroopa Liidu üleilmse rolli suurendamine

Euroopa Liidul on globaalprobleemidega tegelemisel eriline roll. Üheskoos tegutsedes suudavad 28 ELi liikmesriiki paremini kaitsta oma kodanike huve ning liit on valmis seisma stabiilsuse, julgeoleku, heaolu ja rahu eest naabruskonnas ning kaugemalgi.

Aasta olulisemaid sündmusi oli kokkuleppe saavutamine Iraani tuumaprogrammi üle. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton (edaspidi „kõrge esindaja ja asepresident”) etendas selle kokkuleppe saavutamisel kesksel osa. Samuti tegi ta jõupingutusi Süüriaga peetava poliitilise dialoogi säilitamiseks, et jõuda sealse laastava konflikti lahenduseni. Jätkates sanktsioonide kohaldamist Süüria režiimi suhtes, olid EL ja liikmesriigid ka 2013. aastal maailma suurimad humanitaarabi andjad konfliktis kannatada saanud elanikkonnale.

2013. aastat jääb märkima uuendatud kohustus edendada Euroopa naabruskonnas kestlikku stabiilsust ja demokraatiat, seda nii lõunasuunal Põhja-Aafrikas kui ka uue hooga jätkunud partnerluses Ida-Euroopaga. Sellele lisandusid jätkuvad pingutused, et tugevdada kogu maailmas olemasolevaid ja sõlmitavaid partnerlussuhteid.

Sel aastal sündis ELi vahendusel ka kokkulepe Kosovo ⁽¹⁾ ja Serbia vahel, mis aitas nende riikide omavahelisi suhteid normaliseerida. See tuleb kasuks nii Kosovo ja Serbia elanikkonnale, Lääne-Balkanile kui ka Euroopale tervikuna.

ELi välispoliitikat viib ellu juba kolmandat aastat tegutsev Euroopa välisteenistus, mille eesmärk on tagada laiaulatusliku delegatsioonide võrgustiku kaudu (141 delegatsiooni üle maailma) Euroopa meetmete ja väärtuste esindatus ning levik üleilmsel tasandil.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton teatamas Iraani tuumaprogrammi suhtes saavutatud kokkuleppest E3+3 kõnelustel Šveitsis Genfis 2013. aasta novembris. Tema kõrval seisavad Ameerika Ühendriikide riigisekretär John Kerry, Hiina välisminister Wang Yi, Iraani välisminister Mohammad Javad Zarif, Saksamaa välisminister Guido Westerwelle ja Ühendkuningriigi välisminister William Hague (paremalt vasakule).

Euroopa naabruskond

Euroopa naabruspoliitika

Euroopa naabruspoliitika on alus, millele luua heaolu ala ELi naabritega, edendades eelkõige suuremat poliitilist ühtsust, majanduslikku integratsiooni ja tihedat koostööd. EL jätkas poliitiliste kohustuste, majandusliku toetuse ja piirkondlike organisatsioonidega tehtava koostöö kaudu jõupingutusi, et toetada ja ergutada piirkonnas demokraatlikke muutusi. Lisaks eraldas ta piirkonna toetuseks ligikaudu 1,3 miljardit eurot. EL on peaaegu kõikide naaberriikide jaoks endiselt kõige tähtsam kaubanduspartner.

Lõunanaabrid

EL jätkas pühendunult jõupingutusi poliitilise ja majandusliku ülemineku hõlbustamiseks. Eeskätt on EL kaasa aidanud Egiptuse ühiskonna süvnevast polariseerumisest ülesaamisele. EL jälgib tulevast valimistsükli, mis algab 2014. aasta jaanuaris põhiseaduse üle korraldatava rahvahääletusega.

Arvestades riigi keerukat olukorda, vaadati pärast president Mohamed Morsi tagandamise järel puhkenud vägivaldalainet läbi ELi abi Egiptusele. Augustis kogunenud välisasjade nõukogu mandaadi kohaselt on abi suunatud sotsiaal-majanduslikule sektorile, et aidata enim abi vajavaid isikuid, ja kodanikuühiskonna toetamisele.

Süüria oli 2013. aastal endiselt takerdunud relvakonflikti, mis on võtnud humanitaarkatastroofi mõõtmed, seades ohtu ka naaberriikide, eelkõige Jordaania ja Liibanoni stabiilsuse. Kõrge esindaja ja asepresident on mänginud olulist rolli, pidades huvirühmadega dialoogi, et saavutada Süürias poliitiline lahendus. Samuti on ta aktiivselt osalenud Süüria-teemalise rahukonverentsi (Genf II) ettevalmistustes. 2013. aastal otsustas EL muuta oma sanktsioonide süsteemi, et toetada Süüria elanikkonda ja opositsiooni, jätkates samal ajal režiimi survestamist. EL on aktiivselt toetanud ÜRO resolutsiooni 2118 (mis käsitleb keemiarelvade kõrvaldamist Süürias) rakendamist ning andnud toetust ÜRO ja Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni missioonile ⁽²⁾.

Juunis võeti vastu ühisteatis „Terviklik ELi lähenemisviis Süüria kriisile”⁽³⁾, milles anti teada 400 miljoni euro suurusest täiendavast abipaketist kriisi tagajärgedega tegelemiseks. Pakett sisaldab arenguprogramme, mille kaudu abistatakse Süüria pagulasi ning Liibanoni ja Jordaania vastuvõtvaid kogukondi. EL on koos liikmesriikidega endiselt maailma suurim humanitaarabi andja (üle 2 miljardi euro).

Euroopa Komisjoni rahvusvahelise koostöö, humanitaarabi ja kriisiohjamise volinik Kristalina Georgieva külastamas Süüria pagulaslaagrit Süüria-Jordaania piiril Mafraqis.

EL on Liibüa jaoks väga oluline partner, toetades demokraatiale üleminekut tervikliku programmi kaudu. Siiski on veel lahendamata probleeme ja neist üks pakilisem on julgeolekuküsimus. Mais alustati ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) integreeritud piirihalduse tsiviilmissiooni, millega toetatakse julgeoleku suurendamist Liibüa maismaa-, mere- ja õhupiiril. Liibüaga peetava koostöö käigus rakendatakse julgeolekusektoris mitu programmi, mis täiendavad ÜJKP missiooni.

Suhetes Tuneesiaga keskenduti ELi poliitilises dialoogis ja arengukoostöös endiselt üleminekuprotsessi toetamisele. Hoolimata poliitilisest ummikseisust uue valitsuse ametisse nimetamisel, mis tõi kaasa mõningaid viivitusi, toimus 2013. aasta juunis assotsiatsioonikomitee kohtumine ning novembris jõuti poliitilisele kokkuleppele liikuvuspartnerluse sõlmimise üle.

Detsembris võeti ametlikult vastu uus ELi-Maroko tegevusplaan (2013–2017) Maroko kui edasijõudnud riigi staatuse rakendamiseks. 1. märtsil 2013 algasid läbirääkimised põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks ELi ja Maroko vahel, samuti kirjutati Marokoga juunis alla liikuvuspartnerlus, mis on esimene liikuvuspartnerlus lõunapoolse naaberriigiga.

Jätkus kõrgetasemeline poliitiline dialoog Alžeeriaga, eelkõige seoses Sahara ja Saheli piirkonna julgeolekuprobleemidega. 2013. aasta juulis kirjutati alla vastastikuse mõistmise memorandumile, millega loodi Alžeeriaga strateegiline partnerlus energeetikavaldkonnas.

Idapartnerlus

2013. aastal tehti idapartnerluse rakendamisel olulisi edusamme.

Novembris Vilniuses toimunud idapartnerluse tippkohtumisel pöörati ELi suhetes idapartnerluse riikidega uus lehekülg. Lõpetati läbirääkimised Gruusia ja Moldovaga assotsieerimislepingu ning põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu üle ning lepingud parafeeriti. Läbirääkimised jätkusid Aserbaidžaaniga. Armeeniaga aga ei olnud võimalik assotsieerimislepingut parafeerida, sest see oli vastuolus Armeenia sooviga ühineda Venemaa, Valgevene ja Kasahstani vahelise tolliliiduga.

Kiievi (Ukraina) visiidi käigus külastas liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident Catherine Ashton koos opositsiooniliikmetega protestilaagrit Maidan Nezaležnostil (Vabaduse väljak).

Ukraina valitsus otsustas peatada ELiga sõlmitavale assotsieerimislepingule allakirjutamise ettevalmistused nädal enne tippkohtumist. EL on endiselt valmis assotsieerimislepingule alla kirjutama, kui Ukraina ilmutab kindlameelsust ELi kriteeriumide täitmisel ja saavutab selles konkreetseid tulemusi. Selleks on juba tehtud ka mõningaid olulisi edusamme.

EL jätkab Valgevene suhtes kriitilise lähenemispoliitika rakendamist. See hõlmab koostööd idapartnerluse mitmepoolse suhte raames ja tehnilist dialoogi konkreetsetel ühist huvi pakkuvatel teemadel, samuti toetust kodanikuühiskonnale ja kogu Valgevene rahvale. Samal ajal on EL pikendanud piiravate meetmete kohaldamist ühe aasta võrra.

EL avaldas heameelt meetmete üle, mida Gruusia on võtnud reformide rakendamiseks sellises valdkonnas nagu kohtusüsteem. Sujuvad presidendivalimised oktoobris oli tähtis samm Gruusia demokraatia tugevdamisel. ELi ja Gruusia suhted süvenesid. Gruusia kinnitas uuesti eesmärgi sõlmida ELiga pärast teist poliitilist üleminekut poliitiline ühendus ja edendada majanduslikku integratsiooni ning soovi kirjutada aastal 2014 võimalikult kiiresti alla assotsieerimislepingule. Koostöö ÜJKP küsimustes tugevnes, kui kirjutati alla raamlepingule, mis võimaldab Gruusial osaleda ELi juhitavates kriisiohjeoperatsioonides. Gruusia kirjutas alla ka protokollile ELi programmides osalemise kohta. EL näitas aktiivset toetust Gruusia territoriaalsele terviklikkusele ja väljendas muret püsivate piirstruktuuride paigaldamise pärast halduspiirile.

ELi ja Moldova suhted süvenesid, eriti pärast seda, kui mais moodustatud uus valitsus kinnitas eesmärgi sõlmida ELiga poliitiline ühendus ja edendada majanduslikku integratsiooni ning soovi kirjutada 2014. aasta septembriks alla assotsieerimislepingule. Tehti märkimisväärsed jõupingutusi ja eraldati vahendeid, et rakendada eelmistel aastatel lennunduse, põllumajanduse, kodanikukaitse, ELi ametites ja programmides osalemise ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika alase koostöö vallas sõlmitud lepinguid.

Laienemine

Horvaatia

Horvaatia ühines ELiga 28. liikmesriigina 1. juulil 2013 (vt 1. peatükki).

Island

Pärast 27. aprilli 2013. aasta üldvalimisi otsustas Islandi valitsus peatada ühinemisläbirääkimised ELiga ning on märku andnud, et läbirääkimisi jätkatakse vaid juhul, kui need rahvahääletusel heaks kiidetakse.

Türgi

Tänu dünaamilisele majandusele, strateegilisele asendile ja olulisele piirkondlikule rollile on Türgi ELi jaoks endiselt üks tähtsamaid riike. Komisjon rõhutas, et ühinemisläbirääkimistele uue hoo andmine oleks nii ELi kui ka Türgi huvides, aidates tagada, et Türgi reformides peetaks endiselt silmas ELi kriteeriume. 2013. aastal otsustas nõukogu avada ühe läbirääkimispeatüki – 22. peatüki, milles käsitletakse regionaalpoliitikat. Komisjon ja Türgi kirjutasid 16. detsembril alla ELi ja Türgi tagasivõtulepingule ning alustasid ELi ja Türgi viisavabaduse üle peetavat dialoogi. Ühinemisläbirääkimiste toetamiseks ja täiendamiseks tuleb edendada positiivset tegevuskava, mis muu hulgas hõlmab mitmes valdkonnas õigusaktide vastavusse viimist ELi *acquis*'ga.

Vaade Istanbulile Türgis.

Montenegro

Ühinemisläbirääkimisi alustati 2012. aasta juunis. ELi *acquis*' analüütilise kontrolli (sõelumise) kohtumised lõpetati 2013. aasta juunis. Läbirääkimistel avati kaks peatükki: 25 (teadus ja uurimistegevus) ja 26 (haridus ja kultuur) ning suleti need ajutiselt. Õigusriiki käsitlevad peatükid – 23 (kohtusüsteem ja põhiõigused) ja 24 (õigus, vabadus ja turvalisus) – ning peatükid 5 (riigihanked), 6 (äriühinguõigus) ja 20 (ettevõtlus- ja tööstuspoliitika) avati 2013. aasta detsembris toimunud valitsustevahelisel konverentsil.

Serbia

Euroopa Liidu ja Serbia suhetes alustati uut etappi. Euroopa Ülemkogu otsustas juunis alustada ühinemisläbirääkimisi Serbiaga ja nõukogu võttis detsembris vastu läbirääkimiste raamistiku. Komisjon alustas ELi *acquis'* analüütilist kontrolli septembris. Stabiiliseerimis- ja assotsieerimisleping ELi ja Serbia vahel jõustus 1. septembril. Serbia tegi olulisi samme Kosovoga suhete normaliseerimiseks. Samuti kiirendas ta reforme ja aitas kaasa piirkondlikule koostööle, sealhulgas tihendades kõrgetasemelisi kontakte naaberriikidega.

Vaade Belgradi kesklinnale
(Serbia).

Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik

2013. aastal jätkus 2012. aastal alanud kõrgetasemeline ühinemisdialoog komisjoni- ja ning see on aidanud kiirendada alustatud reforme. Kohtumised toimusid 2013. aasta aprillis. Nagu nõukogu ühinemisläbirääkimiste alustamise otsuse saavutamiseks 2012. aasta detsembris soovis, avaldas komisjon 2013. aasta aprillis aruande ⁽⁴⁾, milles hinnati reformide rakendamist kõrgetasemelise ühinemisdialoogi raames ja heanaaberlike suhete edendamist. Võttes arvesse, et 24. detsembril 2012 parlamendis toimunud sündmustest ajendatud poliitilise kriisi leevendamiseks olulisemate parteide vahel 1. märtsil sõlmitud poliitilise kokkuleppe rakendamine oli paigalseisus, ei võtnud nõukogu 2013. aasta juunis vastu seisukohta nende komisjoni soovitude küsimuses, mida ei olnud veel järgitud ⁽⁵⁾. Detsembris jagas nõukogu üldjoontes komisjoni hinnangut, et poliitilised kriteeriumid on endiselt piisavalt täidetud, võttis arvesse komisjoni soovitud alustada läbirääkimisi ja teatas, et pöördub küsimuse juurde tagasi 2014. aastal, võttes aluseks komisjoni ajakohastatud teabe.

Albaania

Albaania on võtnud õigusriigi, avaliku halduse reformi ja parlamendi protseduurireeglite valdkonnas vastu tähtsaimad meetmed ning jätkanud edusammude tegemist, et täita 2010. aasta arvamuse ⁽⁶⁾ 12 olulisemat prioriteeti. Lisaks korraldas Albaania edukalt parlamendivalimised. Oktoobris võttis komisjon teadmiseks tehtud edusammud ja soovitas nõukogul anda Albaaniale kandidaatriigi staatus, tingimusel et Albaania jätkab võitlust organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooniga. Komisjon määras kindlaks viis prioriteetset kriteeriumi ühinemisläbirääkimiste algatamiseks ja väljendas oma valmisolekut toetada Albaania jõulupingutusi täita neid kriteeriume kõrgetasemelise dialoogi kaudu.

Bosnia ja Hertsegoviina

Kopenhaageni poliitilistele kriteeriumidele ning stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu jõustumise ja tõsiseltvõetava ELiga ühinemise taotluse esitamise tegevuskava nõuetele vastavust silmas pidades on Bosnia ja Hertsegoviina edusammud olnud tagasihoidlikud. Riik peab kiiresti keskenduma ELi tegevuskava rakendamisele. Olulisim samm on olnud Bosnia ja Hertsegoviina põhiseaduse muutmine, millega kõrvaldati vastuolud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga. Siiani ei ole tehtud erilisi edusamme funktsionaalsemate, koordineeritud ja jätkusuutlike institutsiooniliste struktuuride loomiseks. EL toetab Bosniat ja Hertsegoviinat kõigi tema käsutuses olevate rahastamisvahendite kaudu.

Detsembris avaldas nõukogu muret, et riik on teinud ELi suunas liikumisel vähe edusamme, sest juhtidel pole piisavalt poliitilist tahet. Seetõttu vähendati 2013. aastal oluliselt riigi jaoks ühinemiseelse abi rahastamisvahendist ettenähtud toetust.

Kosovo

Nõukogu juuni lõpus antud volituse kohaselt alustas komisjon 2013. aasta oktoobris Kosovoga läbirääkimisi stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu üle. Nõukogu volitus tugines komisjoni ja kõrge esindaja aprillis esitatud ühisaruandele ⁽⁷⁾, milles kinnitati, et Kosovo on asunud tegelema komisjoni 2012. aasta teostatavusuuringus osutatud põhiprioriteetidega ja jätkuvalt konstruktiivselt osalenud ELi vahendatud dialoogis Serbiaga. Aprillis esitas komisjon soovitus võtta vastu nõukogu otsus kirjutada alla ja sõlmida raamleping, mis võimaldab Kosovol osaleda liidu programmides ⁽⁸⁾.

16. oktoobril avaldas komisjon eduaruande Kosovo kohta ⁽⁹⁾. Aruandes kinnitati Kosovo edusamme Serbiaga suhete normaliseerimisel, osutades eelkõige aprillis sõlmitud esimesele suhete normaliseerimise põhimõtteid käsitlevale kokkuleppele. Samuti märgiti aruandes, et Kosovo tegi taas edusamme Euroopaga lõimumisel. Sellegipoolest on Kosovo puhul endiselt olulisi probleeme, eelkõige seoses õigusriigi põhimõtte, avaliku halduse reformi, valimisreformi, kogukondade lõimimise ja majandusega. Septembri ja detsembri vahel toimus kaks stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu üle peetavate läbirääkimiste vooru. Komisjon kavatseb need läbirääkimised 2014. aasta jooksul lõpule viia ning nõukogu võttis selle oma 2013. aasta detsembri järeldustes ⁽¹⁰⁾ teadmiseks.

Dialoog Belgradi ja Priština vahel

Serbia ja Kosovo osalesid aktiivselt ning konstruktiivselt kõrge esindaja ja asepresidendi vahendatavas dialoogis. Praeguseks on toimunud 20 peaministrite kohtumist. Kõneluste tulemusel sõlmiti esimene kokkulepe, mis käsitleb suhete normaliseerimise põhimõtteid, mida täiendati mais tervikliku rakenduskavaga, millel on selge ajakava kuni 2013. aasta lõpuni. See suursaavutus märgib põhimõttelist muutust asjaomaste poolte suhetes. Septembris jõudsid pooled kokkuleppele energeetika ja telekommunikatsiooni küsimustes. Jätkub ka muude praeguseks dialoogi käigus saavutatud kokkulepete rakendamine. Kõrge esindaja ja asepresident rõhutas 16. detsembril nõukogule esitatud aruandes, et kõigi aprilli kokkuleppes ettenähtud elementide rakendamine on põhimõtteliselt lõpule viidud.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident Catherine Ashton koos Serbia peaministri Ivica Dačići (vasakul) ja Kosovo peaministri Hashim Thaçiga Belgias Brüsselis.

Piirkondlik koostöö

Piirkondlik koostöö muutus kaasavamaks, sest veebruaris sai Kosovo nõukogu täisliikme staatuse piirkondlikus koostööõukogus ja detsembris piirkondlikus avaliku halduse koolis. Teisalt tühistati juunis endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis Ohridis toimuma pidanud Kagu-Euroopa koostööprotsessi tippkohtumine, mis näitab vajadust täiendavate edusammude järele. Lääne-Balkani riigid võtsid vastu Kagu-Euroopa 2020. aasta strateegia, millega soovitakse luua 2020. aastaks piirkonnas 1 miljon uut töökohta.

Strateegiline partnerlus

Koostöö strateegiliste partneritega

Ameerika Ühendriigid

ELi ja Ameerika Ühendriikide suhted tugevnesid. Alustati läbirääkimisi uue läbimurdelise lepingu, Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse sõlmimiseks 2013. aasta juunis (vt 3. peatükki).

Euroopa Komisjoni kaubandusvolinik Karel De Gucht (vasakult teine) osales Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse üritusel Šotimaal. Ta ühines ka Šotimaa peaministri Alex Salmondi (paremalt teine) ja turniiri teiste Ryder Cup korraldajatega ka järgmise turniiri Ryder Cup ettevalmistuste tähistamisel.

USA Riikliku Julgeolekuagentuuri jälgimistegevuse avalikuks tuleku tagajärjel loodi ELi ja Ameerika Ühendriikide *ad hoc* andmekaitse töörühm, kes tegeleb jälgimisprogrammide õigusliku aluse, kaitsemeetmete ja järelevalvega. Tõdedes, et ELi ja Ameerika Ühendriikide partnerlus on Euroopa ja ka muu maailma julgeoleku seisukohast ülimalt oluline, edastas EL Ühendriikidele siiski oma mured ja soovitused seoses ELi kodanike eraelu puutumatus ja andmekaitsega seotud õigustega.

Kõrge esindaja ja asepresident on loonud Ameerika Ühendriikide riigisekretäri John Kerryga, nagu ka tema eelkäijaga, tõhusa ja tulemusliku suhte. See võimaldab teha ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel tihedat ning intensiivset koostööd paljudes välis- ja julgeolekupoliitika küsimustes, mis hõlmavad nii Euroopa naabrust kui ka muud maailma.

Kanada

ELi ja Kanada suhted jõudsid olulisse punkti, kui 2013. aasta oktoobris tehti teatavaks laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu finaliseerimise kokkulepe. Lepinguga edendatakse kahepoolset kaubandust ja investeringuid. Laiaulatuslikku majandus- ja kaubanduslepingut käsitlev poliitiline kokkulepe loob õiged tingimused strateegilise partnerluse lepingu üle peetavate läbirääkimiste sujuvaks lõpuleviimiseks. Strateegilise partnerluse lepingust saab ELi ja Kanada suhete üldraamistik. Selles lepingus sätestatakse ELi ja Kanada ühised väärtused ning eesmärk viia suhted järgmisele tasandile, süvendades ja tugevdades sidemeid mitmes kahepoolse koostöö valdkonnas.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident Catherine Ashton kohtus Ameerika Ühendriikide riigisekretäri John Kerryga ÜRO Peaassamblee 68. istungjärgul Ameerika Ühendriikides New Yorgis.

Venemaa

EL jätkas sidemete tihendamist Venemaa kui vältimatu, ehkki sageli probleemse partneriga. Volinike kolleegiumi märtsis toimunud edukas külaskäik Venemaa valitsusse andis ELi ja Venemaa koostöösuhetele paljudes valdkondades uue hoo ning võimaldas alustada ametlikku dialoogi uutes valdkondades. Kirjutati alla ELi ja Venemaa energia tegevuskava aastani 2050, mis on oluline samm poolte energiakoostöös.

31. ELi ja Venemaa tippkohtumine toimus 2013. aasta juunis Jekaterinburgis. Sellel kinnitati kummagi poole sihikindlust arendada edasi ELi ja Venemaa koostööd, eelkõige arvestades Venemaa huvi moderniseerimise vastu. Samas aga väljendati sõnaselgelt, et edasise arengu osas on erimeelsusi.

Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso, Venemaa president Vladimir Putin ja Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy 31. ELi-Venemaa tippkohtumisel Venemaal Jekaterinburgis (vasakult paremale).

EL jälgis põhjalikult teatavaid suundumusi Venemaa siseolukorras, mida iseloomustab kodanikuühiskonna jätkuv allasurumine ja opositsiooni vaigistamine. EL avaldas selle üle muret nii avalikult kui ka poliitilises dialoogis, sealhulgas kõige kõrgemal tasandil peetud dialoogis. EL tundis heameelt teatavate sümbolse väärtusega inimõigustega seotud juhtumite puhul antud amnestia ja aasta lõpus toimunud Mihhail Hodorkovski vabastamise üle, kuid tulevikus on vaja süsteemseid õigusriigi küsimusi edasi käsitleda.

Hiina

2013. aastal viidi lõpule Hiina võimuvahetus ning tähistati ELi ja Hiina laiaulatusliku strateegilise partnerluse 10. aastapäeva. EL lõi edukalt sidemed Hiina uue valitsusega, kellega loodi alus ELi ja Hiina järgmise kümne aasta suhetele. Kõrge esindaja ja asepresident alustas ettevalmistusi aprillis toimuvaks Hiina-visitiks. Novembris toimunud 16. ELi ja Hiina tippkohtumisel nähti ette ELi ja Hiina 2020. aasta strateegiline koostöö tegevuskava, mille alusel tihendada järgmistel aastatel laiaulatuslikku koostööd. Uue tegevuskava keskmes on eelkõige strateegilised küsimused, investeringud, innovatsioon, linnastumine, kliimamuutused ja keskkonnakaitse, inimestevahelised kontaktid ning kaitse- ja julgeolekuküsimused. Pekingis korraldati tippkohtumise ajal suur linnastumist käsitlev foorum ja näitus, kus osalesid kumbagi poolt esindavad linnapead.

ELi suhetes Hiinaga olid endiselt kesksel kohal inimõigused. Juunis toimus inimõiguste dialoogi viimane voor. Septembris külastas Hiinat ja sealhulgas Tiibetit ELi inimõiguste eriesindaja Stavros Lambrinidis.

Jaapan

2013. aastat jäävad märkima Jaapaniga märtsis alustatud paralleelsed läbirääkimised poliitilisi, sektoripõhiseid ja globaalseid küsimusi hõlmava raamlepingu ning vabakaubanduslepingu üle. Neil läbirääkimistel on potentsiaali oluliselt süvendada ja tõhustada pooltevahelist koostööd ning võib loota, et need toovad märkimisväärset vastastikust kasu. Novembris Tōkyōs peetud ELi ja Jaapani 21. tippkohtumine pakkus juhtidele head võimalust kinnitada oma kindlameelsust need tähtsad lepingud võimalikult kiiresti sõlmida ja anda poliitiline tõuge koostööle paljudes valdkondades, nagu teadus ja tehnoloogia, katastroofideks valmisolek ja piirkondlikud julgeolekuküsimused.

Lõuna-Korea

EL ja Lõuna-Korea tähistasid 2013. aastal 50 aasta möödumist diplomaatiliste suhete loomisest ning tegid koostööd, et kinnistada strateegilist partnerlust, millele pandi alus 2010. aastal allkirjutatud raamlepingu ja vabakaubanduslepinguga. Novembris toimunud seitsmendal kahepoolsel tippkohtumisel arutati ELi ja Korea koostöö välja-vaateid Parki alanud valitsusajal.

India

EL ja India jätkasid tihedat koostööd majanduslike, poliitiliste ja sektoripõhiste suhete tugevdamiseks, suurendades ühtlasi jõupingutusi vabakaubanduslepingut käsitlevate läbirääkimiste lõpetamiseks. Indias 2013. aasta septembris alanud valimiskampaania peatas aga selles valdkonnas edasimineku.

Brasiilia

ELi ja Brasiilia jaanuaris Brasílias toimunud kuuendal tippkohtumisel kinnitati vastastikust rahulolu tulemuste üle, mis on saavutatud rohkem kui 30s ühist huvi pakkavas valdkonnas peetava dialoogiga. Pooled andsid teada, et on valmis jätkama strateegilise partnerluse tugevdamist, eelkõige sellistes valdkondades nagu teadus, tehnoloogia ja innovatsioon, haridus, kliimamuutused, energeetika, säästev areng ja aastatuhande arengueesmärgid, samuti inimõigused ja ÜROs käsitletavat küsimused.

Mehhiko

Mehhiko ja ELi suhete vaatepunktist algas aasta Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy, Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barroso ja Mehhiko uue presidendi Enrique Peña Nieto kohtumisega ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse tippkohtumisel Santiagos. Kinnitades kahepoolsete suhete suurepärase olukorda, lepiti kokku, et luuakse töörühm ELi ja Mehhiko üldise lepingu ajakohastamise ulatuse ja võimaluste analüüsimiseks. Oktoobris tuli kokku töörühm, et otsida võimalusi lepingu kaubandust käsitleva osa ajakohastamiseks ⁽¹⁾. 2014. aastal hakatakse tegema ettevalmistusi, et korraldada kohtumisi, kus käsitletakse lepingu kõiki kolme osa: poliitilist dialoogi, koostööd ja kaubandust.

Lõuna-Aafrika Vabariik

EL ja Lõuna-Aafrika Vabariik pidasid kuuenda iga-aastase tippkohtumise juulis Pretorias (LAV). 2013. aastal toimus tippkohtumine rahvusvahelisel Nelson Mandela päeval, mis võimaldas eesistuja Van Rompuy ja president Barrosol avaldada austust Mandela pärandile ja osaleda üheskoos traditsioonilisel 67minutilise kogukonna teenimise rituaalil (üks minut iga aasta eest, mis Mandela oma võitlusele pühendas). Eesistuja Van Rompuy ja president Barroso osalesid ka 10. detsembril 2013 Sowetos (LAV) peetud Nelson Mandela mälestusteenistusel.

Aafrika ja ELi partnerlus: tähistades Aafrika Liidu 50. aastapäeva ja valmistudes 2014. aastaks kavandatud Aafrika ja ELi tippkohtumiseks

Maailmajao tasandil on ELi peamine partner Aafrikas Aafrika Liit, kes tähistas 2013. aasta mais Aafrika Ühtsuse Organisatsiooni ja Aafrika Liidu 50. aastapäeva. Aafrika ja ELi suhteid raamib Aafrika ja ELi ühisstrateegia. Selle strateegiaga avati uus etapp ELi ja Aafrika suhetes ning selles on ette nähtud võrdsete partnerluse ühine tegevuseesmärk: saavutada mõlemale poolele kasu suurema kahepoolse majandus- ja poliitilise koostöö, üleilmsete probleemide ühise lahendamise ja inimestevaheliste tihedamate kontaktide kaudu.

Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso viibis Etioopias Addis Abebas Aafrika Ühtsuse Organisatsiooni loomise 50. aastapäeva pidustustel.

Regionaalpoliitika

Lähis-Ida ja Pärsia lahe piirkond

Lähis-Ida rahuprotsess

Lähis-Ida rahuprotsessi küsimuses kinnitati 2012. aasta detsembris⁽¹²⁾ ja 2013. aasta juulis⁽¹³⁾ vastu võetud ELi nõukogu järeldustes ELi jätkuvat toetust kahe riigi lahendusele. EL teatas oma täielikust toetusest otsekõneluste taastamisele Iisraeli ja Palestiina vahel 2013. aasta augustis. Detsembris 2013 teatati nõukogu järeldustes,⁽¹⁴⁾ et EL annab lõpliku staatuse küsimuses saavutatud kokkuleppe kontekstis mõlemale poolele enneolematut poliitilist, majanduslikku ja julgeolekualast toetust.

ELi-Palestiina tegevuskava vastuvõtmine 2013. aasta aprillis märgib uut verstaposti ELi ja Palestiina suhetes. Palestiina peamise abiandjana jätkas EL Palestiina omavalitsuse institutsioonide ülesehitamise ja reformipüüdluste toetamist ning 19. märtsil võõrustas kõrge esindaja ja asepresident Brüsselis abiandjate ajutise kontaktkomitee kohtumist.

ELi ja Iisraeli suhetes on toimunud edasimineku, mis väljendub tööstustoodete vastavushindamise ja tunnustamise lepingu jõustumises (2013. aasta jaanuar) ja avatud lennunduspiirkonna lepingule allakirjutamises (2013. aasta juuni). Juulis avaldas komisjon suunised, mis käsitlevad Iisraeli poolt alates 1967. aasta juunist okupeeritud territooriumidel tegutsevate Iisraeli üksuste ja nende tegevuse vastavust ELi toetuste, auhindade ja rahastamisvahendite andmise tingimustele alates 2014. aastast. Novembris lõpetati läbirääkimised Iisraeli osaluse üle ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programmis Horisont 2020. Euroopa välis teenistus ja komisjoni talitused jätkasid tööd asundustes valmistatud toodete päritolumärgistusega.

Araabia poolsaar, Iraan ja Iraak

Iraan

EL otsib sihikindlalt diplomaatilist lahendust Iraani tuumaküsimusele. 2013. aastal tegid E3+3 riigid (Prantsusmaa, Saksamaa, Ühendkuningriik ning Hiina, Venemaa ja Ameerika Ühendriigid) kõrge esindaja ja asepresidendi juhtimisel diplomaatilisi jõupingutusi, et saavutada ulatuslik, läbirääkimiste teel saavutatud ja pikaajaline lahendus, mis looks rahvusvahelise usalduse Iraani tuumaprogrammi täielikult rahumeelse iseloomu suhtes, austades samal ajal Iraani legitiimseid õigusi kasutada tuumaenergiat rahuotstarbel vastavalt tuumarelva leviku tõkestamise lepingule, võttes täiel määral arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu ja IAEA juhatajate nõukogu resolutsioone.

Iraani välisminister Mohammad Javad Zarif saabumas ühele kohtumistele, mis toimusid Šveitsis Genfis Iraaniga peetud E3+3 kõneluste raames riigi tuumaprogrammi teemal.

Uue Iraani valitsuse valimised president Hassan Rouhani juhtimisel, mis tõid kaasa konstruktiivsema suhtumise tuumakõnelustesse, ning E3+3 riikide kahetasandilisel lähenemisviisil põhinev diplomaatiline kindlameelsus ja ühtsus viisid vahelepingu sõlmimiseni Iraaniga novembris Šveitsis Genfis. Seda nimetatakse ühiseks tegevuskavaks ja mõlemad pooled peavad seda esimeseks sammuks lahenduse saavutamise suunas.

Leping sisaldab Iraani vabatahtlikku kohustust peatada mitu tuumaalast tegevust. Vastutasuks on talle lubatud sanktsioonide mõningast leevendamist ja lubatud uusi sanktsioone mitte kehtestada. ELi jaoks tähendab see teatavate sanktsioonide kaotamist, kuigi peamised sanktsioonid jäävad kehtima. Genfi ühise tegevuskava rakendamise kokkuleppe nimel on töö käimas. Eesmärk on alustada kiiresti kuuekuulise algetapi meetmete rakendamist. Kokkuleppe nõuetekohane rakendamine on pikaajalise diplomaatilise lahenduse saavutamise seisukohast ülimalt tähtis.

EL väljendas jätkuvalt muret inimõiguste olukorra üle Iraanis. Avalikes seisukohavõttudes mõistis EL hukka hukkamiste suure arvu (2013. aastal üle 400) ning Iraani põhivabaduste, eelkõige sõna-, kogunemis-, usu- ja mõttevabaduse olukorra. Septembris avaldas kõrge esindaja ja asepresident heameelt 2012. aasta Sahharovi auhinna võitja Nasrin Sotoudehi ja teiste süümevangide vabastamise üle, väljendades lootust, et uue valitsuse juhtimisel paraneb Iraanis inimõiguste olukord.

Iraak

EL ja Iraak alustasid partnerlus- ja koostöölepingu rakendamist, lähtudes kaubandust ja valdkondlikku koostööd käsitlevate osade esialgsest kohaldamisest. Toimusid kolme alakomitee (energia-, kaubandus- ja kaubandusega seotud küsimused ning inimõigused) kohtumised, mis andsid võimaluse sihikindlaks ja avatud aruteluks eelisvaldkondade ja -meetmete üle. Novembris toimus Bagdadis koostöökomitee esimene kohtumine, kus tehti kokkuvõtte rakendamisel saavutatud edusammudest ja nähti ette tulevikukava. Kõrge esindaja külastas juunis Iraaki, et arutada, kuidas vaigistada usurühmituste vahel paisuvat vägivalda ja hoogustada kahepoolset koostööd.

Jeemen

EL on täielikult toetanud riigi tasandi dialoogiprotsessi, mis algatati märtsis tihedas koostöös liikmesriikide ja laiema rahvusvahelise üldsusega. Oktoobrikuistes nõukogu järeldustes ⁽¹⁵⁾ toetati seda protsessi, kinnitati, et tuleb teha jätkuvaid edusamme, kuid väljendati ka muret protsessi rikkuvate tegurite pärast.

Kesk-Aasia

Kogu 2013. aasta vältel jätkas EL suhete tugevdamist Kesk-Aasia riikidega (Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan ja Usbekistan), tuginedes ELi Kesk-Aasia strateegiale, strateegia läbivaatamise tulemustele ja eduaruandele. Koostöö arenes eelkõige esmatähtsate piirkondlike algatuste valdkondades, nagu haridus, õigusriigi põhimõtte, keskkond/vesi, aga ka energeetika ja inimõiguste edendamine. Esimene ELi ja Kesk-Aasia kõrgetasemeline julgeolekualane dialoog peeti juunis Belgias Brüsselis asevälisministrite tasandil, mis näitab, et julgeolekuküsimuste roll asjaomastes suhetes on suurenenud. Novembris viidi lõpule ELi ja Kesk-Aasia uimastivastase võitluse tegevuskava läbivaatamine. Selle üle avaldati heameelt 20. novembril Brüsselis toimunud ELi ja Kesk-Aasia ministrite kohtumisel.

Aasia ja Vaikse ookeani piirkond

2013. aastal kinnistas EL suhteid Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna partneritega. Mitmes kõnealuse piirkonna riigis toimus võimuvahetus ning seetõttu oli liidu eesmärk kinnitada suhteid Aasia nelja strateegilise partneriga (Hiina, India, Jaapan ja Lõuna-Korea). Samal ajal jätkas EL oma tegevust piirkonna stabiilsuse ja julgeoleku toetamiseks. Kõrgetasemeline dialoog, tavapärase poliitiline dialoog ning abi andmine Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele jätkusid senise tõhususega. Jätkusid Paapua Uus-Guineaga sõlmitud ELi ja Vaikse ookeani piirkonna vahelise majanduspartnerluse vahelepingu rakendamine, samuti kõnelused kõigi Vaikse ookeani piirkonna AKV riikidega.

Aasia-Euroopa kohtumine

Aasia-Euroopa kohtumisel (ASEM) keskenduti 2013. aastal sisekonsolideerimisele, et protsessi veelgi tõhustada. ASEMi välisministrite 11. kohtumine novembris Indias New Delhis võimaldas pidada Euroopa ja Aasia vahel avameelset dialoogi põhiliste strateegiliste küsimuste üle, mis hõlmasid peamiselt finants- ja majandusküsimusi ning ka ebatraditsioonilisi julgeolekuprobleeme.

Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon

2013. aastal süvendati ELi ja Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) koostööd Brunei 2013.–2017. aasta tegevuskava rakendamisega. ELi ja ASEANi laiaulatusliku poliitilise partnerluse nimel tegutsedes korraldati mitu kõrgetasemelist visiiti ja kohtumist, mis kinnitasid positiivset õhkkonda.

ASEAN ja EL jätkasid ASEANi piirkondlikul foorumil koostöös teiste partneritega ühist huvi pakkuvate ja muret tekitavate piirkondlike ja rahvusvaheliste julgeolekuküsimuste arutamist. Kõrge esindaja ja asepresident osales juulis ASEANi piirkondliku foorumi 20. ministrite kohtumisel Bruneis, esitades liidu seisukoha peamiste piirkonna mõjutavate julgeolekuprobleemide kohta ning vajaduse kohta eeskirjapõhiste terviklahenduste järele. Samuti andis ta veel kord teada liidu soovist osaleda Kagu-Aasia riikide tippkohtumisel.

Myanmar/Birma

EL jätkas 2013. aastal Myanmaris/Birmas toimuvate muutuste innustamist ja toetamist. Eesistuja Van Rompuy, president Barroso ja Myanmar/Birma president U Thein Sein tegid Myanmar/Birma presidendi Brüsseli külastuse käigus märtsis ühisavalduse, mis märgib uut ajajärku ELi ja Myanmar/Birma suhetes ning milles visandati kava luua kestav partnerlus ja panustada demokratiseerimise, rahvusliku leppimise ja majanduse liberaliseerimise plaanidesse. Aprillis tühistas EL kõik Myanmarile/Birmale kehtestatud sanktsioonid peale relvaembargo, tunnustades positiivseid muutusi ja lootes, et need jätkuvad. Juulis hakkas EL Myanmar/Birma suhtes taas kohaldama kaubandussoodustusi üldiste tariifsete soodustuste kava alusel, võttes arvesse riigi jõupingutusi poliitilise, sotsiaalse ja töökeskkonna parandamiseks ⁽¹⁶⁾. Juulis leppisid ELi välisministrid kokku, et Myanmar/Birma suhtes hakatakse kohaldama terviklikku raamistikku, milles on esitatud ELi ja liikmesriikide eesmärgid ning prioriteedid kestva partnerluse loomisel ja tihedama koostöö edendamisel. Nende hulka kuuluvad nii ELi liikmesriikide kui ka institutsioonide meetmed, mille abil toetada rahu, demokraatiat, arengut ja kaubandust.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident Catherine Ashton koos Myanmar/Birma poliitiku ja 1990. aasta Sahharovi auhinna võitja Daw Aung San Suu Kyiga Euroopa Parlamendis Prantsusmaal Strasbourgis.

Yangonis ja Naypyidaws (Myanmar/Birma) kohtus 13.–15. novembril ELi ja Myanmar/Birma töörühm, kus arutati kõikide ELi pakutavate ressursside (poliitilised, arengu- ja kaubandusressursid) üle. Myanmar/Birma ja ELi töörühma eesmärk on anda Myanmar/Birma üleminekule laiaulatuslikku toetust, kasutades selleks kõiki ELi käsutuses olevaid ressursse. Töörühma kaudu püütakse ellu viia ELi ja Myanmar/Birma kestva partnerluse eesmärki, nagu on väljendatud 5. märtsil kogunenud kolme presidendi ühisavalduses, ja jälgida nõukogu 2013. aasta aprilli järelduste täitmist ⁽¹⁷⁾.

2013. aastal avas EL täieõigusliku delegatsiooni Yangonis, suurendades seega oma diplomaatilist esindatust riigis.

Afganistan

Juunis avaldatud nõukogu järeldustes ⁽¹⁸⁾ kinnitati taas ELi ja selle liikmesriikide pikaajalist pühendumust Afganistani toetamisele üleminekuperioodil ja ümberkorralduste kümnendil. Mais pikendas nõukogu tsiviilpolitsei ja õigusriigi põhimõtte rakendamise toetamiseks algatatud Euroopa Liidu Afganistani politseimissiooni mandaati 31. detsembrini 2014. 2013. aastal võttis liit kohustuse eraldada 196,5 miljonit eurot kohaliku arengu ja valitsemistava, usaldusväärsete ja läbipaistvate valimiste, Afganistani ja selle naabrite vahel tehtava piirkondliku koostöö, põllumajanduse arengu ja politsei toetamiseks.

Pakistan

EL tegi Pakistaniga tihedat koostööd, et toetada riigis käimasolevat valimistsükli reformi. Mais 2013 loodi Pakistani üldvalimiste jaoks ELi valimisvaatlusmissioon, mida juhtis peavaatleja ja Euroopa Parlamendi liige Michael Gahler. Nõukogu avaldas heameelt Pakistani valimiste tulemuse üle, sest võimu üleminek ühelt tsiviilvalitsuselt teisele, mis juhtus Pakistani ajaloos esmakordselt, on märk demokraatia tugevnemisest.

Põhja-Korea

EL tegi rahvusvahelise üldsuse ja peamiste piirkondlike osapooltega koostööd, et hoida ära Põhja-Korea ebaseaduslike rakettide ja tuumaprogrammide edasist arendamist. Kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu ühehäälsel resolutsioonidega võttis EL aprillis uusi piiravaid meetmeid. EL jätkas koostööd olulisemate osapooltega, et edendada Korea poolsaare rahumeelset ja kestvat tuumarelvavabaks piirkonnaks muutmist ning alustada usaldusväärsel alustel taas kõnelusi. EL ei ole muutnud Põhja-Korea suhtes rakendatavat kriitilist lähenemispoliitikat, kuid 2013. aastal kahjustas otsekõnelusi poolsaare olukorra halvenemine aasta esimeses pooles. EL on jätkuvalt väga mures inimõiguste kehva olukorra pärast riigis ja toetab ÜRO uurimiskomisjoni loomist, et heita valgust inimõiguste rikkumistele Põhja-Koreas.

Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkond

ELi strateegilist partnerlust Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnaga tervikuna korraldatakse iga kahe aasta tagant toimuvate tippasandi kohtumiste ja 2010. aastal vastu võetud ühise tegevuskava raamistikus. 26.–27. jaanuaril toimus Santiagos kahe piirkonna seitsmes tippkohtumine, mille teema oli „Säästva arengu ühendus: sotsiaalselt ja keskkonna seisukohast vastutustundlik investeerimine”. Tegu oli esimese tippkohtumisega, mis korraldati koostöös Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühendusega, mis töötab kahe piirkonna vahelistes suhetes uue etapi algust. Tippkohtumisel osalejad tegid poliitilise deklaratsiooni ja laiendasid praegu rakendatavat tegevuskava kahele uuele valdkonnale: sooküsimused ja investeeritud.

ELi ja Andide piirkonna riikide kahepoolsete suhete positiivset olukorda peegeldas mitu kõrgetasemelist visiiti, sealhulgas kõrge esindaja ja asepresidendi külaskäik Tšiilisse ja Perusse ning president Barroso külaskäik Colombiasse. Peruu ja Colombia 2012. aastal sõlmitud laiaulatuslikud mitmepoolsed kaubanduslepingud jõustusid esialgu ajutiselt vastavalt 2013. aasta märtsis ja augustis. Kaubanduslepingud annavad ELi ning Colombia ja Peruu suhetele edasise tuge. Prognoosi kohaselt säästavad eksportijad aastas tariifidelt üle 500 miljonit euro ning veelgi rohkem tänu stabiilsele kaubandus- ja investeerimisraamistikule.

Aafrika

ELi Aafrikaga seotud poliitilised prioriteedid hõlmavad poliitiliste ja julgeolekuküsimuste, st rahu, demokraatia ja stabiilsuse edendamise kõrval üha enam majanduslikke ja globaalseid meetmeid sellistes valdkondades nagu kaubandus, investeeritud ja kliimamuutused.

EL on teinud jõupingutusi poliitiliste suhete loomiseks Aafrika Liiduga, Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendusega (ECOWAS) ning Lõuna-Aafrika Arenguühendusega (SADC), samuti majandussidemete tihendamiseks Ida-Aafrika Ühendusega (EAC) ja ECOWASiga. EL on aidanud otsida lahendusi poliitilistele probleemidele Cotonou lepingu artikliga 96 hõlmatud riikides (Guinea, Guinea-Bissau, Madagaskar ja Zimbabwe). Samuti on EL saatnud valimisvaatlusmissioone Guineasse, Keeniasse ja Malisse ning valimiseksperide missioone Djiboutisse, Guinea-Bissausse ja Rwandasse ning andnud valimiste korraldamiseks abi Burkina Fasole, Komooridele, Kongo Demokraatlikule Vabariigile, Keeniale, Liibüale, Madagaskarile, Malawile, Malile, Sierra Leonele, Tuneesiale, Sambiale ja Zimbabwele, samuti Lõuna-Aafrika Arenguühenduse valimiste toetusõrgustikule (SADC-ESN), et aidata vältida Lõuna-Aafrika riikides vägivalda valimiste ajal. EL ning neli Ida- ja Lõuna-Aafrika riiki (Zimbabwe ning India ookeani saared Madagaskar, Mauritius ja Seišellid) võtsid meetmeid, et tagada 2013. aastal majanduspartnerluslepingu rakendamine. Samal ajal jätkusid läbirääkimised teiste Sahara-taguse Aafrika piirkondadega, mille käigus tegi kaubandusvolinik Karel De Gucht kaks külaskäiku.

Areng

Muutuste kava rakendamine

2013. aastal keskendus ELi tegevus muutuste kavas (¹⁹) esitatud poliitiliste soovitus- te rakendamisele. Kavandamissuunistega on ELi delegatsioonidele ja talitustele antud selged juhtnöörid pidada järgmise perioodi (2014–2020) rahastamisvahendite kavandamise esimestest etappidest peale silmas vajadust abi diferentseerida, kontsentreerida ja ühiselt kavandada. Samuti kasutab EL järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jooksul väliskoostöös rohkem innovatiivseid rahastamisvahendeid. Selleks et liidu meetmed piirduksid kolme valdkonnaga ja et need sihtvaldkonnad kuuluksid muutuste kavas kindlaksmääratud poliitiliste prioriteetide hulka (inimõigused, demokraatia ja muud hea valitsemistava aspektid ning toetus jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule), korraldati riigisisese kavandamise põhjalik järelkontroll. Abi andmise ühist kavandamist ELi liikmesriikide ja teiste abi- andjatega alustati rohkem kui 40 riigis.

Arenguvolinik Andris Piebalgs külastab Boliiviat, et toetada ELi rahastatava projekti elluviimist, millega soodustatakse üleminekut kokakasvatusele muudele põllukultuuridele.

Teatised 2015. aasta järgse arenguraamistiku kohta

Üks 2013. aasta olulisemaid ettevõtmisi oli valmistada ette Euroopa seisukoht 2015. aasta järgse arenguraamistiku kohta.

Pärast 2012. aasta suvel korraldatud avalikku konsulteerimist esitas Euroopa Komisjon 2013. aasta veebruaris esimese strateegiadokumendi 2015. aasta järgse perioodi kohta (²⁰). Dokumendis soovitatakse kujundada välja ühtne 2015. aasta järgne üldraamistik, mis hõlmaks arengu- (aastatuhande arengueesmärgid) ja keskkonnaküsimusi (Rio+20 konverentsil kokku lepitud meetmed, sealhulgas säästva arengu eesmärgid). 2013. aasta aprillis avaldati Euroopa arenguaruanne „2015. aasta järgne aeg: ülemaailmne töö kaasava ja säästva tuleviku nimel“ (²¹) ning see esitati arutamiseks suurele hulgale arutlusringidele. Arengu- ja keskkonnaministrid kiitsid 2013. aasta mais ja juunis heaks nõukogu järeldused 2015. aasta järgse üldise raamistiku kohta, (²²) mille võttis 25. juunil 2013 vastu üldasjade nõukogu.

AKV-ELi partnerlus

ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riigid otsustasid 2013. aasta juunis kiita heaks Somaalia taotluse ühineda AKV-ELi partnerluslepinguga ja anda Somaaliale ühinemisprotsessi lõpuni vaatleja staatus. Somaaliast saab seega 79. Cotonou lepingu sõlminud AKV riik.

Aafrika

Somaalia ja Aafrika Sarv – uus koostöökokkulepe Somaaliaga

EL on Somaalia kauaaegne partner, olles andnud alates 2008. aastast Somaalia elanike põhivajaduste tagamiseks ja riigi julgeolekulukorra parandamiseks toetusi summas üle 1,2 miljardi euro. 2013. aasta 16. septembril Brüsselis toimunud läbi-murdelisel ELi-Somaalia konverentsil kinnitati uue koostöökokkuleppe kohaldamist Somaalia suhtes ja lepiti kokku 1,6 miljardi euro suuruse lisatoetuse andmises (sealhulgas ELi eraldatav 650 miljonit eurot), et rakendada ajavahemikus 2013–2016 kõige kiireloomulisemaid projekte Somaalia riigi ülesehitamisel.

Eelarvetoetus ebakindlatele riikidele – riigi ülesehitamise lepingud Côte d'Ivoire'i ja Maliga

Mais kirjutati Maliga alla riigi ülesehitamise lepingule summas 225 miljonit eurot 523,9 miljoni euro suuruse paketi raamistikus, mille komisjon kuulutas välja rahvusvahelisel abiandjate konverentsil „Üheskoos uue Mali suunas“. Asjaomane eelarvetoetus aitab valitsusel tagada põhiteenuste osutamise ja taastada õigusriigi kogu elanikkonna jaoks.

Riigi ülesehitamise leping Côte d'Ivoire'iga summas 115 miljonit eurot moodustab olulise osa liidu üldstrateegiast selle nimel, et riik stabiliseerida, taastada riigivõimu autoriteet ja edendada kaasavat majanduskasvu. Siiani on kõige käegakatsutavamad saavutused kõigi esimese astme kohtute nõuetekohane toimimine riigis, kus toimuvad tsiviil- ja kriminaalistungid, ja 90% politseijaoskondade nõuetekohane toimimine riigis.

Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkond

Selles maailmajaos jätkas komisjon 2013. aastal piirkondlike programmide rakendamist Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikidega. Programmid hõlmasid peamiselt säästvat arengut, kõrgharidust, sotsiaalset ja majanduslikku arengut ning turvalisuse, uimastite ja rändega seotud küsimusi.

Piirkondlik abiprogramm AL-Invest

2013. aastal lõpetati neljas etapp ELi märgilise tähtsusega abiprogrammist AL-Invest, millega toetatakse Ladina-Ameerika väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid. Programmiga toetati Ladina-Ameerika väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahvusvahelistumist koostöös Euroopa partneritega. Viimases (neljandas) etapis (2009–2013) oli ELi toetus 50 miljonit eurot, mis aitas märkimisväärselt kaasa Ladina-Ameerikas täheldatud tugevale majanduskasvule.

PIKAAJALINE EDU
Alates programmi käivitamisest 1994. aastal kuni selle 2013. aastal alanud neljanda etapini on selle tulemusel piirkonnas tekitatud rohkem kui 500 miljoni euro väärtuses piirkondadevahelist kaubavahetust ja investeeringuid. EL on selle ajavahemiku jooksul eraldanud programmile kokku 144 miljonit eurot.

Ladina-Ameerika investeerimisrahastu (LAIF) projekt: „5 de Noviembre” hüdroelektrijaam El Salvadoris.

Piirkonnas rakendatavad segarahastamisvahendid

2013. aastal kinnistati Ladina-Ameerika Investeerimisrahastu (LAIF) rolli toetuste ja laenude kombineerimise vahendina, mida kasutatakse peamiselt suurte taristuprojektide puhul.

Rahastu annab tugeva finantsvõimenduse, mis tähendab, et selle kaudu suunatakse lisavahendeid strateegilise tähtsusega arenguvaldkondadesse. Ajavahemikus 2009–2013 eraldati selle abil üle 5 miljardi euro 25 projektile Ladina-Ameerikas, kusjuures EL on panustanud sellesse kokku 192,15 miljonit eurot.

22. märtsil 2013 käivitati Barbadosel ametlikult Kariibi investeerimisrahastu. Rahastu esialgne eelarve on 40 miljonit eurot ja eesmärk võimendada rahastamist toetuste ning laenude kombineerimise teel, et arendada Kariibi piirkonna riikide taristut ja erasektorit.

Toit ja toitumine

EL on maailma suurim abiandja toiduga kindlustatuse ja toitumise arendamiseks ning põllumajanduse arengu vallas, suunates toiduga kindlustatuse ja toitumise arendamiseks kindlustatuse tagamiseks igal aastal vähemalt 1 miljard eurot (kui mitte arvestada kriiside korral antavat erakorralist toiduabi). ELi toetus on suunatud alatoitlusega võitlemisele, toidu kättesaadavuse suurendamisele ja näljaohus olevate inimeste toidule juurdepääsu parandamisele. 2013. aasta märtsis võttis komisjon vastu teatise „Tõhusam välisabi emade ja laste toitumise parandamiseks”,⁽²³⁾ mille nõukogu kiitis heaks mais. Teatise üks põhisõnumeid on kohustus toetada partnerriike nälja tõttu känguvate alla 5aastaste laste arvu vähendamisel 7 miljoni lapse võrra aastaks 2025. Toitumise tegevuskava, milles kirjeldatakse selle eesmärgi saavutamiseks vajalikke meetmeid, finaliseeritakse kava kohaselt 2014. aasta esimeses pooles.

ELi rahastatud põllumajandusprojekt Keenias.

2013. aastal avaldati lõpphinnang 1 miljardi euro suuruse ELi toiduabi rahastamisvahendi rakendamise kohta. Selle rahastamisvahendiga jõuti kokku 59 miljoni inimeseni, kellest enamik olid väikepõllumajandustootjad, ning selle mõju kandus üle veel 93 miljonile inimesele. ELi tegevus toiduga kindlustatuse tagamisel pälvis 2013. aastal rahvusvahelise üldsuse tunnustuse, kui komisjon valiti esimese Jacques Dioufi auhinna üheks võitjaks. Selle auhinnaga tunnustatakse ELi kui esimest peamist abiandjat, kes aitas kaotada üle 40aastase tava pidada põllumajandust ja toiduga kindlustatust väheolulisteks poliitikavaldkondadeks. ELi jõupingutused on aidanud muuta põllumajanduse säästva arengu ning toiduga kindlustatuse ja toitumise arendamiseks kindlustatuse üheks esmatähtsaks ülemaailmse arengu poliitika valdkonnaks.

ECHO eksperdid jõudsid Ormoci esimesena ning külastasid maapiirkondi Filipiinidel Leyte saare lõuna- ja idaosas.

Humanitaarkriisidele ja hädaolukordadele reageerimine

Humanitaarabi

Üle maailma suureneb loodusõnnetuste sagedus, need on üha keerukamad ja raske-
mad ning olukorra teevad veelgi teravamaks kliimamuutused, kiire linnastumine ja
majanduslik mahajäämus. Ka relvakonfliktid ja pikaajalised kriisid näitavad kogu
maailmas süvenemise märke. Maailma suurima humanitaarabiandjana reageeris EL
institutsioonide ja liikmesriikide ühistöös kogu 2013. aasta jooksul kõikidel asjaomas-
tel juhtudel otsusekindlalt. Juba ainuüksi komisjoni antud hädaabi ulatus üle
1,3 miljardi euro ja jõudis miljonite inimesteni enam kui 90 riigis.

2013. aasta novembris tabas Filipiine taifuun Haiyan. See oli üks tugevamaid taifuune,
mis kunagi registreeritud, ning tekitas ulatuslikku hävingut, tappes tuhandeid ja jättes
4 miljonit inimest koduta. Ühtekokku mõjutas see 14 miljonit inimest. ELi humanitaarabi
ja kodanikukaitse ekspertide rühmad jõudsid suuremaid purustusi saanud paikadesse
mõne tunni jooksul pärast õnnetust, et anda hädaabi ja teha kindlaks peamised
vajadused. Euroopa hädaabimeetmete koordineerimise tagamiseks ja logistika
hõlbustamiseks käivitati ELi kodanikukaitse mehhanism. EL ja liikmesriigid andsid
vahetult pärast õnnetust märkimisväärset hulgal humanitaarabi ja mitterahalist abi,
mille kogusumma oli üle 150 miljoni euro. Komisjon eraldas toetust ka keskpika
perioodi taastusabina, et võimaldada õnnetuses kannatanutel oma elu uuesti
röõbastele seada.

Veetaru kindlustamine Zaatari laagris Jordanis.

Süürias on jätkuv vägivald mõjutanud hinnanguliselt 9,3 miljoni inimese elu, kellest
peaaegu poole moodustavad lapsed ning kes vajavad humanitaarabi. Riigis on
ligikaudu 6,5 miljonit riigisest põgenikku ning pagulaste arv naaberriikides – praegu
2,3 miljonit, kuid see suureneb pidevalt – näitab, et kriis mõjutab kogu piirkonda.
Euroopa abi on jõudnud kuni 80%-ni kriisist mõjutatud inimestest ning sel on kriisist
kannatanute jaoks olnud selged käegakatsutavad tulemused. 2013. aastal eraldas
komisjon veel 350 miljonit eurot humanitaarabi, mis tähendab, et ELi kogupanus on
alates 2011. aasta lõpust olnud enam kui 2 miljardit eurot. Lisaks on antud Süüria
pagulasi vastu võtvatele naaberriikidele materiaalselt abi (kiirabiautod, küttekahad,
tekid, hügieenikomplektid). See hõlmab teiste liikmesriikide abi Bulgaariale, kes on
kogu aasta vältel seisnud silmitsi Süüria pagulaste üha suureneva tulvaga.

Üle kogu Saheli püüavad haavatavad majapidamised tulla toime piirkonda
2012. aastal tabanud ränga toidukriisi tagajärgedega. Olukorda süvendab veelgi
Malis käimas olev relvakonflikt, mistõttu ähvardab peaaegu 16 miljonit inimest
toidupuudus, sealhulgas vajab 8 miljonit inimest erakorralist toiduabi. 2013. aastal
oli prioriteediks ka suurendada kõige haavatavamate kogukondade taastumisvõimet,
et aidata neil vastu panna tulevastele kriisidele. Sel otstarbel loodi paljuski komisjoni
eestvedamisel algatus AGIR-Sahel, mis koondab kõik sidusrühmad eesmärgi taha
kaotada järgmise 20 aastaga Sahelist näljahädad.

EL on ühtlasi seadnud eesmärgiks aidata unustatud kriiside ohvreid, eraldades peaaegu 15% humanitaarabi eelarvest meedia ja abiandjate tähelepanu alt suuresti välja jäävate elanikkonnarühmade vajaduste katmiseks. Kesk-Aafrika Vabariigi humanitaarolukord on katastroofiline, ent rahvusvaheline üldsus ei ole sellele pika aja jooksul piisavalt tähelepanu pööranud. Kogukondadevaheline vägivald eskaleerus märkimisväärselt 2013. aasta lõpus, sundides sadu tuhandeid inimesi nii pealinnas Banguis kui ka kogu riigis kodust põgenema. Komisjon eraldas Kesk-Aafrika Vabariigile humanitaarabiks 39 miljardit eurot, olles seega riigi peamine abiandja. Lisaks korraldas EL korduvalt riiki õhustranspordi, et hõlbustada keerulises julgeolekuolukorras humanitaarabi ja abipersonali vedamist.

Kolm aastat pärast 2010. aastal toimunud laastavat maavärinat on Haitil endiselt väga suur vajadus humanitaarabi järele. EL jätkab tegevust kõnealuses riigis ning eraldas 2013. aastal täiendavalt 30,5 miljonit eurot humanitaarabi, et aidata maavärina tagajärjel kodu kaotanud inimesi, kooleraepideemia ohvreid ja orkaan Sandy tõttu kannatanuid. Liidu rahastamise toel korraldasid humanitaarorganisatsioonid riigis hulga hädaabioperatsioone.

ELi algatus „Rahu lapsed”: Nobeli preemia pikaajaline mõju

Konfliktides on kõige haavatavamate ohvrite seas lapsed. Olles oma tegevuse eest rahu tagamisel Euroopas saanud 2012. aastal Nobeli rahupreemia, otsustas EL annetada auhinnaraha selleks, et abistada üle maailma neid poisse ja tüdrukuid, kellele ei ole antud võimalust üles kasvada keskkonnas, kus valitseb rahu. Colombias on laste toetamiseks algatatud projekt, mille eesmärk on takistada laste värbamist relvarühmitustesse. Lõuna-Sudaanis kasutatakse raha selleks, et võimaldada lastel pärast pikki konfliktiaastaid uut elu alustada. Pakistanis toetatakse ELi Nobeli preemia rahaga konflikti tagajärjel ümberasustatud laste haridust ja kaitset. Ühtekokku toetatakse algatusega 28 000 last. 2013. aasta novembris kinnitas EL otsust algatust „Rahu lapsed” (24) jätkata, andes teada lisavahendite eraldamisest uute projektide jaoks 2014. aastal.

Euroopa Komisjoni rahvusvahelise koostöö, humanitaarabi ja kriisihjamise volinik Kristalina Georgieva ning UNICEFi esindaja Pakistanis Dan Rohrmann näitavad Belgias Brüsselis ELi algatuse „Rahu lapsed” raames rahastatud haridusprojekti.

Üha keerulisemate humanitaarküsimuste lahendamiseks on hädavajalik rahvusvaheline koostöö. Kogu 2013. aasta vältel jätkas EL oma kaalukate seisukohtade avaldamist mitmepoolsetel foorumitel. Haarates juhtrolli ümberkujundamise tegevuskavas, peab EL oluliseks tugevdada kollektiivset humanitaartegevust parema ülemaailmse koordineerimise, juhtimistava ja vastutuse võtmise kaudu. Ajavahemikus 2013. aasta juulist kuni 2014. aasta juulini juhatab EL komisjoni vahendusel ja tunnuslauset „Üheskoos abivajajate toetuseks” kasutades ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo (OCHA) abiandjate toetusrühma. See on oluline mehhanism humanitaarabi andjatega konsulteerimiseks OCHA tegevuse küsimustes.

Kodanikukaitse

Loodusõnnetused ja inimtegevusest tingitud õnnetused, terrorismiaktid, tehnoloogilised, kiirgus- ja keskkonnaõnnetused võivad toimuda kus ja millal tahes. Liidu kodanikukaitse mehhanismiga tagatakse kiire ja koordineeritud reageerimine, et aidata õnnetustes kannatada saanud inimesi kogu liidu pädevuse ja kättesaadavate vahenditega.

Selliste õnnetuste puhul nagu novembris Filipiine tabanud taifuun Haiyan oli ELi tegevuses olulisel kohal komisjoni hädaolukordadele reageerimise keskus (ERCC). Keskus töötab 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas. See loodi 2013. aasta mais ning selle ülesanne on parandada katastroofidele reageerimise suutlikkust liidus ja kogu maailmas. ERCC kogub õnnetuste kohta reaajas teavet, jälgib ohte ja tagab sekkumismeetmete tõhusa koordineerimise. Filipiinidel hõlbustas ERCC üle 20 osaleva riigi personali ja abivahendite kohaletoimetamist ning toetas kodanikukaitse vahendite vedu piirkonda.

Teised hiljutised näited selle kohta, kuidas hädaolukorrale reageerides on aidatud hätta sattunud inimesi liidus ja väljaspool, on abi metsatulekahjudega võitlemisel Albaanias, Bosnias ja Hertsegoviinas, Kreekas, Montenegros ja Portugalis 2012. ja 2013. aastal ning Süüria naaberriikidesse jõudnud pagulaste abistamine.

ELi kodanikukaitse mehhanism on alates selle loomisest 2001. aastal reageerinud enam kui 180 katastroofile. Mehhanismis osalevad kõik ELi liikmesriigid, samuti endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Island, Liechtenstein ja Norra. Mehhanism keskendub valdkondadele, kus ühine Euroopa lähenemisviis on tõhusam kui riikide eraldi tegutsemine.

Inimõigused ja demokraatia

Inimõigused

EL lähtub jätkuvalt põhimõttest asetada oma tegevuses keskele kohale inimõigused ja demokraatia. Edusamme on tehtud ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava⁽²⁵⁾ alla kuuluvate meetmete rakendamisel. Eelkõige võiks nimetada järgmisi teemasid: inimõiguste ja demokraatia teabekeskuste ülemaailmse võrgustiku väljakujundamine; edasimineku majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste vallas; õigustel põhinev lähenemisviis arenguküsimustes; surmanuhtlust käsitlevate suuniste läbi vaatamine; laste ja naiste õigused ning lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste õigusi käsitlevate suuniste koostamine ning usu- ja mõttevabadus. Kogu aasta jooksul on EL aktiivselt toetanud kodanikuühiskonna organisatsioone ning pidanud enam kui 20 riigiga konkreetseid inimõigusdialooge. Lisaks on ELi inimõiguste eriesindaja tegevus aidanud suurendada inimõiguste sidusust ja nähtavust liidu välispoliitikas.

Samuti jätkas EL pühendunult inimõiguste edendamist ÜRO tasandil, aidates välja töötada ja kaitsta inimõiguste edendamise ning kaitsmise rangeid norme ja mehhanisme. Eelkõige osales EL aktiivselt ÜRO Inimõiguste Nõukogu ja ÜRO Peaasamblee töös ning esitas mitu algatust, mis käsitlesid muret tekitavaid riike ja muid olulisi teemasid.

Demokraatia ja demokratiseerimise toetamine

EL jätkas 2013. aastal kogu maailmas valimisprotsesside toetamist, lähetades valimisvaatlusmissioone ja valimisekspertide missioone ning osutades valimisabi ja toetades siseriiklike vaatejate tegevust. Valimivaatlusmissioonid lähetati Jordaaniasse (23. jaanuari parlamendivalimised), Keeniasse (4. märtsi üldvalimised), Paraguaysse (21. aprilli üldvalimised), Pakistani (11. mai parlamendi- ja kohalikud valimised), Malisse (28. juuli presidendivalimised ning 24. novembri ja 15. detsembri parlamendivalimised), Guineasse (28. septembri parlamendivalimised), Madagaskarisse (25. oktoobri ja 20. detsembri presidendi- ja parlamendivalimised), Kosovosse (3. novembri kohalikud valimised), Nepali (19. novembri põhiseadusliku kogu / parlamendivalimised) ja Hondurasesse (24. novembri presidendi- ja parlamendivalimised). Valimisekspertide missioonid saadeti Bhutanisse, Kambodžasse, Maldiividele, Mauritaaniasse, Rwandasse, Svaasimaale, Togole ja Zimbabwesse.

Lisaks on tähtis jälgida valimivaatlusmissioonide soovitude täitmist, mis on üks inimõigusi käsitleva tegevuskava prioriteete. Alustatud on missioonide juhtide korrapärase aruandlusega ja väljatöötamisel on suunised valimivaatlusmissioonide ja delegatsioonide jaoks. Jätkumissioonid on saadetud Malawile (detsember 2012), Boliiviasse (märts 2013) ja Mosambiiki (mai 2013).

ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava meetmete hulgas tuleb lõpule viia üheksa katseprojekti, mis seisnevad uute demokraatiate ja demokratiseerimist toetavate töömeetodite väljaarendamises. Katseriigid on Benin, Boliivia, Ghana, Indoneesia, Kõrgõzstan, Liibanon, Maldiivid, Mongoolia ja Saalomoni Saared. Töös osalevad Euroopa välisteenistus, arengu ja koostöö peadirektoraat EuropeAid ja ELi delegatsioonid ning selles keskendutakse kuuete nõukogu 2009. aasta suunistes⁽²⁶⁾ kindlaksmääratud valdkonnale: riigipõhisus, dialoog ja partnerlus, ELi tegevuse sidusus ja kooskõlastatus, süvalaiendamine, rahvusvaheline koostöö ja nähtavus.

Konkreetsena koostati iga riigi demokraatiaprofil ja demokraatia toetamise tegevuskava. Vastavalt kohalikule olukorrale tehakse tööd, et süvendada ELi, liikmesriikide, partnervalitsuste ja muude oluliste osapoolte koostööd. 2013. aasta lõpus algatati teise põlvkonna katseprojektid, milles toetuti esimeste projektide tulemustele ja mida kavatakse rakendada hakata 2015. aasta lõpuks.

Mitmepoolne valitsemistava ja globaalprobleemid

Mitmepoolsus

Euroopa Liit ÜROs

Mitmepoolsusel põhineva lähenemisviisi veendunud toetajana jätkas EL tööd ÜRO tugevdamise nimel. ELi tähelepanu keskmes olid rahvusvahelise rahu ja julgeoleku, säästva arengu, inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi edendamine, samuti ÜRO tõhususe parandamine.

ÜRO Peaassamblee raamistikus panustas EL aktiivselt mitmel kõrgetasemelisel kohtumisel, kus olid kõne all arenguküsimused, sealhulgas aastatuhande arengueesmärkide eriüritusel, puudeid ja arengut käsitleval kõrgetasemelisel kohtumisel, Rio+20 konverentsil kokkulepitud säästva arengu kõrgetasemelise poliitilise foorumi esimesel kohtumisel ning rännet ja arengut käsitleval kõrgetasemelisel kohtumisel. Nendel kohtumistel võeti vastu lõppdokumendid, millesse EL suurel määral panustas. Samuti aitas EL kaasa mitme otseselt arenguküsimusi, inimõigusi, desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist, rahuvalvet ja rahu kindlustamist mõjutava peaassamblee resolutsiooni üle läbirääkimiste pidamisele ning nende vastuvõtmisele.

2013. aasta oktoobris võttis ÜRO Peaassamblee vastu aastatuhande arengueesmärkide eriürituse lõppdokumendi. See on hea alus edasistele aruteludele ning sellega nähakse ette tegevuskava eesiseivaks protsessiks, st valitsustevaheliseks protsessiks ÜRO Peaassamblee 69. istungjärgu raamistikus, et valmistuda 2015. aasta septembri tippkohtumiseks, kus võetakse vastu 2015. aasta järgset perioodi käsitlev arengu tegevuskava. EL tegutseb selle nimel, et uus arengu tegevuskava sisaldaks selliseid teemasid nagu rahu, julgeolek ja ebakindlus, samuti inimõigused, hea valitsemistava ja õigusriik.

Koostöö rahu ja julgeoleku tagamisel

2013. aastal jätkas EL tihedat koostööd ÜROga sõjaliste ja tsiviilkriiside ohjamisel mitmes riigis, sealhulgas Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Kosovos, Liibüas, Malis ja Somaalias. ELi ja ÜRO kriisiohjamise juhtkomitee kogunes aprillis Belgias Brüsselis ja novembris Ameerika Ühendriikides New Yorgis, et arutada kriisilukorda ning ELi ja ÜRO konkreetset koostööd nii peakorteris kui ka kohapeal. ÜRO rahuvalvetegevusele ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames antava toetuse suurendamiseks ettenähtud tegevuskava rakendamine on stabiilselt edenenu. ELi ja ÜRO ühised kavandamissuunised juhuks, kui mõlemad organisatsioonid tegutsevad samas kohas, hõlbustavad märkimisväärselt ELi ja ÜRO koostööd missioonide ja operatsioonide kavandamisel.

ÜRO hoone Ameerika Ühendriikides New Yorgis.

Euroopa Liit muudel mitmepoolsetel foorumitel

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon

EL jätkas 2013. aastal aktiivset tööd Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis (OSCE), sealhulgas astudes vastu mõne osalisriigi püüetele vähendada OSCEs võetavaid kohustusi ning toetades organisatsiooni piirkondlikke ja temaatilisi prioriteete. Liit toetab OSCE sõltumatute institutsioonide tööd ning jätkab tihedat koostööd OSCE välimissioonidega, eelkõige Lääne-Balkanil, Lõuna-Kaukaasias ja Kesk-Aasias. EL toetas jätkuvalt aktiivselt OSCE jõupingutusi minna edasi läbirääkimistega lahenduse leidmiseks Transnistrias ning Gruusia ja Mägi-Karabahhi konflikti küsimuses.

NATO

ELi ja NATO koostöö sujus, sealhulgas seoses Berliin-pluss-kokkulepetega. ELi ja NATO ametnike vahelised kontaktid on sagedased nii operatiivmeetmete, kavandamise kui ka võimete arendamise osas. Kõrge esindaja ja asepresident kohtub korrapäraselt NATO peasekretäri ja NATO ja ÜJKP missioonid ning operatsioonid korraldatakse paljudes kohtades paralleelselt. 2013. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel tunnistati ELi ja NATO suhete olulisust. EL jätkab püüdlemist tõelise organisatsioonidevahelise suhte poole.

Euroopa Nõukogu

EL jätkas koostööd Euroopa Nõukoguga, eeskätt Euroopa naabruspoliitika vallas (pöörates eritähelpanu idapartnerlusele ja Vahemere lõunapiirkonna mõõtmele) ning Lääne-Balkanil. Eelkõige väärivad märkimist jätkuvalt viljakas koostöö Euroopa Nõukoguga justiits- ja siseküsimustes ELi Stockholmi programmi rakendamise raamistikus, samuti ühised jõupingutused õigusriigi ja demokraatia vallas tihedas koostöös põhiseadusreformide ja valimisseaduse küsimustega tegeleva Veneetsia komisjoniga. Läbirääkimised seoses ELi ühinemisega Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga jõudsid olulise verstapostini 2013. aasta aprillis, kui ühinemislepingu eelnõu üle saavutati tehnilise tasandi kokkulepe.

G7, G8 ja G20

Komisjon osales 2013. aastal mitmel G7, G8 ja G20 tippkohtumisel ja koosolekul, muu hulgas selleks, et arutada maailmamajandust. Juunis Lough Erne'is toimunud G8 tippkohtumisel käsitleti kolme prioriteetset teemat: kaubandus, maksundus ja läbipaistvus. Arengusuunal olid 2013. aastal G8 tegevuse keskmes jätkuvalt põllumajandus ja toiduga kindlustatus. Laiendati toiduga kindlustatuse ja toitumise uut liitu. EL on koos G8 juhtidega aktiivselt tegutsenud Aafrika partnerriikide valitsuste, G8 riikide ja erasektori vahel partnerlussidemete loomise nimel, et vähendada põllumajanduse arengut toetades järgmise kümne aasta jooksul vaesuses elavate inimeste arvu 50 miljoni võrra. 2013. aastal toetas EL jõuliselt Ühendkuningriigi algatust kaubanduse elavdamiseks Aafrikas. Ühendkuningriigi eestvõttel käivitatud G8 läbipaistvusalgatus hõlmas mitut olulist valdkonda, sealhulgas mäetööstuse läbipaistvus, abi läbipaistvus, maksuläbipaistvus, rahapesu vähendamine ja maksusüsteemi täiustamine arenguriikides. Kõikides nendes valdkondades tegutseb EL väga aktiivselt.

Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy (vasakul) ja Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso G20 8. tippkohtumisel Venemaal Peterburis.

2013. aastal leidis aset neli G20 rahandusministrite ja keskpankade presidentide kohtumist. Kohtumistel keskenduti maailmamajanduse olukorrale ning majanduse elavdamiseks vajalikele meetmetele. Peterburi tippkohtumisel andsid G20 juhid muu hulgas lubaduse teha koostööd ebakonventsionaalse rahapoliitika piiriüleste mõjude ohjamiseks.

Kõnealusel G20 tippkohtumisel kinnitati ka üldist suundumist õiglasema maksustamise poole, leppides kokku maksuteabe automaatse vahetuse kehtestamises. Selles, et see nõue jõustub G20 riikide seas juba alates 2015. aastast, oli ELil otsustav roll. G20 riigid võtavad meetmeid selle nimel, et ettevõtjad ja eraisikud maksaksid nõuetekohaselt makse, mida on rasketel aegadel tulevikku investeerimise seisukohast hädasti vaja.

Globaalprobleemid

Tuumarelvade leviku tõkestamine ja tavarelvad

EL toetas jätkuvalt ÜRO tasandi jõupingutusi relvakaubanduslepingu sõlmimiseks, et suurendada vastutustundlikkust ja läbipaistvust tavarelvade kaubanduses. Liit osales aktiivselt viimasel relvakaubanduslepingut käsitleval ÜRO diplomaatilisel konverentsil (18.–28. märtsil 2013 New Yorgis) ja avaldas heameelt relvakaubanduslepingu vastuvõtmise üle ÜRO Peaassambleel 2. aprillil 2013.

EL on suurendanud toetust Rahvusvahelisele Aatomienergiaagentuurile (IAEA). Ta on jätkuvalt IAEA tuumajulgeoleku fondi suurim rahastaja. Alates 2004. aastast on ta eraldanud üle 31 miljoni euro. 21. oktoobril 2013 kiideti heaks uus nõukogu otsus eraldada fondi toetuseks üle 8 miljoni euro⁽²⁷⁾.

2013. aastal toimus oluline edasimineku kosmosetegevuse ohutuse, turvalisuse ja jätkusuutlikkuse vallas. EL korraldas 16.–17. mail Ukrainas Kiievis ja 20.–22. novembril Tais Bangkokis oma rahvusvahelise avakosmosetegevuse rahvusvahelise tegevusjuhendi ettepaneku üle avatud konsultatsioonid sooviga võtta see võimaluse korral 2014. aastal vastu. Tegevusjuhendiga edendatakse avakosmosetegevuses läbipaistvust ja usaldust suurendavaid meetmeid. Samuti on EL korraldanud piirkondlikke seminare, et aidata suurendada teadlikkust avakosmosetegevuses rakendatavate usaldust suurendavate meetmete ja tegevusjuhendi tähtsusest. Lisaks 2012. aastal Kuala Lumpuris toimunud kohtumisele peeti 2013. aastal täiendavaid kohtumisi Addis Abebas (Etioopia), Astanas (Kasahstan) ja Méxicos (Mehhiko).

Kliimamuutused ja julgeolek

Kliimamuutustega seotud julgeolekuküsimused olid ELi jaoks 2013. aastal jätkuvalt tähtsal kohal.

2013. aasta juunis võttis välisasjade nõukogu vastu järeldused⁽²⁸⁾ selle kohta, kuidas tugevdada ELi kliimadiplomaatiat, et saavutada poliitilised tingimused, mis soodustaksid liikumist 2015. aasta lepingu poole. Kogu aasta jooksul tegi EL üha tugevamaid jõupingutusi, et ergutada ja toetada partnerriikides sihikindlate kliimameetmete võtmist, kasutades selleks kõiki välispoliitika vahendeid.

Novembris Poolas Varssavis toimunud ÜRO kliimamuutuste konverents märkis järjekordset edasiminekut rahvusvahelises võitluses kliimamuutuste vastu. ELi tungival nõudmisel määrati konverentsil riikide jaoks kindlaks ajakava, mille kohaselt nad peavad esitama oma tegevuskava kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ja piiramiseks uue ülemaailmse kliimalepingu alusel, mis võetakse eeldatavasti vastu 2015. aastal. Samuti määrati konverentsil kindlaks, kuidas kiirendada jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise jätkamiseks käesoleval kümnendil, pandi paika mehhanism, mille abil reageerida kliimamuutustest põhjustatud kahjule ja purustustele haavatavates arenguriikides, ning lepiti kokku otsustes, mis aitavad parandada rahvusvahelisel tasandil juba võetud meetmete rakendamist, sealhulgas rahalised vahendid arengumaade toetamiseks ja troopiliste metsade hävitamisega võitlemiseks.

Euroopa Komisjoni kliimameetmete volinik Connie Hedegaard peab avakõnet Poolas Varssavis toimunud COP19/CMP9 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste konverentsil.

2013. aastal võttis komisjon kohustuse eraldada veel 47 miljonit eurot, et rahastada üheksat uut ülemaailmse kliimamuutuste liidu algatust Djiboutis, Haitil, Komooridel, Malawis, Mauritaanias, Myanmaris/Birmas, Sāo Tomél ja Príncipe, Tansaania ning Tšaadis. Kui 2008. aastal oli katseprojekte neli, siis nüüd on jõutud 48 riikliku ja piirkondliku programmi 38 riigis ning kaheksas piirkonnas ja allpiirkonnas ning toetuste kogusumma hakkab lähenema 300 miljonile eurole.

Ränne

ELi selge prioriteet on rändepoliitika välismõde, täpsemalt rändealane koostöö kolmandate riikidega. EL käsitleb rännet süsteemselt kolmandate riikidega peetavates poliitilistes, majandus- ja sotsiaaldialoogides. Rändeteemalist strateegilist dialoogi on peetud mitme olulise partneriga, nagu Ameerika Ühendriigid, Hiina, India ja Venemaa, samuti mitme piirkondliku algatuse raames, nagu ELi-Aafrika rände-, liikuvus- ja tööhõivepartnerlus, Rabati protsess, idapartnerlus, siiditeed ja ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse koostöö. Sellistes dialoogides käsitletakse rände eri aspekte, nagu rände ja arengu seos, liikuvus, ebaseadusliku rände piiramine, tagasivõtmine ja inimkaubandus. Samuti osaleb EL aktiivselt aruteludes, mida peetakse eri rahvusvahelistel foorumitel, ning teeb tihedat koostööd mitme rände vallas töötava rahvusvahelise osapoolega.

Mais võttis komisjon vastu uue teatise rändest tuleneva arengumõju maksimeerimise kohta, ⁽²⁹⁾ mis oli ELi seisukoha aluseks rahvusvahelist rännet ja arengut käsitleval ÜRO kõrgetasemelisel dialoogil 2013. aasta oktoobris ning milles soovitatakse ELi tasandil ambitsioonikamat lähenemisviisi rändele ja arengule.

Veediplomaatia

2013. aastal korraldas liit veega varustatusega seotud tegevuse kaardistamise ELi projekti, et saada ülevaade sellest, kes ja millisel viisil tegeleb ELis ja liikmesriikides peamiste ülemaailmsete piirkondlike ja piiriüleste veega varustatuse probleemidega. Selgus, et liidu ja liikmesriikide osalus on aktiivne ning et üle maailma on käimas rohkelt algatusi ja tegevust.

Kõnealusel kaardistamisprojektist lähtuvalt võttis välisasjade nõukogu 2013. aasta juulis esimest korda vastu veediplomaatiat käsitlevad nõukogu järeldused, ⁽³⁰⁾ mille eesmärk oli suurendada ELi osalust kogu maailmas veega varustatusega seoses ilmnevate probleemide lahendamisel. Nõukogu järeldustes tõdeti, et on oluline tegeleda ennetavalt piiriüleste veejulgeolekut käsitlevate probleemidega, et edendada koostööl põhinevaid ja jätkusuutlikke veemajanduse kokkuleppeid, ning määrati veediplomaatia pakilisemateks prioriteetideks Niilus ja Kesk-Aasia. Nõukogu järeldustes innustati ka veealast koostööd käsitlevate rahvusvaheliste lepingute edendamist ning rahvusvaheliste partnerlussuhete arendamist, et edendada piirkondlikku ja piiriülest veega seotud koostööd.

Energiadiplomaatia

Tuginedes kõrge esindaja ja Euroopa välis teenistuse võetud suurematele kohustustele energiadiplomaatia vallas, arutas välisasjade nõukogu 2013. aasta aprillis ELi välisministritega energiavälispoliitikat ja energiajulgeolekut, keskendudes sellele, kuidas saaks välispoliitika kaudu aidata saavutada liidu energiapoliitika eesmärgi, eelkõige seoses lõunapoolse gaasikoridoriga.

Küberturve

Kõrge esindaja ja komisjon võtsid 2013. aasta veebruaris vastu ELi küberjulgeoleku strateegia ühisteatise, ⁽³¹⁾ millest sai ELi esimene laiaulatuslik strateegiadokument sellel kiirelt areneval teemal. Strateegias on keskendutud pakilisele vajadusele tõhustada kogu ELis küberturbe vallas ennetusmeetmeid ning seatud eesmärgiks parandada horisontaalkoostööd ELi eri poliitikavaldkondade – küberturbe, küberkuritegevus, ELi rahvusvaheline küberruumipoliitika ning ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika – vahel. Strateegias on esitatud ELi küberruumipoliitika selged prioriteedid: säilitada küberruumi vabadus ja avatus; töötada välja asjaomane tegutsemisjuhend ning kohaldada küberruumi suhtes kehtivat rahvusvahelist õigust; suurendada küberjulgeolekualast suutlikkust kolmandates riikides ning edendada küberruumi vallas rahvusvahelist koostööd.

Strateegiat rakendati kogu 2013. aasta vältel. Euroopa välis teenistus on suurendanud ELi olulisemate strateegiliste partneritega küberküsimumuste alast koostööd. Küberruumi käitumisnormide väljatöötamist jätkatakse ja OSCEs on jõutud kokkuleppele esimeste usaldust suurendavate meetmete suhtes. Euroopa välis teenistus osaleb üleilmse suutlikkuse arendamises, et suurendada küberruumis õigusriigi põhimõtete järgimist ja vahejuhtumitele reageerimist. Selle tegevuse jaoks eraldatakse järgmise viie aasta jooksul rohkem rahalisi vahendeid ning rahvusvaheliste partnerite ja organisatsioonide, erasektori ning kodanikuühiskonnaga on alustatud koostööd, et töötada välja asjakohane suutlikkuse suurendamise toetamise mudel.

Terrorismivastane võitlus

Terrorismioht on endiselt suur ning selle olemus muutub pidevalt. Hiljutised rünnakud Bostonis, Alžeerias ja Keenias ning sündmused Malis ja Saheli piirkonnas näitavad jätkuvat terrorismiohtu ja selle ülemaailmset haaret. Aastal 2013 muutus terrorism üha detsentraliseeritumaks. Terrorismi hajutatuse ja ulatuse tõttu on vaja sellele reageerida mitmepoolselt, suurendamaks üleilmset koordineerimist, et ära hoida rünnakuid, tõkestada kuritegelike võrgustike tegevust ning blokeerida detsentraliseeritud ja komplekssete terroristlike võrgustike ja rahulolematute üksikisikute rahastamise kanalid.

Tervikliku lähenemisviisi alusel alustas Euroopa välis teenistus terrorismivastast võitlust käsitlevat poliitilist dialoogi paljude oluliste partnerite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, aidates suurendada rahvusvahelist konsensust ja edendada rahvusvahelisi jõupingutusi terrorismi vastu võitlemisel. Dialoogi peeti ÜRO, Ameerika Ühendriikide, Araabia Ühendemiraatide, Kanada, Pakistani, Saudi Araabia, Türgi ja Venemaaga.

Rahu ja julgeolek

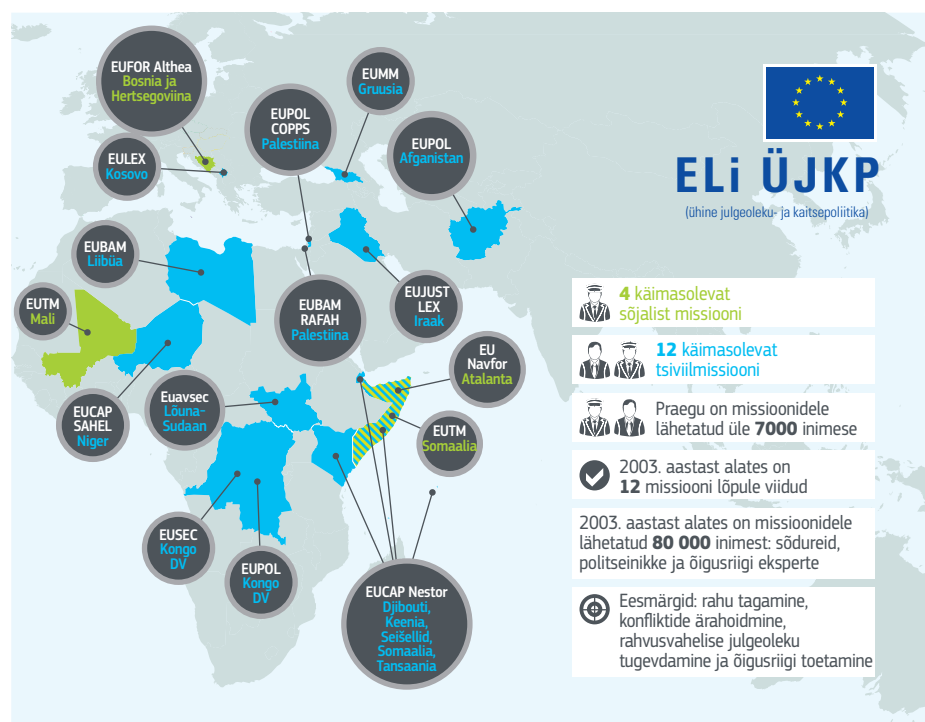
Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika

2013. aastal tehti ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) vallas palju edusamme. EL käivitas kaks uut missiooni: ELi väljaõppemissioon Malis ja ELi piirihaldamise abimissioon Liibüas. Kokku saatis EL 2013. aastal lähetusse 7000 tsiviilisikut ja sõjaväelast, kes osalesid 12 tsiviil ja neljas sõjalises operatsioonis.

Julgeoleku- ja kaitsevaldkonna olulisus on ELi tegevuses suurenenud muu hulgas tänu ettevalmistustele 2013. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu julgeoleku- ja kaitsekohtumiseks. Liikmesriikide esindajate temaatiliste arutelude peamine eesmärk oli tugevdada ÜJKP tõhusust ja mõju, edendada kaitsevõime arendamist ning tugevdada Euroopa kaitsetööstust.

Enne detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumist esitles komisjon juulis Euroopa kaitse- ja julgeolekusektorit käsitlevat teatist ⁽³²⁾ ning kõrge esindaja ja asepresident (Euroopa Kaitseagentuuri juht) oktoobris olulist aruannet ÜJKP kohta. Nõukogu võttis novembris vastu järeldused, ⁽³³⁾ mis kiideti heaks detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel.

ELi JUHTIVAD MISSIOONID MAAILMAS

Liibüa ametivõimude eritaotlusel käivitas liit ÜJKP tsiviilmissiooni EUBAM Liibüa, mis aitab Liibüa ametivõimudel tagada hädatarviliku integreeritud piirihalduse suutlikkuse. Lisaks käivitati liidu eestvõttel projekte seoses politsei- ja kohtureformiga, tavarelvade ja laskemoona turvalise ladustamisega ja nende varude haldamisega ning Liibüa kriminaaluurimissuutlikkuse ülesehitamisega, samuti jätkas EL ulatusliku toetuspaketi rakendamist avaliku halduse, kutseõppe, hea valitsemistava, tervishoiu, hariduse ja kodanikuühiskonna edendamiseks.

Pärast 2012. aasta riigipöördekatset Malis käivitas nõukogu 2013. aasta jaanuaris ÜJKP missiooni, et nõustada Mali sõjaväeasutusi ja õpetada välja taktikalisi üksusi. ELi väljaõppemissioon Malis (EUTM Mali) lähetati Mali ametivõimude ametlikul taotlusel ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2071 alusel, milles kutsutakse piirkondlikke ja rahvusvahelisi partnereid, sealhulgas ELi, üles osutama abi Mali relvajõudude võimekuse parandamiseks. Saheli julgeolekut ja arengut käsitleva ELi strateegia kohaselt on EUTM üks ELi tervikliku lähenemisviisi vahenditest.

ELi mereväe (EU Navfor) Pantsusmaa laev FS Nivõse saadab maailma toiduabi programmi (WFP) prahitud laeva.

ELi tegevus Aafrika Sarvel on hea näide sellest, kuidas ELi vahendite kombineerimine aitab tulemusi saavutada.

- ▶ ELi mereoperatsioon EU Navfor Atalanta on rahvusvahelises piraatlusevastases võitluses esirinnas ning ühiste jõupingutustega on õnnestunud Adeni lahes ja India ookeani lääneosas kõvasti vähendada piraatide edukaid rünnakuid ja rünnakukatseid. 2013. aastal registreeriti Somaalia ranniku lähistel alla 20 rünnaku või kahtlase juhtumi. Alates 2012. aasta maist ei ole piraadid rünnanud ühtegi suurt laeva.
- ▶ Samal ajal aidatakse tsiviilmissiooniga EUCAP Nestor suurendada piirkonna partnerriikide suutlikkust, mis aitaks neil tagada oma vetes meresõidu turvalisuse.

Itaalia sõjaväelane Somaalias
ELi väljaõppemissioonil
Somaalia sõdurite ees.

- ▶ Maal on missiooni EUTM Somaalia käigus õpetatud välja üle 3000 Somaalia sõduri ja sellel on seetõttu olnud suur osa Muqdisho vabastamises ja Somaalia uue poliitilise korra sünnis. Missioon hakkas sel aastal täitma ka uut rolli, milleks on anda Somaalia ametivõimudele strateegilist nõu nende relvajõudude ümberkorraldamiseks.

Terviklik lähenemisviis / konfliktide ennetamine

Liidu käsutuses on hulk välispoliitilisi meetmeid ja vahendeid, mille abil saavutada lõpptulemused, mida liikmesriigid ja rahvusvaheline üldsus ootavad. Nende hulka kuuluvad diplomaatia, julgeolekupoliitika, kaitsepoliitika, rahastamisotsused, kaubandussuhted, arengu- ja humanitaarabi, samuti ELi sisepoliitiliste meetmete välismõõde. Selles seisnebki ELi peamine jõud rahvusvahelisel areenil.

2013. aasta detsembris võtsid komisjon ning kõrge esindaja ja asepresident vastu ühisteatise ELi tervikliku lähenemisviisi kohta väliskonfliktidele ja -kriisidele, ⁽³⁴⁾ et veelgi suurendada jõupingutusi ülemaailmse tasandi tegevuse tõhusamaks ja sidusamaks muutmisel, toetudes kõikidele olemasolevatele vahenditele ja ressursidele.

VIITED

- (1) Kõnealune määratlus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 (1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusel Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.
- (2) Pärast ELi liikmesriikide ja Ameerika Ühendriikide tungivaid taotlusi lubas EL 18. detsembril 2013 eraldada Süüria keemiarelvade hävitamiseks loodud Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni sihtfondile 12 miljonit eurot. ELi lubadus koos muude riikide (eelkõige Norra ja Jaapan) panusega võimaldas Keemiarelvade Keelustamise Organisatsioonil algatada 20. detsembril kavakohaselt vajalik hankemenetlus. ELi toetust rahastatakse stabiliseerimise rahastamisvahendi kaudu.
- (3) Ühisteatis. Terviklik ELi lähenemisviis Süüria kriisile (JOIN(2013) 22).
- (4) Komisjoni aruanne. Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik: reformide elluviimine kõrgetasemelise ühinemisdialoogi raames ja heanaaberlike suhete edendamine (COM(2013) 205).
- (5) 2013. aasta oktoobris kordas komisjon oma soovitusi alustada ühinemisläbirääkimisi, lähtudes sellest, et laienemisprotsessi järgmisesse etappi liikumine on äärmiselt oluline, et tugevdada ja õhutada edasisi reforme ning tugevdada rahvusrühmade vahelisi suhteid.
- (6) Komisjoni teatis. Komisjoni arvamus Albaania Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta (KOM(2010) 680).

- (7) Ühisaruanne Kosovo edusammude kohta nõukogu 2012. aasta detsembri järeldustes tõstatatud küsimustes seoses võimaliku otsusega alustada stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu läbirääkimisi (JOIN(2013) 8).
- (8) Ettepanek: otsus Euroopa Liidu ja Kosovo vahelise Kosovo liidu programmides osalemise üldpõhimõtteid käsitleva raamlepingu sõlmimise kohta (COM(2013) 219).
- (9) Komisjoni teatis. Laienemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2013–2014 (COM(2013) 700). Komisjoni dokument. Kosovo. Eduaruanne 2013 (SWD(2013) 416).
- (10) Üldasjade nõukogu järeldused, 17. detsember 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/140144.pdf).
- (11) Alates ELi ja Mehhiko vabakaubanduslepingu sõlmimisest on kahepoolse kaubavahetuse kogukäive enam kui kahekordistunud, kasvades 21,7 miljardilt eurolt 2000. aastal 47,1 miljardile eurole 2012. aastal.
- (12) Välisasjade nõukogu järeldused, 10. detsember 2012 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/134140.pdf).
- (13) Välisasjade nõukogu järeldused, 22. juuli 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/138293.pdf).
- (14) Välisasjade nõukogu järeldused, 16. detsember 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/140097.pdf).
- (15) Välisasjade nõukogu järeldused, 21. oktoober 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/139093.pdf).
- (16) ELi kaubandussoodustused kaotati 1997. aastal, sest riik rikkus raskelt ja süstemaatiliselt sunniviisilist tööd käsitlevaid rahvusvahelisi konventsioone.
- (17) Välisasjade nõukogu järeldused, 22.–23. aprill 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/136921.pdf).
- (18) Välisasjade nõukogu järeldused, 24. juuni 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/137590.pdf).
- (19) Komisjoni teatis. Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks (KOM(2011) 637).
- (20) Komisjoni teatis. Inimväärne elu kõigile: vaesuse kaotamine ja maailmale säästva tuleviku tagamine (COM(2013) 92).
- (21) http://www.erd-report.eu/erd/report_2012/index.html
- (22) Välisasjade nõukogu järeldused, 25. juuni 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/137606.pdf).
- (23) Komisjoni teatis. Tõhusam välisabi emade ja laste toitumise parandamiseks. ELi poliitikaraamistik (COM(2013) 141).
- (24) http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/thematic/eu_children_of_peace_en.pdf
- (25) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/131181.pdf
- (26) Välisasjade nõukogu järeldused, 17. november 2009 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/111250.pdf).
- (27) Otsus 2013/517/ÜVJP Euroopa Liidu toetuse kohta Rahvusvahelise Aatomenergiaagentuuri tegevusele tuumajulgeoleku ja vastavustõendamise valdkonnas ning massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamisel (ELT L 281, 23.10.2013).
- (28) Välisasjade nõukogu järeldused, 24. juuni 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137593.pdf).
- (29) Komisjoni teatis. Rändest tuleneva arengumõju maksimeerimine. ELi panus ÜRO kõrgetasemelisse dialoogi ning edasised sammud arengu ja rände vahelise seose laiendamiseks (COM(2013) 292).
- (30) Välisasjade nõukogu järeldused, 22. juuli 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/138253.pdf).
- (31) Ühisteatis. Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum (JOIN(2013) 1).
- (32) Komisjoni teatis. Konkurentsivõimelisem ja tõhusam kaitse- ja julgeolekusektor (COM(2013) 542).
- (33) Hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu järeldused, 25.–26. november 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/139719.pdf).
- (34) Ühisteatis. ELi terviklik lähenemisviis väliskonfliktidele ja kriisidele (JOIN(2013) 30).

FOTODE AUTORIOIGUS

Euroopa Liit: lk-d 152, 154, 155, 157, 158, 160, 161, 162, 164, 166, 169, 172, 174, 175, 177, 183, 185
 Euroopa Liit/ECHO, Arlynn Aquino: lk 176
 Unicef/Jordaania/2013/Noorani: lk 176
 UN Photo/Andrea Brizzi: lk 181
 EU Navfor 2014: lk 189
 Bundeswehr/Marc Tessensohn: lk 190

Euroopa institutsioonide ja asutuste tegevus

Liidu institutsioonide jaoks oli 2013. aasta töörohke, eeskätt Euroopa majandusraskuste tõttu. Institutsioonid jätkasid majandus- ja rahaliidu ülesehitamisega seotud seadusandlikku tööd. Majanduse juhtimise, finantsregulatsiooni ja -järelevalve ning pangandusliidu loomise valdkonnas tehti väga suuri edusamme.

Kuna 2013. aastal algas taas majanduse elavnemine, nihkus institutsioonide põhitähelepanu majanduskasvu ja töökohtade loomise küsimustele, sealhulgas võitlusele noorte töötusega. Aasta jooksul viidi lõpule liidu 2014.–2020. aasta eelarvet suunava mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmine, mis nõudis suurt tööd ja mille raames keskenduti selgelt majanduskasvu soodustavatele meetmetele ja poliitikale, et toetada jätkuvalt töökohtade loomist.

Liidu institutsioonid ja asutused tegelesid 2013. aastal samuti paljude muude teemadega, alates organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooni vastasest võitlusest ning lõpetades välispoliitika, rahvusvahelise kaubanduse, põhiõiguste ja kodanike õigustega.

Euroopa Ülemkogu uus ehitamisjärgus olev peakorter Belgias Brüsselis.

Euroopa Parlament

Majandus- ja rahaliidu põhiteemadel – pangandusliit ja finantsteenused – oli Euroopa Parlamendi aruteludes 2013. aastal oluline roll. Täiskogu peamistes aruteludes, kus käsitleti näiteks Euroopa Ülemkogu ja selle eesistujariigi programme, pöörati püsivalt suurt tähelepanu majandus- ja rahaliidu tihendamise edasistele sammudele ning õigele majanduspoliitikale, et aidata Euroopal kriisist väljuda. Kõigis nendes aruteludes olid parlamendi peamised mureküsimumused majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtme tagamine ning õige tasakaalu leidmine eelarve konsolideerimise ja majanduskasvu vahel, kuid üha tähtsamaks muutus ka noorte töötuse probleem.

Euroopa Parlamendi president Martin Schulz oma kabinetis Belgias Brüsselis.

Seadusandlik tegevus majanduse ja rahanduse valdkonnas oli samuti märkimisväärne: nõukoguga jõuti juba esimesel lugemisel kokkuleppele sellistes põhilistes dokumentides nagu teine majanduse juhtimise pakett, reitinguagenduuride õigusraamistik, pankade uued kapitali- ja likviidsuse juhtimise nõuded ⁽¹⁾ ning läbipaistvusdirektiiv ⁽²⁾ ja raamatupidamisdirektiiv ⁽³⁾. Parlament püüdis ühtlasi ärgitada teisi institutsioone aktiivsemalt tegutsema ja lisas juunis päevakorda arutelu, mille käigus päriti komisjonilt ja nõukogult aru seoses väidetavate viivitustega finantsteenuseid käsitlevate õigusaktide ettepanekute esitamisel.

Parlamendis toimus pärast mais peetud täiskogu arutelu hääletus pangandusliidu raamesse kuuluva ühtse järelevalvemehhanismi üle. Enne hääletust esitleti ja arutati komisjoni avaldust pangandusliidu hetkeseisu kohta ja Euroopa Parlamendi president Martin Schulz esines suulise avaldusega üldise kokkuleppe saavutamise kohta Euroopa Parlamendi ja Euroopa Keskpanga (EKP) institutsioonidevahelise kokkuleppe üle, millega täpsustatakse EKP järelevalveülesannete demokraatliku aruandekohustuse kord. President Schulz juhtis tähelepanu parlamentaarse kontrolli tugevdamisele ja nimetas läbirääkimiste tulemust radikaalseks hüppeks Euroopa poliitikas. Seejärel esitasid president Schulz ja EKP president Mario Draghi septembris ühise deklaratsiooni ning parlament kiitis heaks ühtset järelevalvemehhanismi käsitlevad õigusaktid, mis jõustusid novembris. See andis EKP-le aluse jätkata ettevalmistuste tegemist usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ülesannete täitmiseks.

Parlament avaldas aasta jooksul korduvalt survet ülejäänud pangandusliidu samaste, eelkõige ühtse kriisilahendusmehhanismi vastuvõtmise jätkamiseks, toetades sellega komisjoni ettepanekut. Detsembrikuu istungjärgul toimunud mitmes arutelus ja vastuvõetud tekstis väljendati muret ja kriitikat seoses suunaga, mille ühtse kriisilahendusmehhanismi arutelud olid võtnud nõukogus valitsuste esindajate hulgas.

Oluline õigusloomega mitteseotud panus selles valdkonnas anti stabiilsusvõlakirjade kasutuselevõtu teostatavuse raportiga, millega püüti tagada aruteluraamistik. Mais toimunud täiskogu istungil vastuvõetud resolutsioon, milles käsitletakse uusi seadusandlikke ettepanekuid majandus- ja rahaliidu kohta, sisaldas samuti tähtsaid seisukohti vastuseks komisjoni teatistele majanduspoliitika reformikavade eelkoordineerimise ⁽⁴⁾ ning lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi ⁽⁵⁾ kohta. Selles rõhutati parlamentaarse järelevalve tähtsust ning kutsuti muu hulgas üles tegema ettepanekut võtta Euroopa poolaasta raames vastu strateegial „Euroopa 2020” põhinev tugeva sotsiaalse mõõtmega lähenemisseadustik.

Parlament võttis juulis vastu ka algatusraporti pangandussektori struktuuri reformimise kohta, millega edendatakse põhimõttelist lähenemisviisi, mis soovitab lahutada olulised tegevusalad spekulatiivsetest (kuigi Euroopa Parlamendi liikmete seisukohad küsimuses, kuidas lahutamine tuleks saavutada, olid väga erinevad).

Oktoobris toimus Euroopa poolaastale pühendatud arutelu, mille käigus avaldasid peamised fraktsioonid heameelt 2012.–2013. aasta õigusloome tsükli tulemuste üle ja paljud tuletasid meelde liikmesriikide suurema vastutuse tagamise tähtsust. Euroopa Parlamendi liikmete seisukohad riigipõhiste soovitude kohustuslikkuse küsimuses lahknesid; samuti pidasid nad tähtsaks eri prioriteete, näiteks ühed rõhutasid eelarve konsolideerimist ja teised sotsiaalset mõõdet.

Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso peab Prantsusmaal Strasbourgis Euroopa Parlamendile kõnet Euroopa Liidu olukorrast.

Kõne liidu olukorra kohta

Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso pidas septembris Euroopa Parlamendi ees oma praegusel ametiajal neljanda ja viimase kõne liidu olukorra kohta. President väitis, et tulevased Euroopa Parlamendi valimised annavad ELi pooldavatele jõududele võimaluse – ja kohustuse – ületada erakondadevahelised erinevused ning avaldada oma toetust Euroopale ja selgitada seda, kuidas liit on viimasel viiel aastal otsustavalt ja üha edukamalt tegutsenud finants- ja majanduskriisi lahendamisel. Pealegi saaks parlament kasutada järelejäänud kaheksat kuud kokkuleppe saavutamiseks päevakavas olevate tähtsaimate õigusaktide kohta.

Fraktsioonide tegevuses kajastusid juba teataval määral nende püüdlused eristuda üksteisest tulevase valimisi silmas pidades ja nende seisukohad lahknesid suuresti selles, kui edukas on Euroopa strateegia kriisi vastu võitlemisel olnud.

Õigusaktid

Kokkuvõttes oli üks aasta peamisi sündmusi kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamist (ajavahemiku lõpule koondamist) käsitleva raporti tagasilükkamine aprillis. Raport saadeti parlamendi kodukorra kohaselt tagasi selle täiskogule esitanud pädevale komisjonile, kes esitas seejärel täiskogule juulis ümbertöötatud versiooni. Pärast seda, kui nõukogu oli parlamendi muudatustega nõustunud, tuli raport uuesti arutusele detsembrikuu istungjärgul, kus nõukoguga saavutatud kokkulepe kiideti heaks. Maapealset teenindust käsitlev raport esitati täiskogule samuti kaks korda: pärast esialgse versiooni tagasilükkamist ja komisjonile tagasisaatmist 2012. aasta detsembris kiideti selle ümbertöötatud versioon aprillis heaks.

Oktoobris kiideti heaks Gruusiale täiendava makromajandusliku finantsabi andmist käsitleva raporti tekst, milles oli lepitud kokku lepituskomitees. Parlament toetas ülekaalukalt lõplikku kokkulepet ja raportöör märkis, et leitud lahendus lõpetab ummikseisu pikka aega kestnud institutsioonidevahelises lahingus. Komisjon oli oma ettepaneku eelnevalt tagasi võtnud.

Hoiti ära Mauritaaniaga sõlmitava kalandusalase partnerluslepingu tagasilükkamine, sest parlament muutis täiskogu istungil oma seisukohta ja hääletas nõusoleku andmise poolt (vastupidiselt seda teemat juhtiva kalanduskomisjoni ettepanekule).

Komisjonid püüdsid mitu korda vaidlustada komisjoni rakendusmeetmete eelnõusid, kuid täiskogu hääletas selle vastu. Eriti õrnaks ja huviäratavaks teemaks osutus lennuaja piirangute teema.

Raporti puhul, milles käsitleti kolmandaid riike, kelle kodanikelt nõutakse viisat, ja kolmandaid riike, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud, ⁽⁶⁾ toetas täiskogu napp enamus nõukoguga esimese lugemise raames kokku lepitud teksti, kuigi nii president Schulz kui ka komisjon hoiatasid selgelt õiguslike ohtude eest, mida selline samm seoses delegeeritud ja rakendusaktidega tekitab ning komisjon tegi konkreetse avalduse, et ta jätab endale õiguse pöörduda Euroopa Kohtusse.

Parlament võttis mitmes valdkonnas vastu algatusraporti, paludes komisjonil esitada seadusandlik ettepanek. Ühes neist kutsuti komisjoni üles esitama seadusandlikku ettepanekut Euroopa vastastikuse ühingu põhikirja kohta ja teises tehti ettepanek võtta vastu Euroopa haldusmenetlusõigust käsitlev õigusakt. Ühes raportis kutsuti üles kehtestama restruktureerimisega seotud minimaalseid sotsiaalõigusnorme ning esitama selleks õigusakti ettepanek töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise ning restruktureerimise ettevalmistamise ja juhtimise kohta. Ühtse turu juhtimist käsitlevas raportis paluti komisjonil esitada õigusakti ettepanek, mille eesmärk on tugevdada ühtse turu juhtimist, sealhulgas Euroopa poolaasta jaoks ühtse turu samba määratlemise ideed.

Komisjon kavatses oma 2005. aasta ettepaneku imporditud toodetele päritoluriigi kohustusliku märkimise kohta tagasi võtta ning kuigi täiskogu arutelu ja pärast seda esitatud resolutsioon näitasid, et kõik fraktsioonid tundsid kahetsust komisjoni kavatsuse pärast, juhtis komisjon tähelepanu nõukogu vastuseisule ja asjaolule, et algne ettepanek ei kajastanud Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) uusi eeskirju.

Paljudel juhtudel võttis parlament oma muudatused vastu, kuid lükkas seadusandliku resolutsiooni üle hääletamise edasi, juhtides nii jõuliselt tähelepanu oma seisukohale, kuid jättes alles võimaluse jõuda nõukoguga mitteametlike (kolmepoolsete) läbirääkimiste teel kokkuleppele. Sel viisil tegutseti parlamendi raportite puhul pangandusliidu kohta, kuid ka raportite puhul lipuriigi kohustuste, Euroopa rahvastikustatistika, laevade ringlussevõtu, tehnoulevaatuspaketi, viienda eurofondide direktiivi, meditsiini-seadmete, keskkonnamõju hindamise direktiivi ja kauaoodatud tubakatoodete direktiivi kohta.

Parlamendi institutsioonidevahelisi läbirääkimisi käsitlevaid muudetud eeskirju (artiklid 70 ja 70a) kohaldades arutas täiskogu teatavaid dokumente enne komisjoni tegeliku raporti vastuvõtmist eesmärgiga saada parlamendi läbirääkimispositsioonile täiskogu poliitiline toetus (mandaat). Esimene selline juhtum puudutas ühise põllumajanduspoliitika reformipaketi dokumente ⁽⁷⁾.

Euroopa Parlamendi tööhõive ja sotsiaalkomisjoni koosolek Belgias Brüsselis.

Muu kui seadusandlik tegevus – poliitilised ja muud aktuaalsed küsimused

Parlamendi prioriteete kajastavaid strateegiliselt olulisi algatusraporteid arutati põhjalikult. Need käsitlesid selliseid teemasid nagu VKEde juurdepääs rahastamisele, ettevõtja sotsiaalne vastutus, energia tegevuskava aastani 2050, noorsoostrategia rakendamise, noorte töötus, konkurentsipoliitikat ja ELi rahandust käsitlevad aastaaruanded, meeste ja naiste võrdne kohtlemine ning aastatuhande arengueesmärgid.

Erilist tähtsust omistati kogu aasta jooksul ühtsele turule ning paljud arutelud ja raportid olid pühendatud selle eri tahkudele: digitaalse ühtse turu väljakujundamine (juulis ja oktoobris), teenuste siseturg (septembris), energia siseturg (septembris), Euroopa teadusruumi väljakujundamine (oktoobris), elektrooniline side (oktoobris).

Kuritegevuse, korruptsiooni ja rahapesu erikomisjon võttis juunis vastu ajutise raporti ja seejärel oktoobris lõpliku raporti organiseeritud kuritegevuse, korruptsiooni ja rahapesu kohta. Komisjoni liikmed kutsusid nii arutelu käigus kui ka raportis üles kehtestama ühtset õigusraamistikku, rangemaid karistusi maffialaadsetele organisatsioonidele ja kohandatud uurimismeetodeid; viimati nimetatuga seoses olid nad ka valmis toetama Euroopa Prokuratuuri asutamist.

Korruptsioonivastane võitlus oli ka spetsiaalse, jaanuaris korraldatud arutelu teema: Euroopa Parlamendi liikmed väljendasid heameelt Euroopa prokuröri ametikoha võimaliku loomise üle ja nägid vajadust tagada ELi vahendite parem kasutamine liikmesriikide ametiasutustes. Maksupettuste ja maksuparadiisi küsimus muutus mais kogunenud Euroopa Ülemkogul peetud selleteemalise arutelu tõttu üha tähtsamaks. Täiskogu võttis mais vastu resolutsiooni, milles tehti ettepanek kehtestada maksuparadiisi selge määratlus ja Euroopa maksuparadiiside must nimekiri. Detsembris naasis täiskogu selle küsimuse juurde ja võttis vastu resolutsiooni, milles kutsutakse seadma ambitsioonikas, kuid realistlik eesmärk maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise piiramiseks, vähendades 2020. aastaks maksude alalaekumist vähemalt poole võrra.

Muude kui seadusandlike teemade kohta esitati nõukogule ja komisjonile ka suulisi küsimusi või paluti nõukogul ja/või komisjonil teha avaldus. Eelkõige puudutab see väliskaubandust ja kalandust, sest nende teemade puhul kasutati seda võimalust, et teada saada komisjoni seisukohta ja küsida selgitusi selliste küsimuste kohta nagu ühe pagasiühiku reegel lennunduses, üliraskete veoautorongide piiriületuse lubamine, riigiabi ajakohastamine, Euroopa tööstuse taastumist tagavad meetmed ja hobuseliha skandaali järelmeetmed.

Poliitilises kontekstis käsitles parlament jätkuvalt mitut riigipõhist küsimust – põhjustades enamasti elavaid arutelusid, mis olid oma taustalt eeskätt poliitilised –, nagu põhiseaduslike muudatuste tegemine Ungaris, poliitiline olukord Bulgaarias või Kreeka riikliku ringhäälinguettevõtte sulgemine. Ungari küsimus kerkis päevakorda teist korda juulis, kui täiskogu võttis vastu raporti põhiõiguste olukorra kohta Ungaris. Raportis järeldati, et „põhiseadusliku ja õigusliku raamistiku väga lühikese aja jooksul korduvalt muutmise süsteemne ja üldine tendents ning selliste muudatuste sisu ei sobi kokku väärtustega, millele osutatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 2, artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 6, samuti kaldub see kõrvale Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 nimetatud põhimõtetest”. Selles korraldi parlamendi üleskutset „luua uus mehhanism, et tagada Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ühiste väärtuste järgimine kõikides liikmesriikides”. Samuti kutsuti selles komisjoni üles looma „nn Euroopa Liidu lepingu artikli 2 kriisitegevuskava, st liidu väärtuste seiremehhanismi, mis eeldab komisjoni äärmist prioriseerimist ja kiiret reageerimist, mida koordineeritakse kõige kõrgemal poliitilisel tasandil”.

Peale selle reageeris parlament viivitamata Ameerika Ühendriikide jälgimisprogrammi (PRISM) probleemile ning kõik fraktsioonid väljendasid tõsist muret põhiõiguste rikkumise pärast. Juulis võttis täiskogu vastu ühise resolutsiooni kodanike isikuandmete kaitsele avalduva mõju kohta ning pärast septembris toimunud tulist arutelu võttis parlament oktoobris vastu resolutsiooni, milles kutsuti üles SWIFTi lepingut peatama.

Ka Lampedusa ja Süüria traagilised sündmused äratasid parlamendis suurt vastuka ja ning mitme täiskogu sügise arutelu keskmes oli nii Vahemere-äärsetest riikidest kui ka Süüriast pärit põgenike küsimus ja rändepoliitika üldiselt. Oktoobris vastuvõetud resolutsioonis (Süüria sündmuste järelmeetmena) kutsuti liikmesriike ja komisjoni muu hulgas tegelema erandolukorra plaanimisega, sealhulgas kaaluma võimalust kohaldada ajutise kaitse direktiivi, ⁽⁸⁾ ning kehtestama ühtsem lähenemisviis, mis põhineb kriisilukorras liikmesriikide solidaarsusel. Teises, samuti oktoobris vastu võetud resolutsioonis (Lampedusa sündmuste järelmeetmena) väljendati heameelt Vahemere-äärsete riikide rakkerühma loomise üle ja kutsuti muu hulgas üles kaaluma ELi rannavalve loomise ideed.

Euroopa Parlamendi fraktsioonide esimeeste kohtumine Prantsusmaal Strasbourgis.

Parlament kutsus mitut peaministrit, riigipead ning valitsusjuhti üles parlamendi täiskogul sõna võtma ning esitama oma kujutluse Euroopa tulevikust. Seda tegid Austria kantsler Werner Faymann (jaanuaris), Prantsusmaa president François Hollande (veebruaris) ja Soome peaminister Jyrki Katainen (aprillis); Euroopa Parlamendi liikmed kiitsid selle uue aruteluvormi üldiselt heaks kui näite selle kohta, kuidas muuta Euroopa Parlamendi istungitesaal Euroopa demokraatia ja poliitilise arutelu keskuks.

Peale selle korraldati mitu pidulikku istungit, kus kõrgetasemelised külalised (Iisraeli, Mali, Portugali, Senegali, Sloveenia ja Tuneesia president) esinesid pöördumisega, millele arutelu siiski ei järgnenud.

Eelarveküsimused

Eelarve valdkonnas olid sel aastal ülekaalus arutelud mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 üle. Parlament avaldas lõpuni survet ja lükkas oma lõpliku heakskiidu andmise edasi oktoobrist novembrisse. Pärast pikale veninud ja vaevalisi läbirääkimisi, mille käigus tuli leida kompromiss mitmeaastase finantsraamistiku ja 2013. aasta eelarve paranduseelarvete vahel, läbirääkimisi 2014. aasta eelarve üle ja ELi omavahendite süsteemi uurimiseks kõrgetasemelise rühma moodustamist kiitis parlament lõpuks novembris heaks nõukogu resolutsiooni mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 kehtestamise kohta ja sellega seotud institutsioonidevahelise kokkuleppe. See sillutas teed hääletusele veel paljude mitmeaastase finantsraamistikuga seotud valdkondlike õigusaktide üle novembri- ja detsembrikuu istungjärgudel.

Hääletades mitmeaastase finantsraamistiku üle, kiitis parlament samal ajal heaks ka 2014. aasta eelarve. Tulemust peeti üldiselt parimaks võimalikuks kompromissiks, mida liikmesriikide rasketes majandus- ja eelarvetingimustes võis saavutada. Samal ajal olid kõik erakonnad (v.a kõige parempoolsemad) eelarve suhtes kriitilised, sest see on liiga piiratud kõrvaldamaks liidus esinevaid probleeme, võttes eelkõige arvesse liiga väikest ettenägematute kulude varu, ja ebapiisav lahendamaks varasemate aastate jooksul kuhjunud makseprobleeme. Paljude arvates oli 2014. aasta eelarve seega esimene selge tõend sellest, et uue mitmeaastase finantsraamistikuga nähakse ette ebapiisavad vahendid nende ülesannete täitmiseks, mis on liidule aluslepinguga pandud ja mille täitmist kodanikud liidult ootavad.

Institutsioonilised küsimused

Parlamendil tuli ka tegeleda mitme ametisse nimetamisega. Eelkõige kiitis ta juunis suure hääleteenamusega heaks volinikukandidaadi Neven Mimica esimese Horvaatia volinikuna ametisse nimetamise 1. juulist 2013. Mimica vastutab tarbijapoliitika eest. Horvaatia ühinemislepingu kohaselt pidi nõukogu tema ametisse nimetamisel parlamendiga ametlikult konsulteerima.

Euroopa Komisjoni
tarbijaküsimuste volinik Neven
Mimica kuulamisel Euroopa
Parlamendis (Belgia, Brüssel).

Juulis valis parlament Emily O'Reilly uueks Euroopa Ombudsmaniks (alates 1. oktoobrist 2013) ja korraldas seejärel septembris arutelu ametist lahkuva ombudsmani Nikiforos Diamandourosega. Viimane leidis, et Euroopa institutsioonid olid tema ametiajal viimase kümne aastal jooksul muutunud rohkem teenustele suunatuks ja läbipaistvamaks; samuti märkis ta rahuloluga, et kodanikud on hakanud üha rohkem ombudsmani poole pöörduma.

Kontrollikoja Horvaatia liikme ametisse nimetamine põhjustas seevastu teatavaid probleeme, sest parlamendi vastuhääletamisest hoolimata kinnitasid Horvaatia ja nõukogu tema ametisse nimetamise. Sellest tingituna korraldati arutelu (oktoobris), mille käigus Euroopa Parlamendi liikmed vaidlustasid nõukogu otsuse ja püüdsid leida parimat viisi, kuidas saaks parlamendi soovitus järgimise muuta nõukogule kohustuslikuks. Detsembris kiitis parlament heaks Kreekat, Luksemburgi, Madalmaid, Prantsusmaad ja Ühendkuningriiki esineva viie uue Euroopa Kohtu liikme ametisse nimetamise.

Juunis kiitis parlament heaks Euroopa Ülemkogu otsuse eelnõu Euroopa Parlamendi koosseisu kohta, milles võetakse Lissaboni lepinguga ettenähtud kohtade arvu (751) silmas pidades arvesse Horvaatia ühinemist. Euroopa Ülemkogu kiitis muudatusteta heaks parlamendi väljapakutud liikmete arvu pragmaatilise käsitusviisi, mis seisnes selles, et 12 praeguselt keskmise suurusega liikmesriigilt võetakse üks koht ära ja ükski riik ei saa ühtki uut kohta juurde.

Parlament kiitis ka (mais) heaks nõukogu otsuse eelnõu, millega määratakse 2014. aasta parlamendivalimiste kuupäevadeks 22.–25. mai 2014 (5.–8. juuni 2014 asemel). Samuti kiitis parlament heaks raporti Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimiste praktiliste aspektide parema korralduse kohta. Selles tehti ettepanek luua tugevam ja otsesem seos hääletajate ja valimistulemuse vahel (sh kehtestada nõue, et iga poliitiline rühmitus nimetab oma kandidaadi komisjoni presidendi kohale) ning hõlbustada hääletajate osalemist Euroopa erakondades ja nende tuvastamist erakonnaliikmena (parlamendierakonna logo ja erakondliku kuuluvuse tunnuste kasutamine, kogu ELi hõlmav kampaania, tulemuste samaaegne avaldamine jne).

Novembris võttis parlament väga selge häälteenamusega vastu ka raporti ELi institutsioonide asukoha kohta, milles tehti ettepanek anda parlamendile tavapärase aluslepingu muutmismenetlusega õigus määrata ise kindlaks oma asukoht.

Nagu igal aastal, arutas täiskogu novembris komisjoni järgmise aasta tööprogrammi. Fraktsioonid kiitsid tööprogrammi üldiselt heaks, kuna see sisaldab parlamendi ülejäänud ametiaja jaoks selgeid ja sihipäraseid prioriteete.

Detsembris olid päevakorras olulisel kohal institutsioonide tulevikku käsitlevad küsimused, mille raames täiskogu arutas mitmetasandilise valitsemise ning Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide valitsusi esindavate institutsioonide suhete üle ning võttis vastu sellealased raportid. Raportites analüüsitakse majandus- ja rahaliidu edasisest tihendamisest tulenevat institutsioonide arengut, integratsiooni erinevat ulatust, Euroopa Ülemkogu muutuvat rolli ning samme, mis on seoses sellega vajalikud piisava parlamendi järelevalve ja kontrolli tagamiseks. Teises raportis keskendutakse ka uue komisjoni presidendi ametisse nimetamisele (eelkõige Euroopa Ülemkogu kohustusele võtta arvesse Euroopa kodanike eelistust, mida väljendavad eelseisvad Euroopa Parlamendi valimised) ning ettepanekule näha ette (teine) liidu olukorrale pühendatud arutelu, millel osaleksid Euroopa Ülemkogu eesistuja ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton.

Välisküsimused

Välisküsimuste valdkonnas arutas parlament märkimisväärset arvul päevakajalisi küsimusi, näiteks olukorda Süürias, mille puhul keskenduti eelkõige relvakonfliktile, diplomaatilistele jõupingutustele ja humanitaarolukorrale. Korduvalt käsitleti ka Mali küsimust, st Prantsusmaa sekkumist, kuid samuti riigi stabiliseerimist ja ülesehitamist. Olulised teemad olid ka idapartnerluse tippkohtumise ettevalmistamine Vilniuses ning riigisisised muutused Egiptuses ja Türgis. Tööstusõnnetustega seoses arutati olukorda Bangladeshis. Parlament kiitis heaks Iraagiga sõlmitava partnerlus- ja koostöölepingu. Arutati ka käimasolevaid läbirääkimisi ELi ja Afganistani partnerlus- ja arengualase koostöölepingu sõlmimise üle ning Arktika ja Aafrika Sarve piirkonnas elluviidavaid ELi strateegiaid.

Detsembris langes põhitähelepanu Ukrainale, kus toimusid massilised meeleavaldused, sest valitsus keeldus allkirjastamast assotsieerimislepingut ELiga. Emotsionaalseks kujunenud arutelul rõhutasid suurematesse fraktsioonidesse kuuluvad parlamendiliikmed, et ELi uks peab jääma Ukraina jaoks avatuks ning et praegu on ELi ülesanne tegutseda vahendajana ja kasutada kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid meeleavaldajate vastu suunatud vägivalda ärahoidmiseks.

Peale selle arutati parlamendis pikemaajalisi ja struktuurilisi küsimusi: 2013. aasta ülevaade Euroopa välisteenistuse korralduse ja toimimise kohta, ⁽⁹⁾ Cotonou lepingu teine muutmine, aastatuhande arengueesmärgid, ühise välis- ja julgeolekupoliitika aastaaruanne, ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamine ning aastaaruanne inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas ⁽¹⁰⁾.

Nagu igal aastal, arutas parlament selgi aastal komisjoni laienemisaruandeid, milles käsitleti konkreetseid riike (Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Island, Kosovo, ⁽¹¹⁾ Montenegro, Serbia ja Türgi).

Parlamendi Sahharovi auhind anti sel aastal Malala Yousafzaile. Korraldati tseremooniad nende Sahharovi auhinna laureaate austamiseks, kes ei saanud varasematel aastatel auhinna üleandmise tseremoonial osaleda: Aung San Suu Kyi (laureaat 1990. aastal), Daamid Valges (2005) ja Guillermo Fariñas (2010).

Euroopa Parlamendi president
Martin Schulz annab
Prantsusmaal Strasbourgis Malala
Yousafzaile (vasakul seisab tema
isa) Sahharovi auhinna.

Rahvusvaheline kaubandus

Parlament jälgis ja toetas ELi kaubandusläbirääkimisi. Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse puhul kutsusid Euroopa Parlamendi liikmed tagama isikuandmete täielikku kaitset ning jätma läbirääkimistelt välja kultuuri- ja audiovisuaalteenused. Parlament toetas ka ELi ja Hiina läbirääkimisi kahepoolse investeerimislepingu sõlmimiseks ning palus komisjonil reageerida positiivselt Taiwani valmisolekule algetada läbirääkimised samasuguse lepingu üle. Lisaks kinnitasid Euroopa Parlamendi liikmed taas, et nad toetavad Mercosuriga peetavaid kaubandusläbirääkimisi ja WTO ministrite konverentsi Doha arenguvoorust positiivseid tulemusi.

Parlamendi küsimused

Euroopa Parlamendi liikmete poolt komisjonile esitatud küsimuste arv suurenes 2013. aastal võrreldes eelnenud aastaga 21,34% ja kokku esitati 13 448 kirjalikku küsimust – see arv on kõigi aegade suurim. 2013. aastal korraldati ainult üks komisjonile küsimuste esitamise istung; see oli pühendatud innovatsioonile ning teadus- ja arendustegevusele, eelkõige raamprogrammi Horisont 2020 raames. Euroopa Parlamendi liikmed esitasid eelnevalt kindlaksmääratud teemade piires volinike rühmale spontaanselt küsimusi (eelneva registreerimiseta). Kuigi uude küsitlusformaati suhtuti üldiselt positiivselt, võiks parlamendi kodukorra läbivaatamisega seoses (millega kehtestatakse uus küsimuste esitamise süsteem) küsimuste esitamise korraldamist siiski veelgi parandada.

Euroopa Ülemkogu

Euroopa Ülemkogul oli eriti teguderohke aasta: ta võttis vastu kaugele ulatuvaid otsuseid ja reageeris ruttu kiiresti arenevatele sündmustele Euroopas ja rahvusvahelisel tasandil. Herman Van Rompuy eesistumisel kogunes Euroopa Ülemkogu 2013. aastal kuus korda. Peale selle toimus üks euroala tippkohtumine.

Paar viimast aastat olid eriti probleemirohked ja neid iseloomustas suurel määral finants- ja majanduskriis. Seepärast olid Euroopa Ülemkogu kohtumistel olulised päevakorrapunktid 2013. aastal majanduskasvu ja tööhõive küsimused. Euroopa Ülemkogu kohtumistel keskenduti peamiselt neile prioriteetidele.

Riigipead ja valitsusjuhid ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni presidendid Euroopa Ülemkogul oktoobris Belgias Brüsselis.

Euroopa Ülemkogu kiitis oma veebruarikuisel kohtumisel heaks ELi mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020. Kokkulepitud eelarve näitab selget tahtet rakendada rahalisi vahendeid majanduskasvu, tööhõive, konkurentsivõime ja lähenemise toetuseks. Euroopa Ülemkogu kinnitas ka komisjoni kaugeleulatuvat kaubanduskava.

Märtsis kehtestas Euroopa Ülemkogu järgmise aasta majanduspoliitika prioriteedid ja kinnitas üldise majandusstrateegia, mille komisjon esitas oma majanduskasvu aastaanalüüsis. Võttes arvesse sotsiaalset olukorda Euroopas ja eelkõige noorte Euroopa kodanike olukorda, leppis Euroopa Ülemkogu kokku, et tuleb keskenduda eelkõige teemadele, millel on suur potentsiaal tagada majanduskasv ja töökohad. Majandus- ja rahaliidu rajamisel tehtavat tööd käsitledes mainiti ka sotsiaalset mõõdet.

Mais keskendus Euroopa Ülemkogu suuremale konkurentsivõimele ning korraldas energiat ning tõhusaid maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuse vastu võitlemise meetmeid käsitlevad arutelud, kusjuures viimane teema oli eriti õrn, kuna paljudel Euroopa kodanikel tuli sel ajal toetada üldisi majandusalaseid jõupingutusi. Ülemkogu käsitles Euroopa sõltuvust imporditavast energiast, mille kulu rõhub paljusid kodumajapidamisi ja ettevõtteid ning muutub kriisiolukorras üha tuntavamaks.

Juunis pööras Euroopa Ülemkogu erilist tähelepanu sotsiaalsele olukorrale liidus ja sellest tulenevale ohule ning pühendas oma tippkohtumise noorte tööhõivele ja konkurentsivõime suurendamisele. Euroopa juhid leppisid ka kokku hulgas noorte tööhõivet edendavates ja Euroopa peamisi tööandjaid – VKEsid – toetavates meetmetes. Noorte tööhõive algatuse eelarveks kinnitati 6 miljardit eurot ning nii Euroopa Liit kui ka Euroopa Investeerimispank (EIP) andsid VKEdele lubaduse suurendada nende krediitvõimalusi.

Oktoobris kogunenud Euroopa Ülemkogul käsitleti digitaalmajandust, majandus- ja sotsiaalpoliitikat, majandus- ja rahaliitu, idapartnerlust ning rändevoogusid.

Detsembris kogunenud Euroopa Ülemkogul käsitleti mitut olulist küsimust, sealhulgas kaitsepoliitikat, pangandusliidu loomisel tehtud edusamme, majanduspoliitika tihedamat koordineerimist Euroopa majandus- ja rahaliidu raames, majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe rakendamist ning olukorda Ukrainas, Süürias ja Kesk-Aafrika Vabariigis.

Euroopa Liidu Nõukogu

2013. aastal olid Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigid Iirimaa ja Leedu (vastavalt 2013. aasta esimesel ja teisel poolaastal). Iirimaa eesistumise ajal 2013. aasta esimesel poolel oli prioriteediks stabiilsuse kindlustamine ja selle tulemusel uute töökohtade ja majanduskasvu tagamine. 2013. aasta teisel poolel sai Leedu esimest korda nõukogu eesistujariigiks, saades seega võimaluse esitleda oma riiki ja tugevdada sidemeid Euroopaga. Leedu jõupingutused keskendusid usaldusväärse, kasvava ja avatud Euroopa tagamisele.

Nende kahe riigi eesistumise ajal kogunes nõukogu kümnest koosseisust üheksa (välisasjade nõukogu; majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu; justiits- ja siseküsimuste nõukogu; tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu; konkurentsivõime (siseturg, tööstus, teadusuuringud ja kosmos) nõukogu; transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu; keskkonna nõukogu ning hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu). Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja eesistumisel kogunes ka välisasjade nõukogu.

Nõukogu eri koosseisud arutasid mitmesuguseid seadusandlikke ettepanekuid, kuid arutati ka seadusandlusega mitteseotud küsimusi. Käsitleti peamiselt Euroopas aset leidnud keerulisi sündmusi ning küsimusi, millele EL pidi kiirelt reageerima, nimelt majandusarengut, finantsregulatsiooni ja -järelevalvet, majandus- ja rahaliidu tihendamist ning seadusandlikke ettepanekuid, mis käsitlevad uue põlvkonna rahastamisvahendeid ELi mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) jaoks. Suurema osa mitmeaastase finantsraamistiku vahendite puhul viidi läbirääkimised lõpule, et teha uued rahastamisvahendid alates 2014. aasta algusest kättesaadavaks. Novembris kiitis nõukogu heaks parlamendiga 2014. aasta eelarve suhtes saavutatud kokkuleppe.

2013. aastal nõukogu eesistujariikidena tegutsenud Iirimaa ja Leedu logod.

Euroopa Komisjon

Komisjon kasutas oma algatusõigust ja keskset rolli majanduse juhtimisel, et toetada majanduse taastumist ning võtta lisameetmeid toimiva majandus- ja rahaliidu rajamiseks. Tuginedes tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise 2012. aasta novembri tegevuskavale, ⁽¹²⁾ esitas ta kaks teatist majanduspoliitika kooskõlastamise tugevdamise ja euroala integratsiooni mehhanismide kohta ⁽¹³⁾. Need teatised koos soovitusetega, mille komisjon esitas oma teatises majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtme kohta, ⁽¹⁴⁾ olid komisjoni panuseks detsembris majandus- ja rahaliidu teemal toimunud Euroopa Ülemkogu arutelusse. Komisjon tegi jõupingutusi pangandusliidu rajamiseks. Ta tagas ühtse järelevalvemehhanismi vastuvõtmise ning tegi Euroopa Parlamendi ja nõukoguga koostööd ühtset kriisilahendamismehhanismi käsitleva ettepaneku vastuvõtmisel, mille komisjon esitas juulis ⁽¹⁵⁾. Demokraatliku kontrolli hõlbustamiseks toetas komisjon pragmaatilisi samme, et tagada Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide aktiivsem osalus Euroopa poolaasta protsessis.

2013. aastal lõpetati kokkuleppe sõlmimisega komisjoni juhtimisel kaks aastat peetud läbirääkimised mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 üle. Komisjon suures ka oma jõupingutusi ELi õigusaktide lihtsustamiseks. Teatises „Õigusloome kvaliteet ja tulemuslikkus (REFIT): saavutused ja järgmised sammud” ⁽¹⁶⁾ analüüsis ta põhjalikult kõiki olemasolevaid ELi õigusakte ning selgitas, mida on saavutatud, milliseid meetmeid kavatakse võtta ja miks see on majanduskasvu ja uute töökohtade tagamiseks tähtis. Pärast seda, kui nõukogu andis juunis loa alustada Ameerika Ühendriikidega kaubandus- ja investeerimisläbirääkimisi, korraldas komisjon teisel poolaastal kaks läbirääkimisvoorut ulatusliku Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse loomiseks.

Euroopa Komisjoni asepresident ning institutsioonidevaheliste suhete ja haldusküsimuste volinik Maroš Šefčovič Prantsusmaal Strasbourgis Euroopa Parlamendi täiskogu istungil.

Komisjon toetas Horvaatia ülesseatud Neven Mimica kandidatuuri voliniku kohale. Pärast parlamendiga juuni alguses toimunud kohustuslikku konsulteerimist nimetas nõukogu uue voliniku ühisel kokkuleppel komisjoni presidendiga ametisse, et ta saaks 1. juulist tööd alustada. President Barroso määras Neven Mimicale tarbijakaitse portfelli.

2013. aastal ulatus ELi õiguse rakendamisel väidetavalt toime pandud rikkumiste eest liikmesriikide vastu algatatud esialgsete rikkumismenetluste arv 1300-ni (see arv kajastab menetluse esimest etappi, kui saadetakse märgukiri kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 258). Suur osa uurimistest algatati keskkonnaküsimuste, maksunduse ja tolliliidu, transpordi ning siseturu ja teenuste valdkonnas – liigikaudu 63% uurimiste koguarvust.

Komisjon jätkas tööd kogu ELi avaliku halduse moderniseerimiseks, et pakkuda kodanikele ja ettevõtetele rohkem ja paremini elektroonilisi teenuseid ning kärpida avaliku sektori kulusid. Edu saavutamiseks on vaja terviklikku lähenemisviisi, sest tugeva mõju tagavad üksnes valdkonna- ja piiriülesed algatused, mis hõlmavad kõiki avaliku halduse tasandeid (ELi, riiklik ja piirkondlik tasand). Euroopa haldusasutuste koostalitlusvõime alaste lahenduste (ISA) programmi ⁽¹⁷⁾ kaudu saab komisjon pakkuda avaliku halduse moderniseerimise toetamiseks paljusid eri lahendusi ja vahendeid. Alljärgnevalt on loetletud mõned 2013. aastal ISA raames välja töötatud lahendused.

- ▶ Komisjoni välja töötatud masintõlkeprogramm MT@EC ⁽¹⁸⁾ võimaldab teha masintõlget kõikidesse ELi ametlikesse keeltesse. Seda kasutatakse praegu mitmes e-valitsuslahenduses laekunud dokumentide üldise sisu ja olulisuse kindlakstegemiseks ning nende suunamiseks pädevale asutusele või kontaktisikule. Katseprojektide kaudu saavad huvi korral programmi MT@EC kasutada ka liikmesriigid. Programm põhineb komisjoni väga laialdastel tõlkealastel vahenditel ja kogemusel (üle 650 lauset 23 keeles) ning tehakse ülejäänud avalik-õiguslikele asutustele kättesaadavaks 2014. aastal.
- ▶ Komisjoni töö semantilise koostalitlusvõime ⁽¹⁹⁾ alal on viinud mitme spetsifikatsiooni loomiseni, mis on saanud rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide tunnustuse ja lülitatud nende standardimisprotsessi.
- ▶ Kõik 48 komisjoni peadirektoraati, rakendusametit ja reguleerivat ametit kasutavad elektroonilist arvete esitamise rakendust e-PRIOR, ⁽²⁰⁾ mis on soovi korral tasuta kättesaadav kõikidele avalik-õiguslikele asutustele. Belgia on võtnud selle e-arve rakenduse riigiülesele kasutusele ⁽²¹⁾ ning tema hinnangul võib see aidata aastas tarnijatel kokku hoida 2 miljonit eurot ja avalikul sektoril 7,5 miljonit eurot.

Euroopa Liidu Kohus

Euroopa Kohus ja Üldkohus tegid tähtsaid otsuseid ELi õiguse eri valdkondades ja need otsused avaldavad mõju paljudele õigustele ja tegevusaladele ELis.

Euroopa Kohtu liikmed
Luxembourgis (Luksemburg).

Põhiõigused

Kohtuasjas Radu⁽²²⁾ otsustas Euroopa Kohus, et põhiõiguste harta ei võimalda keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et vahistamismääruse teinud asutus ei kuulanud asjaomast isikut ära. Euroopa Kohus juhtis tähelepanu sellele, et Euroopa vahistamismäärus hõlbustab ja kiirendab kohtute koostööd ning aitab seetõttu saavutada eesmärki kujundada Euroopa Liit vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks alaks, põhinedes suurel liikmesriikidevahelisel usaldusel. Sellest tulenevalt on liikmesriigid põhimõtteliselt kohustatud Euroopa vahistamismäärust täitma. Euroopa vahistamismääruse täitmisest saab juhul, kui menetluses on kaitseõigusi rikutud, keelduda seega üksnes siis, kui asjaomase menetluse tulemusel mõistetakse kriminaalkaristus tagaseljaotsusega. Ärakuulamise õiguse rikkumine Euroopa vahistamismääruse teinud asutuse poolt ei kuulu selle erandi alla.

Kohtuasjas Kadi⁽²³⁾ püüdis Euroopa Kohtu suurkoda välja selgitada terrorismis kahtlustatavate isikute menetlusõiguste sisu ning leida tasakaalu rahvusvahelise terrorismi vastu võitlemise tungiva vajaduse ning terrorismis kahtlustatavate isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vahel. Menetlustes, mis puudutasid isiku nime kandmist selliste isikute loetelusse, keda kahtlustatakse seotuses terrorismiga, või isiku nime säilitamist sellises loetelus, leidis Euroopa Kohus, et pädev ELi asutus peab avalikustama asjaomasele isikule oma otsuse aluseks olevad tõendid. Peale selle peab see ELi asutus tagama, et asjaomasele isikule antakse võimalus esitada tõhusalt oma seisukohad tema vastu esitatud süüdistuse põhjenduste kohta, ja uurima asjaomase isiku esitatud märkusi arvesse võttes, kas kõnealused põhjendused on õigustatud.

Kohtuasjas Åkerberg Fransson⁽²⁴⁾ selgitas Euroopa Kohus, milliste kriteeriumide alusel määratakse kindlaks, kas liikmesriik kohaldab liidu õigust ja peab seega järgima ELi põhiõiguste hartat vastavalt selle artiklile 51. Euroopa Kohus leidis, et liikmesriik kohaldab liidu õigust juhul, kui tema meede on kasvõi osaliselt seotud liidu õigusega. Teisisõnu ei piirdu harta artiklis 51 sisalduv viide liidu õiguse liikmesriigipoolsele „kohaldamisele” ainult meetmetega, mis liikmesriigid on konkreetselt vastu võtnud teatava liidu õiguse sätte jõustamiseks. Kuna hartaga tagatud põhiõigusi tuleb kaitsta, kui siseriiklik õigusnorm kuulub liidu õiguse reguleerimisalasse, tähendab liidu õiguse kohaldamine ühtlasi seda, et kehtivad hartaga tagatud põhiõigused.

Kohtuasjas Melloni⁽²⁵⁾ kinnitas Euroopa Kohus, et liidu õiguse ülimuslikkust käsitlev põhiseaduse üldpõhimõte kehtib ka ELi põhiõiguste harta ja liikmesriigi põhiseaduses sätestatud põhiõiguste vahelise seose suhtes. Liikmesriik ei tohi jätta ELi õigusaktis selgelt sõnastatud sätet kohaldamata väite alusel, et teatava põhiõiguse kaitse on tema põhiseaduses tagatud kõrgemal tasemel kui hartas.

Kohtuasjas ZZ⁽²⁶⁾ sedastas Euroopa Kohus, et vastavalt direktiivile 2004/38/EÜ tuleb isikule, kellel on avaliku korra või julgeoleku kaalutlustel otsustatud keelata siseneda liikmesriigi territooriumile, teatada tehtud otsusest kirjalikult nii, et isik mõistaks selle sisu ja mõju; samuti tuleb teatada isikule täpselt ja täielikult, millistel kaalutlustel tema kohta otsus on tehtud, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus riigi julgeolekuhuvidega. Euroopa Kohus täpsustas, et liikmesriigi julgeolekuhuvide ei piira ELi õigust võtta tema pädevusse kuuluvates valdkondades meetmeid, eelkõige liidu õiguse kohaldamise tagamiseks.

Tarbijakaitse

Euroopa Kohus otsustas, et direktiiviga 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes)⁽²⁷⁾ tuleb anda tarbijale võimalus taotleda täitemenetluste peatamist seni, kuni ta vaidlustab täidetava lepingu või mõne selle tingimuse kehtivuse. Euroopa Kohus leidis ka, et liikmesriigi kohtunik peab olulise tasakaalustamatuse olemasolu kindlaksmääramiseks uurima tarbija õiguslikku seisundit, võttes pooltevahelise kokkuleppe puudumisel arvesse kohaldatavat liikmesriigi õigust. Euroopa Kohus märkis, et direktiivi 93/13/EMÜ lisa sisaldab üksnes soovituslikku mitteammendavat loetelu tingimustest, mida võib pidada ebaõiglaseks. Euroopa Kohus leidis, et liikmesriigi kohtu ülesanne on hinnata, kas hüpoteeklaenu lepingu konkreetsed tingimused on õiglased või mitte⁽²⁸⁾.

Euroopa Kohus otsustas seoses direktiiviga 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid,⁽²⁹⁾ et tarbijaid eksitav kaubandustava on ebaaus ja seega keelatud ning puudub vajadus tõendada, et see on vastuolus ametialase hoolikuse nõuetega⁽³⁰⁾.

Euroopa Kohus jäeldas, et direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid, tuleb tõlgendada selliselt, et ebaausate kaubandustavade direktiivis sätestatud kaupleja mõiste hõlmab ka avaliku sektori asutust ja avalikku ülesannet täitvat asutust. Tarbijad on seega nende asutuste ebaausate kaubandustavade eest kaitstud ⁽³¹⁾.

Euroopa Kohus otsustas, et reklaami mõiste, nagu on määratletud eksitavat reklaami käsitleva direktiivi 84/450/EMÜ ⁽³²⁾ artikli 2 lõikes 1 ja direktiivi 2006/114/EÜ (eksitava ja võrdleva reklaami kohta) ⁽³³⁾ artikli 2 punktis a, hõlmab ka domeeninime kasutamist ja metasiltide kasutamist veebisaidi metaandmetes. See mõiste ei hõlma seevastu domeeninime registreerimist kui sellist ⁽³⁴⁾.

Võrdne kohtlemine

Euroopa Kohus töötas välja puude mõiste tõlgenduse seoses direktiivis 2000/78/EÜ ⁽³⁵⁾ sätestatud kaitsega diskrimineerimise vastu. Ta otsustas, et puue võib hõlmata haigusest põhjustatud seisundit, juhul kui selle haigusega kaasneb füüsilisest, vaimsest või psüühilisest kahjustusest tingitud piirang, mis võib koostoimes erinevate takistustega tõkestada asjaomase isiku täielikku ja tõhusat osalemist tööelus teiste töötajatega võrdsel alusel. Sellega seoses kuulub puude mõiste alla sellise puudega isiku tervislik seisund, kes on võimeline töötama kasvõi osalise tööajaga. Euroopa Kohus jõudis sellisele järeldusele, olles meenutanud, et kuna Euroopa Liit on ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni heaks kiitnud, tuleb direktiivi 2000/78/EÜ tõlgendada vastavalt konventsioonile ⁽³⁶⁾.

Mittediskrimineerimine

Euroopa Kohus tõlgendas direktiivis 2000/78/EÜ sätestatud tõendamiskohustuse ja-gunemise eeskirja, nagu seda kohaldatakse seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise keelu suhtes. Juhtum puudutas George Becali avaldusi, kes esitles end Bukarestis asuva professionaalse jalgpalliklubi FC Steaua Bucureşti peamise rahastajana ja kes märkis intervjuus, et ta ei võta kunagi tööle homoseksuaalset jalgpallurit. Euroopa Kohus leidis, et see olukord kuulub direktiivi reguleerimisalasse, sest tegemist oli avaldustega, mis puudutasid selle direktiiviga hõlmatud „tööle saamise [---] tingimusi, sealhulgas [---] töölevõtu tingimusi” ⁽³⁷⁾.

Vaba liikumine

Euroopa Kohus otsustas mitmel korral seoses stipendiumi andmisega, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 20 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriikide õigusnormid, milles on liikmesriigi kodanikule muus liikmesriigis korraldatud õppes osalemiseks õppetoetuse andmise suhtes kehtestatud nõue, et kõnealune õpe peab andma kutsehariduse, mis vastab toetust maksvas liikmesriigis asuvates kutsekeskkoolides omandatavale haridusele. Sellist vaba liikumise ja elamise õiguse piiramist ei saa õigustada eesmärgiga vältida ebamõistlikku majanduslikku koormust. Euroopa Kohus leidis ka, et kolmeaastase katkematu elamise tingimus võib ajendada kodanikke loobuma kasutamast oma vabadust liikuda ja elada mõnes muus liikmesriigis, kui võtta arvesse seda, kuidas selle vabaduse kasutamine võib mõjutada õppetoetuse saamise õigust ⁽³⁸⁾.

Euroopa Keskpank

Võttes arvesse euroala majanduse väljavaateid ohustavaid riske ja keskpikas perspektiivis madalat inflatsiooniprognoozi, alandas EKP 2013. aastal intressimäärasid kaks korda: esimest korda 2. mail ja teist korda 7. novembril.

Mõlemal korral alandati EKP eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistingute intressimäära 25 baaspunkti võrra kokkuvõttes ajalooliselt madalaima tasemeni (0,25%). Laenamise püsivõimaluse intressimäära alandati erinevas ulatuses – mais ⁽³⁹⁾ 50 baaspunkti ja novembris ⁽⁴⁰⁾ 25 baaspunkti võrra – 0,75%-ni, kuid hoiustamise püsivõimaluse intressimäär püsis muutumatuna 0,00% tasemel.

Mõlemad otsused olid kooskõlas edasiste suunistega, mis anti pärast 2013. aasta juuli koosolekut, kus EKP teatas, et tema ootuste kohaselt püsivad EKP põhilised intressimäärad pikka aega praegusel või veelgi madalamal tasemel, võttes arvesse majanduse laiapõhjalist nõrkust ja rahapakkumise vähesust ning sellest tulenevat madalamat inflatsiooniprognoozi keskpikas perspektiivis. EKP nõukogu kordas neid seisukohti oma novembri koosolekul.

Euroopa Keskpanka president Mario Draghi pressikonverentsil pärast nõukogu koosolekut oktoobris Prantsusmaal Pariisis.

EKP võttis ka muid meetmeid, millega püütakse taastada rahapoliitika edastamis-mehhanismi nõuetekohane toimimine. Tegu on nn mittestandardsete rahapoliitika meetmetega, mille eesmärk on tagada euroala pankadevaheliste intressimäärade kooskõla EKP kehtestatud intressimääradega. Nende meetmete raames jätkas EKP fikseeritud intressimääraga ja jaotamispiiranguta menetluste kaudu piisava likviidsuse tagamist pangandussektorile kõigis refinantseerimistingutes ja teeb seda vähemalt 2015. aasta juulini. See tähendab, et finantseerimisasutused saavad hankida kõik vajalikud rahalised vahendid EKP-lt tingimuseel, et neil on laenude jaoks piisav tagatisvara ja nad on valmis maksma kindlaksmääratud intressimäärasid.

Nad saavad seda teha näiteks osaledes põhilistes refinantseerimistingutes, mis pakuvad euros väeringustatud rahalisi vahendeid üheks nädalaks, või muudes eritähajaga refinantseerimistingutes, mis pakuvad muu tähtajaga rahalisi vahendeid, näiteks ühe hoidmisperioodi pikkuse tähtajaga (umbes üks kuu, nagu on täpsustatud üksikasjalikus ajakavas). Nad saavad hankida rahalisi vahendeid ka kolmekuulise tähtajaga refinantseerimistingute ⁽⁴¹⁾ kaudu, mida EKP teate kohaselt tehakse jätkuvalt ka fikseeritud intressimääraga ja jaotamispiiranguta pakkumismenetlustena vähemalt kuni 24. juunini 2015.

Pankade nõudlus EKP refinantseerimistingute järele on alates 2012. aasta septembrist tegelikult vähenenud, sest turu toimimine paranes ja jätkub pankade finantsvõimenduse vähendamine.

Võttes arvesse selliste pankadevaheliste viiteintressimäärade nagu Euribor tähtsust rahapoliitika rakendamisel, kiitis EKP heaks Euroopa Komisjoni kavatsuse reguleerida süsteemselt olulisi viiteintressimäärasid ja sätestada õigus nõuda süsteemselt oluliste viiteintressimäärade kohustuslikku esitamist. Samuti ärgitas EKP panku osalema ka edaspidi viiteintressimäärade komisjonides ⁽⁴²⁾.

EKP tagab ka selle, et pangandussüsteemile pakutakse vajaduse korral likviidsust muudes valuutades. Oktoobri lõpus teatas EKP koos Kanada Keskpanga, Inglise Keskpanga, Jaapani Keskpanga, Ameerika Ühendriikide Föderaalreservi ja Šveitsi Keskpannaga, et nende ajutised kahepoolsed vahetuslepingud muudetakse püsivateks lepinguteks, s.o kehtivad määratlemata ajani.

EKP teatas sellega seoses, et ta jätkab samuti määratlemata ajani umbes ühe nädala ja kolme kuu pikkuse tähtajaga regulaarseid likviidsuse tagamise tehinguid USA dollarites.

Peale selle teatas EKP 2013. aasta oktoobris kahepoolse valuuta vahetuslepingu sõlmimisest Hiina Rahvapangaga. Eurosüsteemi seisukohast peaks valuuta vahetusleping toimima likviidsuse kaitsemeetmena ja kindlustama euroala pankade pideva varustatuse jüaaniga.

2013. aasta veebruaris otsustas EKP avaldada teabe väärtpaberite kohta, mis eurosüsteem on omandatud väärtpaberituruprogrammi raames ⁽⁴³⁾. Väärtpaberituruprogramm loodi 2010. aastal eesmärgiga lahendada „väärtpaberituru toimimishäired ja taastada kohane rahapoliitika edastamismehhanism“ ⁽⁴⁴⁾ ja selle rakendamine lõpetati 2012. aasta septembris.

Kuna EKP tegi otsuse hoida väärtpaberituruprogrammi alusel omandatud varasid kuni tähtaja lõpuni, haldas ta väärtpaberituruprogrammi raames 2013. aasta detsembris endiselt 184 miljardi euro ⁽⁴⁵⁾ väärtuses väärtpabereid. Samuti haldas ta oma esimese ja teise tagatud võlakirjade ostu kava raames (mõlema kava rakendamine oli varem lõpetatud) vastavalt 41,9 miljardit eurot ja 15,4 miljardit eurot ⁽⁴⁶⁾.

Peale selle kohandas EKP oma tagatisvarade raamistikku, et tagada tagatisvarade piisavus ja kindlustada samal ajal tagatisvarade kättesaadavus eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonideks. Esiteks võttis EKP vastu otsuse EKP/2013/6, millega keelatakse alates 1. märtsist 2015 kasutada eurosüsteemi rahapoliitika toimingutes tagatisena selliseid valitsuse poolt tagatud katmata pangavõlakirju, mille on emiteerinud tehingupool või temaga tihedalt seotud üksus⁽⁴⁷⁾. Teiseks vaatas EKP läbi oma riskiohjeraamistiku ning muutis varaga tagatud väärtpaberite ja oma bilansis hoitavate tagatud võlakirjade käsitlemist⁽⁴⁸⁾. Kolmandaks võttis EKP Küprose Vabariigi emiteeritud või tagatud turukõlblike võlainstrumentide kõlblikkuse kohta vastu otsused,⁽⁴⁹⁾ mis olid kooskõlas teiste kohandamisprogrammi kohaldavate riikide puhul vastu võetud otsustega.

EKP alustas euro pangatähtede teise seeria „Europa” kasutuselevõttu ja lasi euroala riikides 2. mail 2013 ringlusse uued viieeurosed pangatähed.

Uued pangatähed võetakse väärtuse suurenemise järjekorras kasutusele järk-järgult seitsme aasta jooksul. Nende nominaalväärtus jääb samaks: 5 eurot, 10 eurot, 20 eurot, 50 eurot, 100 eurot, 200 eurot ja 500 eurot. 10. jaanuaril 2013 esitles EKP president Mario Draghi Frankfurdi arheoloogiamuuseumis uut viieeurost rahatähte. EKP ja eurosüsteemi riikide keskpangad korraldavad „Europa” seeria ja uue viieeurose pangatähe tutvustamiseks teavituskampaania. Selle eesmärk on tutvustada üldsusele uut pangatähte ja selle turvaelemente. Kampaania jaoks on loodud spetsiaalne veebisait⁽⁵⁰⁾.

Maksesüsteemidega seoses avaldas EKP soovitusel internetimaksete turvalisuse kohta⁽⁵¹⁾. Samuti algatas ta avaliku konsultatsiooni maksekonto juurdepääsuteenus- te ja süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevalvenõuete teemal⁽⁵²⁾. Ta avaldas selles valdkonnas ka oma esimese SEPA-le ülemineku aruande, milles hoiatas hilisest üleminekust tulenevate ohtude eest⁽⁵³⁾.

Rahvusvahelise koostöö valdkonnas lõpetas EKP eurosüsteemi koostööprogrammi Makedoonia Keskpangaga (NBRM)⁽⁵⁴⁾ ja keskpankade koostööprogrammi Serbia Keskpangaga (NBS)⁽⁵⁵⁾. Mõlemat programmi rahastas Euroopa Liit.

EKP jätkas ka osalemist kontrollkäikudel,⁽⁵⁶⁾ mida tehakse ELilt ja Rahvusvaheliselt Valuutafondilt (IMF) abi saavatesse riikidesse, ja otsuste vastuvõtmist seoses erakorralise likviidsusabiga, mida eurosüsteemi riikide keskpangad annavad riigisisestele tehingupooltele.

Üldsusele suunatud teavitamistegevuse osana lõi EKP kolmanda õppeotstarbelise mängu „Top Floor – jõua ülemisele korrusele!”, mis on EKP veebisaidil kättesaadav 22 ELi keeles⁽⁵⁷⁾.

Peale selle korraldas EKP koostöös euroala riikide keskpankadega õpilasauhinna konkursi „Generation Euro”. Seda iga-aastast rahapoliitika teemalist konkurssi korraldavad oma riigis mitme euroala riigi keskpangad.

Euroopa Kontrollikoda

Euroopa Kontrollikoda on ELi sõltumatu auditiinstituutsioon. Kontrollikoja auditiaruanded ja arvamused on oluline osa ELi aruandlusahelast. Tema avaldatud dokumente kasutatakse selleks, et kontrollida (eelkõige iga-aastase eelarvele heakskiidu andmise menetluse raames) ELi eelarve haldamise eest vastutajaid. Vastutajaks on peamiselt komisjon, kuid ka teised ELi instituutsioonid ja asutused. Liikmesriikidega koostöös toimuva eelarve täitmise korral on ka liikmesriikidel tähtis roll.

Euroopa Kontrollikoja president Vitor Manuel da Silva Caldeira (vasakul) ja Euroopa Komisjoni president Jose Manuel Barroso tutvuvad dokumentidega iga-aastasel komisjoni ja kontrollikoja ühiskohtumisel Belgias Brüsselis.

2013. aasta novembris avaldas kontrollikoda ELi eelarveaastat 2012 käsitleva aastaaruande ⁽⁵⁸⁾. Kontrollikoja aruande kohaselt rikutakse enamikus ELi eelarve valdkondades endiselt kehtivad õigusakte. Seepärast kutsub kontrollikoda üles ELi kulutusi reguleerivaid eeskirju ümber vaatama ja õigusraamistikku lihtsustama.

2012. eelarveaastal oli ELi eelarve kulutuste veamäär kontrollikoja hinnangul tervikuna 4,8% (2011. aastal 3,9%). 2012. aastal olid kõik tegevuskulude valdkonnad olulisel määral vigadest mõjutatud. Kontrollikoja hinnanguline veamäär ei mõõda pettuste hulka ega raiskamist, vaid annab hinnangu selle kohta, kui suurt summat ei oleks tohtinud välja maksta, kuna kulutused ei olnud kooskõlas asjaomaste õigusaktidega. Vead puudutasid tavaliselt makseid, mis olid tehtud kas toetuskõlbmatutele toetuse saajatele või projektidele või seonusid teenuste, toodete või investeeringutega, mille hankimisel ei rakendatud korrektselt riigihanke-eeskirju. Ligikaudu 80% ELi kulutustest, mille summa ulatus 2012. aastal 138,6 miljardi euron, haldavad koostöös komisjon ja liikmesriigid. Kontrollikoda kritiseeris liikmesriikide ametkondi juhtudel, kui neil oli küllalt teavet vigade avastamiseks ja parandamiseks enne komisjonilt kulude hüvitamise taotlemist. Programmitöö perioodi 2007–2013 eeskirjad ei olnud piisavad, et motiveerida liikmesriike finantsjuhtimissüsteeme mõjusamalt kasutama. Kontrollikoda käsitles ELi finantsjuhtimise parandamist oma auditileidudes ja arvamustes ning soovitas võtta neid täies mahus arvesse finantsraamistiku 2014–2020 haldus- ja kontrollieeskirjade lõplikul väljatöötamisel.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president Henri Malosse Belgias Brüsselis EMSK täiskogu istungil.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) võttis 2013. aastal oma üheksal täiskogu istungil vastu 206 arvamust, millest 35 olid omaalgatuslikud arvamused ja 10 ettevalmistavad arvamused (neist neli esitati komisjoni ja kuus nõukogu eesistujariikide taotlusel).

EMSK valis 17. aprillil 2013 praeguse ametiaja teiseks kahe ja poole aasta pikkuseks pooleks (2013–2015) uue presidendi Henri Malosse'i (tööandjate rühm / Prantsusmaa). Ta asus Staffan Nilssoni (eri huvirühmad / Rootsi) asemele, kes oli EMSK president viieaastase ametiaja esimesel poolel. Jane Morrice (eri huvirühmad / Ühendkuningriik) valiti asepresidendiks teabevahetuse valdkonnas ja Hans-Joachim Wilms (töötajate rühm / Saksamaa) eelarveküsimuste valdkonnas. 2013. aasta lõpus algatati EMSK uue peasekretäri valimise menetlus. EMSK uus president pööras peatahelepanu töömeetodite ümberkorraldamisele: töös tuleb paljude kõrvalise tähtsusega teemade käsitlemise asemel keskenduda paarile olulisele teemale, omaalgatuslike arvamuste puhul tuleb olla valivam ja parandada nende kvaliteeti ning EMSK prognoosivõimet tuleb suurendada.

EMSK oli 2013. aastal eelkõige kaasatud strateegiat „Euroopa 2020” ja Euroopa poolaastat käsitlevatesse aruteludesse, nimelt oma strateegia „Euroopa 2020” juht-rühma kaudu. Paljudes aruteludes käsitleti finantskriisi ja sellele reageerimist, samuti töötust, keskendudes eriti noorte töötusele. EMSK arutles liidu peamiste poliitiliste ülesannete üle, nagu 2010. aasta järgne ajakohastatud ühine põllumajanduspoliitika ja tulevane ühtekuuluvuspoliitika. Ta osales aktiivselt 2013. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku aruteludes. Peale selle olid EMSK kohtumiste päevakorras olulisel kohal energiaspektori ja VKEde rolliga seotud küsimused.

Euroopa Liidu Regioonide Komitee

Euroopa Liidu Regioonide Komitee võttis 2013. aastal oma viiel täiskogu istungil vastu 73 arvamust, millest 15 olid omaalgatuslikud arvamused ja üks perspektiivarvamus (neist neli esitati nõukogu eesistujariikide taotlusel, komisjoni taotlusel aga mitte ühtegi).

Regioonide Komitee jätkas strateegia „Euroopa 2020” järelevalveplatvormi kaudu majanduskasvu ja tööhõive strateegia hindamist ELi piirkondade ja linnade seisukohast. Ta pööras suurt tähelepanu kohalike ja piirkondlike ametiasutuste rolli tugevdamisele Euroopa poolaasta protsessis. Regioonide Komitee avaldas ka oma neljanda järelevalvearuande strateegia „Euroopa 2020” kohta ⁽⁵⁹⁾ ning korraldas mitu konverentsi, kus käsitleti strateegia „Euroopa 2020” seitset juhtalgatust, mis lisatakse 2014. aasta märtsis Kreekas Ateenas toimuva piirkondade ja linnade tippkohtumise päevakorda, ning strateegia „Euroopa 2020” vahehindamist. Aruteludes käsitleti sagedi ka muid teemasid, nagu läbirääkimised mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 üle ja ühtekuuluvuspoliitika mitmeaastase finantsraamistiku kontekstis. Samaväärselt keskenduti ka finantskriisile ning erilist tähelepanu pöörati noorte töötusele ja ELi tulevikule (komisjoni majandus- ja rahaliidu tegevuskava). Regioonide Komitee koostas aruande oma institutsioonilise ja poliitilise rolli kohta, mida esitletakse 2014. aasta aprillis Regioonide Komitee 20. aastapäeva puhul ja milles käsitletakse seda, kuidas tugevdada oma institutsioonilist ja poliitilist rolli pärast 2015. aastat.

Regioonide Komitee korraldas 2013. aastal mitu tähtsat üritust. Komisjoniga koostöös korraldatud 2013. aasta avatud uste päevade ürituse peateema oli „Euroopa piirkonnad ja linnad teel 2020. aasta poole”. Sel üritusel oli arvukalt osalejaid nii haldus- kui ka teadusringkondadest ning selle käigus korraldati sadu seminare ja töörühmade kohtumisi, kusjuures avakõne pidas komisjoni president Barroso. Peale selle korraldati detsembris Saksamaa Liidunõukogus Berliinis subsidiaarsuse konverents. Regioonide Komitee võttis ka järelmeetmed seoses oma valge raamatuga mitmetasandilise valitsemise kohta, ⁽⁶⁰⁾ avaldades tulemustabeleid ja korraldades järelkohtumisi.

Euroopa piirkondade ja linnade nädala raames 2013. aastal Belgias Brüsselis toimunud näitus „100 lahendust Euroopa linnades”.

Euroopa Investeerimispank

EIP, mis kuulub 28 liikmesriigile ja esindab nende huve, teeb ELi poliitika rakendamisel tihedat koostööd teiste ELi institutsioonidega. EIP on suurim mitmepoolne laenuandja ja laenuvõtja kogu maailmas, pakkudes rahalisi vahendeid ja oskusteavet selliste usaldusväärsete ja jätkusuutlike investeerimisprojektide elluviimiseks, mis edendavad liidu poliitiliste eesmärkide saavutamist. EIP rakendab ka ELi välis- ja arengupoliitika finantsaspekte. EIP gruppi kuulub Euroopa Investeerimisfond (EIF), mis keskendub VKEde uuenduslikule rahastamisele.

Pärast 2012. aastal kokku lepitud EIP kapitali suurendamist 10 miljardi euro võrra oli EIP grupil suur roll majanduse rahastamise elavdamisel 2013. aastal. EIP andis 2013. aastal laene kokku 71,7 miljardit eurot, st 37% rohkem kui eelmisel aastal. EIP tegevus oli eelkõige keskendunud ELi peamistele prioriteetidele, nagu VKEd, innovatsioon ja oskused, ressursitõhusus ja strateegilised taristud.

Euroopa Investeerimispanka
president Werner Hoyer
Poolas Sopotis
Euroopa finantskongressil.

Lahendamaks VKEde probleeme oma piisava rahastamise tagamisel, valmistas komisjon koos EIP ja EIFiga 2013. aastal ette algatuse, millega hõlbustatakse VKEde juurdepääsu rahastamisele. Samal ajal hindavad komisjon, EIP ja EIF Euroopa Ülemkogu poolt 2013. aasta juunis esitatud taotluse alusel EIFi krediitkvaliteedi parandamise võime suurendamise võimalusi.

Ühtlasi lõpetasid komisjon ja EIP ettevalmistused ühiste riskijagamise instrumentide rakendamiseks, mis hakkab toimuma mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 alusel, nimelt Euroopa ühendamise rahastu ning algatuse Horisont 2020 ja ettevõtete konkurentsivõime ning ettevõtjate ja väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi raames. See hõlmab ka ELi ja EIP projektivõlakirjade algatuse katsetapi järelemeetmeid: 2013. aastal alustati kõnealuse katsetapi hindamist.

Komisjon esitas 2013. aastal seadusandliku ettepaneku EIP järgmise välislaenude mandaadi kohta, mis hõlmab ajavahemikku 2014–2020. Komisjon kavandas ELi taotlused EIP finantstehingute kogumahuks 28 miljardit eurot, millest 3 miljardit eurot oleks valikuline, ja sellekohane otsus tehakse nimetatud ajavahemiku keskel.

Euroopa Ombudsman

Euroopa Ombudsman sai jätkuvalt kõige rohkem kaebusi komisjoni kohta: see tuleneb komisjoni volituste laadist ja sellest, et paljudel tema otsustel ja ettepanekutel on kodanikele otsene või kaudne mõju.

2013. aastal puudutas komisjoni 62,7% ombudsmani algatatud uurimistest. Komisjon sai ombudsmanilt 173 uut järelepärimist ja ta vastas ombudsmani 278 järelepärimisele, sealhulgas neile, mis olid seotud eelmistel aastatel algatatud, kuid 2013. aastal veel pooleliolevate uurimistega.

Ombudsmani uuritud kaebustes käsitleti mitut tegevusvaldkonda, sealhulgas õiguspärasust (sisuliste ja/või menetlusnormide kohaldamine), teabenõudeid, õiglust ja mõistlikku otsuste tegemise tähtaega ning dokumentidele avaliku juurdepääsu taotlusi.

14. märtsil 2013 teatas Nikiforos Diamandouros oma kavatsusest lahkuda ametist pärast kümneaastase ametiaja lõppu. Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon kuulas ära kuus Euroopa Ombudsmani kandidaati: Dagmar Roth-Behrendt (parlamendiliige), Ria Oomen-Ruijten (parlamendiliige), Francesco Enrico Speroni (parlamendiliige), Emily O'Reilly (Iirimaa Ombudsman), Alex Brenninkmeijer (Madalmaade Ombudsman) ja Markus Jaeger (Euroopa Nõukogu ametnik).

Uus Euroopa Ombudsman
Emily O'Reilly
Euroopa Parlamendis
Prantsusmaal Strasbourgis.

Uue ombudsmani valimised toimusid 2. juulil 2013 ja valituks osutus Emily O'Reilly. Ta asus ametisse 1. oktoobril 2013. Emily O'Reilly leiab, et üks tema kui ombudsmani ennetavaid ülesandeid on juhtida tähelepanu kodanike mureküsimustele ning aidata ületada kodanike ja ELi institutsioonide vahelist lõhet. Ta soovib ombudsmani keskse eesmärgi üle vaadata ning suurendada tema mõju ja nähtavust.

Detsentraliseeritud asutused

Komisjon jätkas tihedas koostöös asutuste võrgustikuga oma 2012. aastal vastuvõetud detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühise (parlamendi, nõukogu ja komisjoni) lähenemisviisi järelmeetmete tegevuskava rakendamist.

Ta analüüsis oma detsembris vastuvõetud eduaruandes kõigis neis valdkondades tehtud edusamme, kus rakendatakse ühtset lähenemisviisi. Viis komisjoni poolt prioriteetseks peetud dokumenti olid kas valmis (suunised huvide konfliktide tõkestamise ja juhtimise kohta, suunised peakorterilepingute kohta, suunised tulemuspõhise eelarvestamise kohta) või oli nende koostamisega üsna kaugelt jõutud ja need valmivad 2014. aasta alguses (suunised programmidokumentide ja peamiste tegevusnäitajate kohta ning suunised hindamise kohta). Muudest ülesannetest lõpetati personalieeskirjade ja raamfinantsmääruse läbivaatamine eesmärgiga lihtsustada asutustele kohaldatavaid eeskirju ning koostati suunised asutuste pettustevastase võitluse strateegiate kohta ja suunised asutuste teabevahetusstrateegia kohta.

Tegevuskava rakendamine jätkub 2014. aastal ja pärast seda vastavalt selles kindlaksmääratud ülesannetele ja tähtaegadele. Peale selle vaatas komisjon läbi seitsme olemasoleva detsentraliseeritud asutuse asutamist käsitlevad õigusaktid ja tegi ettepaneku kohandada nende asutuste juhtimist. Nimetatud asutuste hulka kuuluvad Euroopa Raudteeagentuur (ERA), Euroopa GNSSi Agentuur (GSA), Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (OHIM), Euroopa Lennundusohutusamet (EASA), Eurojust ning Euroopa Politseikolledž (CEPOL) ja Euroopa Politseiamet (Europol) (kahel viimasel soovitati ühineda).

ELi detsentraliseeritud asutustes töötab üle 7000 inimese ja neile eraldati ELi eelarvest 2013. aastal 727,5 miljonit eurot.

Liikmesriikide parlamendid ja nende roll Euroopa tasandil

2013. aastal oli komisjoni üks tähtsamaid institutsioonidevahelisi ülesandeid jätkuvalt poliitilise dialoogi pidamine liikmesriikide parlamentidega.

2013. aasta jaanuaris toimus esimene Euroopa parlamentaarne nädal, mille jooksul kohtusid Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide liikmed Brüsselis, et arutada Euroopa poolaasta üle.

Üks põhiküsimusi, millele Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC) oma täiskogu istungitel lirimaal Dublinis ja Leedus Vilniuses keskendus, oli vajadus suurema demokraatliku legitiimsuse ja vastutuse järele ELi majanduslikul juhtimisel. COSAC kutsus Dublini kohtumisel vastuvõetud dokumendis komisjoni üles kiitma heaks meetmed, millega tugevdatakse poliitilist dialoogi, sealhulgas andma konkreetsemaid vastuseid põhjendatud arvamustele, pöörama erilist tähelepanu küsimustele, mille on tõstatanud vähemalt kolmandik liikmesriikide parlamentidest, ja kaaluma liikmesriikide parlamentidelt saadud üksik- või ühistaotlusi uue seadusandliku ettepaneku tegemiseks. Komisjon kinnitas oma vastuses oma kohustust anda õigel ajal asjakohased vastused ning selgitas, et loomulikult pöörab ta erilist tähelepanu märkustele või mureküsimustele, mille suhtes on liikmesriikide parlamendid üksmeelel, ja võtab neid oma õigusloomeprotsessis arvesse. Komisjon kinnitas ka, et ta on valmis kaaluma uute või muudetud eeskirjade vajadust seotud poliitikavaldkondades. Vilniuses toimunud COSACi täiskogu juubeliistungil (50. täiskogu istung) käsitleti põhiteemana liikmesriikide parlamentide rolli, seda eelkõige majandus- ja rahaliidu kontekstis.

Fiskaalkokkuleppe artikli 13 alusel vastloodud parlamentidevahelise konverentsi esimene kohtumine toimus oktoobris Vilniuses.

Enamikus liikmesriikide parlamentide arvamustes keskenduti endiselt subsidiaarsuse küsimuste asemel pigem komisjoni ettepanekute ja muude kui seadusandlike dokumentide sisule.

2013. aastal algatasid liikmesriikide parlamendid teist korda nn kollase kaardi menetluse, ⁽⁶¹⁾ seekord seoses komisjoni määruse ettepanekuga Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta ⁽⁶²⁾. Komisjonile saatis kaheksanädalase tähtaja jooksul põhjendatud arvamuse 14 parlamenti (kokku 18 häält), kes leidsid, et komisjoni ettepanek ei ole subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas. Sellele järgnenud läbivaatamisel hindas komisjon hoolikalt neis põhjendatud arvamustes subsidiaarsuse kohta esitatud väiteid, kuid leidis oma 27. novembri 2013. aasta teatises, ⁽⁶³⁾ et liikmesriikide parlamendid ei olnud tõendanud, et ettepanekuga rikuti subsidiaarsuse põhimõtet. Seepärast otsustas komisjon jääda oma ettepaneku juurde.

Liikmesriikide parlamendid esitasid komisjonile 2013. aastal kokku 592 arvamust, st ligikaudu sama palju kui eelmisel aastal. Neid põhjendatud arvamusi, milles heideti ette subsidiaarsuse põhimõtte rikkumist, oli siiski veidi rohkem (15% varasema 13% asemel).

Läbipaistvus

Komisjon on viimasel paaril aastal teinud suuri jõupingutusi läbipaistvuse suurendamiseks seoses eksperdirühmadega, keda ta kasutab ettepanekute/eeskirjade koostamisel ja poliitika kavandamisel välise eksperdihinnangu saamiseks. Eelkõige on täiustatud veebipõhises komisjoni eksperdirühmade ja muude sarnaste üksuste registris⁽⁶⁴⁾ sisalduvat teavet ja seda registrit on muudetud kasutajasõbralikumaks.

Parlament ja nõukogu toetasid 2013. aastal komisjoni ettepanekut lisada ELi õigusakti kohustus anda ELi institutsioonide ajaloolised arhiivid⁽⁶⁵⁾ üle Itaalias Firenze asuvalle Euroopa Ülikool-Instituudile (EUI)⁽⁶⁶⁾. Kõik ELi institutsioonid⁽⁶⁷⁾ on kohustatud andma EUI-le üle oma üldsusele kättesaadavaks tehtud 30 aasta vanused arhiivaalid. Kõnealuse määruse kohaselt peavad ELi institutsioonid tegema võimaluse korral oma arhiivid üldsusele elektrooniliselt kättesaadavaks ja hõlbustama nende kasutamist interneti teel.

VIITED

- (¹) Määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (ELT L 176, 27.6.2013).
Direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (ELT L 176, 27.6.2013).
- (²) Direktiiv 2013/50/EL, millega muudetakse direktiivi 2004/109/EÜ läbipaistvusnõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, direktiivi 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti kohta ja direktiivi 2007/14/EÜ, milles sätestatakse direktiivi 2004/109/EÜ teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 294, 6.11.2013).
- (³) Direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta (ELT L 182, 29.6.2013).
- (⁴) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu suunas. Oluliste majanduspoliitika reformikavade eelkoordineerimine (COM(2013) 166).
- (⁵) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu suunas. Lähenedamise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi kasutusele võtmine (COM(2013) 165).
- (⁶) Ettepanek: määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (KOM(2011) 290).
- (⁷) Määrus (EL) nr 1219/2012, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks (ELT L 351, 20.12.2012).
Määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 347, 20.12.2013).
Määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta (ELT L 347, 20.12.2013).
Määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad (ELT L 347, 20.12.2013).
Määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ELT L 347, 20.12.2013).
- (⁸) Direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001).
- (⁹) Euroopa välisteenistus – läbivaatamine (http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_et.pdf).
- (¹⁰) ELi aastaaruanne inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2012. aastal (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/et/13/st09/st09431.et13.pdf>).
- (¹¹) Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 (1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.
- (¹²) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskava. Üleeuroopalise arutelu avamine (COM(2012) 777).
- (¹³) Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu suunas. Lähenedamise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi kasutusele võtmine (COM(2013) 165).

- Komisjoni teatis. Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu suunas. Oluliste majanduspoliitika reformikavade eelkoordineerimine (COM(2013) 166).
- ⁽¹⁴⁾ Komisjoni teatis. Majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtme tugevdamine (COM(2013) 690).
- ⁽¹⁵⁾ Ettepanek: määrus, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediitiasutuste ja teatavate investeerimisühingute solveerimiseks ühtse solveerimismehhanismi ja ühtse pankade solveerimisfondi raames (COM(2013) 520).
- ⁽¹⁶⁾ Komisjoni teatis. Õigusloome kvaliteet ja tulemuslikkus (REFIT): saavutused ja järgmised sammud (COM(2013) 685).
- ⁽¹⁷⁾ <http://ec.europa.eu/isa>
- ⁽¹⁸⁾ http://ec.europa.eu/isa/actions/02-interoperability-architecture/2-8action_en.htm
- ⁽¹⁹⁾ <https://joinup.ec.europa.eu/community/semic/description>
- ⁽²⁰⁾ http://ec.europa.eu/isa/actions/01-trusted-information-exchange/1-7action_en.htm
- ⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/isa/news/2013/e_invoicing_en.htm
- ⁽²²⁾ Euroopa Kohtu 29. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-396/11: Radu (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-396/11>).
- ⁽²³⁾ Euroopa Kohtu 18. juuli 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P: komisjon jt vs. Kadi (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-584/10%20P>).
- ⁽²⁴⁾ Euroopa Kohtu 26. veebruari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-617/10: Åkerberg Fransson (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-617/10>).
- ⁽²⁵⁾ Euroopa Kohtu 26. veebruari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-399/11: Melloni (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-399/11>).
- ⁽²⁶⁾ Euroopa Kohtu 4. juuni 2013. aasta otsus kohtuasjas C-300/11: ZZ (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-300/11>).
- ⁽²⁷⁾ Direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglase tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993).
- ⁽²⁸⁾ Euroopa Kohtu 14. märtsi 2013. aasta otsus kohtuasjas C-415/11: Aziz (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-415/11>).
- ⁽²⁹⁾ Direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (ELT L 149, 11.6.2005).
- ⁽³⁰⁾ Euroopa Kohtu 19. septembri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-435/11: CHS Tour Services (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-435/11>).
- ⁽³¹⁾ Euroopa Kohtu 3. oktoobri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-59/12: Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-59/12>).
- ⁽³²⁾ Direktiiv 84/450/EMÜ, mis käsitleb eksitava reklaamiga seotud liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamist (EÜT L 250, 19.9.1984).
- ⁽³³⁾ Direktiiv 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta (ELT L 376, 27.12.2006).
- ⁽³⁴⁾ Euroopa Kohtu 11. juuli 2013. aasta otsus kohtuasjas C-657/11: Belgian Electronic Sorting Technology (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-657/11>).
- ⁽³⁵⁾ Direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, 2.12.2000).
- ⁽³⁶⁾ Euroopa Kohtu 11. aprilli 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-335/11 ja C-337/11: HK Danmark (Ring ja Skouboe Werge) (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-335/11>).
- ⁽³⁷⁾ Euroopa Kohtu 25. aprilli 2013. aasta otsus kohtuasjas C-81/12: Asociația Accept (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-81/12>).
- ⁽³⁸⁾ Euroopa Kohtu 18. juuli 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-523/11 ja C-585/11: Prinz ja Seeburger (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-523/11>) ja 24. oktoobri 2013. aasta otsused kohtuasjas C-220/12: Thiele Meneses (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-220/12>) ja kohtuasjas C-275/12: Elrick (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=et&num=C-275/12>).
- ⁽³⁹⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130502.et.html>
- ⁽⁴⁰⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr131107.et.html>
- ⁽⁴¹⁾ http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130502_2.en.html
- ⁽⁴²⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130208.en.html>
- ⁽⁴³⁾ https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130221_1.en.html
- ⁽⁴⁴⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2010/html/pr100510.en.html>
- ⁽⁴⁵⁾ 9. detsembri 2013. aasta andmed. 2013. aasta veebruaris otsustas EKP nõukogu avaldada teabe väärtpaberite kohta, mis eurosüsteem on omandatud väärtpaberituriprogrammi raames. Otsus on kooskõlas rahapoliitiliste otsetehingute puhul kavandatud läbipaistva lähenemisviisiga, millest teatati 6. septembril 2012 (http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130221_1.en.html).
- ⁽⁴⁶⁾ 9. detsembri 2013. aasta andmed.
- ⁽⁴⁷⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130322.en.html>
- ⁽⁴⁸⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130718.en.html>
- ⁽⁴⁹⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130705.en.html>
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130628_1.en.html
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130502_3.en.html
- ⁽⁵⁰⁾ <http://www.new-euro-banknotes.eu>
- ⁽⁵¹⁾ http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130131_1.en.html
- ⁽⁵²⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130607.en.html>
- ⁽⁵³⁾ http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130321_1.en.html
- ⁽⁵⁴⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2013/html/pr130710.en.html>
- ⁽⁵⁵⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130131.en.html>
- ⁽⁵⁶⁾ <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130204.en.html>
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130207_1.en.html
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130315.en.html>
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130325.en.html>

<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130415.en.html>
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130418.en.html>
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130509.en.html>
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130603.en.html>
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130708.en.html>
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130718_1.en.html
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130731.en.html>

- (⁵⁷) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130417.et.html>
- (⁵⁸) http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AR12/AR12_ET.pdf
- (⁵⁹) <https://portal.cor.europa.eu/europe2020/news/Pages/4th-CoR-Monitoring-Report.aspx>
- (⁶⁰) Regioonide Komitee valge raamat mitmetasandilise valitsemise kohta (ELT C 211, 4.9.2009).
- (⁶¹) Esimene kollase kaardi menetlus algatati 2012. aasta mais seoses määruse ettepanekuga kollektiivse tegutsemise õiguse kasutamise kohta asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kontekstis (COM(2012) 130).
- (⁶²) Ettepanek: määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013) 534).
- (⁶³) Komisjoni teatis Euroopa Prokuratuuri asutamist käsitleva määruse ettepaneku läbivaatamise kohta seoses subsidiaarsuse põhimõttega (COM(2013) 851).
- (⁶⁴) <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm>
- (⁶⁵) Ettepanek: määrus, millega muudetakse määrust (EMÜ, Euratom) nr 354/83 osas, mis käsitleb Euroopa institutsioonide ajalooliste arhiivide üleandmist Firenzes asuvale Euroopa Ülikooli Instituudile (COM(2012) 456).
- (⁶⁶) Vastuvõetud määrus jõustub pärast seda, kui selle on heaks kiitnud nende kahe liikmesriigi parlament, kes on esitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni.
- (⁶⁷) Erand tehti Euroopa Liidu Kohtule ja EKP-le, kes võivad oma ajaloolised arhiivid üle anda vabatahtlikult, kuid nad ei ole kohustatud seda tegema.

FOTODE AUTORIÕIGUS

Philippe Samyn and Partners architects & engineers, Lead and Design Partner/Philippe Samyn and Partners architects & engineers, Studio Valle Progettazioni architects, Buro Happold Limited engineers: lk 194
 Euroopa Liit: lk-d 195, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 209, 211, 217, 221
 Banque de France/Yann Dejardin: lk 214
 Eric Herchaft: lk 218
 Euroopa Liit/Bob Van Mol: lk 219
 Euroopa Investeerimispank: lk 220

KRONOLOOGIA

ALLPOOL ON LOETLETUD OSA 2013. AASTA SUUREMATEST POLIITILISTEST SÜNDMUSTEST. KRONOLOOGIA EI OLE TÄIELIK: ARUANDEST LEIAB TÄIENDAVID SÜNDMUSI.

JAANUAR

Madalmaade rahandusminister Jeroen Dijsselbloem nimetatakse eurorühma presidendiks.

Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM) korraldab esimese kolmekuuliste võlakirjade oksjoni, käivitades sellega oma lühiajalise rahastamisprogrammi.

ELi rahanduse uus finantsmäärus ja selle rakenduseeskirjad.

2013. aasta RegioStarsi auhind.

Grafeeniprojekti ja inimaju projekti algatused pälvivad läbi aegade suurima tippteaduse auhinna, samas kui jätkub võitlus teaduse püsiva rahastamise pärast.

ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel jõutakse kokkuleppele kontoriseadmete energiatõhususmäärgistuse programmi „Energy Star” lepingu suhtes.

ELi muusikutele antakse European Border Breakers Award (EBBA).

Kõik ELis välja antavad uued juhiloa peavad olema plastist ja pangakaardi suurusel. See on uus standardne Euroopa formaat, mis tagab ka suurema turvalisuse.

Komisjon võtab vastu keskkonnahoidliku transpordi paketi, mis sisaldab meetmeid, mille eesmärk on rajada kogu Euroopas alternatiivkütuste tanklaid, et lõpetada transpordi sõltuvus naftast.

Komisjon võtab vastu neljanda raudteepaketi, et parandada Euroopas raudteeteenuste kvaliteeti ja valikut.

Komisjon avaldab ettevõtluse tegevuskava.

Küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus alustab tegevust.

Brasiilias Brasiilias toimub kuues ELi-Brasiilia tippkohtumine ja Tšiilis Santiagos esimene tippkohtumine ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Mere Riikide Ühenduse vahel.

Komisjon võtab vastu teatise Euroopa jaekaubanduse tegevuskava loomise kohta ja rohelise raamatu ebaausate kauplemistavade kohta Euroopa ettevõtjatevahelises toiduainete ja muude kaupade tarneahelas.

VEEBRUAR

Euroopa Ülemkogu jõuab poliitilisele kokkuleppele mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) suhtes.

Euroopa Ülemkogu nõustub looma ajavahemikuks 2014–2020 noorte tööhõive algatuse, mille eelarve on 6 miljardit eurot.

Komisjoni majandusprognoosi kohaselt ELi majandus taastub järk-järgult.

Komisjon esitab tõhustatud koostöö menetluse raames finantstehingute maksu ettepaneku.

Komisjon kutsub üles võimaldama kriisiajal lihtsamat juurdepääsu ELi vahenditele.

99,9% 2012. eelarveaastal – ELi eelarve täitmise kõigi aegade kõrgeim tase.

Komisjon nõuab nn raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse alusel liikmesriikidelt tagasi ühise põllumajanduspoliitika raames põhjendamatult kulutatud rahalisi vahendeid kokku 414 miljoni euro ulatuses.

Komisjon teatab rahalise abi andmisest haruldaste haiguste uurimiseks.

Komisjon võtab vastu tooteohutuse ja turujärelevalve paketi, millega parandatakse tarbekaupade ohutust ühtsel turul.

Komisjon esitab kriminaalõiguse meetmed, et tõkestada eurode võltsimist.

Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton avaldavad ELi küberturbe strateegia ja ühes sellega komisjoni direktiivi ettepaneku võrgu- ja infoturbe kohta.

Ettepanek kosmoseseire ja -jälgimise kohta (et vältida kokkupõrkeid kosmosejätmetega).

Määruse ettepanek luua riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem Euroopa Liidu liikmesriikide välispiire ületavate

liiduväliste riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete registreerimiseks.

Määruse ettepanek luua registreeritud reisija programm.

Direktiivi ettepanek meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe kõrge tase kogu liidus.

Algab ELi väljaõppemissioon Malis. ELi missiooniga toetatakse Mali relvajõudude taastamist ning sinna kuulub rohkem kui 200 juhendajat ja ligikaudu 350 abi- ja turvatöötajat.

MÄRTS

Läti esitab ametliku palve ühinemiseks euroalaga aastal 2014.

ELi rahandusministrid nõustuvad pikendama lirimaale ja Portugalile nende makromajandusliku kohandamisprogrammi raames antud laenude tagasimaksetähtaegu.

Euroopa Ülemkogu kehtestab 2013. aastaks ELi-üleste reformide prioriteetidid.

Komisjon teeb ettepaneku ELi tasandil eelnevalt kooskõlastada suuremad majanduspoliitilisi reforme käsitlevad riiklikud kavad ning luua lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahend, et innustada ja toetada prioriteetseid reforme.

Komisjon avaldab uuringu „10 kõige koormavamad ELi õigusakti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks“ tulemused.

Komisjon vähendab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tasusid, mida neil tuleb kemikaalimääruse REACH kohaselt maksta kemikaalide kasutamise registreerimisel.

Hilinenud maksmist käsitleva direktiivi rakendamise tähtaeg, millele lisandub komisjoni teavituskampaania uute maksenõuete kohta.

Komisjoni kampaania piiriüleste võlgade sissenõudmise toetamiseks.

2013. aasta eelarve ja mitmeaastase finantsraamistiku ajakohastamine, et katta Horvaatia ühinemisel ELiga tekkivad kulud.

ELi 2013. aasta eelarve: tasumata nõuete katteks lisarahastamist vajavate programmide edukas rakendamine.

Pärast hobuselihakandaali koostab komisjon tegevuskava võitlemiseks toidupettuste vastu.

Jõustub ELi keeld kasutada loomkatseid kosmeetikasektoris.

Komisjon esitab eeskirjad lairibaühenduse kasutuselevõtu kulude kärpimiseks.

Puidumäärus muutub kohaldatavaks, keelates ebaseadusliku puidu müügi ELi turul.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanek kolmandate riikide kodanike teadustöö, õpingute, õpilasvahetuse, tasustatud ja tasustamata praktika, vabatahtliku teenistuse ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta.

Määruse ettepanek, milles käsitletakse Euroopa Liidu õiguskaitsekoostöö ja -koolituse ametit (Europol).

EList saab esimene piirkond maailmas, kus reisijate õigused kehtivad kõikide transpordiliikide puhul, olemata sellest, kas reisitakse lennuki, rongi, laeva, bussi või autoga.

Komisjon teatab, et teedel surmaga lõppevate liiklusõnnetuste arv on kõigi aegade madalaim.

Komisjon esitab direktiivi mereruumi planeerimise ja rannikuala tervikmajandamise kohta.

EL ja Jaapan lepivad kokku alustada läbirääkimisi vabakaubanduslepingu ja strateegilise partnerluse lepingu üle. Läbirääkimised algavad järgmisel kuul.

Võetakse vastu ettepanekud vaadata läbi ühenduse kaubamärgi määrus ja kaubamärgidirektiiv.

Avaldatakse aruanne „Innovaatilise liidu olukord 2012“ ja innovaatilise liidu 2013. aasta tulemustabel.

APRILL

Komisjon hindab põhjaliku analüüsi käigus 13 liikmesriigi võimalikku makromajanduslikku tasakaalustamatust ning leiab, et struktuurireform vajab täiendavat järelevalvet ja lisakohustusi.

Pärast heakskiidu saamist euroala liikmesriikidelt kiidab ESMi nõukogu heaks majandusabi andmise Küprosele ajavahemikuks 2013–2016 (Rahvusvaheline Valuutafond annab sellele heakskiidu mais). Finantsabipaketist kaetakse kuni 10 miljardit eurot.

Avaldamine: liidu eelarve suhtes kohaldatav finantsmäärus ja selle rakendamiseeskirjad.

Esimene kokkulepe suhete normaliseerimist käsitlevate põhimõtete üle Serbia ja Kosovo vahel (Belgradi ja Priština vaheline dialoog, mida vahendab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident), millele mais järgneb terviklik rakenduskava.

Komisjon teeb ettepaneku meetmeteks, et tagada ELi õigusaktide parem kohaldamine seoses ELi kodanike õigusega töötada teises liikmesriigis.

Ülikoolides alustatakse esimest korda laialt avatud e-õppega.

Komisjon võtab vastu kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegia.

Schengeni infosüsteem alustab toimimist.

Määruse ettepanek, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiril Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuuri (Frontex) kooskõlastatava operatiivkoostöö raames toimuva patrull- ja vaatlustegevuse jaoks välistel merepiiridel.

Teine aruanne ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise kohta.

Henri Malosse hakkab rakendama oma volitusi Euroopa Majandusja Sotsiaalkomitee 30. presidendina.

Komisjon teeb ettepaneku võtta kasutusele uued eeskirjad voolujoonelisemate veoautode kohta, mis kulutaksid vähem kütust ja suurendaksid liiklusohutust.

MAI

Euroopa Keskpank vähendab põhilist intressimäära 0,50%-ni ja laenamise püsivõimaluse intressimäära 1,00%-ni ning laseb turule uue tõhusamate turvaelementidega viieeuroste pangatähtede seeria.

Oma kevadises prognoosis leiab komisjon, et ELi majandus taastub aeglaselt.

Komisjon annab Euroopa poolaasta raames välja iga-aastased riigipõhised soovitusel.

Jõustuvad kaksikpaketi moodustavad määrused, mis täiendavad stabiilsuse ja kasvu paketi ning mida kohaldatakse vaid euroala liikmesriikide suhtes.

Komisjon nõuab nn raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse alusel liikmesriikidelt tagasi ühise põllumajanduspoliitika raames põhjendamatult kulutatud rahalisi vahendeid kokku 230 miljoni euro ulatuses.

Komisjon võtab vastu 2013. aasta aruande ELi kodakondsuse kohta.

Koos Ameerika Ühendriikide ja Kanadaga käivitatakse Atlandi ookeani alaste teadusuuringute liit.

Taani filmidirektorile Thomas Vinterbergile antakse Cannes'is ELi MEDIA auhind.

Euroopa Komisjoni Horvaatia voliniku Neven Mimica kuulamine Euroopa Parlamendis.

Komisjon teeb ettepaneku ajakohastada 319 Euroopa rannikul asuvat olulist meresadamat, et parandada sadamatoiminguid ja transpordiühendusi.

Parlament, nõukogu ja komisjon jõuavad ajaloolisele kokkuleppele ettepanekute üle muuta Euroopa maanteed, raudteede, lennuväljade ja kanalite praegused eraldiseisvad võrgustikud ühendatud transpordivõrguks (uus üleeuroopaline transpordivõrk).

Komisjoni ettepanek Euroopa elektroonikavaldkonna uue tööstusstrateegia kohta koos sihipärasema toetusega aitab kaasata 100 miljardit eurot uusi erainvesteeringuid.

Algab Euroopa Liidu integreeritud piirihalduse abimissioon Liibüas. Missiooni eesmärk on toetada Liibüa ametiasutusi, et tegevdada nende piiride julgeolekut. Missioonil tegutseb ligikaudu 110-liikmeline rahvusvaheline personal.

Avaldatakse Euroopa Keskkonnaameti aastaaruanne suplusvee kvaliteedi kohta Euroopas. Aruande kohaselt vastab 94% Euroopa Liidu supluskohtade veest vee kvaliteedi miinimumnõuetele.

Direktiivi ettepanek, mis käsitleb maksekontodega seotud tasude läbipaistvust ja võrreldavust, pangakontode üleviimist ühest pangast teise ja põhimaksekontole juurdepääsetavust.

Komisjon teatab Euroopa aju uurimise kuu alguses rahalise abi andmisest aju-uuringutele.

JUUNI

Komisjoni lähenemisaruandes tehakse järeldus, et Läti on valmis võtma euro kasutusele 1. jaanuarist 2014. Eurorühm esitab soovitusel Läti ühinemiseks euroalaga.

Ameerika Ühendriikidega alustatakse läbirääkimisi Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle.

Võetakse vastu direktiivi ettepanek selle kohta, kuidas kodanikud ja ettevõtted saavad nõuda kahjutasu, kui nad on langenud ELi konkurentsieskirjade rikkumise ohvriks.

Komisjon esitab liikmesriikidele hulga ühiseid, mittesiduvaid põhimõtteid kollektiivse õiguskaitse valdkonnas.

Komisjon võtab vastu ettepaneku laiendada automaatse teabevahetuse kohaldamisala ELis.

Parlament ja nõukogu jõuavad poliitilisele kokkuleppele ühise kalanduspoliitika reformi ning kalandus- ja vesiviljelustoodete turgude ühise korralduse määruse osas.

Digitaalarengu tegevuskava: uued täpsed ELi eeskirjad tarbijatele, mida rakendada isikuandmete kaotamise või varastamise korral.

Peetakse ELi säästva energia nädalat.

Komisjon avaldab terasetööstuse tegevuskava.

Ühisavaldus, millega luuakse Maroko ning Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide vahel liikuvuspartnerlus.

EL ja Iisrael allkirjastavad üldise lennutranspordilepingu, mille alusel riikide turud avanevad järk-järgult ning need integreeritakse omavahel.

Komisjon tegutseb Euroopa ülekoormatud õhuruumi vähendamise nimel, kiirendades ühtse Euroopa taeva loomist.

Komisjon võtab vastu kaks ettepanekut eCalli kohta, mille abil 2015. aasta oktoobriks tagatakse autodes automaatse hädaabikõne tegemine tõsise liiklusõnnetuse korral.

Komisjon alustab kampaaniat reisijate uute õiguste teemal.

2014. aasta eelarveprojekt: komisjon esitab ettepanekud vastavalt Euroopa tänastele oludele.

Euroopa avaliku sektori innovatsiooniahinna võitjad kuulutatakse välja Euroopa uuenduslike piirkondade nädala konverentsil Iirimaaal Corkis.

ELi kultuuripärandi auhind Europa Nostra antakse seitsmele peaauehinna võitnud Euroopa projektile.

ELi kaasaegse arhitektuuri auhind antakse Harpa projektile Reykjaviki kontserdimaja ja konverentsikeskuse eest Islandil.

Reitinguagenteuride suhtes jõustuvad eeskirjad.

Komisjon võtab vastu laiaulatusliku paketi, mille eesmärk on tõhustada võitlust ebaseadusliku tubakatoodetega kauplemise vastu.

JUULI

Komisjon teeb ettepaneku luua raskustes olevatele pankadele ühtne kriisilahendusmehhanism.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kiidab ametlikult heaks Läti ühinemise euroalaga 1. jaanuarist 2014.

Komisjon võtab vastu ettepaneku luua Euroopa Prokuratuur ELi eelarve kaitsmiseks pettuse eest.

Jõustub tarbijakaitset tugevdav kosmeetikatoodete määrus.

Võetakse vastu innovatsiooniinvesteeringute pakett.

Nõukogu võtab vastu kaks meetet, sealhulgas kiirreageerimismehhanismi, et paremini võidelda käibemaksupettusega, eelkõige karussellpettusega.

Alates 1. juulist on mobiilside rändlusteenuste piirhindad madalamad: andmete allalaadimine on 36% ja rändlusteenuste kasutamine Horvaatias 15 korda odavam.

Komisjon avaldab kaitse- ja julgeolekutööstuse tegevuskava.

Komisjon võtab vastu ettepaneku muuta Euroopa Liidu Solidaarsusfondi määrust.

Mänguasjade suhtes jõustuvad uued kemikaalidega seotud nõuded.

Komisjon lihtsustab laevade tolliformaalsusi (sinine vöönd).

Komisjon teatab 600 miljoni euro suurusest uuest rahastamisest eesmärgiga vähendada Euroopa õhuruumi ülekoormatust, pikendades Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamiseks loodud ühisettevõtte volitusi.

Euroopa Komisjon ajakohastab lennuettevõtjate musta nimekirja.

Venemaal Jekaterinburgis toimub 31. ELi-Venemaa tippkohtumine.

Lõuna-Aafrikas Pretorias toimub 6. ELi – Lõuna-Aafrika tippkohtumine.

Võetakse kasutusele turu uus internetipõhine tulemustabel, mis annab reaalse ülevaate ühtse turu toimimisest nendele kodanikele ja ettevõtjatele, kes soovivad piiriülevalt töötada, reisida, sisseoste teha, investeerida või korraldada äritegevust.

Jõustub õigusaktide pakett, millega võetakse määruse ja direktiivi abil ELi õigusraamistikku üle uued pankade kapitali käsitlevad rahvusvahelised standardid (tuntud Basel III kokkuleppena).

AUGUST

2008. aastast kehtinud ELi kriisiabi eeskirjad uuendatakse täielikult.

Komisjon nõuab nn raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse alusel liikmesriikidelt tagasi ühise põllumajanduspoliitika raames põhjendamatult kulutatud rahalisi vahendeid kokku 180 miljoni euro ulatuses.

SEPTEMBER

Ühendatud Euroopa õigusaktide pakett: komisjon võtab vastu telekommunikatsioonituru põhjaliku reformipaketi.

Komisjon võtab vastu teatise varipanganduse kohta ning ettepaneku kehtestada uued eeskirjad, et parandada rahaturufondide likviidsust ja stabiilsust.

Võetakse vastu määruse ettepanek finantsinstrumentide ja -lepingute puhul korraldatud näitajatena kasutatavate indeksite kohta, et parandada näitajate usaldusväärsust pärast LIBORi ja Euribori skandaali.

Jõustuvad veesoojendite ja kütteseadmete ning veesoojendite-kütteseadmete ökodisaini ja energiamärgistuse määrused.

Käivitatakse Euroopa Innovatsiooni Pealinna ehk iCapitali konkurs.

Täiendava järelevalve all olevate ravimite puhul hakatakse kasutama uut sümbolit, milleks on ümberpööratud must kolmnurk.

Avaldatakse komisjoni toorainete üldkava.

Komisjon võtab vastu võõrliikide määruse eesmärgiga tõkestada ja hallata üha suurenevat ohtu, mida võõrliigid tekitavad.

Komisjoni keskkonnavolinik Janez Potočnik saab 2013. aasta ÜRO Champions of the Earth'i auhinna.

Komisjon algatab Horvaatia vastu artikkel 39 menetluse, kuna Horvaatia ei täida Euroopa vahistamismääruse raamotsust.

OKTOOBER

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu võtab pärast septembris Euroopa Parlamendilt saadud luba ametlikult vastu ühtse järelevalvemehhanismi, mis asetab Euroopa suurimad pangad Euroopa Keskpanga otsekontrolli alla alates 2014. aasta septembrist.

Enne oma ülesannete täitma asumist euroala pangandusjärelevalvet teostava asutusena esitab Euroopa Keskpank euroala pankade põhjaliku hindamise üksikasjad.

Komisjon asub tugevdama majandus- ja rahaliidu sotsiaalset mõõdet.

Parlament, nõukogu ja komisjon jõuavad poliitilisele kokkuleppele ühise põllumajanduspoliitika reformikava lõpliku versiooni suhtes.

Endine Iiri Ombudsman Emily O'Reilly astub Nikiforos Diamandourose järel ametisse Euroopa Ombudsmanina.

Võetakse vastu direktiiv, millega tagatakse ELis õigus kaitsjale kriminaalmenetluses.

Kokkulepe Kanadaga ulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu lõpuleviimise kohta.

ESM käivitab oma pikaajalise rahastamise programmi, emiteerides 7 miljardi euro väärtuses viieaastaseid võrdlusvõlakirju.

Parlament ja nõukogu võtavad vastu liidu uue tolliseadustiku määruse.

Võetakse vastu määrus, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (Eurosur).

Komisjoni teatis tulirelvade ja ELi sisejulgeoleku kohta: kodanike kaitsmine ja salakaubandusele lõpu tegemine.

Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) assambleel jõutakse ajaloolisele kokkuleppele lennunduse heitkoguste üle. Komisjon tervitab sellist kokkulepet.

Komisjon avaldab uued kaardid üheksa peamise koridoriga, mis on aluseks Euroopa ühtsele transporditurule.

Komisjon käivitab algatuse „Avatud haridusruum”, et edendada haridusvaldkonnas innovatsiooni ja digioskusi.

Komisjon otsustab pärast üleujutust ja põuda aidata Tšehhi Vabariiki, Saksamaad, Austriat ja Rumeeniat.

Euroopa piirkondade ja linnade nädal.

NOVEMBER

Parlament kiidab heaks mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020), millele nõukogu annab oma lõpliku heakskiidu detsembris. Triljon eurot investeerimiseks Euroopa tulevikku.

Kontrollikoja aruanne näitab, et ELi eelarvehaldus toimib hästi.

E3+3 rühmitus (Prantsusmaa, Saksamaa, ning Ühendkuningriik koos Hiina, Venemaa ja Ameerika Ühendriikidega) sõlmib Šveitsis Genfis Iraaniga ühise tegevuskava vahelepingu Iraani tuumaprogrammi kohta. Läbirääkimisi juhatab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident.

Komisjoni sүgiseses prognoosis märgitakse majanduskasvu järkjärgulist taastumist.

Komisjon avaldab 2014. aasta häiremehhanismi aruande, käivitades sellega makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse aastase tsükli, ning soovib teha 16 liikmesriigis põhjaliku analüüsi. Komisjon võtab vastu ka 2014. aasta majanduskasvu analüüsi, mille kohaselt on saavutatud taastumissuundumuse säilitamine suurimaks väljakutseks.

Komisjon astub suure sammu edasi kaksikpaketi seotud ELi uute juhtimiseeskirjade rakendamisel ning esimest korda oma tegevuse jooksul esitab arvamused nende 13 euroala liikmesriigi eelarve kava kohta, kelle suhtes ei kohaldata makromajanduslikku kohandamisprogrammi, ning hindab euroala viie liikmesriigi majanduspartnerluse programme. Komisjon hindab samuti ülemäärast eelarvepuudujääki ning võla- ja puudujäägikriteeriumide võimalikke rikkumisi.

Euroopa Keskpank vähendab põhilist intressimäära 0,25%-ni ja laenamise püsivõimaluse intressimäära 0,75%-ni.

Euroopa Parlament kiidab heaks ühise põllumajanduspoliitika reformi.

Komisjon avaldab juhised riigi sekkumise kohta elektriturudel.

Komisjon korraldab Brüsselis ELi õiguspoliitika tuleviku teemal suure konverentsi „Assises de la Justice”.

Euroopa Parlament kiidab heaks Euroopa satelliitnavigatsiooniprogrammi rahastamise kuni 2020. aastani.

Surfime taevas: komisjon näitab lennuettevõtjatele rohelist tuld 3G ja 4G lairiba teenuste kasutamiseks lennuki pardal.

Litsentsid Euroopale: tööstus lubab lahendusi rohkema infosisu avaldamiseks digitaalsel ühisturul.

12 Euroopa autorile antakse ELi kirjandusauhind.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident käivitab ELi-Myanmari/Birma ühise rakkerühma Myanmaris/Birmas Naypyidaws ja Yangonis. Rakkerühma eesmärk on toetada Myanmar/Birma poliitilist ja majanduslikku üleminekuprotsessi.

Brüsselis toimub seitsmes ELi – Lõuna-Korea tippkohtumine, millega tähistatakse ELi ja Lõuna-Korea vaheliste diplomaatiliste suhete 50. aastapäeva.

Tōkyōs toimub 21. ELi-Jaapani tippkohtumine. Kohtumisel antakse täiendavat hoogu strateegilise partnerluse ja vabakaubanduslepingute üle toimuvatele läbirääkimistele ning tugevdatakse koostööd piirkondliku ja ülemaailmse rahu ning julgeoleku valdkonnas.

Pekingis 16. ELi-Hiina tippkohtumisel alustatakse läbirääkimisi investeerimislepingu üle. See on esimene individuaalne

investeerimisleping, mille üle ELi pidas läbirääkimisi liiduvälise riigiga.

Komisjon võtab vastu ettepaneku vähendada plastkottide kasutamist, nõudes liikmesriikidelt õhukeste plastkandekottide tarbimise vähendamist.

Parlament ja nõukogu allkirjastavad seadusena seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi otsuse. Kava üldine raamistik, mida tuntakse nime all „Hea elu maakera võimaluste piires”, suunab keskkonnapoliitikat aastani 2020.

DETSEMBER

lirimaa on esimene riik, kes lõpetab oma makromajandusliku kohandamisprogrammi.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu jõuab ühtse kriisilahendusmehhanismi suhtes kokkuleppele.

Parlament, komisjon ja ELi liikmesriigid jõuavad poliitilisele kokkuleppele pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi osas.

Parlament ja nõukogu võtavad vastu määrused Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohta aastateks 2014–2020.

Nõukogu kiidab heaks ühise põllumajanduspoliitika reformi.

Euroopa Ülemkogu arutab esimest korda pärast 2005. aastat ELi julgeoleku- ja kaitsepoliitikat ja nõustub tugevdama sellealast Euroopa koostööd.

31. detsembril 2013 lõpeb teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm. Avaldatakse Horisont 2020 esimesed pakumiskutsed.

Šveits ühineb ELi Galileo satelliitnavigatsiooniprogrammiga.

Avaldatakse 2013. aasta innovaatilise liidu konkurentsivõime aruanne.

Euroopa Komisjon ajakohastab lennuettevõtjate musta nimekirja.

Euroopa Liit kolmekordistab raudtee valdkonna innovatsiooni rahastamist.

Komisjon võtab vastu uue avaliku ja erasektori partnerluse Shift2Rail („Üleminek raudteele”), mille raames investeeritakse ligi miljard eurot teadustegevusse ja innovatsiooni, et suurendada reisijate- ja kaubavedu Euroopa raudteedel.

Komisjon aitab muuta linnaliikluse hõlpsamaks ja rohelisemaks, suurendades uue linnaliiklust reguleeriva paketi alusel linnadele antavat toetust.

Euroopa Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton võtavad vastu ühisteatise, milles käsitletakse ELi terviklikku lähenemisviisi väliskonfliktidele ja -kriisidele.

Komisjon võtab vastu õhupaketi.

Komisjon võtab vastu teatise ühtse turu lõpuleviimise kohta seoses postipakkide kättetoimetamisega, et ergutada ELis e-kaubandust.

Komisjon nõuab nn raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse alusel liikmesriikidelt tagasi ühise põllumajanduspoliitika raames põhjendamatult kulutatud rahalisi vahendeid kokku 335 miljoni euro ulatuses.

ELiga saab ühendust võtta

■ INTERNETIS

Teave on kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil:

<http://europa.eu>

■ ISIKLIKULT KOHALE MINNES

Üle kogu Euroopa on sadu kohalikke ELi teabekeskusi.

Lähima keskuse aadressi leiata veebilehelt

<http://europedirect.europa.eu>

■ TELEFONI VÕI E-POSTI TEEL

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid Euroopa Liiduga seonduvatele küsimustele.

Kontaktteeruda on võimalik tasuta telefoniliinil **00 800 6 7 8 9 10 11** (mõned mobiilioperaatorid ei võimalda helistada numbritele, mis algavad 00800-ga, või küsivad nende kõnede eest tasu; telefoniautomaadist väljaspool ELi helistades **+32 2 2999696**) või saata elektronkiri aadressilt <http://europedirect.europa.eu>

■ LOE EUROOPA KOHTA

ELi kohta käivad trükised saadaval vaid hiireklõpsu kaugusel EU Bookshopi veebilehel

<http://bookshop.europa.eu>

Eestikeelset teavet ja väljaandeid Euroopa Liidu kohta leiata:

Euroopa Komisjoni esindus Eestis

Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6264400
E-post: COM-REP-TLL@ec.europa.eu
<http://www.euroopaliiit.ee>

Euroopa Parlamendi infobüroo Eestis

Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6306969
E-post: eptallinn@europarl.europa.eu
<http://www.europarLee/view/et/index.html>

Euroopa dokumendikeskused ja Europe Directi kontaktikeskused Eestis:

http://europa.eu/europedirect/meet_us/estonia/index_et.htm

Euroopa Liidu Infokeskus

Eesti Rahvusraamatukogu
Tõnismägi 2
15189 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6307330, 6307441
E-post: elik@nlib.ee

Euroinfo tasuta telefon 800 3330

E-post: info@eurotelefon.ee

Eurodokumentatsiooni Keskus

Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1
50091 Tartu
EESTI/ESTONIA
Tel +372 7375780, 7375781, 55603080
E-post: ruth.tammeorg@ut.ee
<http://utlib.ee/>

Euroopa dokumentatsioonikeskus

TTÜ Raamatukogu
Akadeemia tee 1
12618 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6203555
E-post: gering@lib.ttu.ee
<http://www.ttu.ee/asutused/raamatukogu/10640/euroopa-dokumentatsioonikeskus-ede/>

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja euroteabe keskus

Toom-Kooli 17
10130 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6448079
E-post: info@koda.ee

Pärnumaa teabepunkt

Pärnu Maavalitsus
Akadeemia 2
80088 Pärnu
EESTI/ESTONIA
Tel +372 4479739
E-post: kersti.liiva@mv.parnu.ee
<http://pamu.maavalitsus.ee/et/uldinfo>

Põlvamaa teabepunkt

Põlva Maavalitsus
Kesk 20
63308 Põlva
EESTI/ESTONIA
E-post: euoinfo@polvamaa.ee
<http://polva.maavalitsus.ee/et/euroopa-liit-europe-direct>

Võru teabekeskus

Võru Maavalitsus
Jüri 12
65620 Võru
EESTI/ESTONIA
Tel +372 7868335
E-post: euoinfo@mv.werro.ee
<http://www.werro.ee/euroinfo/>
<http://voru.maavalitsus.ee/et/europe-direct-teabekeskus>

Viljandimaa teabekeskus

Viljandi Maavalitsus
Vabaduse plats 2
71020 Viljandi
EESTI/ESTONIA
Tel +372 4330428
E-post: edir@viljandimaa.ee
<http://viljandi.maavalitsus.ee/projektid-ja-programmid>

Valgamaa infopunkt

Valga Maavalitsus
Kesk 12
68203 Valga
EESTI/ESTONIA
Tel +372 7666137
E-post: euoinfo@valgamaa.ee
<http://valga.maavalitsus.ee/et/euroopa-liit-europe-direct>

Jõgevamaa teabekeskus

Jõgeva Maavalitsus
Suur 3
48306 Jõgeva
EESTI/ESTONIA
Tel +372 7766333
Faks +372 7766334
E-post: euoinfo@jogevamv.ee

Jõhvi infopunkt

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindus
Pargi 27
41537 Jõhvi
EESTI/ESTONIA
Tel +372 3374950
E-post: margus@koda.ee

Hiiu- ja Saaremaa infopunkt

Hiiu Maavalitsus
Leigri väljak 5
92401 Kärkla
EESTI/ESTONIA
Tel +372 4636065
Faks +372 4636069
E-post: euoinfo@hiiumaa.ee
<http://euoinfo.saared.ee>

Euroopa Liidu delegatsioonid asuvad paljudes maailma paikades.

Euroopa Liit

 Euroopa Liidu liikmesriigid (2013)

 Kandidaat- ja potentsiaalsed kandidaatriigid

